



PŘIROZENÉ SLUNCE

Popis našeho Slunce a jeho přirozených
poměrů sdělený Otcem Světla skrze

JAKOBA LORBERA



Překlad z němčiny podle třetího vydání z r 1928
ze sbírky spisů vydávaných Novosalémskou
společností v Bietigheimu ve Wirtembersku.

1940

Nákladem Kruhu přátel Novosalémského Světla v Brně

Předmluva.

I.

Toto dílo „Přirození slunce/ není výplodem lidského rozumu, nýbrž vzniklo jako všechny spisy Jakoba Lorbera, sdělením vnitřního slova Ducha. A co se rozumí tímto vnitřním slovem Ducha? Jest to týž věčně živoucí hlas, který mluvil již v prorocích Písma Svatého a který znovu přislíbil Ježíš známými slovy: „Budu prositi Otce a On vám dá jiného Utěšitele, aby u vás zůstal na věky, „Ducha pravdy.“

Velká sdělení Jakubem Lorberem, k nimž se počítá „Přirozené Slunce,“ následovala v létech 1840 až 1864, tedy právě v době, kdy se svět za vedení německých učenců ponořoval do úplné nevíry a materialismu. Nadcházela půlnoc lidského vývoje. Vynikající mužové vědeckého světa a za nimi velké kruhy ve všech kulturních národech této Země jali se ve vsí vážnosti, dílem dokonce i s výsměchem a potupou vědecky popírat jsoucnost, působení a otcovské řízení vše milujícího Božího Ducha. Mohlo se vzdálení od Boha, zabřednutí v noci popírání Boha státi ještě horší? Ne.

S Häckelem, vtěleným to vědeckým bohopopíráním a s Nietschem, fanatickým oslavovatelem neomezeného lidského já, bylo dosaženo nejhlubšího bodu. A co člověk z moci své svobodné vůle cestou bezohledného sebe rozbroje jako plodu oddálení se od Boha musel sklízeti, to se pak ukázalo v hrůzách světové války.

Ale jaký to božský plán, naplněný láskou a moudrostí, smíme nyní při zpětném pohledu poznávat v tom, že již Darwin, Büchner, Häckel a ostatní materialisté vyslovili sotva jedno slovo, připravoval již do vhodné lidské nádoby, vléval Otec Světla mocné proudy Nového zjevení Svě pravé Podstaty a vůle, aby mohl bloudícímu lidstvu, až se jednou s toužebností vrátí ze svého oddálení od Boha, podati nejúplnější, neskvělejší, ozdravující nápoj.

II.

Kdo byl Jakob Lorber, kterého Prozřetelnost takovýmto způsobem učinila nástrojem Svě nevyčerpateľné milosti? Byl to šlechtný, prostý muž, který se narodil 14. března 1800 v malé vinařské vesničce Kaniše (Kanischa) ve Štýrsku; po otci pocházel z tuzemské německé selské krve, po matce z přistěhovalé slovinské krve. Tento probudilý, mnohostranně nadaný mladý člověk měl se státi nejprve duchovním, pak učitelem. Ale po dokončení vzdělání v povolání učitelském oddal se Jakob Lorber vnitřní touze svého srdce, oboru hudebnímu. Také na tomto poli se mu dostalo jeho význačnými dary úspěchů, jak jako výkonnému hudebníku, tak i jako hudebnímu skladateli. Ale když se ve věku 40 let chystal přijmouti nabízené mu místo kapelníka v Terstu, probudil se 15. března 1840 v jeho duchovně čilé mnohostranně připravované mysli poprvé onen podivuhodný vnitřní hlas, který ho povýšil na proroka Božího, aneb, jak řekl v pokorné skromnosti sám Lorber, na písaře Pána.

Kdo ještě nezná podrobnosti o osobě, životě a charakteru a duchovních darech tohoto pamětihodného muže, ať si přečte krátký a při tom stručný a bezpodmínečně spolehlivý obraz života Lorberova z pera jeho současníka a přítele „někdejšího štyrského stavovského tajemníka a váženého spisovatele „Karla Bohumíra, rytíře z Leitnerů.¹

Z tohoto životopisného vyličení vyplývá, že Jakob Lorber se vyznačoval velikou prostotou, opravdovou zbožností, hlubokou pokorou a neobyčejně vysokou, obětavou láskou k bližnímu. Jelikož Ježíš zaslíbil (Jan 14, 21): „Kdo Má přikázání pokory a lásky má a zachovává, tenť jest, který Mne miluje, jemu Se zjevím“ pak lze pochopiti, že se vnitřním hlasem Ducha vylily na tohoto muže proudy božského světla, jakých se dostává lidstvu, jako obnovující, záchranné spásy shora jen v údobích tisíciletých.

¹ Jakob Lorber, Lebensbild von Karl Gottfried von Leitner, Neu Salems Verlag, Bietigheim, Württemberg

III.

Mezi Lorberovými spisy náleží „Přirozené Slunce“ ke spisům o stvoření. Započav v březnu 1840b řadu vnitřních stěžejním dílem „Domácnost Boží, pojednávajícím o pravěku lidstva, obdržel Lorber zároveň s tímto třísvazkovým dílem různá jiná méně objemná zjevení o Hvězdách naší sluneční soustavy, o jejichž podstatu a význam měl Lorber vždy obzvláštní zájem. V květnu a červnu 1841 vznikl totiž nejprve spis o měsíci. Pak od července 1841 do července 1842 poněkud obšírnější popis Saturnu. A v době od srpna do listopadu 1842 pak toto malé dílo o našem Slunci. Později, jako další části nauky stvoření, následovala líčení duchovních oblastí našeho Slunce, jakož i popis naší Země, v ohledu přirozeném a duchovním.

IV.

„Přirozené Slunce“ podává velký, lidmi ještě nikdy neslýchaný popis podstaty a podoby naší denní Hvězdy, jakož i jejich obyvatel a životních poměrů. Při tom jest zejména pozoruhodná nauka nového druhu ale při bližším uvažování hluboce přesvědčující o pravém složení Sluncí vůbec. Jasnovidnými odhaleními Lorberovými se dozvídáme, že stará nauka o ohnivě tekutém stavu této Hvězdy, jakož i leckteré teorie vědy jsou velkým omylem. Světelné as tepelné vyzařování Sluncí pochází spíše hlavně od otáčení těchto světových těles kolem osy a příčiny elektrodynamické. Toto ohnivé světlo vznikající třením atmosférického slunečního obalu o éter světového prostoru zesiluje se také ještě odražením světla jiných Sluncí od povrchu atmosférického slunečního obalu. A tak jest docela možné a uvěřitelné, že se pod atmosférickým obalem na pevném povrchu Slunečního tělesa vyvíjí a využívá organický život právě tak, jako na naší Zemi a na každé jiné planetě. Ano, podle Lorbera sjednocuje v sobě každé Slunce, jakožto matka a úplný souhrn svých planetárních dětí, všechny životní síly a životní útvary těchto mnohých malých, kolem něho obíhajících svatových těles v jejich podstatě, podobě a životě.

Jakkoli jsou tato líčení vnějších poměrů na Slunci zajímavá a poučná, přece jen hlavní význam této božské knihy nespočívá ve vnějšnu v přirozených naukách duchovních. Neboť veškerá tato vážná, neslýchaná zjevení, nemají sloužiti k tomu, aby uspokojila naší zvědavost a touhu po zábavě, anebo nás nadula moudrostí, nýbrž pohledem na nekonečnou velikost a nádhernu stvoření mají nás vést k neúplnější pokoře před Tvůrcem a udržovatelem a rozníti v našich srdcích horoucí lásku k všeládnoucímu Otci, vždyť zde vidíme, jak On také na dalekých Hvězdách nekonečnou moudrostí a mocí vytvářejí a vyvíjí život, který podle plánu Jeho veliké lásky slouží k tomu, aby nescíslné spousty bytostí dozrávaly a tvorové vázaností k svobodě a vznešenosti pravých obrazů, pravých dětí Božích,

Tak jest tedy také tato kniha, jako všechny spisy Nového zjevení, mocným odhalením lásky Boží a pro nás všechny mocným kázáním i bezvýhradnému odevzdání srdcí Tvůrci a Otci, který sestoupil v Ježíši ke hmotě, aby dokončil Své dílo vykopení a oblažení všeho žijícího. Kdo poznává a chápe tento základní hlavní účel, ten nebude narážeti na jednotlivosti této knihy, které snad tu a tam odporují jeho dosavadním názorům a poznatkům. Podstatným jest také zde živé, duchovní jádro, nikoli skořápka.²

V.

Forma podání, v níž v této knize mluví nebeský Otec k lidem, jest ostatně obzvláště prostá, ano mohlo by se téměř říci, dětská. Jest to tak, jako by byl zde velký Mistr úmyslně volil tak prostou, všední, ano dětskou zevrubnou řeč, aby i tím zdůraznil, že tato Svá velká tajemství stvoření nechce zjevovati chytrým a moudrým, nýbrž pokorným, prostým myslím, jak to také praví

² Další o obsáhlé, plánovité řadě spisů Lorberova zjevení obsahující všechny obory poznání, viz Dr. W.Lutz: „Die Gotesbotschaft Jakob Lorbers, str.16 a dal. A „Hauptverzeichnisse der Bücher und schriften des Neusalemschlichtes,“ oba spisky v Novosalémském nakladatelství, Bietigheim,Würtemberg. Viz. str.II.

slova Ježíšova v Písmu svatém: „Velebím tebe Otče a Pane nebe a Země, že jsi toto skryl mudrcům a chytrým a že jsi to zjevil nedospělým.“

VI.

K lepšímu přehledu bylo i v tomto 3. vydání podrženo dřívější rozdělení kapitoly. V krátkých stručných nadpisech byl podle potřeby zdůrazněn vždy hlavní obsah a tím také objasněn základní myšlenkový postup celého spisu.

Kapitoly samé byly při většině novotisků Novosalemských spisů rozděleny podle čísel. Dále byly k usnadnění vyhledávání připojen ke knize věcný obsah.

K docílení úplné věrnosti originálu byl také v tomto novotisku text od slova ke slovu srovnán s původním rukopisným textem v našem vlastnictví se nalézajícím. Odchytky dřívějších vydání byly opraveny a jazykové nejasnosti textu napraveny anebo krátkými poznámkami vydavatelovými pod čarou, Tím se domníváme, že jsme dali naším čtenářům do ruky úplně upotřebitelné, spolehlivé, přehledné vydání tohoto díla, aby se také tomuto klenotu Nového zjevení zajistilo co možná velké rozšíření.

Kéž by k němu dal Otec Světla, z jehož hojnosti přitekla k nám lidem pozemským také tento dar lásky, Své hojné požehnání.

Milým přátelům, kteří podporovali dary novotisku tohoto spisu a věrným spolupracovníkům vyslovujeme srdečný dík.

Bietigheim na jaře 1928 Vydavatel – Novosalemská společnost z. s. Bietigheim, Württemberg.

8. srpna 1842

Kapitola 1.

Slunce – jako soujem planetárních světů. Všeobecně o půdě a o vzrůstu rostlin na Slunci.

1. Zde není třeba, jako snad při popisu jiné Hvězdy, určovati blíže stanoviště této svítící Hvězdy, neboť ona zajisté činí každý den až příliš zřejmě. Proto položíme a budeme řešiti nejprve otázku: Co jest Slunce! Po rozřešení této otázky bude možné vše snadno uspořádati a jistě obdivuhodně jasně vyložiti. A proto klademe tuto otázku ještě jednou a tážeme se: Co jest Slunce?

2. Slunce vzhledem k Planetám kol něho kroužícím jest sice Stálice; ale samo o sobě jest jen dokonalou Planetou, neboť (jako se otáčí Země se svým Měsícem právě kolem Slunce), také ono obíhá se všemi kol něho kroužícími Planetami kolem již známého Centrálního tělesa slunečního, cesta to, která však trvá ovšem poněkud déle nežli vesta Země kolem Slunce; neboť Slunce potřebuje k vykonání této velké dráhy téměř 28 000 pozemských let.

3. Věděli bychom tedy, že Slunce není jen pouhým Sluncem, nýbrž že je spíše dokonalou Planetou, která tu vzhledem k své velikosti jako světového tělesa oblévána poměrně větším množstvím světla nežli každá mnohem menší Planeta kol něho kroužící.

4. Je-li však Slunce o sobě Planetou dokonalou, pak také musí zcela jistě v nejdokonalejší míře obsahovati všechny ony planetární součásti, které se vyskytují ve velmi zmenšených mocnostech na všech ostatních menších je obíhajících Planetách. A tak se musí nalézati v Slunci ve velké dokonalosti to, co se v mnohem menší formě a tedy také mnohem nedokonaleji vyskytuje na Planetách Merkuru, Venuši, zemi a jejím Měsíci, na Marsu, na čtyřech malých partikulárních (dílčích) Planetách: Pallas, Juno, Ceres a vesta, na Jupiteru a jeho čtyřech Měsících, na Saturnu a jeho Prsteny a sedmi měsíci, na Uranu a jeho pěti Měsících a na jedné, ještě vzdálenější Planetě a jejích třech Měsících a konečně na všech těch as 12 000 milionech Kometách, které se v nesmírných vzdálenostech pohybuji kolem tohoto Slunce.

5. Aneb stručněji řečeno: Dokonalá Planeta Slunce jest přirozeně dokonalým soujmem všech jeho světových dětí; a nebo-li; na této dokonalé planetě se vyskytuje i v ohledu přirozeném živě dokonaleji vše to, co se vyskytuje na kterékoli Planetě, měsíci a Kometě. – Pro lepší porozumění připojíme ihned několik příkladů.

6. Půda vaší Planety jest mrtvá, tvrdá, kamenitá a není schopna bez slunečního světla něco zploditi. Naproti tomu půda Slunce, jest jemná a hebká, není kamenitá ani písčítá, nýbrž jest tak měkká, jako maso člověka. Anebo, abyste tomu ještě lépe rozuměli, jest téměř všude tak pružná, že by se nikdo, kdo by snad na ní upadl, nějak bolestně neporanil, neboť upadl by tu právě tak, jako na polštář naplněný vzduchem. Tato půda však není při této vlastnosti snad tak tuhá, jako u vás tzv. gumní elasticum, nýbrž jest zcela kyprá a není tedy pružná v celku, nýbrž jen ve svých nejjemnějších částkách, které jsou sobě vesměs šešulkami, naplněnými pravým životním éterem.

7. Něco podobného jest sice též u půdy vaší Planety; jenže tyto šešulky jsou o sobě příliš křehké a při nárazu anebo při pádu se nepoddávají, nýbrž stlačí se jen tím pevněji k sobě; a leží-li po mnohá léta nerušeně, vedle sebe a nad sebou zvrstveny, uchvacují se konečně tak tvrdošijně, že se pak následkem tohoto vzájemného uchvacování stávají docela kamenem a v tomto stavu pak kladou také ovšem ještě tvrdošijnější odpor nežli dřívě, kdy na sobě ještě odděleně kypřeji ležely; a z toho důvodu musí pak i vegetace na Planetě býti o mnohem mužnější nežli na dokonalé Planetě sluneční.

8. Neboť na Planetárním zemském tělese, jako jest například vaše Země musí hrubší živým zázrakem opatřené símě v půdě dřívě zetlíti, a právě tímto aktem musí obklopující ji zemité šešulky přiměti též k spolu zetlívání anebo spíše ke změknutí, aby pak uvolněný, živý zárodek mohl z těchto změkklých zemitých šešulek ihned nasávat jemu vhodnou éterickou potravu. Pak musí však vyhnati ihned hojně kořeny mezi tyto zemité šešulky, tím změkčiti, poté přibýváním na svém objemu pak usilovně drtiti, aby se tím získala další potřebná potrava pro jeho rostlinný vzrůst.

9. Jest třeba něco takového též na dokonalé sluneční planetě? Hledte, tu je velký rozdíl. Jelikož půda sluneční planety je tak hebká a vláčná, uchycují se části, náležející kterékoli rostlině, bez semene již bezprostředně v půdě samé a vyráží na ní v nejčtetnějších, nejrozmanitějších a nejužitečnějších rostlinách, jejichž krása, dobrý jakost a užitečnost předstihuje tolíkeronásobně vše pomyslitelné na všech ostatních Planetách kolíkeronásobně předstihuje Slunce svým světlem a svou velikostí všechny tyto své světové děti.

10. Ne Slunci nemá tedy ani strom ať je jakéhokoli druhu, ani keř ani rostlina kořenů, a semen, nýbrž vše tu roste a vzniká téměř tak, jako u vás původní kamenný mech, plíseň a houby. Jenže tyto rostliny nejsou tu tak pomíjivé a krátce trvající, jako jmenované rostliny na vašem tělese zemském; nýbrž kde takové síly dávají čemukoli vzrůstati, to pak roste ustavičně dále. A když přirození Slunečnané takovou rostlinu také jaksi utnou, neusmrtí ji tím, nýbrž uťatý strom anebo pokosená rostlina se brzy zase obnovuje. Neboť ježto tu kořeny takové rostliny nejsou hrubohmotné, nýbrž se podobají jen ohnivým éterickým žilám, uchytí se po dřívějším pokosení ona vegetativní síla znovu a rostlina roste v nové nádheře a skvělosti.

11. Zde si asi mnohý pomyslí a řekne; No, a nejsou-li tu rostliny takovýmto způsobem vyplnitelné, nezaberou tu brzy veškerou plochu této Planety tak silně, že pak vedle nich nebude moci trvati žádná druhá, volně krácející bytost?

12. Toto se tu však naprosto nestává, neboť přirození lidé této dokonalé planety mají také ještě mnohem větší sílu vůle, nežli je vegetativní plodivá síla sluneční půdy. Z tohoto důvodu nevyroste pak na Slunci také ani strom, ani keř, ani rostlina anebo stéblo trávy bez přičinění lidské vůle jest tam tedy oním jediným, nekonečně mnoho a různotvarým semenem pro všechnu vegetaci na této dokonalé planetě. Proto například roste strom, aneb rostlina ze sluneční půdy jen tam, kde je chce Slunečnan míti, a jak utvářenými je chce míti. Proto také na této do-

konalé Planetě není v říši veškerého rostlinstva vůbec žádného trvalého, stejnotvárně se vyskytujícího druhu, nýbrž druh rostliny se řídí vždy podle chtění toho, neb onoho člověka. Vyvolal-li však člověk svou vůlí někde z půdy strom anebo rostlinu, pak ji nemůže nikdo jiný vyhubiti, leda jen ten, jenž ji vyvolal. Jiný jen tehdy, byl-li k tomu vůlí ploditele zmocněn.

13. Právě z tohoto důvodu jest pak také na sluneční zemi v říši rostlinstva vpravdě nekonečná rozmanitost. Neboť ani u dvou nejbližších sousedů se nevyskytují dvě stejnorodé rostliny, nýbrž každý vyluzuje na půdě, kterou obývá, také jiné rostliny. A tak by mohl někdo z vás cestovati zde mnoho tisíc let širými lány sluneční půdy a přicházel by na stále nové a obdivuhodné nádherné druhy a typy rostlin; a nenalezl by na této dlouhé cestě ani dva druhy rostlin, které by vypadaly úplně stejně. Hleďte, z tohoto příkladu můžete si již udělati milý předběžný pojem o tom, proč je Slunce planetou dokonalou. Něco podobného se vyskytuje sice na každém světovém tělese anebo menších Planetách avšak oproti Slunci jen nedokonale.

14. Tak mohou býti také rostliny na vaší Zemi přeměňovány a zušlechťovány, avšak mnohem namáhavěji a mnohem omezeněji. Jen v duchu je zřejmá podobná dokonalost u lidí také na jiných Planetách, jsou například plody básnické fantazie, ať v řeči pojmů, které se vyjadřují slovy, anebo v řeči výtvarnictví, která vyjadřuje příslušnými obrazy, pomocí barev anebo jiných, pro vytváření vhodných prostředků; obzvláště je to však řečí tónů, kde hudební skladatel může rozvinout tu největší rozmanitost, je-li v tomto oboru úplně probudilého ducha. Avšak přes to vše jest tato zjevná dokonalost na Planetách jen mdlým obrazem všeho toho, co se v jakémkoli ohledu vyskytuje na dokonalé sluneční planetě.

15. Že Slunce jest dokonalou planetou a musí tedy obsahovati vše co je planetárního, lze poznati z toho, že na planetách se vše vytváří vyzařujícím světlem Slunce. Rozdíl mezi planetou dokonalou a planetami nedokonalými jest zřejmý jen z toho, že na planetách nedokonalých jsou všechny tvary, které pocházejí ze slunečního světla tvary nutnými a určitými, nesnadno proměnitelnými a dají se dokonce ještě spočítati, kdyžto na dokonalé planetě sluneční jsou všechny tvary volné a nemají žádného jiného pouta, nežli je pouto vůle tamních lidí, a proto jsou také nespočítatelné a do nekonečna různé.

16. Časem se sice také stává, že i na nedokonalých planetách právě působením Slunce mnohé bytostné tvary zanikají, a zato vcházejí v jsoučno tvary zcela jiné. Avšak toto se děje na planetách jen zřídka, a údobí proměny a přechodu vyžaduje mnohem delší doby nežli na dokonalé sluneční planetě.

17. Tak na vašem zemském tělese zaniklo sice již několik tisíc druhů stromů, rostlin a trav, jejichž otisky se vyskytují ještě tu a tam mezi kamennými vrstvami. Zaniklo také několik druhů pravěkých obrovských stromů, a jejich dřevo se nyní vyhledává už jen jako černé kamenné uhlí, obdobně vymizelo úplně také množství okřídlených obojživelníků, které jsou nyní známy pod jménem: „ještěři.“

18. Tak zanikla dokonce obrovská těla mnohých lidí, kteří byli v pravěku známí pod jménem obrů. Rovněž zaniklo také několik druhů velkých ptáků, jakož i neméně mnohé ryby, které nelze nyní již nalézt nikde mezi všemi známými druhy, leč nanejvýš zřídka ještě ve zkamenělinách, kde se mnohdy ještě, co se týče formy velmi dobře dochovaly.

19. Avšak, jak řečeno, všechny tyto změny se dějí na nedokonalé Planetě, předně velmi pomalu a neliší se od jim následujících tvarů tak velice, jako stále se vyskytující změny na dokonalé sluneční planetě.

20. Slunce se může tedy nazvati Planetou dokonalou právě z toho důvodu, že vše je ve všech Planetách, je také v nejdokonalejším smyslu v největší, stále se střídající rozmanitosti jakoby živě přítomné též na půdě sluneční. Z toho, co bylo dosud řečeno, musí každému začítí být jasno, že Slunce jest skutečně nejdokonalejší Planetou, jelikož je dokonalým souhrnem všeho toho, cokoli ve všech částech od střediska počínajíc, tvoří Planetu samu i se vším, co se

objevuje na jejím povrchu. Neboť kdyby tomu tak nebylo, jak by tedy mohly paprsky sluneční vyvolati podobné věci na tělesech zemských.

9. srpna 1842

Kapitola 2. Slunečnan všeobecně.

1. Víme tedy, že Slunce jest dokonalou Planetou. Proto se také nebudeme déle zdržovati srovnáváním, nýbrž se pustíme ihned, jak říkávate bez dlouhých okolků, do Slunce a ohledáme je od pólu k pólu, avšak ne v tom pořádku, jako při nějaké planetě nedokonalé, nýbrž v pořádku právě opačném.

2. Otážete se: Pročpak? – Odpověď Mně nebude nikterak těžkou. Ostatně našli byste ji dokonce sami, kdyby si byl váš duch již odvykl více lenošení. Příčina jest tato: „Na nedokonalých Planetách se zdokonaluje vše dalším plozením vzhůru až k člověku a člověk tu tvoří poslední, nejdokonalejší stupeň věcí a bytostí. Ale na dokonalé sluneční planetě začíná člověk řadu bytostí jakožto jejich základ – proto, že tyto bytosti pocházejí všechny vesměs z něho a to podle řádu jeho vůle. Nejspodnější a poslední potence přecházejí pak paprsky slunečního světla transcendentně (nadsmyslově) do ostatních Planet, kde pak započínají atomistickými zvířátky a bytostmi, jakož i nejjemnějšími éterickými plísněmi, které jsou dosud přírodním badatelům neznámé a potom se, jak už známo, progenerují (přeroužují) vzhůru k člověku.

3. Uvažujete-li nyní o této věci v náležitém světle pak jste v jistém ohledu dětmi Slunečnanů; ovšem se zase týče jedině pravého živého ducha, jenž přebývá ve vás, tu jste, jakkoliv zevnějškem děti Slunečnanů, naopak zase takřka jejich rodiče. Neboť nesmrtelný duch ve vás jest mně blíže nežli duch Slunečnanů, jelikož jest tu duch zpět se vracející, kdežto duch Slunečnanů jest jako vycházející.

4. Zde se zajisté nutně tážete; Musí tedy duch Slunečnanů také snad přejíti a státi se duchem v planetárním člověku? – Hledte, toto jest zajisté převeliké tajemství, kterého dosud ještě žádný člověk netušil. Nicméně však vás chci k němu přivésti

5. Hle vy víte, kterak zprvu všechny Planety vzaly svůj původ podle řízeného řádu ze Slunce – rovněž tak jak zase Slunce samo vzalo svůj původ z Ústředních základních a fundamentálních Sluncí. Víte však také již z mnohých sdělení, co jest v podstatě veškerá hmota planety, že totiž není nic jiného nežli viditelný výraz zajatých prasil aneb duchů. Odkud pak sem přišli?“

6. Vyšla-li celá Planeta tak, jak je ztělesněním a žije, ze Slunce, pak zajisté nemá také její vlastní obsah jiného důvodu, jelikož tento jest s Planetou až do posledního atomu jedno a totéž. Jde tedy nyní jen ještě o to, abyste věděli, jak vzala Planeta, anebo časem ještě bere svůj původ ze slunečního tělesa; Pak vám bude zcela jasno, jaký osud očekává tak mnohé duchy Slunečnanů.

7. Abyste však byli sto poznati toto ještě dokonalejší musí vám být především poněkud ukázána tělesná stavba vlastního Slunce.

8. Slunce, jako planetární těleso jest vybudováno tak, že se skládá o sobě vlastně ze sedmi Sluncí, z nichž vždy Slunce menší vězí v Slunci větším, jako jedna dutá koule ve druhé. A jen ono nejvnitřnější Slunce, jakožto takřka srdce Sluneční planety, jest i když organické (ústrojné), nicméně však od povrchu až ke středisku konkrétní, (tělesně husté).

9. Všech těchto sedm sluncí jest všude obydleno. A proto jest také mezi každým sluncem volná mezera, jednoho, dvou až tří tisíc mil, z kteréhož důvodu jest také každé vnitřnější slunce dokonale obydlitelné.

10. Podobnou vlastností mají sice též i nedokonalé Planety, ovšem v míře mnohem nedokonalejší jak co do počtu, tak i složení.

11. Jelikož však dokonalá Sluneční planeta může při své mimořádné prostornosti pojmouti neobyčejně velké množství lidských bytostí nesmíte se také nikterak diviti tomu, řeknu-li vám, že lidé na Slunci tvoří dohromady tisíckrát větší volume (prostorovou veličinu) nežli všichni lidé planet, měsíců a Komet kolem Slunce kroužících; vrátí dohromady za jednu prostorovou veličinu a to za předpokladu, jakoby tělesný objem Slunečňana nebyl o nic větší, nežli objem člověka na vašem zemském tělese.

12. Nyní budeme brzy tam, kde chceme býti: jen musíme nejdříve ještě věděti, v čem vlastně záleží hmota samotného slunečního tělesa a pak také veškeren život jeho lidí?

13. Hmota slunečního tělesa jest vlastně, co do zevnějšku, poněkud pevněji udržovaný duševní orgán, v němž jsou drženi nesčíslní duchové jaksi v mírné vazbě. Na tělese slunečním bylo totiž z milosti Mé lásky stvořeno ještě druhé, pevnější substanciální tělo, které jest velmi dobře způsobilé ku přijetí těchto duchů v sluneční hmotě vězících. Zplodí-li se toto tělo anebo spíše skutečný Slunečňan aktem vůle nějakého předchozího člověka, jest také ihned Duch tohoto takto zplozeného člověka přijat k další zkoušce svobody. Po tomto přijetí, které se děje vždy ihned po plození, jest pak Slunečňan také již dokonale živ zde. Pak se mu oznámí podmínky Mé vůle a jsou mu ukázány jeho vlastní dokonalosti vůle, na základě kterých má v sobě opravdu, tvůrčí sílu, a nepotřebuje ničeho jiného jen pevně a určitě chtítí, a půda sluneční mu dá také to, co chce.

14. Právě při této dokonalosti vůle se však oznámí Slunečňanu také řád Mé vůle, a zároveň sankcionovaný (schválený) příkaz, že s tvůrčí dokonalostí své vůle nebude jednati nikterak proti věčnému řádu Mé vůle. Že při takovémto velmi svobodném uspořádání vůle nastávají také velmi mnohá neuspořádaná střetnutí proti Mé vůli, jest nasnadě; čím jest vůle svobodnější, a ne soudnější, tím spíše je také možno přestoupiti zákonité hranice Mé vůle.

10. srpna 1842

Kapitola 3.

Vývojové cesty Slunečňanů – proti anebo podle Božího řádu.

1. Co se stává s těmi, kteří zde nedbali zákona Řádu Mé vůle? Ti opouští pak svá těla a vchází do (jiné sluneční oblasti; vyd.) a to do prvního (to jest nejbližšího) vnitřního slunce, kde jsou opět náležitě připravenými těly přijati, a to s plným vědomím svého dřívějšího bytí, aby tím poznali, že tento stav je jistě trestem za to, že jednali proti živému zákonu Mé vůle. Ostatně mají však i zde svou úplnou mocnou svobodnou vůli, a mohou jednati jako předtím. Vystoupí-li zde opět z Mého Řádu, pak přijdou opět do ještě vnitřnějšího slunce, a při podobných pokračujících přestupcích proti Mému řádu přijdou až do nejvnitřnějšího slunce, které je zároveň také nejhmotnější a nejpevnější.

2. Ti, kdož se vpraví do Řádu, stoupají pak opět k vyšší dokonalosti. V opačném případě se tu však berou do pevné vazby a jako volumen (část síly) jsou vyvrženi ze slunečního těla do širého prostoru Planet a Komet.

3. Při této příležitosti můžete jen pohlédnouti zpět na „Mouchu“. Tu ihned shledáte, jaký to má časem následek pro tyto vyvržené duchovní potence. Mnohdy se ovšem stává, že když se tyto prvé planetární počátky jako ještě dosti dobře neupevněné duchovní potence následkem ponechaného jim vědomí obrátí k řádu, bývají při svém obrácení Sluncem přijaty k dalšímu zdokonalení. V opačném případě jsou však odkázány k nesmírně dlouho trvajícím nespořádanému bloudění komet, při čemž jsou nuceny vstoupiti do souzeného řádu nějaké Planety, anebo dokonce do měsíce.

4. Nyní máme již dosti toho, co se hodí k předběžnému potřebnému výkladu, z něhož tu vychází, koho ducha vy sami jste dětmi, a také se stává zajisté zřejmým, jak jste tu jaksi dětmi Slunečňanů.

5. Ale jak v opačném případě můžete býti též jejich rodiči, to asi nebude zatěžko uhodnouti. Pravím vám; Můžete jimi býti z dvojího důvodu. Jeden důvod jest tento; Když snad vaše děti záhy zemřou, tu nastává případ, že tací duchové, jsou-li lepšího druhu a v sobě poddajné vůle, spíše se vrací zpět, tak jako jste předtím slyšeli, že mnohé (ze Slunce) vyvržené svazky duchů, jsou-li poddajné vůle, bývají ve formě počáteční komaty Sluncem opět přijaty aniž musí prodělávati úplnou planetární; tvrdou zkoušku zralosti.

6. V tomto případě jste už po první rodiči takovýchto záhy k Slunci se vrátivších dětí. Za druhé můžete však ještě býti v mnohém dokonalejším smyslu rodiči veškerého solárního (na Slunci se nalézajícího lidstva), a to tehdy, můžete-li říci s Pavlem; „Nyní již nežiji já, nýbrž Kristus žije ve mně!“, neboť tehdy budete jako znovuzrození a dokonali jednou v jiném životě tvůrci a vůdci celých Slunečních světů.

7. Nuže, nyní vám bude tento zdánlivý rozpor jistě jasný a budete moci z něho také tím dokonaleji seznati, co to znamená; „Otče, jenž jsi na nebesích, posvěť se Jméno Tvé, a buď vůle Tvá! Neboť kdekoli se plní vůle Otce, anebo i když je tu jen převládající náklonnost k plnění vůle, pak není třeba u hrubohmotné. Planetární bytosti plné zralosti, aby se vrátila do říše pravého života, anebo aby v duchu říkala; „Přijď Království Tvé!“

8. Přemýšlíte-li poněkud jen o tom, co bylo dosud řečeno, nebudete již spatřovat neúčelnost v tom, když uvidíte padati ze stromů množství květů a nedozrálých plodů. Chcete-li věděti, proč a kam učíte jen jediný pohled na Slunce; to vám ihned řekne, proč a kam; Planeta nepotřebuje vždy hmotně úplně dozrati, aby se duchovně vrátila opět tam, odkud vyšla. Jaké jsou dále v naší dokonalé sluneční planetě poměry, uvidíte co nejdříve.

9. Zde je třeba položit otázku, které zní takto: „Copak se však děje s oněmi duchy Slunce, kteří se, užívajíce své dokonale svobodné vůle, chovají tak, že jejich vůle byla vždy v souladu s vůlí Mou? – A je mnoho takových dokonalých duchů v Slunci, kterým netřeba prodělávati nějakou další degradaci (postupné přesazování), aby se pak opět od nějakého spodnějšího stupně namáhavě vyšplhávali k dokonalosti?“

10. Tito již v Slunci dokonali duchovně jichž jest velmi mnoho, nezůstávají po svém zdokonalení v Slunci, nýbrž stoupají vzhůru k vyššímu Centrálnímu Slunci, z něhož kdysi i se Sluncem vyšli. Tu bývají nejprve upevňováni v pokoře, a stoupají pak opět výše ještě k hlubšímu Pracentrálnímu slunci, které co do velikosti, světla a nádhery nevyslovitelně předstihuje Slunce dřívější.

11. Když tito duchové z dřívějšího Slunce sebe více prozáření a prosvícení přijdou do tohoto Pracentrálního slunce, nepřipadají si tu nijak jinak, nežli jako by byli zcela temní a úplně beze světla. Proto jsou zde opět vedeni od stupně ke stupni a vládnoucími tam duchy opět tak prosvětleni, že se tím stávají způsobilými stoupati opět k ještě hlubším a téměř nekonečně většímu Centrálnímu slunci. Toto Slunce jest zároveň poslední hmotnou přípravnou školou pro vlastní nebe jest tu Praotčinou všech dokonalých duchů. Avšak v tomto posledním a zároveň také největším Ústředním slunci jednoho Slupkového Globu jest velmi mnoho stupňů kterými musejí duchové éterickými těly obdaření, projíti, nežli se stanou způsobilými, aby byli přijati do duchovního Slunečního světa, který sluje nebe. Toť tedy je nemnoha slovy naznačena cesta pro dokonalé duchy v Slunci.

12. kdyby se však někdo otázel; pročpak tak dalekosáhlá cesta? Pak jest také již pohotově odpověď; neboť tací duchové prodělávají totiž tuto cestu degradativně (sestupně krok za krokem) od posledního řečeného, nejvnitřnějšího, největšího Centrální slunce a na každém takovém slunečním stupni přijímali do sebe více a více hmotného. A právě z toho důvodu musejí

nyní tuto cestu opět prodělati zase zpátky, aby na ní od stupně ke stupni odložili hmotu do posledního atomu, a stali se způsobilými přijít zase do pravého, nejčistšího, nebeského slunečního světa pro všechny věčnosti věčností.

13. To bychom tedy nyní věděli. Avšak Já již zase vidím ve vás skrytou otázku, která zní: „Musejí také duchové planetárních lidí prodělávati tuto sice světlu, nicméně však také dalekou cestu, nežli dospějí do vlastního nebe?“

14. Na tuto otázku nelze odpovědět ani ano, ani ve, - kdybychom žádali na to ihned všeobecnou odpověď; - nýbrž přijde při tom na tři okolnosti; Děti a tací lidé, kteří po odumření na Zemi potřebují ještě dalšího čištění, musejí beze všeho tuto cestu konati; rovněž tak i většinou tací velcí učené muži světa, v nichž vězí velmi mnoho ješitnosti a sobecké pýchy musejí tuto cestu konati a mnohdy počínajíce od této Země, ještě cestu mnohem zdlouhavější, neboť musejí napřed ještě prodělati očistnou přípravnou školu na různých jiných Planetách, nežli se teprve dostanou na Slunce.

15. Mezi záhy zemřelými dětmi, které bývají přijaty ihned do Slunce a poté jmenovanými lidmi, kteří bývají do školy na Slunci přijati teprve později, jest však ten rozdíl, že duchové v Slunci vychovaných dětí jsou ihned přijati do toho či onoho andělského spolku vlastního pravého nebe, kdežto lidé, uzrávají-li na Planetách, musejí bez výjimky prodělati celou předepsanou cestu. (Časné umírání dětí na této Zemi není tedy tak velkým neštěstím, jak se to často zdá.)

16. Avšak lidé, kteří zejména na této Zemi přešli do čisté lásky ke Mně, a z této lásky odložili vše světské a hmotné a nechtěli ničeho jiného nežli jedině Mně, zkrátili si tím nadměru silně onu dalekou cestu; neboť oni jsou v pravdě Mé děti a v pravdě Mí bratři a sestry a přijdou tudíž po radostném pro ně odložení tohoto hmotného těla úplně ke Mně a to ve vsí lásce ke Mně přímo do nejhořejšího nejvyššího nebe, kde přebývám ve skutečnosti Já Sám.

17. Hleďte, toť tedy rozdíl, jenž se tu vyskytuje u duchů zejména této Zemské planety po odložení těla. Něco podobného, i když mnohem řídkěji, může se také státi s obyvateli Planety Jupitera, jakož ještě poněkud řídkěji, s obyvateli planety Saturnu, Uranu a ještě té třetí neznámé Planety. Avšak ze žádné z těchto jmenovaných Planet nepřijdou duchové snad ihned do nejvyššího nebe, nýbrž jen do prvního nebe moudrosti

18. Nyní jsou vám také tyto cesty oznámeny a ještě jsou nám také tyto vnější poměry Slunce známy, můžete nyní přikročiti k vnitřnímu zařízení Slunce na jeho nádhery; užití tu věci, které vám ještě nikdy ani na mysl nepřišly. – Aby však toto nazírání nebylo příliš brzy přerušeno, ponecháme si toto vše pro sdělení příští. A tak tedy pro dnešek dosti!

11. srpna 1842

Kapitola 4.

Nauka o slunečním světle. Vzdušný kruh jako světelný obal.

Při pozorování Slunce všimneme si nejprve jeho světelného obalu, a to z toho důvodu, že dokonalá Sluneční planeta se tává Sluncem právě tímto svým vnějším obalem.

2. Co jest tedy tento světelný obal s hlediska přirozeného? Tento světelný obal jest vlastně atmosférický vzdušný obal kolem vlastní Sluneční planety a leskne se tak silně jen na nejzevnějším povrchu; k Planetě samé se však stává vždy temnější a to tak, že se lze dívat z vlastní Sluneční planety tímto obalem světelné látky právě tak nerušeně do volného světového prostoru, jako s nějaké jiné planety. A právě tento světelný obal, kterým se nelze dávat ze žádné Planety na vlastní sluneční těleso, jest ze Sluneční planety samé nanejvyšší průhledný.

3. Zde se asi nutně otážete: Jakkak je to možné, že z vlastní Sluneční planety se lze nerušeně dívatí touto, nejvyšší intenzivní spoustou světla do nekonečných dálav, zatím co je naprostou nemožností právě touto světelnou spoustou zvenčí se dívatí na vlastní planetu uvnitř?

4. Příčina tohoto jevu jest velmi jednoduchá a je vám blíže, nežli byste se domnívali. Zcela jednoduchá, dobře vám známý příklad z přírody vám tuto věc úplně vysvětlí. Předpokládejme, že byste stáli před oknem nějakého domu, takže by se sluneční paprsky na okno dopadající odrazily do vašeho oka; co tu vidíte? Nic, nežli ostrý odlesk Slunce z okna, který jest vám nepřekonatelnou překážkou, abyste objevili, co je tu za oknem. Bude tatáž překážka také překážkou pro toho, kdo stojí za oknem, aby se díval z okna, předpokládejme, že sklo je dokonale očištěno? O, ne, ani v nejmenším! Zatím co vy, stojíte vně okna, nespátříte ničeho jiného, nežli bíle se lesknoucí skleněnou tabuli, bude moci ten, kdo stojí uvnitř za oknem zcela pohodlně počítati vaše vlasy.

5. Hled'te, právě tak je tomu se Sluncem, ježto jeho vlastní světelný lesk není nic jiného nežli v první řadě přijímání všech těch paprsků od miliardy Slunců, které se na tomto nesmírně rozsáhlém slunečním vzdušném zrcadlovém povrchu tak nekonečněkrát každé samo o sobě zrcadlí právě tak, jako se Slunce samo na nějaké jiné Planete nesčíslněkrát zrcadlí jak na pevných předmětech Země, zejména na vodních hladinách a nejvíce na souvislém Planetu obsahujícím vzdušném povrchu.

6. Vy se zde otážete řkouce: Proč tedy naše Planeta, Země, jakož i mnohé jiné Planety, které vidíme, není obklopena tak silným světelným leskem jako Slunce, uprostřed všech těchto miliard Slunců? Kdyby tomu totiž tak bylo, pak by musel měsíc svítiti právě tak silným světlem jako Slunce, ježto také Měsíc může přijímati paprsky ode všech těch miliard Slunců?

7. Abyste mohli zcela jasně pochopiti bezpodstatnost tohoto tvrzení, uvedu vás na správnou cestu opět příkladem. Představte si všelijaké skleněné kuličky, z nichž nejmenší nebude větší nežli největší zrnko písku: pak si představte opět kuličku tak velkou, jako konopné semeno; jinou opět jako hrách a opět jako lískový ořech a opět jinou jako pravý ořech; jinou jako prostřední jablko, jinou opět jako dvojnásobnou pěst; jinou jako lidskou hlavu; a tak to postupně nahoru až k velikosti kola o průměru sáhu. Všechny tyto koule postavte na místo osvětlené Sluncem a zkoumejte pak odrazující se obraz Slunce na každé z těchto různě velkých skleněných koulí. Na nejmenší kuličce spatříte sotva třpytivý puntíček poněkud více svítivý a třetí dotkne se jiskérka již mocněji vašeho oka. Obraz Slunce na čtvrté kuličce obdrží pro vaše oko již patrný průměr a nebudete moci se již příliš dlouho naň dívatí. Světlo z dalších kuliček se stane ještě ostřejší a průměr zmenšeného slunečního obrazu bude mnohem patrnější. Postoupíme-li při tomto pozorování až ke kouli velikosti lidské hlavy, bude míti obraz Slunce již průměr velké čočky, a vy už nebudete sto, prostým okem naň pohlédnouti. Na poslední a největší kouli bude však míti obraz Slunce již průměr palce, tu pak tím méně budete sto se naň dívatí pouhým okem.

8. A jak je tomu s přijímáním světla ze Slunce; u těchto skleněných kuliček, právě tak je tomu s různými světovými tělesy. Ony stálice aneb vzdálenější Slunce, které spatřujeme z naší Země pouze jako třpytící se puntíčky, zejména ty z nich, které na naší Zemi znáte jako stálice první, druhé a třetí velikosti, jeví se obyvatelům Jupitera již tak veliké, jako u vás stříbrný dvacetník a desetník a pětník. A proč?

9. Protože Planeta Jupiter jest téměř již čtyřtisíckrát větší skleněná koule, nežli vaše země, a proto také musí nutně přijmouti obraz vzdáleného Slunce v měřítku větším nežli je vaše mnohem menší Země a z toho důvodu si Jupiter přes svozu mnohem větší vzdálenost od Slunce přece jen mnohem silnější světlo, nežli mnohem blíže stojící planeta Mars, a též i vaše Země.

10. Vezmeme tedy v úvahu, že slunce je více než milionkrát větší nežli vaše Země, pak je samo sebou jasné, že tím všechna i sebe vzdálenější Slunce tohoto Slunečního vesmíru musejí vyvolati na rozsáhlém vzdušném povrchu tohoto Slunce tak značný světelný obraz, že tu i Slunce dalekých oblastí Slunečních, jež se jeví na naší Zemi i ostře ozbrojenému oku jako mlhavá

skvrna, dosahující průměru 1,2. až 3 palců a svítí tak silně, že byste se nemohli pro silný lesk na jejich obraz ani vteřinu dívatí prostým okem.

11. Nyní si představte teprve obrazy blíže stojících Sluncí, které zaujmají průměrně nezřídka plochu sto až tisíc čtverečných mil; reprodukuje-li (vybavíte-li) tyto nescíslné světelné obrazy Sluncí na rozsáhlém kulovém povrchu slunečním dospějete tím k takové světelné intenzitě (síle) že se jí hrozí celá vaše mysl.

12. Hleďte, toť vlastní původ slunečního světla denně osvětlujícího vaši planetu. Tento výklad objasní vám však nutně zajisté to dřívější a vy snadno seznáte, kterak se obyvatelé sluneční planety mohou velmi dobře dívatí zdánlivým světelným obalem Slunce, zatím co poblíže ní dovnitř tohoto obalu jest každému tělesnému oku naprostou nemožností.

13. To bychom tedy věděli. Přesto však vidím, že máte v sobě zcela skrytou otázku, která zní takto; Tato stanovená teorie (nauka) o lesku slunečního světla, že se totiž veškerá Slunce vzájemně osvětlují, zdá se být o sobě úplně správná. Jestliže však každé Slunce takto svítí, jest pak otázkou, odkud potom vlastně veškerá ta Slunce dohromady berou světlo, když každé Slunce dostává své světlo jen přijímáním paprsků od ostatních Sluncí, což jinými slovy značí tolik jako, že žádné Slunce o sobě samém nemá vlastního světla, nýbrž že každé stkví se jen odleskem světla jiných Sluncí. Odkud pak mají tato jiná Slunce své světlo? – neboť je-li zmíněná světelná teorie úplně správná, pak je každá Slunce o sobě úplně temné. Odkud potom to záření?

14. Nuže, toť zcela správná otázka. Protože však odpověď na tuto otázku musí být pro vaše porozumění poněkud obšírná. Bude dáno teprve v příštím sdělení. Pro dnešek tedy dost!

12. srpna 1842

Kapitola 5.

Samosvítící Hlavní ústřední Slunce. Zrcadlené světlo podružných Sluncí.

1. Jakým způsobem všechna Slunce celkem, a každé o sobě zvláště se stávají svítícímu tak, že se světlo Slunce zrcadlí na vzdušném povrchu Slunce druhého, bude vám zde rovněž snadno pochopitelným příkladem podáno. Představte si pokoj, jehož stěny jsou ze samého jasně leštěného zrcadlového skla, potaženého již kovovou směsí a to tedy dokonalé zrcadlo. Představte si však ještě k tomu vnitřek tohoto pokoje jako velkou dutou kouli. Nyní ověste tento pokoj spíše tuto dutou zrcadlovou kouli všelikými velkými a malými jako zrcadlo lesklými leštěnými skleněnými nebo kovovými koulemi. Přesně doprostřed tohoto dutého prostoru dejte pak lustr, jenž by měl silné světlo. Když se to vše stalo, pak pohlédněte na všechny malé leštěné koule, které visí v tomto dutém prostoru, kterak jsou vesměs ze všech stran osvětleny tak, jako by byly samosvítící tělesa. Odkud to tedy pochází?

2. To lze velmi snadno poznati, Stěny jako zrcadlo lesklé vrhají ze všech stran světlo, které vychází z lustru, ne snad oslabené, nýbrž nahromaděné a tedy zesílené zase zpět k lustru. Tímto způsobem jsou všechny v dutém prostoru pověšené koule ze všech stran mnohonásobně osvětlovány. Předně skutečně samostatným světlem lustru; pak odraženým světlem od zrcadlových stěn, které vespolek tvoří souvislé duté zrcadlo, jež má své ohnisko přesně ve středu svého vlastního prostoru. A za třetí tyto volně visící koule jsou osvětlovány jejich vzájemným odrážením paprsků a odrážením jejich přijatého světla, které je rovněž přijímáno zrcadlovými stěnami a opět odráženo; a konečně ještě všeobecným odrážením světla od stěn zrcadla k zrcadlovým stěnám protějším.

3. Nyní vidíte, tento obraz jest více nežli postačující k odpovědění na danou otázku; neboť jak je tomu s osvětlováním v naší duté kouli, tak je tomu také ve velké skutečnosti. Představte si místo velké zrcadlové koule známý vám slupkový globus, jenž ve svém pro vaše pojmy nekonečném ohrazení sestává z jakési éterické vodní masy. A představte si Pak uprostřed tohoto

Slupkového globu pro vaše pojmy skutečně nekonečně velká Centrální Slunce, které je na všech svých nekonečně rozsáhlých plochách obklopeno ustavičnými co nejintenzivněji svítícími ohnivými plameny, (které pocházejí od duchů, kteří buď právě zde začínají své čištění vycházejíce anebo kteří je vracejí se dokonávají), tak máte pak také již vše, čeho je třeba k úplnému odpovědění na danou otázku. Světlo tohoto velkého Centrálního Slunce proniká až ke dříve uvedeným stěnám tohoto Slupkového Globu, odkud se odráží prostorami a slunečními oblastmi pro vaše pojmy ovšem nekonečně dalekými. Avšak co se vám zdá i sebevzdálenější a sebe větší, tj. před mýma očima sotva více, nežli kdybyste vzali do ruky zrněčko písku, abyste si s ním pohráli.

4. Jelikož byla vyložena způsobilost všech Sluncí, že totiž následkem svého rozsáhlého vzdušného povrchu jsou zcela dobře sto přijmouti světelný tohoto povrchu se dotýkající obraz jiného Slunce, a pak jej opět vrátiti, jako zrcadlo přijímá a opět vrací světlo, pak tedy pochopíte silné svícení Slunce a to tím spíše když víte, že je v takovém Slupkovém globu všeobecný pro naše pojmy nekonečně veliký, samosvítící sluneční lustr, jehož světlo proniká na venek a ke stěnám Slupkového globu a již tímto způsobem každé Slunce zpola osvětluje; odráží se však světlo od vnějších stěn, pak také osvětluje stejně dokonale stranu protilehlou; a když pak jsou takovými způsobem všechna Slunce jednoho Slupkového globu náležitě osvětlena, osvětlují se pak též ještě nesčíslněkrát navzájem.

5. Dovedete-li jen trochu uspořádaně myslet, nemůže vám již býti nejasným, odkud potom Slunce bere své silné světlo.

6. Protože však toto víme, stane se vám svícení každého Slunce ještě zřejmější, řeknu-li vám, že přesto vše má též každé Slunce o sobě své vlastní světlo z oblasti duchů, kteří jsou v něm. Avšak toto světlo není zdaleka tak intenzivním, v jakém spatřujete Slunce nýbrž toto vlastní světlo je spíše jen stále živá způsobilost vzdušného povrchu tělesa slunečního, aby tento povrch mohl tím živěji a dokonaleji přijímat do sebe a pak opět vraceti světlo vycházející z Centrálního Slunce a ze stěn Slupkového globu jakož i vyzařování z ostatních Sluncí. Z toho důvodu jest tedy také na každém slunečním tělese mnoho tak zvaných sopek, zejména v krajině jejich rovníků. Co jsou však tyto sopky, které se nezdá o zbrojenému oku jeví jako černé skvrny, a jak je jimi vzdušná atmosféra sluneční udržována stále způsobilou k přijímání světla, bude vyloženo ve sdělení příštím.

13. srpna 1842

Kapitola 6.

Éterická ohradní slupka světových těles a soustav, jejich souhrn. Slupkový glob.³

1. Když jsme nyní poznali, odkud dostávají Slunce své světlo, a jak totéž pak zase dále rozdávají, mohl by mnohý hloubal přijít na toto a říci: Co se mne týče, nemám proti této hypotéze (domněnce) o slunečním světle naprosto ničeho, jest přijatelná a nelze proti ní ničeho namítati; ale jen býti ukázáno, odkud tedy zmíněné Hlavní centrální slunce má své vlastní plamenné světlo? Co jest vůbec svícení těchto domnělých plamenů? Čím jsou tyto plameny způsobovány? Co jest tu tedy oním věčným palivem, které nemůže býti nikdy stráveno tak intenzivně svítícími plameny?

2. Hleděte, to jsou velmi vhodné otázky. Avšak v pozadí vězí ještě jedna vhodnější otázka, kterou by mohl někdo položit říka: Ačkoliv celá ta věc zdá se býti pravdě velmi podobná, nicméně přece jen zůstává nejvýš záhadným, zda tu lze skutečně předpokládati nějaký takový Slupkový globus a zda v něm skutečně hoří nějaké takové nesmírné Centrální slunce. Může-li se toto předně dokázati, pak my přírodovědci a hvězdáři tuto věc přijmeme; a však dokud nemůže být takový důkaz proveden, nemůžeme tuto celou hypotézu o osvětlování považovati za nic jiného, nežli za velmi zdařilý a roztomilý výplod básnické fantazie,

³ viz obrázek v příloze

3. Hledte, zde máte při této příležitosti téměř zcela doslovně námitky, s kterými se můžeme setkat na přirozené cestě. Aby se však tací kritičtí hloubalové nemuseli obracet teprve snad na spisovatele, aby si od něho vyprosili žádané důkazy, nýbrž aby právě to, v čem je podle jejich mínění závada, našli také již zde jako dokázané, budeme všemu tomu ihned důsledně čelit.

4. Co se týče Slupkového Globu, má tento nescíslné obdoby v každém nejmenším tvoru, jak na planetě Slunce a zkrátka ve všem, nač se jen podíváte. Kde jest věc, jejíž nesmírně mnohé části, z nichž sestává, by nebyly zvenčí obklopeny nějakou slupkou, kůrou kůží?

5. Pozorujte oko člověka anebo zvířete! Odpovídá úplně Slupkovému globu, kde je rovněž v jeho středu křišťálová pupila, (zřítelnice, panenka), která předně zejména u mnohých zvířat má vlastní světlo, a přijímá světlo od druhých předmětů téměř právě tak, jako jakékoli Slunce, poněvadž je uvnitř slupky. Pozorujte pak (z nitra) stěny oka jako ony, všechny paprsky, které přijaly křišťálovou čočku zvenčí podporované vlastním světlem právě této křišťálové čočky, ihned opět vrhají ven do každé pomyslitelné vzdálenosti. Neboť tu musíme vědět, že nevidíte předměty samy, nýbrž jen jejich příslušné obrazy jsou zadní černou zrcadlovou sítnicí pomocí křišťálové čočky přijaty a ihned po přijetí dokonale opět osvětlené mimo vás vrženy. Teprve potom spatřujete předměty na tom místě, kde se o době mimo vás ve skutečnosti nalézají. Neboť kdybyste chtěli vidět předměty samy nemohli byste je vidět jinak, nežli v jejich skutečné přirozené velikosti, při čemž byste pak ovšem na místě, kde nyní vidíte prašnou roztoč, viděli slona, a duchovním zrakem dokonce velkou bytost.

6. Že však následkem slupkovitě globálního oka spatřujete všechny věci v měřítku jen na nejvyšším zmenšeném, dokazuje více než dostatečně již to, že všechny předměty, i sebemenší pod skly mikroskopu neobyčejně zvětšit, kteréžto zvětšování není o sobě nic jiného, nežli postupné přibližování zřetelného předmětu, anebo spíše jeho světelného obrazu ke skutečné velikosti předmětu samého.

7. Kdyby tomu tak nebylo, pak by také nebylo možné na takovém zvětšeném předmětu neočekávaně objevit několik ano mnohdy nescíslně mnoho úplně pravidelně vytvořených jeho částí, které oko, jako takové nemůže nikdy objevit. Ptejte se však sebe samých, zda takový objev (jako by mohly být například objeveny celé spousty nálevníků a jiných zvířátek ve vodní kapce, veliké sotva jako špendlíková hlavička, kdyby tam nebyla?) – nedokazuje, že prosté oko se rozhodně nedívá na předměty samé, nýbrž jen způsobem dříve uvedeným na jejich nejvyšším zmenšeném obraze?

8. Kdo je tu jen trochu opravdu probudilejšího ducha, musí zde téměř na první pohled objevit, podobnost mezi okem, planetou, Sluncem a podle toho také mezi Slupkovým Globem.

9. A obdobou všeho toho jest také celý člověk. Co je v přirozeném ohledu jeho srdce? Ne-li to centrální slunce celého těla? A všechny ty nescíslné nervy a vlákna – vedlejší Slunce atd.? Vnější kůže obepíná však jako slupka celý živý organismus. Mohl by však člověk trvat bez tohoto vnějšího obalu, který jest dobrou a zcela vhodnou ochranou celému životu schopnému vnitřnímu organismu těla člověka jakož i každého zvířete? – Tak bychom měli opět jeden přiměřený obraz Slupkového globu!

10. Pozorujte dále vejce ptáka. Čím jest? V nejširším smyslu obrazem celého Slupkového globu, Centrálního Slunce o sobě, jakož i vedlejšího slunce. Planety a tak i každého druhého o sobě trvajících celého předmětu. Rovněž tak vy sami můžete pozorovat planetu a budete-li chtít jen trochu přemýšlet, pak zajisté ihned shledáte, že bez vnějšího ohrazení (obalu) nelze si nakonec celou Planetu myslet schopnou trvání. Neboť jen jeden zevnějšík za druhým, budete tím nakonec přece jen nuceni odstranit poslední bod planety, protože také tento bod sám, pokud jest zde, musí mít pro své bytí nějaký vnější obal, kterým jsou i jeho části uzavřeny a udržovány pohromadě.

11. Krátce a dobře, všude, kdekoli se projevuje život, musí tu být k tomuto projevu života vhodný organismus, jehož částí jsou uspořádány tak, že tu v největším pořádku zasahuje jedno do druhého, a tedy také jedna organická část pohání, táhne a povzbuzuje část druhou: právě tak jako v hodinách, kde jedno kolečko zasahuje do druhého, táhne je, pohání a povzbuzuje.

12. Způsobila by kolečka hodin také o sobě to, co právě způsobují, kdyby jejich hřídele neměly především pevný vrchní a spodní rámeček, jaksi ohrazení, uvnitř kterého jsou uspořádány aneb nasazeny k pohybu? Jestliže toto vše jest již zde, co potom ještě chybí, aby se kolečka řádně pohybovala? – chybí tu ještě centrální slunce, a tím jest v hodinách péro. Hodiny by tedy nemohly být, kdyby především všechna kolečka neměla ohrazení a pak vnitřní hnací síly.

13. Tak je tomu i s organismem té nejnepatrnější rostliny, která předně musí míti vnější obal, uvnitř jehož teprve může býti uložen vhodný organismus, a to opět činný z centra rostliny, kde oživující síla, podobně jako světlo Centrálního slunce, působí životodárně celým organismem až k vnějšímu obalu, kde se tato navenek působící síla opět sama jímá a vrací k centru. Mohlo by se toto snad způsobovati bez vnějšího obalu? Jistě, že ne! Neboť bez nádoby nelze přinést ani kapku vody do domu, neřku-li teprve udržovati organický život.

14. Musí tedy také organismus zvířete, jakož i člověka býti ohrazen vnější slupkou, v níž pak teprve může býti organismus uspořádán a oživován z centrálního bodu.

15. Totéž platí o Planetě; bez takového zařízení nebyla by předně žádná planeta myslitelná, ještě méně však nadána takovými vlastnostmi, aby byla způsobilá poskytovat zaopatření pro mnohonásobně utvořený život. Jestliže méně by tomu mohlo býti u Slunce, které je centrálním bodem celého planetárního organismu a proto musí míti rovněž několikanásobné ohrazení, jako srdce samo v lidském těle, protože jeho organismus za účelem většího působení musí býti mnohem rozmanitější a dokonalejší, nežli organismus nějaké jiné Planety. A tak má tedy také dokonce každá planetární soustava se svým Sluncem uprostřed svou vlastní éterickou ohradu, uvnitř které se celá planetární soustava pohybuje, žije a vzájemně se přitahuje, pohání a potvrzuje.

16. Jestliže více to platí o nejbližším Centrálním slunci, kolem něhož se, se svými Planetami pohybuje mnohdy i mnoho milionů menších Sluncí, a které tudíž představují už mnohem velkolepější a rozmanitější působení organismu, nežli jest organismus jednoho menšího Slunce s jeho Planetami. Hleďte, také všechny tyto miliony Sluncí mají o sobě svou éterickou ohradu a z toho důvodu lze spatřovati takovéto Sluneční oblasti mezi sebou velmi vzdálené jako dosti ostře ohraničené mlhoviny, což by nebylo možné, kdyby taková Sluneční oblast nebyla jaksi obložena éterickou kůží; něco podobného jest též v lidském anebo zvířecím těle, kdy každý jednotlivý nerv jest obklopen vlastní pokožkou, bez níž by nemohl trvati ani živě působiti.

17. Vy víte, že mají takové jednotlivé sluneční oblasti opět centrální těleso, kolem něhož se pohybují a silou tohoto centrálního tělesa živě působí. Mají tedy také opět v širším smyslu takové sluneční oblasti rozsáhlejší vnější slupku aneb uzavřenou éterickou kůži.

Takové tělo Sluneční oblasti to jest kde několik, ba velmi mnoho takových Slunečních oblastí kolem jednoho ještě většího centrálního tělesa tvoří určitý Sluneční Vesmír, obepíná opět ještě větší éterická kůže. A konečně takováto velká těla Slunečních Vesmírů se ve velkém počtu otáčejí kolem společného centrálního bodu, totiž kolem skutečně samo svítícího Centrálního slunce a jsou se vším všudy pod jednou všeobecnou nadmíru rozsáhlou ohradou anebo kůží čilá živě působící. A to je pak právě Slupkový glob, anebo dokonalé, o sobě trvajících Sluneční tělo.

18. Co by se zajisté stalo s tímto tělem, kdyby mu někdo odňal tuto nejvyšší potřebnou vnější, éterickou vodní kůži? S tímto velkým slunečním tělem a nakonec tedy také s každou jednotlivou jeho částí, - nežli co by se mohlo státi předně s okem, kdyby se mu odňala vnější rohovka, anebo vejci skořápka, anebo rostlině všechna její vnější kůra anebo zvířecímu tělu kůže, anebo konečně Planetě vnější kůra. Totéž by se také stalo, jak bylo řečeno s celým slunečním tělem, že by se dílem rozplynulo, dílem do nekonečna rozptýlilo a nakonec zcela vyhaslo a zaniklo.

Tím jsme tedy provedli důkaz, že takový Slupkový glob musí tu jako dokonalé sluneční těleso nutně být a musí tedy také mít vnitřní hnací pero, srdce, aneb všeobecné Centrální slunce. A naši malicherně kritizující přírodozpytci, necht' nyní ještě učiní pokus, zda tuto teorii mohou prohlásiti za poeticky zdařilou hypotézu.

19. Zbývá nám tedy jen ještě dokázati svícení a planoucí hoření Centrálního slunce. Bude-li to míti, pak se budeme moci zcela klidně a s veselou tváří utábořiti na nivách a kolem soppek našeho Slunce, a dívati se tu klidně na všechny ty jeho nádhery a divy.

16. srpna 1842

Kapitola 7. Vlastní světlo Sluncí.

1. Co jest příčinou svícení plamene, bylo sice již pověděno ve sdělení „Moucha.“ Přesto však budiž zde ještě pro lepší pochopení a porozumění tohoto jevu tento dodatek.

2. Vy víte, že duchovno, uvažováno absolutně (samo o sobě) nemůže býti bez nějakého vnějšího ohrazení, anebo bez nějakého orgánu, kterým teprve potom je sto se projevit. Co se však týče tohoto vnějšího ohrazení, není toto o sobě nic jiného nežli Má vůle lásky, která obklopuje duchovno a svým slitováním též vnitřně řídí, a tím je uvádí v nějaký řád, aby tu pak bylo k provádění některé části Mé velké vůle a tím též k dosažení nějakého účelu, který tu odpovídá úmyslu Mého věčného řádu. Hledte tak se má tato věc!

3. Co se tedy děje, když nějaká síla, která je skryta pod slupkou Mé vůle lásky (byť byla sebenepatrnější), jest jakýmkoliv okolnostmi aneb účinky rozněcována, otrávena anebo postrkována? Tím je přivedena za svého pořádku, anebo což značí právě tolik jako přivedena z rovnováhy, cítí se tím stísněna a poškozena a snaží se pak buď opět obnoviti své snesitelné dřívější postavení, anebo, byla-li příliš roznícena, též ihned celý svůj orgán roztrhati a tím přejíti do absolutního stavu.

4. Představíte-li si, že průměr tohoto Hlavního centrálního slunce tvoří tak dlouhou čáru, že k jejímu proběhnutí i samé světlo potřebuje více než trilion let, pak zajisté musí býti celý objem takového tělesa co do přirozené velikosti velmi značný. Je-li však toto těleso pro vaše pojmy již tak nesmírně ohromné, zda nebude také tento velký objem hmoty vykonávati vám nepochopitelně velký tlak na střed všemožných vnějších bodů?

5. Ano, zcela jistě; neboť představte si jen na vašem nicotném světovém tělese tíhu nějaké hory; pak si teprve představte tíhu světového tělesa samého; pak si teprve představte vaše celé Slunce, které je předně milionkrát větší nežli vaše Země a má tedy také milionkrát větší přitažlivost nežli vaše Země. Neboť kdyby tomu tak nebylo, nemohla by celá světová tělesa mnohdy mnoho tisíc milionů mil od něho vzdálená tak přitahovati, že se nemohou vzdáliti z jeho oblasti. Jaké však jest na nějakém tělese přitahování, taková jest také tíže v poměru ke zmocněné přitažlivosti takového velkého světového tělesa.

6. Předpokládáte-li však, že všechna Slunce, Centrální slunce, Planety a komety tvoří dohromady sotva miliónový díl takového Hlavního Centrálního slunce, jak velká a jak mocná musí tu také být jeho přitažlivost a jak mocně velký tlak na jeho centrum?!

7. A z čeho se skládá hmota? Vy víte, že hmota není nic jiného nežli zajetí duchovna aneb duchů. Jestliže však již na tělese zemském nárazem dvou kamenů o sebe vybuchne často několik tvrdě zajatých duchovních potencií a kde v nitru Země tlak zvenčí je příliš mocný, povstávají také ihned anebo aspoň po nepříliš dlouhé době tak prudké exploze, že jejich ohnivým působením bývají často celé velké hory a rozsáhlé území otřesena a zničena; a půjdete-li tomu na kloub najdete prostor sotva větší nežli několik krychlových sáhů, v němž duchovní potence ve hmotě uzavřené, příliš tlačené roztrhly své závory a našly si východ a přinutily pak touto ces-

tou množství takových duchů spolu k výbuchu. Stává-li se tedy něco takového se Zemí a na Zemi a v Zemi (co zde bylo hned již dříve pozorováním na vysvětlenou podmínečně ke srovnání) pak tento poměr v miniatuře na vaší Planetě přeneste na Centrální slunce. Tu teprve uvidíte, jaké útlaky musejí jeho zajatí duchové neustále snášeti a to z důvodu slitování, aby jako mocní zajatci mohli také býti opět mocným tlakem ustavičně znovu k životu probuzeni.

8. Z toho důvodu je pak také toto Centrální slunce přeplněno nejvyššími tak zvanými vulkány čili chrlíči ohně, z nichž nejmenší má takový průměr, že by se do jeho kráteru (jícnu) vešlo více než třicet tisíc milionů vašich Sluncí; a to nemluvíme o větší a největším kráteru tohoto centrálního slunce!

9. Nuže, vy víte, že svícení jest způsobováno šhubáním /trháním) aneb chvěním duchovní síly uvnitř slupky, v níž jest uzavřena. Čím prudčeji je nějaký takový, uvnitř známé slupky zajatý duch nějakým vnějším tlakem, strkem anebo úderem rozněcován, tím také přechází v prudší chvění a tím ostřejší a intenzivnější se stává také projev těchto záchvěvů to jest svícení plamene nebo jiskry. Kdy však mohou být podobné duchovní potence prudčeji tlačeny, strkány a stloukány nežli právě na tomto Centrálním slunci?

10. Následkem toho poměru svítí tam jiskra tak intenzivně silně, že by ji žádné lidské oko nesneslo ani na okamžik. Ba pravím vám: Kdyby se ve výši tisíce mil ve vzduchu vyvinula jiskra velikosti pohankového semene u vás na zemi s touž světelnou prudkostí s jakou se vyvíjí na tomto hlavním Centrálním slunci, vypařila by se okamžitě celé země jako kapka vody na žhávém železe.

11. Nyní si představte celé nesmírné hlavní Centrální hlavní slunce potažené takovými nejvyšší intenzivními světelnými plameny a posuďte podle toho, jak asi daleko by mohly sahati jeho paprsky, jakožto vycházka uvolněných duchů! Tu se vám zajisté obstojně ujasní, jak může být docela dobře takové Slunce všeobecným lustrem ve velké komnatě slunečních světů jednoho Slupkového globu. Jestliže jste nyní toto pochopili, pak také pochopíte velmi snadno, jakým způsobem může pak také každé malé Planetární slunce, jakož i každá Planeta o sobě vyvinouti vlastní světlo, při čemž se pak intenzita jeho vlastního světla řídí vždy velikostí jejího objemu, a tedy také její tíží.

12. Na tělese zemském můžete například zcela snadno pohlížeti na plamen svíčky. Proč? Protože jejím spalováním bývají duchové v jejím knotu a v její mastné hmotě vázání jen nepatrně rozněcováni a nepatrným stupněm vibrací velmi snadno ničí své obklopující je slupky a přecházejí pak ve svobodnější činnost. Do výhně kovářské nemůžete se již tak snadno dívati, protože duchové, kteří ještě zbyli v uhlí, potřebují již prudšího podnětu, aby se prudšími vibracemi uvolnili ze svých žalářů. Ještě tížeji snesete světlo plamenů, které vyšlehují a srší z nějaké oheň soptící hory, protože tyto plameny vděčí za svůj vznik mnohem mocnějšímu podnětu, kterému jsou vystaveni duchové ve vnitru Země.

13. Přeneste toto na Slunce, kde je každý poměr milionkrát stupňován, pak velmi brzo a velmi snadno shledáte, v jakém stupni je také každé Slunce sto vyvinouti svými sopkami vlastní světlo. Avšak toto vlastní světlo Slunce by bylo příliš nepatrné, aby dokonale osvětlovalo a oteplovalo vzdálené planety. Proto přece však toto vlastní světlo Slunce slouží zcela znamenitě k tomu, že se tím povrch slunečního vzduchu udržuje ve stále nejčistším a jak říkávate v zrcadlově skvoucím stavu, aby tím byl stále dokonale způsobilým přijímatí světlo Hlavního Centrálního slunce a tím také světlo všech tímto Sluncem osvětlovaných Sluncí.

14. Tím bychom měli také překonánu tuto hlavní obtíž a zodpověděny předem položené otázky. A můžeme se tedy též, jak předem poznamenáno, pohybovati zcela klidně na našem Slunci a začítí obdivovati jeho zázračné nádheru.

15. Připravte se však na to, neboť věru, nepřijde tu nikdo na nějaké dětské hříčky. Neboť vše, cokoli se vám ukáže na této dokonalé Planetě abyste ohledali, bude vynikati velikostí, vznešeností a hlubokou vážností! Avšak ne ještě dnes, nýbrž příště o tom dále!

17. srpna 1842

Kapitola 8 **Příčina a podstata slunečních skvrn.⁴**

1. Již častěji jste pozorovali, že Slunce většinou na svém rovníku ukazuje mnohdy jednu neb několik dílem větších, dílem menších skvrn, kolem nichž se ozbrojenému oku ukazuje olemování jako valy, na němž se však na všechny strany šíří světelné vlny, zvané mnohými hvězdáři „pochodně“. Mezi mnohými světskými učenci byla již velmi často nadhozena otázka, co asi jsou tyto skvrny? A na tuto otázku byly také dány mnohé hypotetické (domněle moudré) odpovědi, avšak mezi nimi nebyla ještě nikdy žádná úplně určitá

2. Vy však tentokrát obdržíte zcela určitou odpověď. Ale jak to uděláme, abyste dostali právě o tomto zjevu určitou odpověď? Vy ovšem sobě řeknete; Nejlehčím způsobem, neboť stačí, abych vám jen řekl, jak to je, a vy Mi úplně uvěříte. To je ovšem pravda, avšak co Já zde říkám mohlo by se přece také jednou dostat na oči světské učenosti. Uvěří tito také tak bezprostředně tomu, co bych vám zde chtěl v tomto ohledu říci? – O, nikoli, tento druh lidí nemá víry; nevěří ani tak zcela bezpodmínečně anebo od srdce, že jsem to Já, anebo, že vůbec je Bůh, jak Ho zjevení oznamuje, nýbrž nanejvýš tak, jak Ho vynalézá jejich vysoce moudrý rozum. Proto by také, jak řečeno, pouhému vypravování neuvěřili, nýbrž prohlásili by to vše za výplod básnické fantazie.

3. Proto se také musíme postavit na zcela jiné nohy a připravit takovým lišákům zcela zvláštní železa, která by přiskřípla nejen snad jednu nohu takového lišáka, nýbrž která by takovou chytrou bytost ihned chopila za celé tělo. Ale jak s tím začneme? Jen malé strpení: hned to bude!

4. Kdybyste právě středem provrtali kouli, a tuto kouli nasadili na hřídel a pak ji ponořili do vody a ve vodě kolo tohoto hřídele roztočili, a potom ji takto otáčející vytáhli z vody, co soudíte, na které části povrchu odmrští tato koule nejvíce vodních kapek? Vy Mně odpovíte a řeknete; Na té části povrchu, která jest nejdále od hřídele a proto otáčením kol hřídele vyvine největší odstředivou sílu.

5. Vezměte zase dutou skleněnou kouli, která má na obou stranách otvory, n takže lze rovněž celou kouli prostrčiti hřídel: uveďte jej do vodorovné polohy, dejte do koule trochu vody a potom jí otáčejte, kam se odebere vody při otáčení? Jistě opět tam, kde je nejdále od hřídele.

6. Tyto dva příklady postačí, aby učinily naši věc pokud možno názornou. Slunce jest, jak víte, rovněž koule a to koule o průměru dvakrát sto tisíc mil. Tato koule se otáčí as za devětdvacet dní kolem své osy. Považte, jak rychlým tu musí být pohyb na slunečním rovníku, když tu musí určitý bod v dříve uvedené době 29 dní vykonati dráhu přes 600 000 německých mil, což činí sedmeronásobnou vzdálenost měsíce od Země, a pro kteroužto dráhu by potřeboval rychlý jezdec kdyby mohl ve dne v noci ujížděti, přes sedmdesát let.

7. Porovnejte nyní rychlost pohybu nějakého bodu na slunečním rovníku a velice se podivíte, uvidíte-li z toho, kolik německých mil urazí bod v jedné minutě. Vidíte-li však nyní velkou rychlost takového pohybu, pak musíte také nutně přejasně spatřovati velkou odstředivou sílu na rovníku.

⁴ Porovnej s kapitolou 73

8. Když si však tuto sílu ujasníte, pak vás také upozorňuji na druhou skleněnou kouli, jak se v ní tlačila voda při otáčení k rovníkům. Co se tedy také bude dít z nitra Slunce směrem k jeho rovníku? Nebudou se také tu všechny poněkud prchavější části tlačiti pod rovník, kde budou mít následkem velké odstředivé síly snahu prolomiti nejvrchnější kůru Slunce a potom se s nejuvěřitelnější prudkostí vrhu a rychlosti vzdáliti do nekonečně ze Slunce?

9. V předchozím sdělení jste slyšeli, co jest hmota (ať jakéhokoliv druhu) a jaký je následek toho, je-li nějak příliš tísněna, strkána anebo tlučena. Hmota nebývá při tak nesmírném náporu na rovník také na tom či onom bodě právě tak nesmírně a přinucována jak nesmírně silný a rychlý a tedy také odstředivost Slunce na rovníku?

10. Hledte, nyní jsou již železa nalíčena : není třeba už ničeho dalšího, nežli lišáka a můžete být ujištěni, že neunikne této pasti.

11. Slyšeli jste hned z počátku, že půda sluneční planety není tak tvrdá a drobivá, jako například půda vaší Země, nýbrž, že jest všude jaksi pružná a to zvláště směrem k rovníku. Předpokládáme-li však, že by tam byla půda tak drobivá a tedy také snadno lomitelná, co by pak nastalo následkem neobyčejně velké odstředivé síly zejména na rovníku Slunce? Nic jiného, nežli že by tím mohly báti shory (sluneční) země, kus za kusem s největší prudkostí odmrštěny z povrchu Slunce do nekonečného prostoru. Ježto však sluneční půda jest tak vláčná, není to ovšem možno a i kdyby byl pohyb ještě jednou tak rychlý, nežli je.

12. Co se však přesto může státi, vytvoří-li se pod povrchem Slunce v krajině rovníku následkem velké odstředivé síly návalem z nitra způsobem dříve již řečeným tu a tam mocné nakupeniny a tedy také jaksi zatvrdliny, které ti lze považovati jaksi za nemoc Slunce? Neboť pamatujte si dobře, že také světová tělesa mohou býti fyzicky nemocná. Tím se nemůže státi nic jiného, nežli že takové zatvrdlé nádory konečně svým velkým náporem a (právě tímto náporem) způsobeným zapálením roztrhají na tom či onom bodě sluneční buť i tuhou půdu a potom se s největší prudkostí vzdálí od povrchu Slunce, buď téměř nekonečně daleko, jak vzdáleny jsou známé vám planety od Slunce.

13. Hledte, tj. tedy příčina poté následujících černých skvrn. Neboť při onom násilném průlomem, se roztrhne nejen kůra sluneční planety, nýbrž i světelný obal tak, že na takovém místě není pak předně způsobilý odrážeti přijaté světlo od druhých Sluncí, a rovněž tak ani vysílati vlastní světlo, které se na pružné půdě Slunce ustavičně vyvíjí, není-li tato, nyní vám známým způsobem roztrhána a tudíž pro vývoj vlastního světla učiněna nezpůsobilou.

14. Také jsme se dříve zmínili, že tyto černé skvrny na Slunci se jeví ozbrojenému oku ovroubené poněkud méně temným valem. Co jest tento val?

15. Tento val není nic jiného nežli výhoz pružné půdy sluneční, která výbuchem takové ztvrdliny byla roztržena a potom na všech stranách nahozena v podobě trychtýřovité zdi, která je nahoře užší než dole. Chcete-li mít pro vznik takového valu kolem černé skvrny ještě jasnější příklad, učiněný z vláčné země, má-li ještě náležitou měkkost, dutou polokouli, prorazte pak z nitra na venek nějakým tupým topůrkem díru, tak spatříte ihned na vnější straně tímto průrazem nahozený val. Jenže tento val bude roztrhanější, protože taková hlína přece nemá ve svých částech tak stejnorodou soudržnost jako půda Slunce.

16. Že se však tento val jeví vůči vlastnímu černému středu nicméně slabě osvětlený má svůj důvod v tom, že čísti takto roztrhané, i když není nad nimi žádný atmosférický lesknoucí se vzduch, přece však vyvíjí svými prudkými záchvěvy dostatečně vlastní světlo, které se tu vyrovnává světlu Slunce. Tady můžete také viděti, jak silně by Slunce svítilo svým vlastním světlem bez přispění světla všeobecného.

17. Dále jsme ještě slyšeli, že se nad těmito valy tvoří jakési vlny slunečního světla aneb pochodně. Tyto vznikají vlněním atmosférického lesknoucího se vzduchu Slunce způsobeným

takovým průlomem. Neboť jedna vlna se tím zrcadlí ve své sousední vlně, čím se pak lesk zesiluje, zatím co brázdy vln se musejí jeviti nutně slabě svítící.

18. Nuže hledte, dosud jsem vše vylíčil nejen jasně, nýbrž dokonce hmatatelně. Avšak Já již vidím předem některé učené lišáky, kteří nafukují tváře a pak s náramným moudrým vzezřením se ptají říkajíce: „ No dobrá, ta věc se dá poslouchati, a na této hypotéze (domněnce) jest mnoho; avšak autor ještě asi zapomněl, že takové sluneční skvrny opět zanikají a za tím účelem také svou podobu poněnáhu velmi mění. Jak se tu nyní autor se svým nahozeným valem vytáhne ze smyčky? Také se namnoze právě na tomto valu pozorovaly silně ozbrojeným okem neuvěřitelně rychlé pohyby. Tento případ by se mohl asi velmi značně poškoditi anebo dokonce zcela v niveč uvéstí onen zde podobný valový nános našeho autora?!

19. Ó nikoli lišákové. To jest právě hlavní voda na náš mlýn. Neboť račte jen trochu uvážiti, že jsme již hned od počátku a až dosud, a to z toho nejlepšího a dobře prokazaného důvodu mluvili o pružné půdě Slunce, která po průlomu již nezůstane stále jako zeď pevná jako u kráteru sopky na Zemi, nýbrž následkem pružnosti se poněnáhu opět stahuje a ránu takovým způsobem zahojí opět tak, jako se rána, která vznikla například na vašem těle vředem, po vyhnisání opět zmenší a konečně tak úplně a zcela se zahojí, že po nějaké době nelze již ani objeviti stopy, z které části těla se provalil takový hnisající vřed.

20. Jestliže tedy tento val není pevný jako zeď, nýbrž jen pružný pak si lze jeho rychlé a rozsáhlé pohyby a změny nadmíru lehce vysvětliti právě z téhož důvodu jako jeho poněnáhlé zmizení.

21. Nuže, není již žádné námitky?– Hledte, ještě jeden lišák číhá v pozadí. Tento lišák měřil svými matematickými nástroji několik takových skvrn a shledal mnohé tak veliké, že by v jejich černém prostoru mělo na třicet – Zemí zcela snadno vedle sebe místo.

22. Copak chce tím říci? Nechce tím říci nic jiného nežli: Vzniká-li taková skvrna způsobem předem popsaným, musela by se předně nalézati se taková skvrna na okraji Slunce ze Země viditelném, takto nahozený val spatřiti vyvýšenějším nežli tomu obyčejně je, kdy se, právě vyvýšení vůbec nepozoruje.

23. Za druhé lze však ještě nadhoditi tuto velmi významnou otázku: Když Slunce při takovýchto příležitostech právě takové spousty vrhá ze svého nitra, kam tyto přicházejí? A nezmenšují tak mocné ztráty objem Slunce? Neboť u největších slunečních skvrn lze zajisté předpokládat že krychlový obsah takové vyvržené spousty je nejméně okrouhle tisíc těles zemských. Předpokládáme-li nyní, že krychlový obsah Slunce je milionkrát větší nežli Země, pak by tisíc takových velkých, za sebou následujících skvrn Slunce nutně úplně strávil.

24. Hledte tento lišák má ostré zuby a ještě ostřejší matematické ostřejší oči! Avšak i tento lišák uvázne v pasti. Neboť počítati tak dobře, jako dovedou tito lišáci, dovedu jistě též Já, ne-li o poznání lépe. Nedám sice na velmi kritickou otázku tohoto ostrozubého a bystrého lišáka ihned vysvětlující odpověď, nýbrž při této příležitosti mu předložím k zodpovězení jen několik malých otázek, a zodpoví-li on mně je, dám mu i Já odpověď na jeho otázku.

25. Kolikrát je například objem všeho toho, co dub během roku odvrhne, obsažen v dubu samém a k tomu ještě v průběhu as 200 let? Změří– však každoročně tento dub, pak jistě shledá, že se tím tento strom nestal menší a hubenější, nýbrž stále tlustší, větší a vyšší. Jak je to možno? Odpověď zní : Stálou náhradou ze všech zdrojů potravy pro strom. Pravím tedy: Vstrč týž nos Také do Slunce a shleďáš také zde, že se to ztracené dí zcela dobře nahraditi. Tak bychom odbyli také tuto námitku!

26. Co se týče ještě oněch nepatrných vyvýšenin u velkých slunečních skvrn okraje nakupeného valu, ať se namítající jednou pokusí prostým okem pohlédnouti ze vzdálenosti deseti mil na stéblo trávy, což přece neznamená zdaleka tolik, jako kdyby chtěl ozbrojeným okem téměř

vzdálenosti 23 milionů objeviti vývrh, který v nejpřesnějším smyslu přesahuje světelný obal Slunce sotva o desetitisícinu průměru Slunce.

27. Jestliže namítající toto dobře uváží, bude mu též jasno, že tato věc může býti zcela dobře taková, jak zde bylo vyloženo, i když také se svými broušenými skly nespátřuje zrovna žádných babylonských věží nad okrajem Slunce. Mimo to se však části valu, které při takovém průlomu vyčnívají snad nad sluneční světelný obal, nevnitřnější intenzitou paprsků právě tohoto světelného obalu více nežli bleskurychle rozkládají a jistě se rozplývají v niveč, následkem čehož pak nemůže namítající již nikdy výborně spatřovati nějaké takové postrádané přečnívání okrajů.

28. Tím bychom byli se skvrnami také úplně hotovi. Příště se s námi obyvateli Slunce podíváte na místo, kde se děje takový průlom. A tak tedy pro dnešek dosti!

18. srpna 1842

Kapitola 9. Lidské rasy na Slunci a jejich obytná území. Sluneční pásma.

17 Na konci předešlého sdělení bylo řečeno, že budeme se slunečními obyvateli pozorovati jeden takový průlom od jeho prvního vznikání a jak se samo sebou rozumí, také až k jeho úplnému průběhu.

2. Nežli to však budeme moci učiniti s náležitým prospěchem, musíme se poněkud dříve seznámiti s obyvateli vnějšího Slunce.

3. Jak tedy vypadají a v jakých poměrech pospolu žijí? Jsou to vůbec více duchovní, či více hmotní lidé? A jest jen jeden nebo více druhů lidí na této Planetě?

4. Už hned na počátku bylo poznamenáno, že na slunečních tělesech se vyskytuje v nejdokonalejším smyslu a významu slova vše, cokoli se jen zárodečně, mnohem nedokonaleji a zakrsleji a také zatvrdeji vyskytuje na všech ostatních Planetách.

5. A toto platí též o lidech. Podle toho se můžete na sluneční planetě setkati v nejdokonalejším smyslu, zejména co se týče formy nejen se všemi druhy lidí této Země, nýbrž i ze všech ostatních Planet a jejich Měsíců. Skutečně, jako vše ostatní, je také člověk až do nejvyššího zdokonalení tvarově vytvořen a to tak, že byste se zajisté nikde na celém zemském povrchu nesečkali s tak krásnou a dokonalou lidskou podobou. Ano můžete pevně věřiti, že muž nebo ženy na Slunci jsou tělem tak neobyčejně krásní, že byste nemohli, aniž byste při tom neztratili život, ani tři vteřiny na jejich krásu pohlížeti. Neboť nehledíc k nadmíru velké hojnosti nádhery tvaru, jest již o sobě tělesný lesk Slunečňanů tak silný, že kdyby nějaký člověk ze Slunce stál na nějaké nejméně deset mil od vás vzdálené hoře, přesto nebyli byste sto pro samý světelný lesk na něho pohlédnouti. Ve větší vzdálenosti by vás jeho lesk téměř okamžitě spálil na popel. Také žena na Slunci jest mnohem oblejší a měkčí nežli muž; avšak lesk jejího těla jest menší nežli u muže.

6. Vy se zde snadno otážete; „Dobrá je-li tomu tak, jak tedy nohou tito Slunečňané tvarově trvati, aniž by nebyli svým vlastním světlem náhle rozloženi, když přece jistě také mají více méně hmotné tělo? O to jsem se již postaral. Na Zemi není ovšem hmota, která by mohla trvati v silném světle slunečním; avšak hmota Slunce spočívá již opět na jiných zákonech nežli hmota nějaké nedokonalé Planety. A tak také hmota Slunečňana se skládá z mnohem jiné látky nežli hmota vašeho těla, a proto je trvalá i pod nejintenzivnějšími paprsky, neboť jsou jaksí duchovnější a tím také i neporovnatelně jednodušší nežli hmota vašeho těla. Za takových podmínek mohou tedy Slunečňané zcela dobře žíti a ze svého života se těšiti a k těm nejprospěšnějším účelům ho používati.

7. Nejkrásnější ze všech Slunečňanů jsou však lidé bílí; ačkoliv také lidé všech ostatních barev se tam nevyskytují škaredí.

8. Velikost Slunečňanů, jest rovněž velmi různá. Pod rovníkem anebo spíše v krajině rovníkové bydlí nejmenší Slunečňané, kteří nejsou mnohem větší nežli velmi velký muž u vás na zemi. Tito lidé jsou téměř vesměs barvy bílé a jsou tedy nejkrásnější na celé Sluneční planetě. Kolem slunečních pólů bydlí však lidé největší, barvy tmavočervené, avšak rovněž světelně se lesknoucí. Kdyby stál takový člověk na vaší Zemi, nebylo by mu zrovna těžké, kdyby byl docela v rovině hladiny mořské, bez velké námaha, aniž by musel ruku příliš zvednouti do výše uchopiti Himaláje mezi palec a ukazováček a vrhnouti jej až k jižnímu pólu Země. Od tohoto největšího druhu lidí ubývá velikosti až k lidem bydlícím na rovníku.

9. Zde řeknete; Jak se potom chovají tací nesmírní obři k lidem menším, sejdou-li se s nimi snad při příležitosti cestování? Tato otázka jest zbytečná. Neboť na Sluneční planetě jest každý druh lidí přírodními poměry Slunce odkázán na své místo a nemůže je právě tak opustiti, jako vy Zemi, i kdyby se vám sebe více zachtělo podniknouti cestu na měsíc.

10. Vy se zde ovšem tážete; Jak tomu jest rozuměti? Na Měsíc jest cesta ovšem nemožná, protože je to příliš oddálená díl Země. Ale Slunce jest souvislé těleso mající všude jeden a týž povrch, proč by tu tedy měla být nemožnou daleká cesta tomu neb onomu druhu lidí?

11. Mějte jen trochu strpění; probereme hned poněkud tyto nemožnosti! A tak poslouchejte! Předně půda Slunečního tělesa má jak od jednoho tak i druhého pólu směrem k rovníku velmi nestejnou hustotu, a to tak, že půda Slunce kolem pólů je téměř tak pevná jako půda vaší země, jenže není tak drobivá a lámavá. Tato půda se hodí zcela dobře pro zmíněné obry. Začne-li tato půda měknouti, pak se stává nezpůsobitou nositi tíhu takového obra. A kdyby tu chtěl cestovati dále, začal by se brzy potáceti a při dalším pokračování, v cestě by se při každém kroku do pružné půdy zabořil až po pás, téměř právě tak, jako kdybyste chtěli udělati velmi velký polštář, jenž by měl od spodu až k vrchu tři sáhy v průměru. Jak by se vám dařilo v chůzi, přes takový polštář, jenž by byl naplněn prachovým peřím? Nezabořili byste se tu při prvním kroku do něho, načež by pak veškerá další námaha přejíti přes něj byla marnou, i kdyby také nebyl delší nežli nejvyš sto sáhů? Kdybyste však na takový polštář posadili myš, mohla by již velmi dobře po něm běhati; ještě snáze však moucha. Hleďte, to je tedy pro takové cestování překážka, následkem které je každá třída lidí odkázána trvale na svůj okruh.

12. Druhou překážkou je výživná látka pro různé třídy lidské. Neboť jaká je tu půda, takové jsou i její plodiny, třebaže jsou tvořeny vůlí lidskou. Jak tomu rozuměti? Téměř tak, jako u vás na Zemi, jenže ve smyslu mnohem dokonalejším; neboť ani Sluneční půda neposlouchá vůle lidí všude stejně, tak jako rovněž na zemi neposlouchá stejně činnosti lidí. Tak i kdybyste se tu chtěl někdo stavěti na hlavu, přece nevypěstujete ananas na Špicberkách (skupina ostrovů Severního ledového moře) a naopak zase v krajině u rovníku ten nejdovednější zahradník nevy-pěstuje lední mech, aneb tak zvané sobí lišejníky.

13. Poslušnost půdy na Zemi se řídí podnebními tepelnými poměry. Na Sluneční planetě tomu tak však není, ačkoli také tam je u pólu poněkud chladněji nežli na rovníku. Poslušnost půdy se tak řídí prostě jen stupni přibývajících aneb ubývajících její měkkosti. Člověk pevnější půdy může anebo mohl by sice na měkčí půdě také něco vypěstovati. Avšak bude to míti formu vůle toho, kdo to vyvolal; ale bude to mnohem menší, slabší a měkčí, čím pak to také potřebě žaludku toho, kdo to vyvolal; rovněž tak málo odpovídá, jako kdybyste například museli sytiti na nějaké hoře žaludek sporým kamenným mechem, při čemž by nerostlo ještě nikomu více sádra. I kdyby se tedy mohl člověk případnými umělými prostředky přesaditi z polární krajiny Slunce k rovníku, musel by tam bez milosti umřít hladem.

14. Třetí překážkou jest rozdílná velká vodní pásma, která od pólu k rovníku sedmkrát jaksí děl pevnější půdu. Takové vodní pásmo má vždy šířku několika tisíc mil a uprostřed nezřídka hloubku deseti až dvaceti mil.

15. Voda Slunce jest mnohem lehčí než voda na zemi; proto se také nehodí k plavbě lodí a také plavati se na ní vůbec nedá. To je tedy non plus ultra (nepřekonatelná, největší) překážka, kterou Slunečňané nemohou zdolat; proto zůstávají také zcela klidně na svém místě a nevědí ničeho o tom, zda se za takovým vodním pásmem vyskytuje ještě nějaká země. Spíše jsou toho mínění, že takovým vodním kruhem končí jejich svět a že pak voda na věky věků stále trvá.

16 Čtvrtá překážka, o níž se již téměř netřeba zmiňovati, jsou mnohé sopky a jiné vysoké hory podél břehu takového vodního pásma. Tyto sopky většinou neustále zuří a běsní a to tu a tam ve formě tak velkolepé, že si ani nemůžete o tom učiniti dočista žádný pojem. Neboť jsou tu mnohé krátery větší nežli je vaše celá Evropa, z nichž vyráží za všech dob triliony nejprudších blesků za nejmocnějšího praskotu a rachotu. Takových velkolepých přírodních podívaných nejsou však obyvatelé Slunce nikterak velkými přáteli. Proto platí také u nich vsutku jako u vás v slově; Od rány je dobře být hezky daleko. Tyto sopky překáží také lidem ve vnitrozemí bydlícím podnikati případné pokusy plavby kolem světa a tak zůstávají, jak vy říkávate, stále hezky doma.

17.. Byla by sice ještě některé překážky; avšak toto postačí, abyste pochopili, jak tu různé velikostní druhy lidí mohou žíti na Sluneční planetě zcela nerušeně na jednom a témž světovém tělese. Tím jsme předběžně povrchně ohledali místní poměry lidí jakož i lidí samé a můžeme se tedy odebrati opět k našim nejkrásnějším lidem na Slunci, kteří tam bydlí na rovníku a ohledati s nimi přírodní scénu Slunce, o které jsme mluvili hned na počátku dnešního sdělení.

19. srpna 1842

Kapitola 10.

Střední pás Slunce. Krajina a obyvatelé v ní. Výbuch sluneční nadutiny.⁵

1. Obytný pruh anebo spíše Sluneční pás po obou stranách rovníků má v průměru něco přes 20 000 mil obytné šířky. Tento pás jest zároveň též nejobývanější částí celého Slunce a každý může po něm všude cestovati a jezdit. Půda tohoto pásu jest všude měkká jako polštář; proto si nikdo i když upadne na zem, nemůže ani v nejmenším ublížiti.

2. Jižně a severně tohoto pásu jsou však nejvyš mimořádná nepřetržitá a většinou nepřekročitelně vysoká pohoří, která se tu a tam táhnou též přes šířku rovníku v mírnějších, snadno schůdných a překročitelných vyvýšeninách. Avšak na jižní anebo severní hranici rovníkového pásu jsou hory nezřídka sto až dvě stě německé mile vysoké a většinou tak příkré a při tom jako vyleštěné hladké, že tam, kdy začínají příkré svahy, není nikdo sto ani o stopu dále postoupiti.

3. I když však tu a tam srázné svahy mají ještě takový sklon, že by bylo možno s velkou námahou a obtíží se po nich vyšplhati, mají nicméně vysoké hory Slunce tu vlastnost, že čím výše ční, tím více se také stávají nesnesitelně běloskvoucími. Příčina spočívá v tom, že čím výše jsou stěny takových hor, tím prudšího tlaku Slunečního vzduchu jsou vystaveny následkem otáčení Slunce, čímž se pak jejich duchovno obsahující slupečky (z nichž je vlastně vytvořena veškerá jejich hmota) dostanou také do tím prudčeji reagujícího a rozšířiti se chtějícího chvění, což pak je, jak už víte, též příčinou zvláštního, vždy ostřeji se stávajícího svícení.

4. Z toho důvodu se pak také i tyto třebas dostupné Sluneční Himaláje a Chimborasa, nechávají na pokoji a Slunečňané mají radost z těchto hor jen tehdy, mohou-li je přehlédnouti ve vzdálenosti podle vašeho počtu sto až tisíc mil v dalekých řadách. Přesto však jsou přece jen nadmíru velkými přáteli mírných výšin a nejživějších hor a bydlí většinou na nich; neboť velké a daleko se rozprostírající roviny nejsou totiž nikdy jisté před průlomem, který chceme při této příležitosti, jak už řečeno, pozorovati s obyvateli Slunce.

⁵ Porovnej s kapitolami 72 a 73

5. Také se tu a tam na rozsáhlých rovinách rozprostírají velká jezera, na která se Slunečňané velmi rádi dívají, avšak do příliš velké blízkosti jich zrovna také přijít nechtějí, protože tato jezera nepředvídaně ráda vystupují a pak by obyvatelé nemohli dosti rychle uniknouti valícím se za nimi vlnám: neboť takové jezero obsahuje mnohdy více vody nežli všechna vaše moře dohromady na Zemi.

6. Avšak proto má mnoho tisíc milionů lidí, pouze tento pás obývajících, ještě až běda dost místa; neboť jediný takový hřbet pahorku svými výběžky má na Slunci nezřídka mnohem větší plochu nežli u vás Asie, Afrika a Evropa dohromady. Proto se také netřeba vůbec starati o místo pro Slunečňany. Mimoto nelze také tyto sluneční pahorky vůbec přirovnati k vašim zemským pahorkům; neboť jsou nicméně nakonec ještě pět až deset mil vysoké, což jest desateronásobná výška vaší nejvyšší hory na Zemi. Proto také vyhlídka z takového pahorku jest pro vaše pojmy opravdu nevýslovně nádherná; neboť nadmíru rozmanité seskupení hor, velkolepé obytné budovy lidí, kteří tu obývají pahorky a velká střídavá rozmanitost vegetace, dalo lesknoucí se jezerní zrcadlo, nesčíslně rozmanité barvy věcí a zejména nadmíru majestátně a velkolepě založené učební chrámy činí vyhlídku takového pahorku tak nadmíru nádhernou, že skutečně nad veškeré pojmové vaše formy pro vás do nepochopitelná vznešená.

7. nemusíte se snad k tomu ještě zmiňovati o vysokých mírných a krásných zvířatech na zemi a ve vzduchu, která tu jsou ve zvláštní rozmanité kráse, abychom vám tím také poněkud více před oči přiblížili též to co oživuje tuto krajinu.

8. Krátce a dobře, to nyní postačí, abychom se na jednom z těchto pahorků pohodlně utábořili a abychom tu byli s obyvateli Slunce přítomni jednomu pro vás jistě nadmíru velkolepému přírodnímu jevu na Slunci. Abyste však mohli tuto obdivuhodnou scénu tím živěji pozorovati, vmísíme se při této příležitosti s otevřenými ušima mezi sluneční obyvatele a poslechneme co si při takové příležitosti vykládají.

9. Hledte, tamto nedaleko velkého chrámu, jehož špičatá vyvýšená střecha spočívá na tisících běloskvoucích sloupech, stojí právě skupina asi sto lidí obého pohlaví. Hledte jak upřeně hledí dolů a prsty ukazují na druhou stranu přes pahorek. Co asi mají na zřeteli? Nu to se brzy ukáže.

10. Hledte už jsme mezi nimi.

11. Tamto, ve velké vzdálenosti, uprostřed velkého jezera se začíná zvedati kuželovitý pahorek. Hledte, jak vůčihledě roste! Nyní však nebudeme již dále mluvit, nýbrž pouze poslouchati, co mluví Slunečňané a dívati se, například oni sami, až jsou obeznámeni s takovými jevy, pohlížejí s vysoce úžasnými očima a chvějícími se myslemi!

12. Hledte, tu je právě několik učitelů, kteří pozorují zjev. Dva představení spolu rozmlouvají a praví: „Bratře, co soudíš o tomto zjevu? Co myslíš, jak vysoko se tentokráte nadutina zvedne nežli vybuchne, roste s největší prudkostí!“

13. B. praví: „Bratře, te% d se to nedá ještě určit: neboť, jak víš nedostane-li se jí vedlejších nadutin, způsobí brzy následující výbuch. Avšak hled, právě pozoruji tvoření se nových malých nadutin zvedajících se nad povrch vodní! A pohled tamto, za oním dříve pozorovaným kuzelem vidím právě ještě jeden objemnější kužel, který se s velkým chvatem zvedá nad napřed pozorovaným kuzelem, – Poslyš bratře, tentokrát budeme muset jít na výšinu: neboť půjde-li to tak dále, tu nadutina než dojde k výbuchu, zvedne nám vodu až sem.“

14. Praví A.: „Ano milý bratře, tentokrát bys mohl míti pravdu: neboť nabubřelina roste silně a stále se jich zvedá několik z vody a dosud ještě nepozorují do červena žhavého vrcholu. Proto poslyšte milé bratři a sestry, jděte nyní co nejrychleji na nejbližší za námi ležící vyšší pahorek, na němž je zřízen hlavní učební chrám.“

15 Hledte nyní, všichni co nejrychleji opouštějí toto místo a spěchají jako větrem hnáni zpět na značně vyšší pahorek.

16. Nyní již dosáhli zmíněného chrámu a my s nimi. Budeme je nyní tedy také poslouchati dále.

17. A. praví : „Bratře, co myslíš, bude radno vyčkati průlom? Provalí se jen do výšky, či nepozoruješ, že se prve pozorovaný kužel naklání k našemu stanovišti?“

18. B. praví: „Bratře máš pravdu! Kéž by velký Bůh nám nyní oznámil správný útěk, jinak jsme ztraceni se vším, co zde zdobí tato místa.“

19. Hledte, po této poznámce padnou všichni chvějíce se na zem a prosí velkého Boha o slitování a osvícení svých učitelů a vůdců, aby je přivedli na místo, kde by bylo bezpečno vyčkati tato navštívení.

20. Hledte. A se opět zvedá a s ním B. Praví A: „Bratře! Díky věčné díky velkému Bohu! Neboť pohlédni vzhůru zpět na třetí pahorek! U malého chrámu, jenž se skládá jen ze 77 sloupů, stojí již strážný andělský duch. Proto rychle pospěšme; neboť sotva k němu dojdeme, bude celá ta velká nabubřenina úplně na vybuchnutí!“

21. Hledte, všichni se zvedají a spěchají tam, kde jim onen ochranný duch ukazuje bezpečné místo. Hledte, jak se drží za ruce, a druh táhne druha aby nezůstal nikdo zpět anebo neomdle! Nuže hledte, už jsou téměř u cíle a my s nimi; ještě kratičkou chvíli, a bude dosaženo místa.

22. „Jsme zde,“ praví A. „věčná chvále, věčné velebení a díky velkému všemohoucímu ochránci, jenž nás tolikrát zachránil! A ty náš čacký ochranný duchu, je-li to vůle velkého Boha, pak zůstaň po dobu hrůzy u nás a pomoz nám těšiti slabé.“

23. B. praví: „Ano, nyní a povždy staň se jedině všemohoucí vůle velkého Boha!“

24. Třetí přistoupí a praví; „Bratři, pohlédněte dolů na naše první stanoviště, jak je omýváno nejmocnějšími vodními vlnami a sotva jest viděti ještě střechu chrámu!“

25. Čtvrtý přistoupí a ukazuje se zdviženou rukou praví: „Pohledte bratři, pro všemohoucího Boha, ona nabubřelina přečnávající nejvyšší hory dostává již žhavé větve a tisíce jich ještě vyráží za nimi!“

26. A A. praví: „Budte klidni bratři!: Neboť jsme zachráněni. Nabubřelina dostává jiný směr; naklání se k nám. A nic pustošícího nás nestihne roztrhne-li se.

27. B. praví: „Dejte nyní pozor! Již se celý kužel rozžhavuje do červena a z ohnivých větví šlehají miliony a miliony blesků. Jak vysoká jest asi nyní nabubřelina? Dosáhla již žhavého povrchu světského vzduchu?“

28., Tu k nim přistoupí ochranný duch a káže, aby se položili na zem a prsty přidrželi na uších. Neboť nabubřelina se již zvedá nad povrch žhavého vzduchu a výbuch ihned nastane.

29. Nyní hledte, všichni zmlknou a leží s přidržěnými ušima chvějíce se na zemi. Nyní poslouchajte avšak také vy, pohledte tamto na červeně rozžhavený naběhlý kužel mající několik tisíc mil v průměru. Hledte nyní se trhá! Následují rány rozmetající zemi. Hory se co nejmocněji zachvívají! A z každé výšiny vyráží při tom záchvěvu nejmocnějších blesků, z nichž každý je provázen přeslychaným hřměním.

30. Podívejte. Jak se nyní stěny ponenáhlu zatemňují a mocně křečovitě sebou trhají! Avšak pohleďte sem dolů, ještě několik vedlejších kuželů neprasklo. Podívejte se tamto více pravé straně směrem k jihu jest tam ještě jeden kužel, který pukne v nížině. Dejte jen pozor, až se jeho vrcholem rozvětví, do běla rozžhaví a šlehající blesky oživí pak se roztrhne. Jen ještě malé strpení a uvidíte ihned velkolepou podívanou. Dívejte se tam teď, nyní se trhá!

31. Hleďte, jaké masy se více než bleskurychle řítí ze široce zející propasti! Copak jsou tyto mysy? Vy už je znáte; jsou to nové výplody pro nová světová tělesa skládající se ze zaostalých duchů, kteří neobstáli ve zkoušce svobody!

32. Pohleďte tamto do velkých dálek, jak tu opět množství větších a menších světelných koulí padá zpět do rozsáhlých vodních ploch. Pozvedněte však také oči od Slunce do nekonečného prostoru a pohleďte jak je také viditelná obloha všemi směry křížována tak zvaným padáním hvězd. A pohleďte ještě dále, jak se ze širokého, mnohé planety pojímajícího kráteru zvedají nesmírné sloupy kouře a mraků valících se s největší rychlostí do dalekých planetárních oblastí!

33. Pohleďte také. Jak se naše společnost začíná zvedati opět ze země a vzdává Mně hlasitou chválu za zachování a tak šťastný výbuch, této zřídka tak velké nabubřeliny!

34. Nuže hleďte, tak vypadá takový výbuch. Jenže jeho vzrůst a zmizení trvá ovšem déle, a rovněž tak i všechny zde uvedené výjevy. Ježto jsme toto uviděli, promluvíme si o tom příště s obyvateli Slunce ještě poněkud podrobněji a vůbec se blíže seznámíme s lidmi tohoto pásu. A tak pro dnešek to opět postačí!

20. srpna 1842

Kapitola 11.

Kyvadlový časometr obyvatelů středního pásu. Strážní úřad času a ostatní úřady.

1. Poněvadž jsme ještě u této naší společnosti, zdržíme se také ještě nějakou dobu u ní a poslechneme a ohledáme při tom, co vše se bude ještě dělati a mluvit

2. Dosud jsou ještě na třetí výšině poblíže malého chrámu, který nemá více nežli 77 sloupů. A hleďte, právě přistupuje B. A. a táže se; „Bratře, co myslíš podle své moudrosti, jak dlouho bude libo velikému Bohu ponechati nabubřelinu zbavenou své tíhy takto otevřenou?“ Praví A. „Bratře, vždyť víš, že my nic tak těžko neurčujeme, jako míru času. Jak se mně můžeš na něco takového tázati? Dej mi však časometr a já ti to povím. B. praví dále: „Milý bratře, hled, tam kde jsme postavili časometr, stojí nyní voda: Proto ti nyní nemohu opatřiti časometr. Avšak tolik mi přece můžeš říci; Jak daleko bych mohl při prostřední chůzi přijíti, nežli by ona mocná nabubřelina sklesne opět do své předchozí polohy? A praví dále: „Mohl bys v té době učiniti 77 milionů kroků, nežli nabubřelina úplně sklesne do hlubiny a se zajistí a nežli se konečně i jizva zahojí a stane hladkým dnem velikého jezera.“

3. Zde se asi tážete: Pročpak Slunečnané neurčují čas podle roků dní a hodin? Odpověď na tuto otázku leží jasně před vámi; neboť na Slunci není noci, nýbrž nepřetržitý den. Není tu také měsíce, podle jehož oběhu by mohli Slunečnané určovati čas.

4. Mimoto z tohoto pásu je co nejhůře viděti hvězdy na nebi, protože v této sluneční krajině jest vzduch nejvýš neklidný, neboť mocným otáčením Slunce jest nejvíce sem tam poháněn. Tím se zde také co nejvíce rozněcuje a stává se zejména ve vyšších oblastech nadmíru silně svítivým a tímto neustálým svícením nelze tak dobře vyhlížeti z vlastního slunečního tělesa do volných prostorů stvoření, jako z oněch bodů Slunce, kde jeho vzduch je mnohem nepatrněji poháněn a doháněn (jako je tomu zejména v krajinách polárních).

5. Hledte, z tohoto důvodu jde to Slunečňanům tohoto pásu s určováním času také poněkud těžko, neboť nemají žádného jitra, žádného poledne, žádného večera a tedy také žádné noci. Co však potom dělají, aby přece jen měli nějaké počítání času?

6. Nechávací růsti z půdy stromy značné výšky, pro co zrovna nepotřebují mnoho času, námahy a práce; nýbrž ten, neb onen učitel nakreslí si ve své ideji strom, který se má pořídit, když jej úplně navrhl, skloní se k sluneční zemi, netrhne půdu špičatým nástrojem, vstříčí pak tento špičatý nástroj co možno hluboko do země, vytáhne jej pak opět zpět ven a přetře prsty štěrbinu a uprostřed ní udělanou díru a po této práci řekne; „Staň se vůle velikého Boha!“ A ihned začne vyznačený strom pučeti ze sluneční půdy. Je-li strom v krátké době, podle vůle toho, jenž jej vyznačil, úplně zde, použije se ho pak k účelu, pro který byl ze sluneční půdy vyvolán.

7. Jelikož jsme dříve právě mluvili o stromu, který má označovat čas, anebo spíše má sloužit k měření času, podíváme se pak při této příležitosti také, jak se takový strom pro řečený účel vytváří a jak se používá.

8. Viděli jste jistě již u vás na Zemi zahradní hru, která sluje „střílení holubů.“ Hledte, tak vypadá také takový strom; jenž není osekám a nemá navrtaných příčlích, nýbrž je oblý, má as pět sáhů v průměru as tři sta sáhů výšky a místo haluzí vyrostly z něho po obou stranách příčle podobné ohromně velkým volím rohům. V nejvyšším místě zakřivuje se strom as pět sáhů přes svůj základ a jest tu opatřen libovolnou korunou na ozdoby. Na tomto ohybu je přivázána dlouhá šňůra a na spodním konci nedaleko od země je na tuto šňůru přivázáno kulaté kyvadlo přiměřené váhy. Pak vezme nějaký člověk tuto kouli a vši silou jí mávne. Pak se toto kyvadlo dlouhý čas kýve. A podle výkyvů tohoto dlouhého kyvadla se tam většinou určuje čas.

9. Asi za půl minuty udělá kyvadlo jeden výkyv. A určitý počet takových výkyvů udává pak dobu, kterou berou asi tak, jako vy jednu hodinu. Celou dobu kývání počínajíc mávnutím až do úplného zastavení nazývají Slunečňané asi to, co vy nazýváte jedním dnem.

10. Co se však děje, když takový časometr zastavil své kývání? Pak jest již zase po ruce strážce času a rozkývá kyvadlo poznova. Tento výkon jest u Slunečňanů nadmíru vážným úřadem. Neboť Slunečňané mají tohoto strážce času ve velké vážnosti a považují ho za nejdůležitější osobu ve společnosti. Neboť říkají; „Kdyby tento strážce nedbal stále nad kyvadlem, nikdo by nevěděl, kdy se narodil a jak je již stár.“

11. Poroto také tito strážcové času jsou tu a tam podplácení; neboť Slunečňanům tohoto pásma není nic tak obtížnějšího jako stáří. Avšak tam je lehkým uměním státi se opět mladým; stačí se jen dohodnouti s takovým strážcem času, aby nechal na nějakou dobu kyvadlo odpočívati. Takovýto klid hodí ihned všechna dřívější počítání času přes palubu a učiní je zároveň také úplně neplatným a začnou pak opět počítati znovu.

12. Zde asi řeknete; „Ano, co je potom s předešlou dobou kývání, která uplynula před stavem klidu. Tento stav je vyloučen z počtu, proto že nelze určit dobu klidu. Proto při nově započaté, výkyvy měřené době stávají se všichni lidé stejně starými. Neboť to tam může také velmi snadno býti, protože stárnutí tam není vůbec založeno v přirozenosti, nýbrž člověk, jemuž je podle vašeho časového počtu několik set let, vypadá ještě právě tak svěže a čile, jak třebaš vypadal podle vašeho časového počtu ve svých dvaceti letech. Proto, co se týče doby trvání života, dá se pak také dělati sebe omlazování. A tak se tak starý od mladého nerozezná ve formě, nýbrž jedině v moudrosti.

13. Z tohoto důvodu jest pak také záliba pro trvalé mládí spíše jen u ženského pohlaví a u pohlaví mužského jen tehdy, chce-li se muž oženiti. Jde-li však o to, dostati nějaký důležitý úřad, pak se dokonce počítají kyvadlové klidy, takže při takových příležitostech si pak mnohý nepočítá tak vysoké stáří, že se mu také vpravdě moudří učitelé a propůjčovatelé úřadu nutně vysmějí. Stáří se však v takových případech neposuzuje podle vykázaných výkyvů, nýbrž uchazečům o úřad dávají učitelé, ve zvláštním chrámu k zodpovězení velmi těžké otázky; zodpoví-li

je k úplné spokojenosti učitelů, bývá pak již jimi uznán ihned za způsobilého pro úřad a jest mu pak dáno číslo, které vyznačuje jeho stáří. A i když takový kandidát úřadu není starší třiceti let, přece se však pro svoji moudrost prohlašuje ze šedesátiletého.

14. Zde se otážete; Copak je to tu za různé úřady? Pravím vám, na žádné planetě není tolik a tak různých úřadů jako zde. Ačkoliv zde sice není krajských a podobných jiných úřadů, jako u vás na zemi, jest však nicméně celá spousta jiných úřadů, o nichž ovšem jste nemohli až dosud míti ani ponětí. Proto také probereme ihned několik těch nejdůležitějších.

15. Prvé a nejvýznamnější úřady jsou úřady učitelské, za kterýmžto účelem jest také zejména v tomto pásmu na výšinách, téměř nescíslné množství nejnádhernějších učebních chrámů, v nichž jsou Slunečňané o všemožném stále poučováni.

16. Druhý hlavní úřad jest úřad kněžský. Tento úřad záleží v tom, že kněží se musejí co nejhorněji seznámiti s Božskou Bytostí a jejím řádem. Přesto však jsou učitelé prvního druhu vznešenější; neboť oni jsou vlastními veleknězi a tím také vládci celého národa.

17. Jiný úřad záleží v tom, že jim jest vůle lidu vedena, uspořádávána a vzdělávána podle vůle Boží a tu se jim jak říkáváte, teoreticky i prakticky (poučováním a cvičením) ukazuje že člověk může svou vůlí působiti v plné síle jen tehdy, je-li tato vůle v úplném souladu s vůlí Boha. Proto jest také prvou povinností každého člověka, aby především vypátral a poznal tuto nejmocnější a nejsvětější vůli; neboť bez ní není schopen nikdy vylouditi z půdy ani jednu rostlinu

18. Toto se jim ukazuje také prakticky, neboť učitel vezme toho či onoho žáka a přikáže mu, aby škrábl podle své vlastní vůle do půdy a pak ji svými prsty potřel a poté z ní vytáhl svou ideu; avšak v tomto případě nevznikne žádný plod a žádná rostlina. A naproti tomu pak takový učitel ukazuje žákům opět vůli velikého Boha, dává jim do nich přijmouti, pak půdu poškrábnouti a prsty potřít a pak uznanou vůli velikého Boha ideu z půdy vytáhnout. A žáci spatří ihned moc vůle, je-li v souladu s vůlí Nejvyššího!

19. Také jim ukazují, že člověk může sice z půdy vylouditi vše co chce, jen však nesmí to chtíti činiti jako z vlastní moci, nýbrž modlitbou a mocí z vůle velikého Boha. A toto se žákům ukazuje rovněž prakticky.

20. Hleďte to je velmi důležitý úřad; neboť v tomto úřadě se v nejvlastnějším smyslu vyučuje slunečnímu zemědělství.

21. Jiný úřad záleží v tom, že se lidem ukazuje řád, v němž si mají předsevzítí to, či ono zaměstnání. A tento úřad jest rovněž opět důležitý a to velmi, neboť zde se Slunečňané neučí žádnému jinému řádu nežli řádu Mému. Také zde se jim opět poučováním a cvičením ukazuje, jak ničivě tu působí tomuto řádu se přičící nepořádek na vše to, co vyvolal božský řád; a ukazuje se jim, jak takový nepořádek podlamuje život tomu všemu co zde na přerovsáhlé půdě žije a působí.

22. Ještě jiný úřad se obírá rozdělováním sluneční půdy. Neboť ačkoliv na Slunci není zvláštního vlastnického práva, nicméně se takové rozdělování půdy děje kvůli pořádku. A lidem se oznamuje, kde to a ono směřjí z půdy vylouditi a v jakém pořádku se to má díti, aby stromy, tráva, rostliny bez ladu a skladu nerostly, nýbrž aby byl ve všem dobrý a určitý řád. Hleďte, také to, jest velmi dobrý úřad podle něhož tento celý nadmíru velký sluneční pás se nejeví jinak nežli jako nadmíru veliká, nepřetržitá zahrada, zdobená nejnádhernějšími, nescíslných druhů skupinami stromů, keřů a rostlin a travin, které jak už bylo řečeno, jsou u každého jednotlivého Slunečňana, zejména tohoto pásu, úplně různé, což právě nevýslovně zvyšuje půvab a krásu těchto velkých zemí.

23. Jiný úřad, který jest již mnohostranným poučuje lidi, jak by měli docílených plodů půdy používatí a zároveň je učí náležitě mírnosti ve všech věcech.

24. Jiný úřad, který se obírá živočištvem, které dělí ve třídy, učí jejich užitečnému používání a také poznává lidi, proč nejsou schopni svou vůlí také stvořiti zvířata. Jiný úřad učí, jak se má každý při různých vzdušných a plamenných přívalech s hor chovati. Opět jiný úřad učí lidi poznamenávati a pak poznávati a také druhým sdělovati různé poměry věcí pomocí jakýchsi písemných značek, podobných asi vašim značkám číselným. Opět jiný úřad dozírá na obor stavební a učí, jak se tu musí stavěti obytné domy, různé úřední domy, učební chrámy a konečně Boží domy a tím se vyškoluje také zvláštní třída lidí, kteří se pak neobírají ničím jiným, nežli jen tím, co se týče stavebního oboru. A tak jest ještě, jak již bylo řečeno, množství úřadů, z nichž ještě poznáme některé za příznivých okolností.

25. Pro nynějšek se však ještě poohlédneme po naší dřívější společnosti a uvidíme, jak se již začíná ubírat z třetího pahorku dolů na pahorek druhý, kde je velký chrám. Neboť ona nabubřelina se již tak dalece stáhla, že voda opustila opět prvý pahorek, na němž je jeden takový časometr. A proto tam také jeden ze společnosti pospíchá, aby rozkýval opět kyvadlo, aby pak mohl přesněji určití průběh celé nabubřeliny.

26. Avšak pro dnešek již nebudeme naši silně se lesknoucí společnost dále pozorovati; za to však podáme další průběh věcí již při nejbližším sdělení. A tak tedy pro dnešek dosti!

22. srpna 1842

Kapitola 12. Klesnutí a zmizení sluneční nabubřeliny.

1. Hledte, právě se pohybuje B. opět k A. a táže se ho; „Pohled' bratře tam! Kyvadlo se pohybuje již v dobře odměřených mezidobách. Myslím, m že za desetitisíce kyvů budeme již pozorovati s výšin klesající okraj; neboť úpatí má již všude značné prohyby a svráštěliny. Je-li tomu však tak, pak všichni víme, že se brzy ukáže okraj nabubřeliny!“

2. Nyní praví A; Máš pravdu, úpatí nabubřeliny dostává sice již shora dolů mnoho záhybů a svráštělin; ale neobjevují se žádné široké vrásky, které při takových příležitostech začínají prořezávati podílné brázdy, když nabubřelina začne zcela zvláštěně klesati. Proto myslím, že světlý okraj ještě hned nespátříme.

3. Dále praví opět B.; „Bratře, já myslím, že ježto podle tvého tvrzení nebude ještě okraj hned viditelný, abychom se zatím odebrali do chrámu a tam se podívali, zda vlny, zda vlny, které byly téměř až na jeho střechu, nezpůsobily v něm škody a kdyby tomu tak bylo, pak bychom museli učiniti ihned opatření, aby se to či ono poškození opět napravilo.“

4. Hledte, návrh se přijímá; a onen velký chrám, mající podle vaší míry jistě jednu míli délky a čtvrt míle šířky, jest ve všech svých sloupových chodbách jakož i ve všech svých ostatních zařízeních prozkoumán zda se tu nenalezne něco poškozeného. A pohledte jen na ony spokojeném obličejích, které vám prozrazují, že až na některá promočení nezpůsobily vlny celému chrámu žádné škody.

5. A jak dlouho potrvá toto zkoumání? Podle vašeho počítání byly by to asi tři týdny; avšak na Slunci postupuje takový výkon s mnohem rychlejším pocitem, jelikož jak víte, není nikdy noci, nýbrž je jen stálý den.

6. Hledte, společnost vychází již opět z chrámu. A jeden z ní jest vyslán ke strážci kyvadla, aby se dozvěděl, kolik nových výkyvů bylo již započato od prvního výkyvu? Hle náš posel je právě na místě a na svou otázku dostává odpověď a ta zní; „Deset, každý výkyv po 20 000 pohybů kyvadla. Tak se také vrací s odpovědí.“

7. Nyní však pozoruje také B. šířkovou brázdu na daleko se prostírající nabubřelině a ukazuje to A. Také celá společnost poznamenává s radostnou myslí a ženy křičí; „Hledte, hledte je viděti širokou brázdu!

8. Nabubřelina počala klesati. A A. poznamenává nyní celé společnosti: „Ano jest tu pravé požeňání přinášející brázda? Proto padněte na zem velebte za to ze všech sil velkého Boha! Na tomto místě už nebude tak brzy nabubřelina; neboť prvá šířková brázda stahuje mocně nabubřelinu a pevně ji opásá, Hledte, nyní padají všichni na zem a činí ze všech sil vážně, co jim to prvý učitel poručil.

9. Jen A, a B. zůstávají státi zpřímá a pozorují nabubřelinu a zároveň výkyvy časoměru ne-daleko chrámu stojícího. Právě objevuje B. pln radosti nad prvou brázdou, brázdu druhou a ukazuje to A, řka: „Bratře, co myslíš není to druhá brázda? A A. praví; „Ano, bratře, ty jsi zcela dobře pozoroval, jest to značná brázda. A pohleď, pod onou prvou brázdou se tvoří jedna a hle, ještě tam díle nad tvou druhou objevenou brázdou opět jedna! Všemohoucímu velkému Bohu všechna čest a chvále! Velká nabubřelina se sesouvá. Nevidím sice stále ještě žádného okraje, ale myslím, že bude brzy viditelný.

10. A. B. praví; „Ó, bratře, pohlédni do výše, neklame-li mne zrak, pak vidím již mocné šlehaní blesků, které jak vidíš, jsou obvyklé předchůdci onoho okraje!N „ A A. opraví; „Ano, na mou věru, máš pravdu! Vidím nejen to, co vidíš ty, nýbrž slyším také již daleké, dunivé nepřetržité rachocení hromů okraje. Tu vyzývá opět společnost, aby povstala a pohlédla vzhůru do výšin, jak se již mocně blíží vysvobození.

11. Za velkého jáсотu se společnost zvedá a se sepjatýma rukama pohlíží vzhůru. A blíže a blíže šlehaní blesky dolů a prudšími a prudšími se stávají hromy. Celá společnost pozoruje nyní pro jistou dobu mlčky triliony, které neustále šlehaní všemi směry z nabubřeliny, jež se stále ještě rozprostírají několik tisíc mil daleko.

12. strážce času učinil právě nové rozhodnutí. Dosud ještě žádný okraj! Ale nyní křičí B. a někteří ze společnosti s ním „Okraj, okraj! Hledte, nyní již se stal viditelný! Všichni jsme úplně zachráněni! Neboť jen ještě několik výkyvů a budeme pohlížeti přes nádherný světlý okraj!“ A A. praví všem; „Ano, toto rozhodnutí nebude se svými pohyby hotovo, a my budeme pohlížeti přes povrch okraje a dokonce jej budeme dobře viděti; neboť na naší straně se sklání téměř kolmo dolů.

13. A B. praví; „Co soudíš, jak daleko je odtud vzdálen, bude-li s námi státi ve stejné výši? Praví A. dále; „Myslím, že třicet vomen ! „To je podle řeči Slunečňanů 3 000 mil; tato vzdálenost jest pro zemi sice hodna pozornosti, ale pro Slunce jeden vomen není nic nežli na zemi asi půl čtvrti hodiny.

14. Opět praví B.; „Jak široký bude asi tentokráte okraj?“ A A. odpovídá; „Soudě podle velikosti nabubřeliny mohl by obnášeti tentokráte as čtyřicet vomen

15. A nyní mluví A opět ke společnosti; „dejte pozor! Široké brázdy se začaly chvěti; kráter nebude klidně klesati, nýbrž podle těchto předzvěstí se zřítí. Proto se připravte a nelekejte se náhlého rachotu a sednete si na zem, abyste neupadli, když náhlé zřícení víceméně oťrese naší půdou! A prostě velkého Boha, aby uchoval naše přibytky a chrámy!

16. A B. se kvapně blíží k A a upozorňuje ho na velké kymácení dobře již viditelného pokračuje. A A. praví; „Ano, bratře, dobře jsi pozoroval; neboť vidím též výkyvy velikosti sta vomen podél okraje, pokud jen mohu dosáhnouti svými očima. Hledte, hledte, výkyvy se stávají stále prudší ! A vlají přinuceny velkým větrem jako velký prapor na našich největších chrámech! Proto dejte pozor a buďte na stráži; neboť za málo kyvadlových pohybů s zřítí okraj téměř ještě pět vomen od nás ve výši vzdálená pod nás, takže pak dokonce užijeme ještě z hrozně hlubokého kráteru, předpokládajíc, že se stěny okraje ještě snad mnohonásobně neuchopily. Nyní dejte pozor, již padají dolů světelné koule! Ihned nastane zřícení!“

17. Slyšte a vizte, celý společnost vyskočí za hlasitého křiku se země. Tisíce a opět tisíce vodních smrští se zvedá z přenesmírné rozsáhlých vodních vln a začíná zuřivý boj s okrajem stále blíže a blíže dolů klesajícím. A velké svítící ohnivé koule skutečné velikosti zemského Měsíce, se řítí dolů ze žhavého okraje do zuřivě hučících vln a každá z těchto koulí je provázena miliony milionů blesků. Hledte, jaké to vření velkého vodstva, jaký to kouř a dým tam, kde se taková žhoucí ohnivá koule řítí dosud s vysokého okraje dolů do zuřícího přívalu!

18. Nyní však dejte pozor, neboť vše je připraveno k velkému pádu! Hledte strážce zastavil kývání a kyvadlo upevnil na strom. I ti dva učitelé si sedají podél stromů na zem a drží se jich rukou. Totéž činí také společnost. A strážce času spěchá ke společnosti.

19. Hledte, všichni upřeně hledí na nevyslovitelné a vašim smyslům nepopsatelně bouřlivě pohybovaný okraj, kde se děje kymácení. Takže v jedné vteřině činí okraj tu anebo tam záhyby dlouhé nezřídka osm až deset tisíc mil; a kymácení sem a tam urazí v jedné vteřině nezřídka cestu tří až čtyř tisíc mil; Nyní si představte, že se na tyto pohyby budete dívat ze stanoviska, kde je pozoruje naše společnost na Slunci. I když jsou vzdáleny skutečně třicet vomen, jest to pro ostré oči Slunečňanů maličkost, proto mohou zcela dobře pozorovati strašné pohyby takového zjevu.

20. Avšak nyní hledte, okraj sklesl, avšak ne tak prudce jak se očekávalo. Proto také otřes okolí nebyl tak prudký, jak mnohdy bývá. Přesto však toto dosti prudké klesnutí vyhnalo vodní vlny vzhůru až do blízkosti naší společnosti, ačkoliv je na tomto pahorku přes pět vašich mil nad hladinu vodní.

21. Chápete dobře tento pohyb? Co byste řekli na Zemi a jakými pocity byste byli prodchnuti, kdybyste například na vysoké hoře, která by měla snad výšku vám známého Grossglockneru a byla by asi pět anebo šest mil vzdálena od moře, takže by moře mocí bouře začalo hnát vlny, které by dosahovaly až k vám na vaši horu? Nezačali byste si tu jeden po druhém rváti vlasy? A přece tento jev na Zemi pozorovaný byl by na Slunci jen pouhou dětskou hrou, kde jest již ten nejnižší pahorek téměř pětkrát tak vysoký jako vaše nejvyšší hora, na Zemi. (to jest pozorována nad klidným, obyčejným povrchem sluneční vody).

22. Uvažujete-li jen poněkud o tomto přirovnání, pak vám bude zajisté bít do očí velkolepost vlnění, které následuje u příležitosti rychlého sklesnutí naší nabubřeliny. A také toto náležitě pochopte abyste z toho mohli vždy víc a více poznávat, jak mocný jest Ten, Který Se dává vámi nazývati milým dobrým Otcem.

23. Nyní se však podívejme opět ještě jednou na naší společnost. Hledte, jak se všichni tísní kolem učitele a chválí a velebí velikého Boha, a jak strážce času spěchá opět k svému stromu, uvolňuje kyvadlo a dává mu opět nové mávnutí.

24. Pohlédněte však také na Slunečňany přes okraj velké nabubřeliny! Hledte, jak jest ještě široký; nepozorujete, že by se mohly na tento okraj zcela lehce přikuliti ještě dvě vaše Země vedle sebe? Ano, tak tomu také jest! Ale kráter jest nyní již velice zúžen a má sotva dvojnásobnou šířku okraje a prostírá se více do délky nežli do šířky, a na různých místech se již opět spojil.

25. Hledte, jak si na světlo zvyklí Slunečňané zastírají oči pro příliš silné svícení širokého okraje. A hledte, jak je ještě tu a tam s velkou prudkostí z hlubiny vyvržena velká, ohnivá koule až do výše, která obnáší téměř dvojnásobnou vzdálenost vašeho měsíce od Země. A hledte, jak z rozsáhlého stále ještě silně se pohybuujícího okraje vyráží nesčetné blesky!

26. A pohlédte, toť celý průběh tohoto velkolepého jevu nabubřeliny, která nyní ponenáhlu klesá, protože se okraje víc a více uchopují. Závěr tohoto zjevu činí obyčejně mocný, podle vašeho počtu několik dní trvajících déšť, kterým se žhavé okraje opět ochladí. Uklidní a konečně se

navzájem spojí a zahojí a potom vždy více klesají do původní polohy, kde přijdou opět pod vodní hladinu.

27. Pohledte však nyní také ještě na naše Slunečňany, jak jsou nadmíru veselí a ze vši úplnosti svého srdce a svého celého života jásají a velebí velkého Boha, který toto vše tak na nejvyšší moudře přivedl opět do předešlého pořádku. A hledte také, jak se nyní objímají a jak pospíchají k svým příbytkům a jak jim z nich přichází vstříc také zástup dobře zachovaných, dětí, bratrů a sester!

28. A tím jest také tento akt ukončen. Příště si povšimneme některých domácích zřízení těchto Slunečňanů a učiníme tedy také letmý pohled na tento celý pás.

23. srpna 1842

Kapitola 13.

Vlastnický rád a životní potřeby obyvatelů středního pásu.

1. Na Slunci a zejména na našem pásu není sice naprosto tak zvaného vlastnického práva jako u vás na vašem tělese zemském, ale tato je pořádkově právní a to má za podklad zásadu; že tu nikdo nemá býti bez pozemku. Ale pozemek se vždy vyměřuje úředníky pro tento účel ustanovenými a dává se tomu či onomu k používání. Majitelé pozemku jsou tedy jen tak dlouho nezkrácenými poživateli plodů svého vyměřeného pozemku, dokud žijí.

2. Po jejich smrti nesmí však nakládati s tímto pozemkem podle řádu oni, nýbrž úředníci ustanovení hlavními učiteli. Z toho důvodu pře stává pak na Slunci také veškeré dědické právo dětí, které na vaší Zemi mimořádně nenávidím. Děti se vesměs mají-li žádoucí poznatky a schopnosti zaopatřují úředníky.

3. Děje se to takto; Mají-li rodiče jen jedno, dvě. Tři až čtyři děti, tu se pozemek ještě z života rodičů, když děti zcela dospěly rozděluje tak, že děti obdrží vyměření dvě třetiny, rodiče však podrží třetinu pozemku. Tato třetina nepřipadne však po smrti rodičů snad dětem, nýbrž úředníci ji mohou přidělit někomu, kdo pozemku ještě nemá. Takové rozdělování projde však vždy jen dvěma pokoleními. U třetího pokolení se děje opět spojováním několika rozkouskovaných pozemků které pak, pokud stačí pro potřebu lidí bez pozemků, bývají znovu podle řádu rozděleny.

4. Lidem, kteří nemohli býti při tomto novém vyměřování podělení se pak dává tak zvané rezervní pozemek. A co je takový rezervní pozemek? Rezervní pozemek jest buď přebytek z vyměřených a již obsažených pozemků, anebo jsou to též pozemky, které nebyly ještě nikdy obsazeny anebo také někdy takové pozemky, které se tu a tam objevují z vod podobně jako ostrovy ve vašich mořích po zjevech námi již pozorovaných.

5. Proto také na Slunci nikdy netrpí nouze, ačkoliv tento hlavní pás je mimořádně silně zalidněn. Neboť předně tito lidé nejsou nikterak příliš značně větší nežli leckterí lidé u vás, a při tom mají také stonásobně menší spotřebu, nežli leckterí menší lidé u vás; proto se také spokojují s mnohem menším pozemkem nežli lidé na vaší Zemi.

6 Jejich oděv se skládá jen z lehké zástěry kolem beder a z dosti širokého klobouku. Stravu jim plodí půdy sluneční země tak často pokud chtějí jísti podle míry a účelu. Proto držitelé pozemku postačí zcela pozemek vašeho as půl jitra.

7. Toto pořádkově právní rozdělení má pak na Slunci také jen dobrý následek, že lidé tohoto pásu nevědí vesměs ani to nejmenší o nějaké rozepři týkající se práva vlastnického.

8. Je snad držitelům pozemků odváděti daně různým úředníkům? Toto je každému Slunečňanu zcela cizí. Neboť veškerí úředníci i s učiteli mají své vlastní pozemky, ano i strážce času sedí na svém jemu přiděleném pozemku a půdě.

9. Jest však nyní otázkou; nesmí se tu soused také na pozemku svého souseda nasytiti má-li hlad? Ovšem; v čas potřeby jsou všechny rozdělené pozemky společným statkem, ale nicméně se nedovoluje, aby toto někdo učinil o své újmě. Něvo takového však také nikdo nedělá. Neboť abstraktní příkazy a zákony plodí zločince. Kde se však, pokud možno udržuje svoboda vůle, tam může také tato vůle býti co nejsnáze cvičena pro udržení všeobecného řádu.

10. Neboť vůle sešroubovaná příkrými zákony jest vůle sužovaná. Sužovaná vůle nemá žádné potěšení z řádu, nýbrž snaží se jen, aby si tu a tam ulehčila a málo dbá na to, zda je toto jednání podle zákonitého řádu, nýbrž směrnicí jejího jednání jest její vlastní pocit blahosti. Je-li však vůle udržovaná ve svobodě a v této svobodě poznává zákony řádu, pak se také brzy svěří jejich příjemné pro ni nutnosti a těší se pak z božského v sobě samé nalezeného řádu.

11. Toto jest také hlavním, základním pravidlem při výchově dětí na Slunci, která by byla také na zemi lepší, nežli je ono vyučování, kterým se souží paměť, špatné zacházení s rozumem a ducha umrtvuje! Leč nyní jsme na Slunci a nikoli na Zemi; proto budeme také otevřenýma očima ducha pozorovati jen to, jak se tu všude i při nejnepatrnějších domácích zřízeních a opatřeních co nejnázorněji projevuje božský řád.

24. srpna 1842

Kapitola 14. Obytné domy ve středním pásu.

1. Abychom mohli přejíti k různým odvětvím domácího řádu, bude nutno ohledati onen předmět, od něhož právě má domácí řád své vlastní pojmenování. (neboť tolik jest jasno, že „domácí“ jest odvozeno od slova dům.) Proto také bude především nutno podívati se na ten či onen dům našich Slunečňanů a s domem a v domě si pak také povšimnouti domácího zřízení.

2. Jak tedy podle toho vypadají domy Slunečňanů, zejména na známějším vám již pásu, který je v celku asi tak široký jako vzdálenost měsíce od vaší Země? Jak tedy vypadají domy tohoto velkého pásu? Podobají se snad vašim obytným domům na Zemi? Jsou také ve velkých spoustách vedle sebe stavěny jako ve velkých městech u vás? Ó, nikoli, tak tomu naprosto nikde není. Neboť předně na celém Slunci nikde není města, a domy mají též zcela jinou podobu a zařízení.

3. A jakpak tedy vypadají? Představte si kruh o průměru asi padesáti až sto sáhů. Na obvodě tohoto jsou ve vzdálenosti dvou sáhů postaveny čtverhranné, nejméně dvacet sáhů sloupy o straně jednoho sáhu. Každý sloup má nahoře, jak říkáváte, polštář anebo hlavici zaoblenou, zdobenou překrásnými závití. Přes hlavice jsou položeny masivní příčné trámce (lížiny), který spojují v okruhu sloupy navzájem nahoře. Nad každým sloupem jest nad příčným trámem umístěna krokev a veškeré krokve jsou odtud skloněny tak, že se sbíhají nahoře ve formě mnohonásobného jehlanu.

4. Každá z těchto krokví má podle velikosti průměru kruhu také poměrně větší anebo menší rozměry, to jest je-li průměr kruhu celého domu menší, nemusejí také krokve býti tak dlouhé, aby se nahoře v jehlancovité formě sešly; Je-li však tento průměr větší, musejí býti i krokve delší, aby se mohly nahoře v řečené formě sejíti.

5. Ježto však mimo to každá taková střecha domu musí míti asi takto zašpičatělou formu, podobně jako mají u vás tak mnohé věže tak zvaných gotických chrámů, rozumí se sami sebou, že má-li se taková forma provésti při tak značném průměru, jsou délky trámů velmi značné. A jsou tyto krokve nezřídka delší nežli 300 sáhů.

6. Vy se zde otážete; K čemupak takové střechy na Slunci, kde jistě zřídka anebo tu a tam vůbec neprší? Tyto střechy nelze však také naprosto považovati za deštníky na domech, nýbrž jen za velmi účelná chránítka proti světlu a teplu. Neboť ačkoliv Slunečňané jsou schopni zcela pohodlně snášeti stupně světla a horka vám sotva pochopitelného, jsou přesto však velkými přáteli stínu a většího chladu.

7. Žádná střecha se však k zadržení jak světla tak tepla tak dobře nehodí, jako střecha špičatá, protože tato střecha stále odvádí jak světlo tak i teplo s ním spojené. Že je to správné, můžete si velmi snadno znázorniti malým příkladem, a to tím, že vezmete dosti dlouhý a dobře zašpičatělý kus kovu a jeho špičku podržíte v plameni. Přesvědčte se, že i když se špička také již rozžhavía do běla, nedává zadní, mnohem masivnější kovová hmota ještě nic pociťovati z tepla; naproti tomu v opačném případě anebo při stejně silné kovové tyči rozžhavía se tato ihned až do nejménějšího bodu.

8. Předpokládáte-li nyní takovouto špičatou střechu, která je mimo to ještě z hmoty, která je špatným vodičem tepla a světla, pak jest jasno, že taková špičatá střecha je nepochybně nejvyšší účelnou ochranou proti světlu a teplu.

9. Krokve jsou pobity rovněž kolem jakýmsi druhem latí, které jsou téměř zcela pevně k sobě přiřazeny. Na tato latě se pak klade jakýsi druh bílých zrcadlových desek, které se přiřazují podobně jako vaše tašky z jistého druhu sluneční země a vypadají asi tak, jako kdybyste vystříhli nůžkami z papíru polojehlance a každý takový jehlanec opatřili nahoře, na užší straně pravouhlejším přehybem. Tyto střední desky nejsou tlustší nežli tak zvaný lepenkový papír a jsou ohebné asi tak jako u vás olověná deska. Tyto desky se pak zastrkávají horním pravouhlejším záhybem do úzkých laťových brázd, kde se pak zvláštním tmelem upevňují.

10. Takovým způsobem jest pokryta každá domovní střecha a když je hotova, vypadá neobyčejně nádherně. Neboť tyto desky jsou ne venek mnohem běloskvoucnější nežli u vás nejménější alabastr, (úběl) čímž pak odráží všechny paprsky a proto zůstávají o sobě stále neohřívány.

11. Uvnitř obdrží však tato střecha až k samé špičce zcela tmavá nátěr barvou, která se vyskytuje zejména na březích velkých vod a zvláště často po nějakém vám již známém výbuchu nabubřeliny.

12. A z čeho jsou ony sloupy? Sloupe jsou stmeleny z jistého druhu pálených kamenů, tvaru asi vašich cihel; jenže jsou tak příjemné a tak dokonale průhledné jako u vás nejušlechtilejší drahokamy a z toho důvodu vypadají neobyčejně nádherně. Pro lížiny a krokve se však pěstují zvláštní stromy a ve tvaru nutném již pro tento účel.

13. Mezi každým sloupem je pak malá kruhová zahrádka, která je co nejbohatěji opatřena nejlíbějšími a nejpůvabnějšími bylinami. Byliny uspořádávají Slunečňané ta, že směrem ke středu zahrádky přijdou vždy vyšší a takovým způsobem lze, až na vstupní bránu, spatřovati nejnádhernější květinové jehlance, které mají ve svých květinových výplodech takovou rozmanitost, že si o tom nedovedete učiniti naprosto žádný pojem a také je to nepopsatelné, protože téměř každý takový květinový jehlan je tisícronásobně zdooben zcela jinými květinami nežli jehlan dřívější, a tak také každý dům je opět, zdooben jinými květinami.

14. Tak bychom měli, ovšem jen podle vašich slabých pojmů, nanejvýš skromný popis tvaru obytného domu pro tamější lidi. Chcete-li však při tomto popisu pustiti náležitě uzdu své fantazii, pak uvidíte leccos, co vám toto stručné vylíčení muselo nutně odříci. Krátce a dobře, zde byste mohli sníti jak chcete a při všem bohatství vaší fantazie byste nepřestřelili. Proč? Protože byste, zejména v oblasti rostlinstva, nebyli schopni navrhnouti formu, s kterou byste se tu a to se dokonale nehledali. Neboť, mnohem duchovnější Slunečňané zahrnují v sobě fantazii všech Planety obývajících duchů a to právě tak, jako světlo Slunce zahrnuje v sobě všechny Planety.

Z toho důvodu můžete také snít jak chcete a nebudete sto, se vši svou fantazií navrhnouti formu, která by ve skutečnosti nebyla na Slunci.

15. Proto tam také nacházíte, jak už bylo z počátku poznamenáno v největší dokonalosti nejen veškeré viditelné výplody všech Planet, nýbrž bytostně všechny myšlenkové tvary, které kdy byly na zemských tělesech lidmi myšleny.

16. Podle toho můžete tedy také pozorovati obytné domy Slunečnanů a míti z nich potěšení, neboť něco rozmanitějšího a nádhernějšího nežli je to, s čím se můžete na Slunci skutečně setkat, není sto ani snít. Tak se i samozbarvení těchto předem popsanych sloupů vyznačuje tak velkou velebnou nádherou, že ta nejnádhernější hra brilliantového ohně u vás se může naproti tomu považovati sotva za světelnou hru hnojůvky, neboť jak již bylo z počátku poznamenáno, jest na zemských tělesech vše jakoby mrtvé a nehybné, zatím co ve Slunci jakoby vše sršelo ohněm.

17. Jelikož jsme nyní toto poněkud ohledali, vejdemo tedy také do takového domu a podíváme se na jeho vnitřní zařízení.

18. Podlaha vypadá jakoby byla z temně leštěného průhledného zlata, anebo asi tak, jak vypadá u vás nejkrásnější nejjemnější leštěný topas; jenže není tak tvrdá, nýbrž zcela pružná, měkká.

19. Mezi každým sloupem směrem dovnitř stojí čtyřboký jehlan jako z nejjemnějšího diamantu. Tento jehlan spočívá na podstavci anebo jak říkáváte, na piedestalu, který přečnívá přes jehlan jako prostranná lavice a má vždy obvod šest až osm sáhů. Na této lavici sedí a odpočívají Slunečnané jako vy na židlích. Tato lavice není však z téže látky jako jehlan, nýbrž jest temně zelená, ale přesto jest nejvyš jemně leštěná a průhledná a není, jakož i jehlan tvrdá nýbrž pružná.

20. Před těmito jehlancovitými sedadla jsou umístěny kruhové nízké pilíře, které jsou nahoře širší nežli dole a vypadají jako u vás nejjemnější leštěný rubín. Slouží za jídelní stoly.

21. Zcela uprostřed je stupňovitý jehlan, jehož stupně vedou spirálovitě vzhůru. Tento jehlan má dole průměr deset mnohdy až patnáct sáhů. Vzhůru jdoucí stupně jsou naskrze opatřeny nejvyš umělecky zpracovaným zábradlím. Na nejvyšším místě není jehlan snad špičatý, nýbrž jest zploštělý a uvnitř zábradlí jest opatřen poněkud menšími jehlancovitými sedadly. Hmota jehlance jest jemně fialová, mnohdy též růžově červená. Zábradlí jest zhotoveno z všelikých nejjemnějších leštěných, mnoho barevných průhledných látek, které se nikde jinde nevyskytují nežli jen na Slunci. Také tento jehlan i se všemi částmi je pružný. K čemu tedy slouží?

22. Slouží k vyšším poradám o božských věcech; neboť uprostřed jehlanu jest nahoře zhotovena z jasně zeleně svítící látky jakási katedra, z níž hospodář poučuje své příslušníky o Bohu.

23. Otážete se. K čemu musí tedy zde právě býti tento jehlan? Příčina jest zcela prostá. Na spirálovitých stupních tohoto jehlanu se dostávají lidé dosti hluboko pod špičatou střechu, tím bývají otaženi od vnějšího, přenádherného nazírání věcí na Slunci a tedy tím snáze přivedeni do sebe. I tato spirálovitá chodba ukazuje jim nutné úzké vedení ducha, a jak jedině na podobné, duchovní cestě lze dospěti vrcholu pravého vnitřního života. Co se však týče ozdob nadmíru krásného zábradlí stupňů, jsou všechny vznešeného druhu a představují obyčejně tajuplně Mé podivuhodné zčlověčtění na Zemi.

24. U vstupní brány, naproti srdečnímu jehlanu, jest nad podlahou úplně čtverhranné vyvýšení. Toto vyvýšení měří obyčejně půl sáhu. Na této as dva sáhy v průměru mající, čtvercové rovině jest naproti hlavnímu jehlanu umístěno rovněž nadmíru nádherné jehlancovité sedadlo. Čtvercová rovina jest rovněž ze tří stran obroubena nadmíru uměleckým, zpracovaným zá-

bradlím. Zde dejte pozor, naleznete tu něco, co se vám bude velice líbiti. K jakému účelu jest tedy toto?

25. Hleďte, tj. domácí orchestr, který nesmí chyběti v žádném domě na Slunci. Na tomto orchestru je majestátní harfa, na kterou dovede hráti každý Slunečňan již od přírody. Slouží k doprovázení nejvznešenějších písní, které bývají k chvále a velebení velkého Boha prozpěvovány vždy po duchovním shromáždění. Co se však týče tónu tohoto nástroje jakož i přečistého hlasu Slunečňanů, o tom si budete moci učiniti pojem teprve tehdy, až nebudete již drženi v zajetí těla.

26. To jest. Tedy celé zařízení domu na Slunci. Nesmíte si však při tom myslet, že by to snad byla nějaká určitá pevná forma obytných domů na Slunci. Celkovým zařízením sice ano, také stavba domů, ale jednotlivé uvedené části, se liší mezi sebou ve formách jakož i v barvách často neobyčejně značně.

27. Tak sloupy u mnohých domů vypadají tak, jakoby se skládaly z nad sebou spočívajících obkladů, které se spojují v nejrozmanitějších seskupeních. Mnohdy vypadají jako u vás skály, mnohdy jako věžní kopule, mnohdy jako gotické sloupy, mnohdy jako velká zvířata, jako například bílé koně stojící na zadních nohách, mnohdy jako červeně žhoucí sloni, kteří svými protáhnutými choboty nesou střechu. A tak jsou ještě mnohé jiné nesčíslné formy, z nichž se často skládají tyto sloupy.

28. Tak vnitřní zařízení se také sice vždy v podstatě úplně podobá prvému vám sdělenému vzoru; Tvarem jest však často neméně různé nežli zřízení sloupů. Jen střechy jsou všude tytéž.

29. A tak zažívejte nyní poněkud toto a připravte se na příště na věci ještě mnohem mimořádnější!

25. srpna 1842

Kapitola 15.

Okolí domu na středním pásu. Vzrůst stromů tamtéž.

1. A jakpak vypadá nejbližší okolí takového domu? Skládá se obyčejně z kruhového stromořadí velmi vysokých stromů, které u jednoho domu jsou vždy jednoho a téhož druhu, nejsou přesně tytéž u domu druhého. Ano, mohli byste projíti křížem krážem celý, přes 40 000 mil široký a as 600 000 mil dlouhý pás, kdyby pro to stačila léta vašeho pozemského života, a přece byste nikdy u toho či onoho domu nenalezli opět týž druh ovocných stromořadí, jaké jste snad našli u domu prvního. Tak například stromy stromořadí u našeho prvního domu vypadají jako obrovsky velká vinuté sloupy, které jsou nahoře zdobeny korunou jako u smuteční vrby. Listy jsou přes píd' dlouhé a sotva půl palce široké; zadní strana jest karmínově červené, přední strana jest však zelenozlatá. Na špičce každého listu visí nadmíru svítící perla modrého světla. Mezi listy visí na dlouhých, bílých stopkách plody, podobající se u vás svatojánskému chlebu ale vesměs bez jádra. Neboť, jak již víte, na Slunci jsou všechny plody bez jader, a mají nadmíru duchovní sladkou chuť, proto také jsou zamilovaným pokrmem tohoto domu.

2. A jak si opatřují Slunečňané plody z těchto vysokých stromů? To se tak děje nejvýš snadným jednoduchým způsobem, Slunečňané mají k tomu zvláštní tyče, které jsou nahoře opatřeny podle libosti pohyblivým skřipcem. Tento přístroj jest téměř všude týž! (Tímto skřipcem ulamují zcela pohodlně plody, ať jsou jakéhokoliv druhu, a tak se k svému nasycení zmocňují plodů stromů.

3. Vy si zde potají myslíte. Ale proč nechávají lidé tak vysoko růsti stromy, když vzrůst stromů i celé rostlinné říše jest v moci jejich vůle? Kdo se tu takto tázal, měl by poněkud mylné mínění neboť Slunečňané jsou nadmíru moudří a nečiní nic nadarmo bezúčelně a proto tedy každá ozdoba musí míti rozhodně svou dobře uváženou a vyzkoušenou výhodu. A tak má také vysoce postavená koruna a plody takového stromu svůj rozhodný, několikastranný účel.

4. Vy se zde tážete; V čem tedy záleží takový užitečný účel? Jen strpění, ihned na to přijde! Předně musíte věděti, že naprosto na žádné Planetě není tak nadmíru půvabných a rozsáhlých vyhlídek na krajiny jako právě na Slunci. Neboť není tu vůbec nic zvláštního, jestliže se z nějakého prostředního pahorku přehlédne plocha nejméně 5 000 mil průměru, tedy téměř asi čtyřikrát tak velká, jako na vaší Zemi v přímé čáře od jižního pólu až k severnímu. Při tom musíte ještě uvážit, že sluneční vzduch, zejména nad tímto pásem má nanejvýš éterickou čistotu, čímž ovšem podporuje vyhlídku do dálky, zejména pro nadmíru ostré oči Slunečňanů.

5. Nyní vidíte, jeden účel se vám stává ihned jasný! Jelikož Slunečňané jsou, jak již bylo řečeno, velkými přáteli krásných vyhlídek na krajiny, z toho důvodu kladou koruny s plody svých stromů tak vysoko, aby nezakrývali vyhlídku. Hledte, toť tedy jeden účel, který se na vaší Zemi nejeví tak velice důležitý, ale za to tím více na Slunci. Neboť jde tu nejen o věc půvabného výhledu osobě, nýbrž výhled jet tam něco velmi nutného, protože na tamní zemi se ukazují často různé přírodní jevy, které mají mnohdy dobrý, mnohdy opět špatný účinek. Proto se musí také na všechno náležitě dávat pozor jinak by se Slunečňanům, zejména tohoto pásu vydávali dokonce příliš často do nebezpečí, že nudou tím či oním přírodním zjevem k jejich obydlí se snad blízcím mocně poškození, anebo také zahubeni

6. Abyste to poněkud blíže poznali, uvedu vám jen nepatrný příklad. Nežřídka se stává, že se nad tím neb oním ukážou náhle do červena svítící hvězdy. Při této příležitosti musí se ihned pečlivě pozorovati, jak vysoko je asi pahorek nad nímž se ukazují tyto hvězdy, anebo v kterém směru se od pahorku vznáší. Předpokládáme-li ten případ, že by takové Hvězdy byly objeveny u nějakého as tisíc mil vzdáleného pahorku a že by tento pahorek měl as prostřední výšku a že by se Hvězdy pohybovaly směrem k pahorku, ne němž jsme my, pak by se nanejvýš za tři minuty vznesly tyto dříve malé hvězdy nyní již jako malé světové masy směrem k tomuto pahorku, kde nyní jsme. Jejich rychlost jest nadmíru veliká, jelikož jsou většinou elektronického druhu.

7. Co učiní Slunečňané při takovéto příležitosti? Ubírají se okamžitě pod ochranu živého Boha a vztýčí na volné výšině špičaté věže opatřené prapory. Tyto tyče vytáhnou jako magnet, tyto červeně žhoucí elektrické spousty do výše, takže se konečně zcela ztratí do vysokého pohorí. A takovým způsobem bývají vždy přibytky, stromy, zvířata a lidé v dolině ušetřeni.

8. Hledte, tj. již opět jeden dobrý důvod pro neomezenou volnou vyhlídku. Proto také stojí taková stromořadí vždy v prodloužené spojnici středu obytné budovy se sloupem, aby také jejich kmeny nepřekážely volnému výhledu.

9. Jedním nežřídka se vyskytujícím jevem, zejména v krajině velkých vod anebo také v blízkosti vysokého horského pohraničního pásma jsou pro vaše pojmy nesmírné vodní a ohnivé smršť. Vodní smršť se ovšem nikdy netáhnou příliš daleko od vody přes zemi. Ale zato tím pustošivější jsou ohnivé smršť, z nichž má mnohý ohnivý vítr o průměru 100 až 1000 mil a při tom se to tak rychle otáčí, že se za vteřinu otočí jednou kolem, což značí tolik jako vnější plamenný kruh urazí za vteřinu dráhu 300 až 3000 mil.

10. Nyní si představte, jaký účinek má taková přírodní událost na krajinu, přes kterou se pohybuje! Co potom činí Slunečňané při takové příležitosti? Předem se okamžitě s největší důvěrou odeberou pod Mou ochranu a na Pahorku, na nějž lze co nejvýš vystoupiti postaví značnou nádobu naplněnou vodou. Kolem nádoby s vodou nastrkají paprskovitě do půdy dosti dlouhá kopí. Toto zcela jednoduché zařízení má podle zkušenosti jejich nejmoudřejších učitelů tu rozhodnou sílu, že předně takovou ohnivou smršť přitáhne k sobě a pak v jejím vířivém pohybu ihned uklidní.

11. A kdybyste mohli býti svědky, pohlíželi byste na tento přírodní zjev jistě s nejvýš překvapujícím potěšením. Neboť i když má taková ohnivá smršť při svém vzniku ten největší průměr, přesto se začne, jakmile dosáhla takového pahorku, dole tak zúžovati, že se její průměr v několika málo vteřinách scvrkne z 1000 mil na jeden sáh. Když však dostihne úplně výšiny, kde je ona nádoba s vodou a paprskovitě do země zastrčená dlouhá kopí, tu se začne všude

zúžovati a konečně dostává tvar ohnivé tyče, jež se zdá být vaším pohledům nekonečně dlouhá, která pak nad nádobou zmizí, jakoby se stáhla do sebe.

12 Brzy poté, se pak Slunečňan odebere opět na tento pahorek a jdou si pro své zajišťující náčiní, které naleznou úplně nedotčené až na vodu, která ze svého množství sice ničeho neztratila ale zcela zčernala.

13. Proč však vlastně Slunečňané toto činí, aby tím unikli zpustošení? Říkají; Na vysokých horách sídlí duchové; jsou-li však příliš velkým horkem žízniví, tu se ve veliké spoustě uchvacují a hledají jako šílení ochlazení. Proto jest nutno vyjít jim vstříc s nápojem, aby se nehnali šíleně hlouběji dolů a nehledali nějaké občerstvující vody a tak nám na své cestě nezničili naše domy a plody.

14. A Já vám nepravím nic jiného, nežli že tento předpoklad a tato duchovní vědomost Slunečňanů má svůj úplně správný základ. Neboť ohnivá smršť na Slunci jest zcela táž událost, jak jsem vám již jednou odhalil při jedné příležitosti na vašem pozemském tělese. Neboť duch zůstává všude duchem a jest týž na Slunci jako na Planetách; jenže volný okruh působnosti každého ducha jest na Slunci méně omezený nežli na nějaké Planetě. Důvod toho jest již v odhalení Slunce (to jest v dřívějších zprávách o Slunci.)

15. Nyní vidíte opět, jak nutná jest v tomto ohledu volná vyhlídka pro Slunečňany. Z toho důvodu stojí také každý obytný dům hezky kuželovitým pahorku; a veškeren ostatní pozemek k domu náležející se prostírá níže nežli dům sám. Z toho důvodu nenajdete také nikde dům v rovině, nýbrž jak obytné domy tak i mnohonásobně různé úřední domy jsou všude na pahorcích a chrámy ke vzývání velikého Boha na pahorcích nejvyšších.

16. A tak jest ještě mnoho pádných důvodů pro volný výhled, pro které tedy především Slunečňané kladou koruny ovocných stromů tak vysoko. Avšak všechny tyto důvody vyjmenovat, vedlo by naše sdělení příliš daleko.

17. Druhý důvod, proč Slunečňané kladou tyto ovocné koruny tak vysoko jest také ten, že těmito výše stojícími korunami jest světlo shora směrem k příbytkům zmírňováno. Že však koruny takových stromů velmi značně nasávají světlo, to dokazují svítící perly, které se tvoří téměř všude na špičkách listů a nejsou o sobě ničím jiným nežli stromem nestrávená světelná svazky, jako je tomu u tak zvaného svatoeliášského Ohně u vás, který lze spatřovat na všech špičatých předmětech, je-li vzduch silně naplněn elektřinou. U vás jest toto viditelné ovšem jen za noci, na Slunci naproti tomu vždy jen za dne (jelikož tam noci není), a to následkem nadměru silného záření shora.

18. Třetí důvod, proč se kladou koruny stromů tak vysoko, jest také ten, aby děti, mají-li hlad, byly nuceny přijít k rodičům. A tento důvod jest opravdu velmi dobrý; neboť věřte, že pro nezralého ducha dětí není nikde nic škodlivějšího nežli svévole i když dopuštěná rodiči. Neboť tím se upevňují děti především v pýše a svéhlavosti, kteréžto dvě nečnosti jsou nezničitelnými základními kameny všemožných dalších neřestí.

19. Na Slunci, kde mají lidé beztoho mnohem volnější a neomezenější rozsah působnosti, jest však takováto výchova dětí tím nutnější aby tím jejich vůle obdržela takový směr, který je k zachování všeobecného řádu nevyhnutelně nutný. Toto by bylo také u vás ovšem nadevšecko žádoucí; avšak lidé Země jsou již většinou omezeného svéhlavého ducha, z kteréhož důvodu byli také právě na tuto krutou Zemi postaveni. Proto jim také není nic trpčivého nežli přesná poslušnost, která jest jedinou školou k získání pravé, duchovní, vnitřní síly vůle. Z tohoto důvodu dosahují však také jen nejvyšší malokteří lidé této Země ve svém životě této síly, která jest v podstatě přece jen podmínkou jejich bytí zde.

20 Avšak my nejsme nyní (už zase) na Zemi, nýbrž na Slunci. Proto budeme zde také sledovati další domácí zařízení a to jako dosud, jedině přirozenou domácí stránku, bez níž bychom

nemohli přejíti nikdy na duchovní a pak teprve na nebesky čisté duchovní. A tak budeme příště zkoumati ostatní k domu náležející základní části a jejich účelné použití.

26. srpna 1842

Kapitola 16.
Polní hospodářství na středním pásu. Země zeleniny.
Pastviny pro ovce a chlebová pole.

1. Asi 3 až 5 sáhů pod stromořadím je tak zvané pole malých plodů, které je po obou stranách lemováno všelikými plodonosnými keři. Keře jsou nanejvýš půldruhého sáhu vysoké. Pole jest však porostlé rostlinami, které nosí as podobné plody, jako například vaše jahody, maliny, melouny, tak zvaní rajská jablíčka atd. Nesmíte si však snad myslet, že by tu rostly přesně takové plody. Jsou to jen rostliny podobné pokud se týče druhů malých rostlin. Ale jinak tam mají nejvýš mimořádnou rozmanitost a nevyskytují se také opět ve stejném druhu, jako vše ostatní u žádného jiného domu.

2. V této věci skrýváte v sobě již po nějakou dobu tajnou otázku a ta zní takto: Proč by se tedy nemělo také na pozemku jednoho souseda vyskytnouti něco, co se tu vyskytuje na pozemku druhého souseda? Neboť plody půdy sousedovy jistě dojdou souhlasu souseda druhého. Proč by neměl také na svém pozemku vyvolati to, co se mu líbí na pozemku sousedově? Neboť nečiní-li tak, pak mu v tom překáží buď zákon, anebo nepatrně cení vše ostatní a považuje ze něco rozhodně znamenitého jen to, co pěstuje on na svém pozemku.

3. Hledte, tato otázka, je přijatelná a jest hodná odpovědi. Ale dříve nežli bude moci dána odpověď, musím vám předem poznamenati, že tato otázka byla vysoce odůvodněna na vašem pozemském tělese, ale na Slunci padá zřejmě na suchou půdu, zde v žádnou odpověď vzrůstí nemůže.

4. Zde se již opět tážete proč? A Já pravím vám. Teprve na toto proč mohu vám dáti odpověď, která zní takto: „Pozorujte navzájem sami sebe a řekněte Mně potom, proč vy jako bratři se navzájem lišíte jako jednotlivé bytosti a rysy v obličejí, takže se tu ani jeden nejbližší pokrevní bratr nepodobá úplně bratru druhému, ač přesto přece jen každý může být dokonalý aspoň podle podoby poznáván? Můžete Mně na tuto otázku odpověděti? Neboť pravím; Právě v tom spočívá úplně hotová odpověď na vaše proč.

5. Já však vidím, že byste nebyli hotovi s odpovědí na tuto otázku. Proto nezbude zde zajisté nic jiného nežli vám říci, že důvod spočívá jedině v přiměřeném příslušném individuálním založení ducha, neboť každému duchu jest vedle všeobecného vlastního dáno také něco zvláště vlastního, jako tomu či onomu duchu zcela zvláště do vlastnictví propůjčená hřivna. Toto hřivnou se pak každý jednotlivý duch rozeznává od každého druhého jednotlivého ducha. A tento rozdíl se pak také vyznačuje příslušným způsobem ve vnější formě, která se zračí co nejjasněji v obličejí každého člověka.

6. Nuže hledte, právě tak jest tomu v rozsáhlejší míře také u Slunečňanů, kde nejen vnější utváření obličejí člověka projevuje význačnou vlastnost jeho ducha, nýbrž také vše, co Slunečňan vytváří svou vůlí. Podle toho může sice Slunečňan vytvořiti na svém pozemku také rostlinu, která se mu zalíbila na pozemku jeho souseda; avšak ta nebude již vypadati tak, jako rostlina na pozemku jeho souseda. Proč? Protože ten soused také nevypadá ani tělesně ani duchovně tak, jako druhý soused; a tento různý, charakteristický vzhled lze pozorovati také na všem tom, co vytváří. Hledte, v tom spočívá vlastní důvod, proč se u sousedů nenalezne nic úplně podobného.

7. Důvodem v této různosti jest však ještě něco jiného, totiž, že každý Slunečňan, vstoupivší na pozemek druhého, ihned z té či oné rostliny pozná, jakého ducha dítětem jest jeho soused. (anebo jiný vlastník pozemku.) Hledte, nyní máme již úplnou odpověď.

8. Něco podobného se v podstatě ukazuje ovšem též na pozemských tělesech, kde má každý jinou školku rostlin a stromů ve své zahradě; také si staví jinak vypadající dům nežli jeho soused. Avšak všechny tyto různosti se vztahují jen na různě přijatý řád (osázení atd.) nikoli však také na individualitu rostlin, protože tyto rostliny (na pozemských tělesech), vznikají ze semene, v němž mají již stálý řád. Na Slunci vznikají, jak již známo, z úplné vůle ducha a proto se také řídí podle řádu ducha, který je ze své svobodné vůle vyvolává.

9. Tím bychom měli důvod této různosti a pohlédneme nyní dále, jak je obděláván pozemek Slunečnanů.

10. Pod oním polem malých plodů je prázdný kruh, který není osázen a slouží pouze k obcházení pole s malými plody. Tento prázdný kruh ohraničuje opět dosti těsně vedle sebe stojící malé stromky, asi tím způsobem, jak se u vás pěstují v zahrádkách zákrsky. Také tyto stromky jsou rozmanité a to tak, že zřídka jejich pět až sedm jednoho a téhož druhu; a proto také nesou rozmanité plody, druhu vašich hrušek, jablek, pomerančů apod. více. Jenže je tam vše dokonalé a každý plod má nadmíru dobrou chuť.

11. Po tomto stromořadí následuje opět prázdný kruh; tento jest však obehnan jakýmsi živým plotem. Za tímto plotem se prostírá s šířce sedmi sáhů louka, porostlá nadmíru bujnou zelenou trávou, při čemž však tráva na jednom pozemku je vždy jednoho a téhož druhu.

12. Tento druh jest určen pro pastvinu ovcí, které jsou u těchto Slunečnanů jedinými domácími zvířaty; ačkoliv na Slunci je všude nadmíru četné množství zvířat všeho druhu. A jedinou výjimkou hada, který jest domovem jen na několika pozemských tělesech.

13. Otážete se asi, proč jest tu jediná ovce domácím zvířetem? Předně proto, že je to zvíře mezi všemi druhy zvířat nejtrpělivější a nejmírnější. Za druhé proto, že toto zvíře také na Slunci dává lidem svou hojnou a jemnou vlnu na látku k oděvu. Hleďte, proto také jen toto zvíře se chová po domácku a tato louka se udržuje pro ně.

14. Ježto jsme se však předtím zmínili o nescíslném množství zvířat na Slunci, jest otázkou; Kde se tato zvířata zdržují a čím se živí? Vy víte, že na Slunci, zejména na tomto pásu, jsou také nadmíru velké roviny. Hleďte, tyto roviny nejsou, jak víte, nikdy obývány lidmi a to z velmi pádného důvodu, který jste již dostatečně poznali při popisu slunečních skvrn, anebo spíše při líčení velkého výbuchu na slunečním rovníku. A právě tyto roviny jsou obývány nescíslnými, nejrozmanitějšími rody zvířat.

15. Ale nyní vzniká otázka; Z čeho žijí, když na Slunci je vzrůst rostlin podmíněn jen vůlí lidí? Není nic lehčího nežli dáti odpověď na tuto otázku; Také roviny jsou v nejbujnější hojnosti porostlé všelikými rostlinami a to sice rovněž podle vůle lidí. Ale zde, pro roviny prosbou a rovněž tak nejvroucnějším spojením s věrně poznanou vůlí velkého Boha. Ale jak jsou obdělávány tyto roviny? Požehnáním nejvyššího učitele, když se byla na nejvyšší chrámové výšině shromáždila celá obec ke vzývání velikého Boha v chrámu o 77 sloupech.

16. Hleďte, nyní máte odpověď také na tuto otázku. Ale ještě je v pozadí jedna otázka; Jak zabrání Slunečnané tomu, aby zvířata rovin vystupovala k nim nahoru a aby tu snadno nepoškodila jejich pozemky? Tomu zabraňují Slunečnané tím, že právě v takovém slunečním působení všemi možnými směry úplně uzavírají horské kraje nepřekročitelnými, živými ploty od rovin. Tento živý plot je ze samých hustě vedle sebe postavených, nezřídka as tisíc sáhů vysokých sloupovitých kmenů stromů, které jsou jen nahoře opatřeny velmi košatými korunami, které nesou velké množství plodů způsobilých za potravu zvířatům.

17. Tato oplocení probíhají nezřídka několik set mil v přímé čáře podál úpatí, toho či onoho pahorku, načež pak zahýbají v jiným směru, koruny těchto stromů mají ustavičně jasně zelené listí; kmeny jsou však u země tmavočervené a přecházejí ke koruně v úplně bledě světlou červeně, která poskytuje nadmíru půvabný krásný pohled

18. Nyní bychom věděli, jak je postaráno o zvířata, proto se vrátíme opět k našemu domovnímu pozemku a uvidíme tam, co následuje za loukou.

19. Tato louka jest na dolní straně nad živým plotem obklopena valem, na němž jsou ve směru domovních sloupů umístěny tryskajícími prameny. Zde se již zase otážete: Odkud berou Slunečňané ihned vodu? By ji, kdekoli jen chtějí mít, nechávali vyvěřati z tohoto valu?

20. Pro Slunečňany není právě nic lehčího nad to. Vstrčí až deset sáhů dlouhou rouru do země tak, že tato roura vyčnívá ještě as jeden sáh nad zem. A ihned se z nadmíru šřavnaté sluneční půdy nahromadí tolik vody z roury do země strčené, která je za tím účelem pokud vězí v zemi opatřena na všech stranách množstvím malých kruhovitých otvorů aneb dírek, kterými pak proniká dychtivě hojná vlhkost půdy do hlavního kanálu roury, kterým se pak tato vlhkost v rouře značně nashromážděná, vylévá jako dosti vysoko tryskající pramen pro potřebu lidí a zvířat.

21. Pod tímto valem jest pak tak zvaný, as deset sáhů široký okruh chlebového pole. A proč se nazývá okruhem chlebového pole? Protože na tomto poli roste jakýsi druh plodu, který jediný není vytvořen lidskou vůlí, nýbrž z tohoto okruhu pochází plod, podobající se asi vaší pšenici (bezprostředně) z vůle Boží. Proto se také toto pole považuje za posvátné.

22. Také zde se semeno neseje; nýbrž pole jest k tomu účelu zařízeno, a má-li nésti plod, konají se zvláštní modlitby, což se u Slunečňanů děje vždy za zvláštní velké slavnosti. Po této slavnosti prochází hospodář žehnaje toto pole a po něm v pořadí následují všichni členové jeho rodiny. Taková obchůzka se děje sedmkrát. Potom se koná k velkému Bohu všeobecná modlitba chvály, velebení a díků, atak jest toto chlebové pole obděláno.

23. Toto chlebové pole, jest však nejdoleji ohrazeno nadmíru nádherným a umělým zábradlím: toto zábradlí jest pak také zároveň hranicí pozemku.

24. Vy se ovšem tážete; „Ale proč je toto nejvíce posvěcené pole umístěno nejdále od obytného domu? Neboť mělo by přece býti to, co je spíše božské přirozenosti, symbolicky blíže člověku nežli vše, co je jen jeho vlastní (lidsky nedokonale) přirozenosti. Touto otázkou nefilozofujete sice zrovna tak špatně: ale Slunečňané filozofují v tomto ohledu ještě lépe, neboť oni tím oznamují, že ono božské objímá nejen středisko obydlí, nýbrž objímá vše vnější. A tak má také člověk ve svém nitru zbudovati trůn k přebývání božského ducha a má pak také nechat právě tímto duchem uchopiti své myšlenky žádosti a jednání, aby tím byl ve všem, jak v nitru tak i vnějšku, člověkem dokonalým podle vůle velikého Boha.

25. Hledte, toto vše napraví nic více a nic méně, nežli že lidé mají žíti a jednati podle Mé vůle, to jest mají se dáti Mým duchem uchopiti, a až do nejhlubšího nitra proniknouti, nikoli však, jako to nyní jak mnozí jaksi „lepší“ činí, kteří se spokojují s poznáváním Mé vůle, avšak co se týče jejich jednání, tu Si mám dáti líbiti, aby Mne přitahovali vedle svého světského jednání, u takových lidí nečiní toto chlebově vnější ohradu, nýbrž je jen čistým světským polem, které nepřináší plody Mé vůle., nýbrž plody zištnosti světa, záhuby a smrti!

26. Z tohoto stručného vylíčení můžete nyní zajisté poznati, že slunečňané jsou naprosto lepšími filozofy nežli jste vy. Neboť řád, který oni ve své domácnosti zachovávají jest, i když se to vezme symbolicky, přece jen jistě spíše podle Mého řádu nežli řád, kterého používáte vy se zřetelem k vyšším domácím zřízením a uspořádáním. U vás na vaší planetě nemůže sice býti žádný takový vnější řád zachovávan, a v hlavní věci také na tom zrovna příliš mnoho nezáleží. Nicméně však přesto vám nyní dávám ohledati, abyste mohli podle toho obdělati svůj duchovní pozemek. Toto si tedy velmi dobře zapamatujte. A tak si příště prohlédneme ještě různé úřední domy a chrámy a pak se obrátíme ke všeobecným zřízením obyvatelů tohoto pásu.

Kapitola 17. Školní úřední domy na středním pásu.

1. Co se týče úředních domů, nestojí na pahorcích jako domy obytné, nýbrž spíše v horských údolích a to z velmi dobrého důvodu, aby chovanci, kteří jsou v takových úředních domech pro ten či onen obor poučováni, nebyli půvabnými pohledy rozptylováni.

2. Abyste si však mohli učiniti o poloze takových úředních domů tím lepší představu, bude nutno před vašimi očima názorně vylíčiti sluneční pahorkatiny.

3. Pahorky na Slunci jsou trojího druhu. Předně všeobecné pahorky, které se všemi směry rozkládají v nepřehledných pásmech na tomto slunečním pásu jako pohoří na vaší Zemi. Za druhé jsou různé vrcholy těchto pahorků, které vypadají asi tak, jako kdybyste jehlancovitě k sobě přiřadili téměř pravidelně kruhové, ale velmi otupené kužely, tak že by konečně z několika takových kuželů vznikl konečně jehlanec. A konečně za třetí jsou tu vyvýšeniny na větších pahorcích, které se tam také nazývají prsa pahorků. Tyto pahorky slouží pak obyčejně za bydliště, to jest staví se z nich obytné domy a zbytku takového pahorku se pak užívá k známému vám již účelu, při čemž se počítá jak už bylo jednak oznámeno asi půl jitra na osobu. Tyto pozemky jsou na svém vnějším obvodu jako pahorky, obyčejně kruhové, čímž se pak také obyčejně stává, že tři, mnohdy také čtyři takové pozemky spolu hraničí, a to obyčejně v dolině to jest v malém údolí mezi třemi anebo čtyřmi pahorky.

4. Protože se však tyto kruhy mohou dotýkati jen v jednom bodě, stává se pak, že mezi třemi anebo čtyřmi přilehlými pozemky vzniká volný, neobsazený prostor. Hled'te, právě na těchto volných, neobsazených prostorech bývají pak zřizovány úřední domy.

5. některé úřední domy jsou menší nežli obyčejné obytné domy: některé jsou však také podle potřeby větší. Neboť malém úřední domy jsou určeny pro začáteční vyučování dětí; proto jsou také obyčejně menší a jejich zařízení je zcela prosté. Jen tolik třeba poznamenati, že jsou dva druhy malých úředních domů, totiž jedny pro vyučování chlapců a druhé pro vyučování děvčat. Tyto dva druhy se liší jen tím, že kolem úředních domů pro vyučování děvčat jsou mezi sloupy založeny kruhové květinové zahrádky, kdežto úřední domy pro chlapce jsou zcela jednoduché.

6. Jinak je zařízení těchto úředních domů téměř zcela totožné jako domů obytných; jenže vše jest zcela prosté a bez ozdoby, což značí tolik, že žáci jsou do svých poznatků též ještě velmi prostí a bez vnitřní duchovní výzdoby. A úřední domy pro vyučování děvčat oznamují květinovými záhonky děvčatům, že také děvčata se mají zevnějškem čistě a ozdobně upravovati, aby tím byl v nich vychován libý a přitažlivý duch.

7. To jest tedy prvý druh úředních domů. Tyto domy nejsou však obývány úředníky anebo učiteli, nýbrž obydlí úředníka anebo učitele je rovněž na pahorku poblíž úředního domu.

8. Čím se tedy liší obydlí úředníkovy od obydlí jiného člověka, který není úředníkem? (Nerozezná se zcela ničím jiným nežli jen tím, že je od něho zřízena, jak říkáte *linea recta* (v přímé čáře) cesta až k úřednímu domu. Kdežto cesty od druhých domů jsou zřízeny přímo na body, v nichž se stýkají kruhy pozemků. Ostatně jest zařízení úřednického domu zcela totéž, jako u každého jiného člověka.

9. Které děti navštěvují tedy vyučování úředního domu? Jen děti nejbližšího okolí; snad ze tří, čtyř až pěti obytných domů.

10. A jakpak dlouho trvá jedno vyučování? Nikdy ne déle nežli nejvýš pět set výkyvů kyvadla. Pak se opět as na dobu pět tisíc výkyvů propouštějí. A tak pokračuje toto vyučování, po tak

dlouho, až si děti osvojí úplně základní předměty, které nezáleží v ničem jiném, nežli že se dětem dávají určité malé úkony, které musejí zachovávat.

11. Tak se například tomu či onomu dítěti zapovídá dívat se na ten či onen předmět, nýbrž musí odvrátiti oči na tak dlouho, dokud úředník vidí, že není dítěti již naprosto žádnou námahou, nechati takový předmět úplně nepovšimnutý. Proto také bývají děti různými dráždidly pokoušeny, aby přestoupily zákon: tak se za tím účelem dívají brzy tam kam jest dítěti zakázáno se dívat, hry při kteréžto příležitosti to pak stojí děti mnoho sebezapírání, mají-li své pohleduchtivé oči odtud odvrátiti; avšak několikeronásobné cvičení činí mistrem. Tak je tomu také zde; děti se sice častěji zapomenou, potom se však opět vážně napomínají a při častém přestoupení malými, vhodnými stíhají a tak se ponenáhlu dosahuje moudrého účelu.

12. Dovedou-li děti jednou zachovávat jeden příkaz, přidá se jim druhý podobný příkaz; a jde-li to dobře, pak se přidá ještě třeba čtvrtý, pátý a tak dále až desátý, často až třicátý příkaz.

13. Jestliže se děti tímto způsobem naučili držeti oči na uzdě, pak se musejí tímto způsobem učit držeti jazyk na uzdě. Tu pozoruje učitel přesně každé dítě, jaký je asi oblíbený předmět jeho jazyku. A jak jest dítěti na delší dobu zakázáno mluvit o tomto předmětu.. Dovede-li se dítě konečně také v této věci zapírati, pak zkoumá učitel opět jinou náklonnost v něm a nejvhodnějším způsobem mu to zapovídá.

14. Hledte, v takovýchto věcech záleží tam začáteční vyučování, které nemá žádného jiného účelu, nežli toho, že je dětem nejúčelnějším způsobem vzata jejich vlastní vůle a tím připravenými nádobami pro přijetí božské vůle, která se pak již přednáší a učí ve vyšší úřední budově.

15. Jako jsou děti v tomto připraveném úředním domě jaksi zdržovány vši vnější činnosti a všechny jejich vnější smysly, jejich myšlenky a tedy také jejich žádosti zajmuty, tak se jim zase v nejbližší vyšší úřední domě předkládá jedna činnost za druhou k vykonávání podle vůle velkého Boha. Z toho důvodu nejsou tedy také tyto úřední budovy druhého způsobu již tak prosté, jako budovy prvního druhu; ačkoliv jinak jejich zařízení jest zcela podobné zařízením v budovách obytných.

16. Ozdoby v těchto větších úředních domech, které bývají zřizovány obyčejně na místech, kde se stýkají čtyři, mnohdy také pět pozemků, se řídí vždy podle předepsané činnosti žáků. V čem záleží tato činnost? Nezáleží v ničem jiném nežli v upřeném pozorování rozmanitých věcí.

17. Tak bývá například tomu či onomu žáku ukázána věc; tuto věc musí v jejich částech po delší době nepřetržitě pozorovati a pak musí úředníkovi sděliti, do vše pozoroval na této věci. Je-li s tímto sdělením hotov, bývá opět přidržován k tomu, aby tutéž věc ještě ostřeji pozoroval a zkoušel dobře, zde při prvním pozorování ničeho nepřehlédl. Po takovém druhém pozorování sdělí pak žák opět, co ušlo při prvním pozorování jeho pozornosti.

18. Jest to nyní snad již dobré? Ó nikoli, úředník odkazuje žáka často deset, dvacet až třicetkrát na jeden a týž předmět. Vy se zde ovšem tážete. Ale k čemupak to má být dobré? Vždyť ne jedné věci nelze nalézt více, nežli co poskytuje na svém povrchu k ohledání při prvním ohledání. Já však pravím: Toto ohledání jest jen nejvyšší povrchní a žádnému člověku pro jeho ducha neprospívá; neboť tak dovede také každé zvíře věc ohledati.

19. Častěji přinuceným ohledáváním bývá však ohledatel sám nucen, aby ve svém duchu prohlédl různé vztahy, spojení a zásady a tím si zvyká ve svém pohledu na pevnost a určitost, která jest pro nadmíru těkavého ducha rovněž také nadmíru nutná. Hledte, v těchto cvičeních záleží tedy škola této druhé úřední budovy.

20. Kdyby se byli žáci v zachovávání takových zákonů a ještě mnohem více v činnosti podle nich dokonale řádně vycvičili, pak teprve se přijímají do třetího úředního domu, který již není v dolině, nýbrž již na nějaké význačné výšině. (před pahorky obyčejnými zastavenými domy).

21. Takový úřední dům má již značně velkou budovu a obyčejně čtyři střechy, to jest takové jehlancovité střechy, jaké jsme poznali nad obytnými domy. Taková úřední budova má tu jméno, které praví asi tolik jako u vás slovy „Gymnasium“. Čemupak se zde učí? Zde se probírá jaksi analytika (rozbor) všech viditelných věcí a žákům se tu všude ukazuje Boží řád.

22. Z tohoto důvodu jest však také jak vnitřek tak zevnějšek takové úřední budovy tak nadmíru uspořádaně nádherně zařízený, že byste si o tom nemohli zajisté tak snadno učiniti ani nejslabší pojem. Neboť předně sto sloupů, na nichž spočívají čtyři stěny střechy takového úředního domu, jest vesměs zdobeno vzácnými plastickými pracemi, které jsou umělecky vyjádřeny, že se zdají být jako živé. Tyto práce aneb ozdoby jinak nanejvýš přesně čtyřbokých sloupů se podobají egyptským hieroglyfům. Rozdíl spočívá v tom, že všechny tyto obrazy jsou nevýslovně dokonalejší a mnohostrannější nežli egyptské hieroglyfy.

23. Uprostřed takového úředního domu jsou postaveny čtyři veliké pilíře, které pomáhají dílem nésti podkroví; dílem pak (pokud sahají totiž od půdy až k střední linii) jsou zdobeny vyššími ozdobami, které chovají v sobě již vztahy na působení velkého Boha.

24. Sloupy, z nichž má každý v průměru as dva sáhy a výšku dvacet sáhů, jsou zhotoveny z hmoty, která vypadá tak, jako u vás tak zvaný karneol (drahokam, červený křemen). Ozdoby na nich jsou však jako z všelikých nejušlechtlejších kamenů. Patky sloupů jsou však kruhové as z hmoty, která vypadá jako žhavé zlato. Hlavice sloupů jsou z hmoty která vypadá jako ametyst.

25. Nad hlavicemi jsou umístěny velké bílé koule, které jsou od sloupu k sloupu spojeny nejkrásnějšími oblouky. Teprve nad těmito oblouky spočívají vlastní střešní trámy, které jsou zhotoveny rovněž z hmoty, která vypadá jako velmi ohnivý rubín. Teprve pak se zvedají vlastní krovy, které nejsou černé jako v obytných domech, nýbrž jsou tmavofialově zbarveny.

26. Krátce a dobře, v takové úřední budově zavládá ve všem vám sotva pochopitelná souměrnost. Jedno se ladí s druhým a při nadmíru velké hojnosti nejnádhernějších ozdob přesto není nikdy přeplnění. I podlaha jest udělána tak, že se podobá asi tak zvané mosaice u vás. Jenže není tu vystouplé figurace se podobá nejjemnějším miniaturním malbám u vás: a každý předmět jest napodoben tak nadmíru klamavě, že byste se ani při naprosto blízkém pozorování neubránili omylu, že to vše je tu vystouplé a že je to úplně plastické.

27. Ostatně rovněž i zde jsou umístěna před sloupy, jakož i v obytných domech, nejnádhernější sedadla. A ježto taková úřední budova se skládá jaksi ze čtyř oddělení (což lze poznati ze čtyř střech) jest uprostřed pod každou střechou nám již známý, nádherně provedený jehlanec se spirálovitými schody, který je rovněž tak zařízen jako jsme poznali v obytných domech.

28. Mimo tento úřední dům, který obývá obyčejně úředník s rodinou jsou tu také v témž pořádku, jenže ve větším rozsahu, ona pozemková oddělení a úpravy, jak jsme je rovněž poznali u obyčejných obytných domů.

29. Celý pozemek kolem takové úřední budovy má podle vašeho měření nezřídka plochu jednoho tisíce jiter; ale nicméně připadá k používání na jednu osobu více než půl jitra. Zde se otážete; Proč tu tak velký pozemek pro jednoho úředníka, jehož rodina není jistě četnější nežli rodina nějakého jiného domu? Příčina jest zcela jednoduchá, totiž, protože veškerí žáci takového ústavu bydlí zde také tak dlouho, dokud úplně neprodělá školu. Neboť zde se musejí velmi mnoho učit poznávat, totiž jak jste již slyšeli, řád Boží ve všech rozmanitých věcech: nebo-li; Musejí se zde jaksi učiti čísti ve velké knize božské přírody, z kteréhož důvodu jsou také v této úřední budově umístěny všechny dříve zmíněné ozdoby.

30. Abyste si však mohli učiniti o tom aspoň jen slabý pojem, sdělím vám jen zcela zběžně a krátce význam jednoho sloupu. Kruhová patka značí sílu Boží anebo sílu Jeho vůle, kteráž jest věčným základem všech věcí. Čtyřboký sloup na nich spočívající, znamená sílu z toho základu vycházející, kteráž jest oporou nebe a všech stvořených věcí. Stvořené věci jsou znázor-

něny obrazně ozdobami umístěnými kolem sloupů a mají určité vztahy navzájem, jako i k síle, která je vytváří a nosí. Neboť musíte také vědět, že takové ozdoby nejsou snad zhotoveny a umístěny na sloupech rukama lidskýma, nýbrž jedině vyšší vůlí velkého Boha, která se vyslovuje v dokonale očištěném srdci člověka. Hlavice takového sloupu označuje moudrost; koule na nich jeví nezbadatelnost v Bohu. Oblouky však, které spojují tyto koule, značí nevystižné cesty, jimiž Boží moudrost vše v nejvyšším řádu prohlédá a spojuje a tento řád jest pak udržujícím nositelem celé nekonečnosti.

31. Hledte, to jest tak jen zcela letmý úryvek, z něhož můžete seznati v jakém smyslu jest takový úřední dům ve všech svých částech zřízen, což vše se pak žáci musejí v tomto řádu náležitým návodem učiti ze sebe poznávati. Nelíbilo by se vám takové gymnasium lépe nežli vaše latinské gymnasium na Zemi? Hledte to je správný školní ústav!

32. Kdysi bývali takové školy na vaší Zemi; avšak lidská hrabivost je z této půdy úplně vytlačila. A tak vám dávám proto zde opět návod ze Slunce, abyste z něho poznali, jaká by měla být správná škola k živému vzdělávání lidského ducha; což však v rozsáhlejší smyslu poznáte teprve při příštím popisu chrámů. A tak tedy pro dnešek opět dost!

29. srpna 1842

Kapitola 18. **Chrám jednoduchého druhu na středním pásu.**

1. V jaké vážnosti jest tedy chrám na Slunci, To jest především: pravý chrám na jedné z nejspodnějších výšin na nichž se vyskytují ještě dva jiné chrámy které poznáme teprve později.

2. Takový chrám prvního druhu jest tam ve vážnosti obecné školy, do níž se přechází z předu popsaného úředního domu. Nesmíte si však snad myslet, že do takového chrámu přicházejí žáci jen z jednoho takového úředního domu; takový chrám slouží k přijetí žáků nezřídka z třiceti až čtyřiceti takových úředních z tohoto důvodu má a také musí mít takový chrám mimořádnou velikost, aby pojmul nezřídka několik tisíc žáků.

3. Takový chrám nemá již tvar kruhový, nýbrž má spíše podobu lodi u vás. Neboť kdyby byl stavěn do kruhu, působila by plocha velmi mnohé obtíže. Jelikož však je postaven ve tvaru vejčitém, působí jeho střecha právě tak málo obtíží, jako u obyčejného obytného domu.

4. Čím však anebo podle čeho se určuje velikost takového chrámu? Velikost takového chrámu se určuje podle počtu sloupů, z nichž se skládá. Jest počet sloupů stejný u všech chrámů tohoto prvního druhu? Nikoli, nýbrž řídí se podle toho zda má krajina více či méně obytných domů, pak domů malých a předních úřadů. Proto takový chrám může být nejméně z tisíce, nejvýš však z deseti tisíc sloupů. Sloupy takového chrámu jsou předně mnohem vyšší a také mnohem objemnější nežli u obytného domu, a jsou většinou ze světlezelené průhledné hmoty a v jednoduchém slohu zcela kruhové.

5. Ostatně však stavební sloh jest také u chrámů velmi různý, i když jsou to chrámy jednoho a téhož druhu a určeny pro jeden a tý účel. Podle toho vypadají také chrámové sloupy jako jehlance; jsou však opět chrámové sloupy, které se skládají z množství tyčí; opět jsou sloupy, které vypadají také tak, jako by to byly navzájem do sebe postavené zploštělé koule; také jsou sloupy, které se vznášejí nad sebou ve tvaru podobném oblakům; tak také jsou zase sloupy které vypadají jako obrácené kužely, totiž se základnou nahoře a vrcholem dole. A tak jsou ještě nescíslné formy, v nichž jsou provedeny takové sloupy ku podpoře střechy.

6. Tyto chrámy jsou již opět mnohem vznešenější a nádhernější nežli domy předních úřadů, zejména posledně oznámeného druhu, v nichž se žáci musejí učiti Mému řádu. Tyto chrámy mají podle toho také několik střech mezi nimi je však střecha kryjící střed chrámu mnohem vyš-

ší: a na jejím nejvyšším vrcholu jest umístěn nadmíru velký prapor na znamení vítězství, kterého jest lidem v tomto chrámu dobýti. Ostatní jehlancovité střechy jsou však postupně nižší. A po každé straně středního vysokého středního jehlance jest jich umístěno sedm a to tak, že pak tyto střechy tvoří se svými vrcholy směrem k vrcholu střední hlavní střechy rovněž jehlance.

7. Vrcholy střech jsou sice zdobeny též prapory, avšak velikosti praporů ubývá směrem k střednímu praporu v té míře, v jaké ubývá výška střech. Ostatně také tyto chrámové střechy jsou zbudovány právě týmž způsobem jako střechy obytných domů. Výška střechy měří zajisté podle velikosti chrám mnohdy as tisíc sáhů vaší míry; nižší však nežli pět set sáhů nikdy. Podle výšky středního vrcholu se pak také řídí ostatní střešní vrcholy.

8. Zde se ovšem tážete: Ale jakpak mohou Slunečňané tak nesmírně dlouhé trámy postavit jehlancovitě nad sloupy a odkud vezmou takové tisíc sáhů dlouhé stromy? Zde vám musím ihned poznamenati, jak to bylo již při dřívější příležitosti poznamenáno, že Slunečňané nezhotovují svými rukama, nýbrž všechny silou své vůle: Musejí sice takové střešní stromy dříve z půdy zemské vypěstovati, což se děje, jak víte, děje jejich vůlí. Tak také musejí poříditi sloupy. Jsou-li však všechny tyto k stavbě takového chrámu potřebné věci jednou vytvořeny, pak jsou k takové stavbě uspořádány vůle několika často velmi mnohých lidí. A stavba sama se pak provádí spojením vůle.

9. Přesto jsou však u takového chrámu také práce, které Slunečňané provádí rukama. K těmto pracím náleží zakrytí střechy a její vnitřní vybavení. Dále k pracím rukama patří ještě vyměření a poté následující urovnání půdy. To jsou tedy práce ruční.

10. Jak dlouho trvá taková budova? Nejsou-li takové chrámy, jakož i ostatní budovy nějakou zameškanou a příliš pozdě zpozorovanou přírodní událostí poškozeny aneb mnohdy z části anebo zcela zničeny, pak tu stojí jako pro věčnost; neboť tam nic neshnije a nezpuchří, nýbrž vše zůstává ustavičně čerstvé a pevné, jak to bylo při prvním vzniku.

11. Nyní bychom věděli, jak je to se stavbou a tedy také s vnějším tvarem takového chrámu: proto ohledáme nyní jeho vnitřek a pak jeho vnější okolí,

12. Především si třeba všimnouti majestátní výšky takového chrámu; neboť sloupy nesoucí střechu jsou podle velikosti chrámu také sto až pět set sáhů vysoké a jsou přiměřeně silné a objemné. Podstavce sloupů jsou vždy úplně kruhové a mají jak říkáváte, počínajíc od země až k jejich nosné ploše podvalků, z nichž každý kruhový podvalek je as čtyři stěvíce vysoký a podstavec sloupu jest rovněž v náležitém poměru k sloupu samému. Tyto podstavce jsou u chrámu většinou pevné, ale jinak nicméně z poloprůhledné hmoty modré barvy. Sloupy jsou veskrze bílé: ale zato obloženy nejrozmanitějšími vypuklými ozdobami.

13. Sloupy takového chrámu neprocházejí nepřetržitě nahoru až k podstřeší, nýbrž jsou zároveň nosiči tří galerií, které se táhnou podél sloupořadí uvnitř celého chrámu a jsou opatřeny přenádherně zpracovaným zábradlím.

14. A jak se přijde na tyto galerie? To ihned uvidíte. Místo jehlanců s odpočívadly mezi sloupy, jest tu jehlanec se spirálovitě točitými schody, jejichž vždy výše se táhnoucí stupně jsou opatřeny rovněž nejvyšší ozdobným zábradlím. Přijde-li se po spirálovitě točitých schodech tohoto jehlance do výše galerie, táhne se z jehlance nad ním ozdobná chodba, po které se pak může přijíti na galerii. Tak jest každá galerie spojena chodbou s takovým jehlancem opatřeným spirálovitě točitými schody.

15. Z jaképak hmoty je takový jehlanec? Jehlanec sám jest z hmoty, vypadající jako běločerveně zbarvené, úplně průhledné sklo. Zábradlí jsou jako z masivního zlata vinutého ve všeliké nekrásnější ozdoby, které jsou pak na svých výběžcích zdobeny opět všelikými, podivuhodně krásnými a nejvyšší významnými tvary, které jsou různobarevné a vypadají jako u vás nejušlechtilejší drahokamy, kdyby samy svítily.

16. Právě z takové látky, jako zlaté jest chodba, která je opatřena rovněž dvojím zábradlím od spirálovitě točitých schodů až k hlavní galerii.

17. Hlavní galerie jsou ovšem opatřeny rovněž zábradlím, a to jak dovnitř tak na venek. Ale zábradlí hlavní galerie se skládá ze samých brilantových jehlanců, to jest jehlance jsou z hmoty, která svítí tak jako u vás velký, broušený diamant, je-li ve slunečních paprscích. Tyto jehlance jsou mezi každou chodbou k sobě řazeny k sobě tak, že se nejdoleji dotýkají a nahoře jsou spojeny jako plně zlatým, v překrásné listoví spleteným opěradlem, které se táhne rovněž od chodby k chodbě, která jde od jehlance se spirálově točitými schody až k hlavní galerii; neboť nemůže probíhati nepřetržitě. Kdyby tomu tak nebylo, muselo by se přejíti z chodby do hlavní galerie překročiti zábradlí; proto kdykoli taková chodba přechází od jedné spirálovitě točitých schodů do té či oné hlavní galerie, musí být zábradlí hlavní galerie přerušeno. Toto se rozumí ovšem jen do nitra chrámu; vně probíhá totéž jehlancovitě zábradlí s ještě hmotnějším opěradlem nepřetržitě dále.

18. Hlavní galerie spočívá na duhovitých obloucích, proučích se od sloupu ke sloupu. Tyto oblouky hrají nanejvýš živě úplně duhovými barvami.

19. Mezi jehlanci se spirálovitě točitými schody na tmavočervených, vyvýšených čtverhranných deskách rovněž opět na krychlovém podstavci podobné jehlance, jaké jsme poznali v obytných budovách za sloupy

20. Krychlovitých podstavců, přesahujících svou plochu přes půl sáhu jehlanec, se používá na všech stranách za lavice. Nastane-li totiž doba odpočinku, ubírají se žáci na tato místa a podle potřeby tu odpočívají. Tyto lavice jsou nadmíru měkké, pružné, asi jako vzduchové polštáře. Rovněž tak měkké pružné jest také jehlancovitě opěradlo. I když je však na něm někdo sebe déle, nepůsobí proto přece jen nikdy trvalé prohnutí: nýbrž vstane-li někdo, jest vše opět v nejkrásnějším pořádku, jak lavice tak opěradlo.

21. Opěradlo jest rovněž přenáherně zdobeno. A v nejvyšším místě opěradlo na vrcholu jehlance jest umístěna všude zeleně svítící koule, která dodává vnitřku chrámu opět nadmíru nádherný, ladný vzhled, zejména není-li tu a tam přiveden poněkud ze souměrnosti lidmi na lavicích odpočívajícími.

22. To by tedy bylo všeobecné zařízení takového chrámu. Ke zvláštnímu a nanejvýš velkolepému vnitřnímu zřízení, jakož i k vnějšímu okolí takového chrámu přikročíme příště. A pro dnešek tedy dosti!

31. srpna 1842

Kapitola 19. Vnitřní zařízení jednoduchého druhu. Chrámový orchestr.

1. Vy víte, že takový chrám má celkem patnáct střeš, totiž střední vysokou a pak po obou stranách po sedmi střešách. Uprostřed každé takové střešy jsou uvnitř chrámu opět nádherně zbudované spirálně točité schody, které se vinou zcela pod střešou, a pod každou střešou, která se blíží ke střední střeše, jsou větší, nádhernější a tedy také významnější.

2. Pod střední, vysokou střešou nejsou však takové spirálovitě točité schody, nýbrž tato střeša jest nesena předně svítícími modročervenými sloupy a jest jich do kruhu as třicet. Tyto sloupy jsou téměř ještě jednou tak vysoké jako sloupy ostatního chrámu; proto tedy také tato střední část chrámu jest vyšší nežli ostatní jeho části.

3. Tyto sloupy jsou opatřeny sedmi řadami galerií, na které se lze dostat točitými, kolem sloupu se vinoucími schody. Každý sloup je tedy až do sedmé galerie ovinut takovými točitými schody. Uprostřed tohoto velkého chrámového kola stojí veliký hlavní sloup, který se týčí vzhůru

až k nejvyššímu vrcholu vysoké střechy. Tam, kde se táhne kolem sloupů čtvrtá galerie, jest od tohoto středního hlavního sloupu umístěna na čtyři strany chodba, to jest v podstatě jsou jen dvě chodby, které se na tomto hlavním sloupu křížují.

4. Od této křížové chodby jdou pak kolem sloupu velmi široké točité schody až k nejvyššímu vrcholu střechy. Galerie, které probíhají kolem sloupů tohoto hlavního okruhu, jsou rovněž podporovány duhovitě zářícími oblouky. Ale zde má oblouk jen jednu barvu a je galerií sedm, jest také k jejich podpoře sedm oblouků, z nichž každá září jinou barvou. A rozhlédneme-li se a pozorujeme všechny tyto galerie, požíváme pohledu rozptýlené duhy.

5. Zábradlí galerií v tomto hlavním středním chrámovém okruhu vypadají jako žhoucí zlato a ačkoliv jsou o sobě nadmíru umělecky vypracována, jsou nicméně v mezi prostorech všelijakými menšími ozdobami ve všech možných barvách, jak říkáte špičkována, asi jako když je u vás například ze zlata a stříbra umělecky vypracovaná císařská koruna vy zdobená ještě všelijakými uměle broušenými drahokamy.

6. Co se však týče opěradel galerie, jsou tmavočerveně svítící podlahy galerií vypadají však tak, jako za noci obloha, kdy je poseta mnohými hvězdami.

7. Co se týče podoby středního sloupu, zvedá se od podlahy k nejvyššímu vrcholu ohnivý sloup oblaků. A k čemu je tento hlavní sloup? Předně pomáhá nésti vysokou těžkou střechu, tj. jeho přirozený užitek. Druhý jeho užitek jest ten, že se lze po točitých schodech dostat až pod nejvyšší vrchol střechy a tu se také může na střeše něco opravit, kdyby se na ní něco časem poškodilo. Za třetí patří do tohoto hlavního školního ústavu proto, aby si vystupováním zvykali lidé pohlížeti z různých výšek do hlubiny bez zábradlí. Neboť je Slunečňanům velmi zapotřebí a to zejména těm, kteří pomýšlejí přestoupiti potom také k různým odvětvím stavebního úřadu. Konečně na různých stupních výšky jest také zkoušena vůle lidí, do jaké hloubky může ještě na půdě působiti. Neboť musíte věděti, že takový sloup není nikterak nepatrně vysoký až by mohl z mnohých chrámů závoditi s nejvyššími horami vaší Země, i kdyby stál na hladině mořské.

8. Tento sloup jest také velmi objemný, zejména dole, kdy má nezřídka průměr sto sáhů. Jelikož tento sloup jest tak objemný, dovedete si zajisté snadno představit, že také točité schody kol něho jsou velmi prostorné; ano jsou, zejména nejdoleji, tak široké, že by tu mohli velmi snadno po takových schodech stoupati sto lidí vedle sebe. Tak jsou také galerie, táhnoucí se sedmeronásobně kolem tohoto hlavního okruhu, nadmíru prostorné. A právě tak prostorné jsou pak také ony dvě křížící se chodby, které spojují střední galerie s hlavním sloupem. Taková chodba jest tak široká, že by to mohlo rovněž pohodlně vedle sebe v řadě státi přes sto lidí.

9. A k čemu jsou tyto dvě křížové chodby, jakož i celé střední galerie? Hleďte, tu jest opět něco pro vás: neboť jest tu hudební orchestr takového chrámu. Na každé chodbě jest sedmdesát harf: na galerii a na těchto dvou chodbách pěje se před a po každém zaměstnání velikému Bohu chvalozpěv s doprovodem harf, kterýmžto chvalozpěvem se velebně rozléhá celý rozsáhlý chrám.

10. Nesmíte si však představovati, že tón harfy zní jako u podobného nástroje na vaší Zemi: tón takové harfy je nadmíru čistý a schopný veškerého stupňování od nejslabší do největší síly v takovém stupni, že si o tom na vaší Zemi nedovedete učiniti ani představy. Co se týče jeho síly, tu jest nejjasnější zvon u vás proti tomu jen pianissimo. Co se pak týče největší možné slabost takového tónu, nemohli byste na žádném z vašich nástrojů vylouditi takové opravdu duchovně slabé tóny. Jaké mohou býti vyvolány z takové harfy. Mimoto také tón vaší harfy má jen krátké trvání, kdežto tón nasazený na takové sluneční harfě zaznívá tak dlouho dále, dokud jej hudebník nezastaví. A taková harfa jest také schopna vší tónové různosti, takže by byla na Zemi zcela dobře schopna nahraditi desateronásobní, dobře obsazený orchestr. Když o tom jen poněkud uvažujete, pak si také můžete již učiniti malý pojem o takovém koncertě na Slunci.

11. Pro tento účel jest vlastně také tato hlavní střední kruhová stavba chrámu zbudována. Jest to vlastní modlitebna takového chrámu, než kde se nesí konati nic jiného, nežli jen to, co je určeno k jednohlasné chvále velkého Boha.

12. Cvičení vůle, jak už bylo dříve uvedeno, že konají výhradně na různých výškových stupních těchto sloupů; ale v této modlitebne také jen proto, aby se vůle každého člověka tím více sjednocovala s vůlí velkého Boha. K tomu patří též ona, dříve zmíněná cvičení, jimiž Slunceňané mají býti a také skutečně budou sto z každé výšky bez závratí lhostejně hleděti do hlubiny.

13. Podobné cvičení nebylo by nikterak špatné na zemi, kde lidé značně trpí závratí; neboť stojí-li nějaký člověk jen poněkud výše nežli druhý, jest mu již hrozně na něho dolů pohlížeti a čím více se kdo postaví, tím nesnesitelnější se stává jeho závrať z výše, která mnohdy a to ne velmi zřídka, se tak zvrhne, že mnohý vysoko postavený šlechtic se raději dal deseti děly na jednu odstřeliti, nežli by jen jednou učenlivě pohlédl do hlubiny a spatřil se tam v prostém kabátě rolníka. Je zde snad příliš mnoho řečeno? Ó, nikoli! Pohleďte jen na šlechtice: není jim milejší, jsou-li jejich synové na bojišti nepřitelem na tisíc kusů roztrháni a rozsekáni, nežli aby takový šlechtický syn řekl svým vysoce urozeným rodičům: Raději budu sedlákem, nežli bych se dal zastřeliti na otevřeném bojišti jako vojevůdce.

14. Hleďte, aby bylo možno v tomto ohledu učiniti lidi vůči závratí pevnými, doporučovala by se vážně taková škola výstupů na sloupy. Leč pozemšťané si dosud až příliš libují v této nejvyšší zhoubné nemoci. Proto se vraťme zase tam, kde se přirozeně a duchovně co nejúčinněji pečuje o zabránění takové nemoci.

15. Že hlavní okruh takového chrámu vypadá pro vaše pojmy až příliš vznešeně a nádherně, netřeba se ani zmiňovati. Kdo je schopen probuditi jen poněkud svou fantazii, ten si také bude moci velmi brzy učiniti každý teprve tehdy, až bude moci takové divy viděti vlastníma očima a také vlastním jemnějšíma ušima ducha naslouchati hudbě nebes.

16. Co se týče ostatních částí chrámu, patří dílem k rozmanitému vyučování, dílem však také za příbytky jak žáků tak i učitelů; a jedno křídlo je pro pohlaví mužské a jedno pro ženské, kterážto obě po hlavě se v chrámu mimo okruh nikdy nesejdou, za to však mimo chrám při častých procházkách na volném slunečním vzduchu a při nezřídkých stoupáních na vyšší horské krajiny.

17. To by tedy byl celý vnějšek a vnitřek chrámu. Co se však týče okolního pozemku takového chrámu jest podobně uspořádán jako u každého obytného domu, jenže pozemek je tu větší v tom poměru, v jakém je stále množství lidí takového chrámu nežli každého jiného obytného domu.

18. Bydlí-li tedy v chrámě mnohdy as deset tisíc lidí, měří pozemek kol něho rovněž tolik polovičních jiter podle vaší míry. Avšak různá pole jsou od sebe oddělena mnohem širšími cestami k procházkám, a ovocné stromy jsou kolem chrámového pahorku pěstovány teprve v takové nízké poloze, aby jimi nebyl ani v nejmenším rušen výhled z chrámu.

19. Z tohoto důvodu je pak mimo chrám rozsáhlá rovina, na níž se nepěstuje nic jiného nežli bujná tráva živé, téměř tmavozelené barvy.

20. Vnější orámování této roviny se skládá ze samých vodotryskových sloupů, jejichž tryskající vodou jest osvěžována jak rovina kolem chrámů, tak i další, na všechny strany se svažující pozemek.

21. Hleďte, toť chrám prvního druhu. Příště budeme pozorovati ještě dva chrámy další. A tak tedy pro dnešek dosti.

Kapitola 20. Chrám vyššího druhu.

1. Chrám nejbližze vyššího typu nazývají Slunečnané obyčejně velkým chrámem. Proč se tento chrám takto nazývá, seznáte velmi dobře v dalším.

2. Co do stavby a množství sloupů není tento chrám zrovna o mnoho znamenitější nežli chrám, který jsme před tím poznali. Má tu a tam snad dobře o tisíc, mnohdy také o dva tisíce sloupů více nežli chrám dřívější. Leč tento přídavek nestačí k příjmení: velký chrám.

3. I když má skutečně více sloupů, jsou tyto sloupy předně těsněji k sobě přiřazeny a také ne tak vysoké, čímž pak tento prostor, který takový chrám zaujímá, není o mnoho větší nežli prostor předešlého chrámu.

4. Jest tedy otázkou, proč se zve tento chrám velikým? Protože v takovém chrámu se nevyučuje vůbec žádné jiné službě nežli jedině službě velkého Boha! Toť tedy příčina, proč se tento chrám nazývá velikým.

5. Co se týče jeho vnitřního zařízení a také jeho vnějšího okolí podobá se až na libovolné ozdoby zcela tomu, co jsme poznali uvnitř a zevně předešlého chrámu. Jen orchestr jest v tomto chrámu ještě mnohem velkolepější a má dvojnásobný počet harf chrámu předešlého. Také počet zpěváků jest větší nežli u předešlého chrámu: což však lze velmi snadno pochopiti z toho, že tento obraz obývá často čtyř, patero, šestero a sedmeronásobný počet žáků nežli chrám předešlý.

6. V takovém chrámu se totiž scházejí často lidé ze čtyř až sedmi chrámů předešlého druhu, aby tu obdrželi vyučování k službě velkého Boha. Z toho důvodu jest pak v takovém chrámu jakož i v jeho rozsáhlém okolí nanejvýš živo.

7. Nemohou-li mnohdy být v takovém chrámu všichni umístěni, budují se poněkud hlouběji, asi na místě, kde se táhne pozemsky volná cesta k procházkám, malé obytné domy v objemu as deseti až dvaceti sloupů, které jsou zřízeny až na střední točité schody, které tu chybí, zcela tak, jako obytné domy, které jsme již poznali.

8. U mnohých chrámů tohoto druhého druhu bývá nezřídka několik set takových menších příbytků. Každý takový příbytek má pak také vlastního úředníka, který je podřízen úředníkům a tedy také hlavnímu učiteli tohoto chrámu. Nemá na starosti nic jiného nežli udržování pořádku.

9. Pozemky kolem takového chrámu jsou také právě v té míře větší a rozsáhlejší nežli u chrámu dřívějšího.

10. U takového chrámu je též všeobecný strážce času, a všichni strážcové času takového rozsáhlého chrámového okrsku se musejí tedy řídit podle něho. Kdo pak bydlí tento strážce času jaksi v sousedství tohoto chrámu? Hleďte, as tisíc sáhů mimo chrám jest vypěstován na jednom kuželovitém pahorku nadmíru silný, mnohdy přes pět sáhů vysoký strom. S jeho výše je spuštěno kyvadlo téměř až k úpatí pahorku; neboť na straně kyvadla jest takový pahorek učiněn příkřejší nežli by byl jinak od přírody. Toto kyvadlo se pak uvádí třemi muži v pohyb a k jednomu výkyvu potřebuje podle vašeho počtu téměř třicet minut.

11. Podle tohoto kyvadla musí pak býti zařízena všechna ostatní kyvadla když také nejsou zrovna tak velká a nemohou proto napodobiti tytéž zdlouhavé výkyvy, musí jejich výkyvy býti nicméně zařízeny tak že dva neb tři výkyvy vyplňují přesně dobu, kterou u tohoto hlavního kyvadla vyplňuje jeden výkyv.

12. Z tohoto důvodu jsou také i v menších obytných domech kolem tohoto chrámu tak zvaná malá ruční kyvadla, podle jejich rychlejších výkyvů se měří hlavní výkyvy a musí odpovídat výkyvům velkého kyvadla.

13. Ale jak ohlašuje hlavní kyvadlo výkyvy, aby byly dobře slyšitelné celému okolí? Pro to jsou ustanoveni ještě zvláštní úředníci, kteří se po částech v této službě střídají a to po stech výkyvech. Takových úředníků jest u jednoho takového hlavního chronometru vždy sto, a čtyři z nich musí vždy konati službu.

14. Tito úředníci anebo chronologové u Slunečňanů jsou asi v téže vážnosti jako u vás nejdůmyslnější astronomové. Avšak kvůli tomu se zde nyní neuvádí, nýbrž proto, jak ohlašují čas celému okolí. Hleďte, na čtyřech stranách dosti rozsáhlého pahorku jest umístěn jakýsi zvon, který sice nevypadá tak, jako tak zvaný kostelní zvon u vás, nýbrž ve velké formě jako u vás malé hodinové misky..

15. Každý oznamovatel času jest opatřen kladívkem a s každým výkyvem kyvadla udeří na zvon. Tím se celé krajině široko daleko oznamuje kdy za sebou následují výkyvy. Na vrcholku pahorku jsou však rovněž ubytovaní dva strážcové; ti počítají výkyvy a oznamují určitými dálkovými znameními chrámovým strážcům počet výkyvů.

16. Že také hlasatel počtu výkyvů jakož i oznamovatelé výkyvů se střídají, rozumí se samo sebou. A tak bychom poznali tento druhý chrám. Rozdíl záleží tedy jen v účelu tohoto chrámu a v mnohém větším počtu jeho žáků.

17. Při dřívější příležitosti bylo sice již poznamenáno, že chrámy tohoto druhu stojí výše nežli chrámy prvního druhu; z toho důvodu není tu třeba se zmiňovati o tom, že takový chrám stojí na mnohem vyšší a rozsáhlejší hoře nežli chrám druhu prvního.

18. Kdybyste mohli takový chrám viděti tělesně na Slunci anebo bylo sami na jeho rozsáhlém trávníku, nesnesli byste vznešenou nádheru a nadmíru přenádherný výhled do širých dálek. Proto také ani nedopouštím, aby se něco takového přihodilo někomu ve snu; neboť již sen by měl smrtelný účinek. Neboť kdyby se duch člověka přiblížil k takovému pohledu, pak by ihned zpřetrhal všechna pouta svého těla a spěchal tam, kde by se mu to zamlouvalo lépe nežli v jeho těžkopádném těle. Právě z toho důvodu oznamuji tuto nádheru jen mimochodem; neboť kdybych vám něco takového i jen pouhými slovy dokonaleji rozebíral a tím přivedl vaší fantazii k odhalenějšímu nazírání, pak byste nebyli naprosto schopni dostati to na papír; neboť váš duch by při tom vešel tak zcela do sebe, že by úplně zapomněl oživovati tělo k činnosti.

19. Z téhož důvodu vám neříkám nic o vyučování, které se tu koná v Mé službě. Neboť předně ve stavu, v němž jste, byste vysoký způsob naprosto nepochopili. Ale kdybyste to chápali, pak byste za druhé v okamžiku pochopení již nepodrželi pozemského života; neboť kdybyste mohli v tomto vysokém smyslu jen jedno slovo z Mých úst úplně postřehnouti, pak by vám v okamžiku vaše celá přirozenost i se vším světem připadala jako nejtemnější ohyzdný balvan, zejména co se týče slova Otcova anebo věčné lásky.

20. Abyste se však nicméně mohli jen zcela slabě představit, co je to slovo Otcovo, řeknu vám při této příležitosti jen tolik, že slovo Lásky vzhledem ke Mně vyvolává u těchto Slunečňanů, je-li vysloveno, takovou nevýslovnou slast, že po tom nepřijímají potravu delší dobu. Ano zvukem pozounu s nejvyšší výšiny, kde je poslední chrám, se oznamuje do dalekého okolí, že v krátké poté následující době, podle vašeho výpočtu as jednoho roku, se vysloví toto slovo vzhledem k Bohu. Již při prvním zvuku pozounu padají všichni Slunečňané tohoto pásu na tváře a z úcty k tomu, co přijde, se sotva odvažují dýchat a chvějí se jaksí přeradostnou bázní.

21. Když se však přiblíží doba, v níž nejvyšší učitel a kněz sestoupí dolů do tohoto druhého chrámu, aby tu vyslovil: „Bůh jest Lásky!“ Pak bývá každý člověk tak dojat, že sklesne, jako by umřel. Ano tímto slovem dostanou se všichni tyto lidé podle vašich pojmů, do jakéhosi druhu

nejvyššího somnambulního stavu a v tomto stavu požívají slasti andělů. Když se však opět vzpamatují, spěchají ihned z chrámu a padají před chrámem na tvář a děkují a chválí a velebí velkého Boha za takovou pro ně nejvyšší milost, že je skrze Svého velekněze považoval za hodné, dáti jim zase jednou slyšeti toto nejvyšší Slovo všech slov. A dlouhou dobu poté se neodvažuje nikdo překročiti práh chrámu. A vstupují-li opět do chrámu, děje se to vždy s nejvyšším pokorným slavnostním vstupem.

22. Z toho, co bylo řečeno, můžete si již učiniti pojem, jakého je druhu a účinku způsobu vyučování tohoto chrámu. Z toho si však můžete k oživení vaší velké tuposti vzíti malé nota bene a uvažovati v jaké úctě naproti tomu jsem u vás Já kde jsem dal určitými učiteli a knězi zvěstovati nejen Mé slovo, nýbrž jsem Já, Otec, jako nejvyšší láska, Sám bytostně ve vši Své božské úplnosti krácel mezi vámi a vlastními ústy vás učil slovům věčného života. A přesto lidé mohou pro hrstku Země na Mně zapomínati a mnohem méně si Mne vážiti nežli všeho co je obklopuje. Neboť kdyby tomu tak nebylo, jak by tu mohl tak mnohý po celý den s veškerým úsilím se starati o časné a při tom Mně denně věnovati sotva neparnou čtvrt hodiny?

23. Vpravdě pravím vám; „Kdybych učinil na Slunci to, co jsem učinil na zemi, pak by světlo jejich radosti zaujalo celou nekonečnost! Ale děti Země, které jsem učinil dětmi Svého srdce, Ty mohou před Otcem prchatí a jím opovrhovati!

24. Ó, uče se tedy od Slunce, nemůžete-li se naučiti na zemi, kde jest Ten, který z nekonečné Lásky pro vás chtěl dokonce na tvrdém kříži krváceti! Poznejte už jednou, že Otec jest Láska!

3. srpna 1842

Kapitola 21. Třetí, nejvyšší druh chrámu. Tajemství zčlověčtění Boha a tajemství Kříže. Vysvěcení na velekněze.

1. Když jsme poznali již druhý druh chrámu, zvedneme se tedy na značnou výšinu, která ovládá krajinu na několik tisíc kvadrátích mil a tam se seznámíme ještě s třetím druhem chrámu.

2. Tento třetí druh chrámu se staví obyčejně na nejvyšším bodě krajiny a má obyčejně pod sebou pět až sedm chrámů druhého druhu.

3. A jak je tento chrám vytvořen a uspořádán? Co se týče stavby tohoto chrámu jest sotva čtyřikrát tak velký jako obyčejný obytný dům a není tak vysoký, jako chrámy prvního a druhého druhu. Ano, tu a tam se vyskytují mnohé chrámy, které nejsou mnohem vyšší nežli obyčejný obytný dům.

4. Tento chrám nemá také podobu lodi, nýbrž jest vždy úplně kruhový. Střecha není špičatá, nýbrž tupě jehlancová. Nicméně jest však značně vysoká. Kolem střechy se vine cimbuřím opatřené dobrým zábradlím. Na tomto cimbuří se vždy kolem s pozouny všelicos oznamuje okolním chrámům druhého druhu.

5. Co se týče vnitřku chrámu, jest vše zařízeno tak, jako v obyčejném obytném domě; jenže místo spirálovitě točitých schodů uprostřed obytného domu jest zde postaven rovněž hladký bílý sloup, který téměř v stejné tloušťce a v oblém tvaru sahá až k nejvyššímu bodu střechy a nese tak střechu. Tento sloup jest však ovšem opatřen točitými schody z nichž uvnitř ve stejné výši s vnějším střešním cimbuřím vedou dvě křížící se chodby totiž od sloupu střešním otvorem na vnější cimbuří střechy. Tamtéž však uvnitř chrámu, kde se spojují čtyři, aneb vlastně dvě křížící se chodby dosti prostranným ochozem kolem sloupu, vedou pak spirálovitě točité schody sloupu zcela nahoru až pod střechu. Vše toto je zde zcela jednoduché a beze vsí ozdoby a vypadá to téměř tak, jako kdyby to vše bylo spojeno z hladce ohoblovaných prken.

6. Na příčné chodbě není již řádné harfy: nýbrž celá hudba záleží zde ze čtyř nadmíru silně znějících pozounů, jejichž tón jest tak silný, že následkem čistého slunečního vzduchu může býti mnohdy slyšen as tisíc mil daleko.

7. Podlaha v tomto chrámu jest jako z vlasů. A lavice k odpočinku u sloupů vypadají tak, jako u vás tak zvaná dřevěná sedadla, jaká míváte ve vašich zahrádkách. Jen sloupy vypadají bílé, ale nicméně rovněž tak, jako kdyby byly zhotoveny z nějakého bílého druhu dřeva.

8. Krátce řečeno, z vnější nádhery tu nelze naprosto ničeho objeviti.

9. Kolem chrámu stojí mnohdy asi dvacet až třicet malých dřevěných chat, které veskrze nespočívají na sloupech, nýbrž vypadají téměř zcela tak jako horské chaty na zemi. Jenže mají vyšší střechy. Jedna taková chata stojí zcela těsně u chrámu a jest to obydlí nejvyššího kněze. Ostatní chaty jsou však obydleny dílem jeho rodinou a dílem úředníky a několika málo žáky. Neboť školu tohoto chrámu potřebují prodělati jen ti, kdož se časem chtějí dáti vysvětit i na nejvyšší učitele a úředníky nižších chrámů, jakož i k službě tohoto nejvyššího chrámu.

10. A čemu se vyučuje v tomto chrámu? Hleďte, to je chrám nejhlubších tajemství, do nichž bývají zasvěcováni jen nemnozí. A v čem záleží tato tajemství? Tato tajemství záleží v tom, že lidé dospívají tamtéž k poznání, že Bůh jest Člověk a že v tomto člověku sídlí nejvyšší láska, která vše, co tu jest stvořila z vlastní síly.

11. A čemu se zde ještě vyučuje? Vyučuje se zde také všemu nejtajemnějšímu a největšímu, jak Se Bůh, jako nejčistší láska, stal na jedné planetě zvané Země (na Slunci má tato planeta jméno Pjur), úplně člověkem těžkého a dokonce smrtelného těla a žil tam v největším nedostatku, ačkoliv Jeho vlastnictvím jsou všechna nebe, a na znamení Svě nekonečné lásky a nepochopitelné pokory Se dokonce dal přibítí na kříž a usmrtiti.

12. A dále se dodává, že se to stalo právě v době, v níž, jak všichni Slunečnané velmi dobře vědí, nastalo na jejich Světě úplné temno, kterého zatmění trvalo as dvanáct jednoduchých, velkých výkyvů. Neboť musíte věděti, že lidé na Slunci dosahují tu a tam vysokého stáří a tak jsou ještě dodnes zejména ve stavu velekněžském, kteří byli svědky tohoto zjevu na Slunci.

13. Pamětihodný by byl tu pro vás také kříž na pahorku proti chrámu. Zde to vypadá právě tak jako u vás na Zemi na nějaké dobře vytvořené hoře Kalvárii. Tato hora Kalvárie na Slunci jest však nicméně obklopena věncem vysoce vypěstovaných kmenů stromů, takže zvenčí nelze z něho nikde nic spatřiti, leč je sem někdo úzkou brankou uveden nejvyšším knězem. Toto uvedení se však děje jen tehdy, je-li někdo vysvěcen na učitele druhého chrámu.

14. Toto uvedení není však spojeno s tak nepatrnými obtížemi jak se domníváte; nýbrž kdo tu chce býti uveden, ten si musí napřed odbyti velké zkoušky věrnosti. Prošel-li však již úzkou brankou, není ještě zdaleka na místě samém, a z hory Kalvárie nevidí ještě ničeho.

15. Neboť hned za vysokou stromovou stěnou, která tu má na výšku nezřídka dvou tisíc sáhů, se táhne dvěstě sáhů široký, nestejně hluboký rybník obléhající celou horu Kalvárii. Kdo chce přejíti tento rybník musí znáti velmi dobře cesty, které všude kryje voda. Neboť pod vodou jsou cesty vedeny tak, že jest jen jedna hlavní cesta, z níž vede spousta cest jako matoucích stezek. Kdo tedy nezná směr hlavní cesty, vrací se po takové bludné cestě opět tam, kde vstoupil do vody. Proto musí každý umět cestu svýma nohama dobře prozkoušeti, zda je velmi úzká anebo spíše široká. Jen na nejužší cestě se lze dostat na druhý břeh, na každé jiné cestě se však opět vrátí na předchozí břeh, téměř tak, že se každý domnívá, že našel pravou cestu; avšak pojednou se matoucí stezky opět zahnou a přivedou ho v nejrozmanitějších křivkách přece jen zase zpět.

16. Proto přechod přes rybník není tak snadný. Jak ba se někdo domníval. Jestliže však někdo tuto nesnáz šťastně překonal, pak jej čeká nesnáz ještě větší. Asi sedmdesát sáhů nad tímto značným kruhovým rybníkem vede totiž spleť cest tak zvaným ohnivým křovím. Toto ohnivé křoví vypadá tam asi tak, jako u vás na zemi hořící les: jenže toto křoví stoupá mnohem výše nad sluneční půdu nežli u vás nejvyšší stromy. Toto ohnivé křoví má rovněž opět šířku asi dvě stě a obepíná celý pahorek, který tu má ovšem mnohem větší objem nežli na vaší Zemi jedna z nejvyšších hor.

17. Zde jest velmi těžko dostati se na pravou cestu. Kdo se nedostane na nejužší stezku: Ale tu se uleknou častěji se dotýkajících plamenů uvnitř této úzké stezky, a proto zkouší stezku jinou, kde je viděti méně plamenů. Toto je však marná námaha; neboť kdo nechce podstoupiti malý boj s plameny, ten nepřijde na místo největšího tajemství. Kdo se však neleká tohoto boje, ten se dostane neporušeně nejkratší cestou na místo samé a spatří v největším světle lásky zázrak ukřižování.

18. Hleďte, toť také zároveň zasvěcení ke stavu velekněžskému. Jednotlivé náznaky se vyskytují sice všude i v domech obytných, které mají vztah na velké zčlověčtění. Ale zcela dokonale lze uzříti toto tajemství jenom zde.

19. Jak je však toto vše utvářeno, do jakých vztahů je to zde na Slunci postavená a jak je to ještě dále s touto sluneční horou Kalvárií, to uslyšíme v nejbližším sdělení. Proto pro dnešek dosti!

5. září 1842

Kapitola 22.

Nejsvětější, tak zvaný hořící chrám. Hlubší zasvěcení do tajemství zčlověčtění a Božího dětství. Bůh Otec Sám jako Vůdce.

1. Kdo přijde z ohnivého křoví na volné pozemky vlastního pahorku horské Kalvárie, ten je ihned přijat tajným mudrcem, který obývá stále toto místo a jest uveden do jeho, rovněž velmi prostého domu. Zde jest pohoštěn a pak mudrcem uveden do malého chrámu, který je poněkud nad jeho příbytkem.

2. Zde spatří hned postavenou plastickou skupinu, kterou jest znázorněna poslední večeře Páně.

3. Z tohoto chrámu jest pak veden na volné místo: zde spatřuje skupinu, která představuje Krista a jeho apoštoly, v zahradě Getsemanské na hoře Olivetské.

4. Odtud poněkud dále jest opět skupina, která představuje zajmutí Páně. A tak to jde spirálovitě kolem pahorku dále od skupiny ke skupině, kterými jsou znázorněny různé okamžiky z utrpení Páně, a to vždy nejduchaplnějším způsobem.

5. Konečně na nejvyšším místě pahorku je zcela volně stojící velký kříž, na němž je připevněna postava Páně v pozemské katolické podobě, na jejíž obou stranách na mnohem menších a nižších křížích lze spatřiti dva lotry.

6. Když byl host toto vše s nejhlubší zbožností svého srdce dostatečně prohlédl, vede jej pak mudrlec z tohoto pahorku poněkud dolů k malému chrámu. Zde uvnitř tohoto chrámu lze spatřiti hrob.

7. Konečně mu ukazuje vůdce zcela blízko u hořícího křoví ještě jeden poněkud větší chrám, který ustavičně hoří nejjasnějšími plameny; a tyto plameny září, zejména když se k nim člověk vždy víc a více přibližuje, tak pronikavě, že je to i oku Slunečnana světlu zvyklému nad míru nesnesitelné. Proto také vůbec bere sebou za tím účelem již vždy příhodný závoj anebo

spíše pokrývku na oči, již pak může dost nadmíru silné světlo plamenů tohoto chrámu snášeti. Ač jsou tyto plameny tak jasné, přece nikoho, kdo přijde do jejich blízkosti! Rozumí se samo sebou důstojně – nepopálí, nýbrž jemně ovanou, chladíce jako vlažný západ.

8. Potom jest host zaveden do tohoto hořícího chrámu. Zde uprostřed chrámu spatřuje pak malý oltář, t jest vyvýšení nad podlahou ve tvaru sloupovitého stolu, na kterémžto oltáři je Písmo svaté Starého a Nového zákona a to psané v řeči starohebrejské.

9. Zde se táže každý host vůdce, co to znamená? A vůdce mu neřekne nic jiného, nežli že je to kniha, v níž je zvláštními značkami podle vnitřního výrazu zaznamenáno slovo Boží, všechna Jeho vedení lidského pokolení, jakož i vedení celé nekonečnosti.

10. Poté se táže host, zda se tu mohou aneb smějí čísti tyto značky? A vůdce mu řekne: „Kdo přijde sem, jest povinen toto vše poznati; neboť toť vlastní důvod, proč se sem někdo dostane.“

11. A dále vůdce praví; „Hle, jelikož jsi svou vůli učinil již tak mocnou, že je jí poslušná půda Slunce, pak věz, že spravedlivou vůli poslouchají také tato znamení a dávají se poznati podle upřímné a spravedlivé vůle toho, který by je rád poznal a chce poznati.“

12. Poté vyzve vůdce hosta, aby se dotkl knihy. A jakmile se host oné knihy dotkne, projede jim ihned oheň, načež pak host také dovede velmi dobře ony značky čísti. Když pak začne host čísti onu knihu, je jat nejvyšším obdivem a v tomto okamžiku nepovažuje nikoho za šťastnějšího a blaženějšího nežli právě sebe, neboť nyní po prvé slyší slova která vyplynula bezprostředně z úst Božích a tím také spatřuje obdivuhodné nejvyšší láskyplné vedení velkého Boha.

13. Nanejvýš pohnut a dojat jest pak každý host, když přijde k Novému zákonu. Neboť jím mu také bývá celá Kalvárie otevřena a on pak samou chválou, díky a velebením je všecek bezradný a nemůže také pochopiti, jak se jen mohlo státi, že mohl veliký Bůh na Sobě něco takového dopustiti.

14. Teprve pak mu ukáže vůdce velkou láskou k Bohu a řekne se mu, že právě tímto jednáním obdrželi lidé, zejména ti, kteří obývají tuto Zemi, skutečně právo na dětství, čím je pak každý dokonce vázán povinností, aby poznával velikého Boha jako nejvyšší láskyplného Otce a aby k němu pak také takto volal.

15. Poté je vůdce zase hostem dotazován, zda lidé na Slunci nikdy nedosáhnou takového nevýslovného štěstí? (práva státi se dítětem) A vůdce mu pak dá za odpověď; Nejen lidé na Slunci, nýbrž všichni lidé obývající všechna Slunce a všechny Planety celé nekonečnosti mají tím tajné právo na toto nezměrné štěstí. Ale k tomu štěstí nemohou žádným jiným způsobem dospěti, leč jedině hlubokou pokorou a z této pokory nejdokonalejší láskou celé své bytosti k Bohu!

16. Po tomto přečítání a poučení se pak vrací oba z chrámu a ubírají se odtud do příbytku moudrého vůdce, kde teprve dává vůdce hostu nejprve o všem patřičné vysvětlení, které podle vašeho počítání trvá obyčejně po dobu tří pozemských let. Rozumí se samo sebou, že v této době se konají ještě častěji vycházky na všechna předem jmenovaná místa.

17. Teprve na konci tohoto vyučování sdělí vůdce hostu, že v nejvyšším místě tohoto světového tělesa, které obývají, na dokonalé světelné oblasti, je ještě mnohem dokonalejší svět, na němž se všem Slunečňanům dostává vyučování o zčlověčtění Páně v duchu; a tedy pak mohou, chtějí-li býti přijati také za skutečné děti Boží, jsou-li tu sto až do posledního atomu své bytosti se tak pokořiti, že chtějí býti jako obyvatelé dokonalého světa za základu posledními a nejnižšími sluhy oněch dětí Božích, které On Sám jako člověk na Planetě Zemi a neb Pjur učinil a přijal za Svě děti.

18. Neboť „pokračuje vůdce“, my obyvatelé Slunce žijeme ve veliké dokonalosti a jsme podle své vůle úplnými pány našeho světa; proto je nám vždy za těžko, musíme-li se posadit k těm, kdož svou vůlí nejsou schopni ani travné stéblo za své země vyloudit. Když, jak jsi mohl, můj milý hoste, ze všeho toho co jsi viděl, seznati. Velký nebes a všech světů nemá zalíbení na velkém a silném, nýbrž na malém a slabém a tak že nedospělým dětem a zcela prostým lidem zjevuje větší věci nežli nejdůmyslnějším duchům andělským. Podle toho chceme-li také my Slunečňané dospět k tomu dětství, nezbyvá nám nic jiného, nežli abychom veškerou naši sluneční velikost, moc a sílu složili dobrovolně k nohám velkého Boha a co nejochotněji a nejlaskavěji se odebrali dokonce do stavu těch, které On miluje. Jeho láska zahrnuje sice všechny lidské bytosti v celé nekonečnosti, avšak rozuměj tomu dobře; Jen Jeho děti budou s Ním pod jednou střechou věčně přebývat. Proto snaž se také ty budoucně být nejmenším a nejnepatrnějším a buď sluhou všech lidí, s nimiž přijdeš do styku tak obrátíš k sobě pozornost věčného Otce; tato pozornost jest prvou jiskrou, již se ti dostane nového života, k dítěti velkého Otce!“

19. Poté vezme vůdce opět hosta a vede jej ještě jednou mimo chrám ukáže nahoru na kříž a potom mu řekne; „Hle, můj milý, bratře, toť cesta k Němu! Chceš-li jako dítě dospět k Otcovi, musíš zvolit tuto cestu kříže!“

20. Opravdová pokora srdce jest však touto cestou; neboť děti musejí býti Jemu Otcovi podobní. Jak může však někdo obdržeti od něho dětství nedovede-li se z lásky k němu tak pokoriti, jak se to sluší dítěti před takovým Otcem, když se Otec Sdám dal z lásky ke Svým dětem bolestně přibít na kříži, aby tělesně dokonce za ně zemřel, aby tím ve věčnosti nepocítil a neokusil smrti již nikdo, kdo Ho nade všechno miluje a svou pokorou vzal podíl na tomto svatém kříži na němž velký svatý Otec pln lásky rozepjal Svě všemohoucí ruce krvácející za celou věčnost.

21. Hleď, proto také je zde postaven tento přesvatý obraz, abychom i my poznali, že On také za nás rozepjal Svě ruce. Také nás chce obejmouti, ale dříve musíme po tobě neznačené cestě kříže k němu přijít. Proto pohleď ještě jednou na toto svaté znamení.“

22. Tu padne host jatý po všechem čas velkou láskou a úctou k zemi a vyzývá to veliké tajemství!

23 Když však opět vstane se země, tu vše na této hoře zmizelo až na obydlí vůdcovo a vůdce samého. Tento vezme pak hosta a vede ho ještě jednou na výšinu a táže se ho zde, zda přijal toto vše ve svém srdci což host potvrzuje každým atomem svého života.

24. Poté vkládá na něho vůdce ruce a praví mu; „Co jsi zde viděl a slyšel, podrž zatím v srdci až do doby, kdy se Otcovi zalíbí, sdělit toto všem lidem tohoto světa, buď již zde tím, kteří mají po Něm velkou touhu, anebo však tím jistěji a určitěji na onom světě v duchu všech kteří jsou spravedlivé a dokonalé vůle.“

25. Ty však poznej nyní svého Vůdce! Neboť hle. Já jsem Otec! Leč neříkej nikomu, kdo je tu vůdcem!“

26. Poté vůdce zmizí. Jen Jeho příbytek zůstává. Host se však v nejvyšší lásce a stálém klanění odebere opět k příbytku vůdcově, kde ho opět přijímá jiný, obyčejně zde bydlící mudřec, který ho prve přijal, a pak ho vede nyní přes již nehořící křoví k rybníku, který při této zpáteční cestě jest bez vody.

27. Pak se tento druhý vůdce vrátí. Host se však v nejvznešenější lásce a nejpokornější náladě vrátí k třetímu chrámu

28. Z převeliké úcty neodvažuje se opak po delší dobu žádný člověk s ním ani slova mluvit, až teprve z jednání takového poutníka hory Kalvárie poznají, že on skutečně, kdekoli to je jen možno, prokazuje všem nejochotnější služby.

29. Hleďte, toť nejvyšší výcvik učitele na Slunci. A to je také pro vás pochopitelně vše, co ještě zbývalo říci o sluneční hoře Kalvárii.

30. Příště si blíže všimneme některých domácích pravidel o chování Slunceňanů. A tak tedy pro dnešek dosti!

6. září 1842

Kapitola 23. Život rodinný sňatek a plození na středním pásu.

1. Při popisu obytných domů jsme slyšeli již leccos, co se všeobecně týče zmíněných domácích zařízení. Zde jest tedy vylíčiti spíše život rodinný a vlastní kult náboženský.

2. Jak jsme již slyšeli, nežijí v jednom obytném domě na Slunci, zejména na tomto pásu, pod vedením otce a matky nikdy více nežli vlastně jen jedna rodina. Neboť jakmile děti dorostly a dostaly vzdělání, vstupují do svazku manželského. A vznikl-li takto nově manželský pár, pečují se také ihned o to, aby se odstěhoval na zvláštní přidělový pozemek a tím také do zvláštního příbytku

3. Na Slunci není tak zvané čeledi, jako jsou pacholci a děvečky.. Něčeho takového na Slunci a zejména na tomto pásu vůbec nikde není, neboť představenstvo veškerého zemstva tohoto rozsáhlého slunečního pásu jakož i všichni úředníci jsou jaksi sluhy svobodného lidu venkovského. A také nejvyšší kněz stojí tak jako sluha na nejnižším stupni. Proto také chrám a jeho příbytky jsou co nejprostší a co nejméně nádherné. Přesto však požívá nicméně u lidu, nejvyšší úcty. A když takový velekněz navštíví ten či onen dům, jakož i ten či onen chrám, aby mu prokázal službu, je přes veškerou svou lesku prostou prostotu přijat tak, jako kdyby tam přišel nějaký anděl s nebe. Tento sluha nežádá sice nikdy od nikoho pozornosti; naopak prosí každého, aby ho ušetřil, jakéhokoliv vyznamenání, neboť on není naprosto žádným pánem nýbrž v nejdokonalejším smyslu a významu slova sluha všech. Ale tato omluva naprosto není na újmu věci, nýbrž spíše jest jí k prospěchu.

4. Hledte, tak je tomu také skutečně v nebích, kde také nejvyšší andělští duchové jsou nejméně vznešení a vůči ostatním jsou tak postavení, jako sloužící vůči svému panstvu. Přesto však nicméně v nejvyšší vážnosti, která jim přísluší z Mé lásky a Mé moudrosti v nich.

5. A co činí takový sluha, přijde-li do nějakého lidového příbytku? Čeká mimo příbytek; dokud ho hospodář nespátří a pak pln uctivosti k němu nepřispěchá a neuvede do příbytku. A jestliže mu otec svěří, kde ho co tísní, ať už ve věcech přirozených či duchovních, nabídne mu nejvyšší sluha ihned pomocnou ruku.

6. Ale řádný hospodář neřekne na to nic jiného, nežli „Vznešený učiteli našeho celého velkého zemského kraje! Jen jedině tvé slovo moudrosti a pak tvé bratrské požehnání shora v milosti velikého Boha a pak jsi nám posloužil v lásky nejplnější míře!

7. Poté je tento nejvyšší sluha poučuje také ve všem, čeho jest zapotřebí, žehná jim pak a opět se vzdálí a takovýmto způsobem navštíví druhý dům, aby mu rovněž sloužil. A když byl v průvodu několika jiných vedlejších sluhů prosvěttil celý okres od domu k domu a od chrámu k chrámu, vrací se opět do své nejvyšší chrámové domoviny, kde jest opět ochotným sluhou a sloužícím všem, kteří tu jsou.

8. A potřebuje-li kdokoli jeho služby, stačí buď aby k němu přišel, anebo aby k němu poslal, a nalezne v něm vždy nejochotnějšího sluhu. Nemá žádných audienčních hodin a jeho dveře nejsou také nikdy zamknuty, ani jeho příbytek není střežen vojáky; nýbrž jeho příbytek jest vždy každému otevřen. A jak řečeno, kdokoli přijde, nalézá k němu vždy nejnerušenější, nejvolnější přístup.

9. Snad si tu asi pomyslíte, že takový sluha bude však při tom mít jistě velmi vysoký žold? Tu vám musím říci, že něco takového na Slunci naprosto není. Takový sluha v ohledu světském je na tom na Slunci skutečně nejhůře. Neboť předně má ve svém návrší obyčejně nejmenší a nejhubenější kus země, pro jeho osobu obnáší sotva půl jitra. A za druhé také jeho obydlí jest nejnevzhlednější, jeho oděv nejprostší.

10. Budete se asi domnívati, že je snad odkázán na určité sbírky z celého okruhu? Ó nikoliv! Také tomu zde tak není. Neboť i kdyby mu chtěl někdo něco dát, řekne ihned: „Poslyš milý příteli a bratře, co máš, to ti dal Pán pro tebe a tvůj dům. Proč bych ti měl bráti tedy, čím tě Pán obdařil? Či mám ti prodávati, co mně Pán dal? Kdybych ti to chtěl dávat za odměnu, nebyl by v tom případě také Pán nanejvýš oprávněn žádati odměnu ode mne? Jakou odměnu bych však dal Tomu. Jehož jest vše, cokoli máme, dokonce každý dech našich plic! Vždyť jsem jen sluhou v domu Páně a Jeho dary musím zdarma odevzdati tak, jak jsem je přijal.

11. Hledte, toto hlavní pravidlo zdržuje pak každého sluhu daleko od jakéhokoli přijímání darů a ještě více od jakékoli sbírky: neboť takový sluha ví nejlépe, že jsa jedině v mém žoldu jest na tom nejlépe.

12. Největší odměna, kterou má za všechny služby na Slunci, záleží v tom, že dokud žije jako sluha, může častěji podle vašeho počtu snad rok od roku navštívit známou horu Kalvárii a že také při mimořádných příležitostech je též tím či oním nebeským andělem navštíven, aby při velkých hrozcích nebezpečích přijal od něho pravidla sloužící k ochraně pro jeho celý kruh.

13. A jak velký je okruh, který takový vrchní sluha, má opatrovati? Takový kruh může zajisté býti mnohdy větší nežli největší císařství na Zemi a celé takové krajské území jest rozsáhlá pahorkatina, kde je velmi málo rovných cest.

14. Cestuje-li takový sluha za doby svého doživotního úřadování takovým krajem častěji, jest otázkou, jak tu cestuje? Jako říkáváte vy tak říkávám i Já: „Ne jinak nežli apoštolsky.“ (pěšky). Jen zde může být poznamenáno, že chůze pěšky na Slunci je předně mnohem lehčí, nežli na nějaké Planetě, protože půda je všude jemná a pružná. Za druhé Slunečnané, ačkoliv na tomto pásu jsou téměř dvakrát tak velcí jako vy, jsou mnohem lehčí, protože jejich těla jsou mnohem éteričtější anebo jaksi z jemnější hmoty nežli těla vaše. Mimo to však chodcům na slunečním tělese jest ještě velice příznivé to, že se mohou svou silnou vůlí nadmíru posilovati a následkem této posily se mohou na svých nohou z místa na místo rychleji pohybovati, nežli u vás na Zemi ti nejrychlejší ptáci. Z tohoto důvodu jest pak pro Slunečnana snadné přejíti ve dvou, třech až čtyřech minutách horu několik hodin podle vašeho měření vysokou.

15. Víte-li nyní toto, pak vám také bude snadno pochopitelné, jak takový vrchní sluha může svůj kraj častěji procestovati, aby všude, kde je ho potřeba, mohl být nápomocen.

16. Hledte, takové jsou poměry mezi domácím pánem a sluhou. Neboť na Slunci neopotřebuje žádný hospodář nějakého jiného služebníka, nežli většinou jen pro potřebu duchovní.

17. Svůj pozemek obdělává beztoho velmi snadno svou vůlí. Jeho žena a také případně dcery, když se vrátily ze školy a jsou dosud svobodné mohou také velmi snadno několik vám již známých ovcí podojiti a v určitých dobách jim hojnou vlnu ostříhati a pak ji přísti a zcela prosté zástěry z ní zhotovovati.

18. Vše ostatní však, jako například budovy a všechna jednotlivá zařízení v nich, jakož i materiál pro vše, čeho je v obydlí třeba opatřuje se beztoho většinou stavebními úředníky. A tak vlastní Slunečan nemá vlastně nic jiného na práci, nežli aby uviděl svůj pozemek a požíval jeho stále zralé plody.

19. Proto se zabývají Slunečňané také většinou vzděláváním svého ducha a rádi se vzájemně navštěvují a obdivují tu ve viditelných nejnádhernejších výplodech lidské vůle duchovní síly, které se projevují všude jinak.

20. Právě proto nemají Slunečňané také jiných zákonů a pravidel o chování mezi sebou, nežli zákony a pravidla hostinného a družného života, který záleží v tom, že se stále víc a více vzdělávají a tím také vždy víc a více učí poznávati Boha a tím také účel, proč je stvořil.

21. Mimo to, jsou si Slunečňané vzájemně také vždy největší láskou a ochotou oddáni. O nějakém sporu není tu nikdy řeči; zato však o závodění, jak by druh druhu vyšel vstříc a té či oné službě. Tj. jaksi svobodné družné zřízení; které však není důsledkem nějakého zákona, nýbrž spíše důsledkem svobodné vůle, důsledkem poznání Boha a z toho účelu lidstva.

22. A jak se to má s mravním životem? Mohli byste ihned sami předem poznati, že tu o nějaké necudnosti není nikde ani řeč. Neboť předně také zde (jako na mnohých jiných hvězdných světech) se neděje plození tak jako u vás na Zemi: nýbrž děje se sjednocenou modlitbou a poté následující sjednocenou milostnou vůlí, kteráž jest vlastně jen sjednocením všeho dobrého a pravdivého anebo sjednocením světla a teplem, kde ploditel se rovná světlu a spolu ploditelka však teplem.

23. V takovém sjednocení pociťují manželé největší slast, kterážto slast není však jako smyslná rozkoš, nýbrž se podobá stavu, jako když jsou u vás stejně smýšlející myslí za jedno v dobrou a v pravdě; jenže si musíte při tom mysletí nadmíru vysoký stupeň takového stavu mysli.

24. Toť tedy jest akt plození u lidí na Slunci, zejména na tomto pásu. Proto se zde také nevyskytuje nikde pošetilý stav zamilování, u vás tak mravně zhoubného, nýbrž vzájemná náklonnost nemá za základ nic jiného nežli jedině dobré a pravdivé.

25. Ačkoliv se ženské pokolení na Slunci vyznačuje tak všeobecnou krásou, že by bylo zcela nemožno si nějakou představu o nadmíru velké dokonalosti právě krása ženy, nemá nicméně taková krása o sobě ceny pro muže, není-li v neúplnějším souladu s jeho poznatky dobrého a pravdivého. Neboť zde nepovažuje nikdo formu o sobě za něco přitažlivého. Jednotlivé písmena knihy anebo snad jednotlivé noty vašeho hudebného písma, nýbrž díváte se jen na to, co jest písmeny anebo notami znázorněné. Je-li to duchaplné, budete si také vážit značek, jimiž je to znázorněno; představují-li všechny tyto značky věc prázdnou, bezcennou, vodnatou, pak také jistě nebudete značek v tomto děle líbatí anebo s láskou uchopovati.

26. Hledte, právě tak pohlíží Slunečňan na formu; odpovídá-li jeho poznatkům o dobrém a pravdivém, pak má u něho také o sobě rozhodnou cenu. Neodpovídá-li však forma, byť by i byla sebekrásnější, jeho poznatkům, není mu ničím jiným nežli je vám pošetilý oznamovatel nějakého časopisu, kterým se oznamují příbytky nějakého města v Číně. I kdyby takový oznamovatel byl sebe krásnějšími literami vytištěn, pak vám bude sebe špatněji napsaný žalm Davidův, bude-li jen čitelný nejmilejším, nežli takový nádherný exemplář oznamovatele.

27. Hledte, jak jest na Slunci vše co do zevnějšku, jen písmem a toto písmo obdrží cenu teprve tehdy, je-li jeho smysl dokonalý. Kdysi tomu bylo též tak na zemi; ale tyto časy již dávno uplynuly.

28. Já však dávám nyní toto proto, aby se lidé poněmáhle mohli, jakmile se o tom dozvědí, podle toho zařídili, chtějí-li býti opravdu šťastni zde i na onom světě.

29. Chcete-li věděti, jak se uzavírají sňatky v nebi, pak vám poslouží sňatky na Slunci. Neboť takové sňatky trvají pak věky. Kdežto vaše většinou nejšpatnější sňatky, ježto nemají za základ nic jiného nežli vesměs to nejzevnější a tudíž především to nejošklivější, trvají nanejvýš do hrobu, mnohdy však ani ne až tam.

30. Neboť věřte Mně; Nejopravdovější sňatek, který se na Zemi uzavírá; jest sňatek pro peníze anebo statky: Tento sňatek má pak také zcela jistě věčný konec tam, kde však má jistě konec jeho základ. Rovněž neméně zhoubné a opovržení hodné jsou ony sňatky, které mají za základ smyslnost a vzájemné dráždivé tělesné tvary: neboť také tyto sňatky poněkud zaniknou, jako jejich špatný základ. Rovněž tak je to i se sňatky politickými; také tyto sňatky netrvají déle nežli jejich základ. Rovněž takové jsou i předčasné sňatky mladistvých; neboť tyto sňatky zaniknou, jako jejich základ. Rovněž tak i okázalé sňatky; také tyto sňatky zaniknou, jako jejich zhoubný základ.

31. Jen sňatky, které mají jedině Mne za základ, potvrzují věčně, protože jejich základ je věčný!

32. Toto jsem vám dal tedy také proto abyste poznali; jak se mají opravdové sňatky uzavírat, jaké mají býti a jaký základ mají míti.

33. Zda neříkáte však sami: Na špatném základě se nemohou ušlechtilé plody objeviti, nýbrž jen plevel a bodláčí? Vidíte-li tedy celý svět ve zlu a otážete-li se; Odkud toto zlo, pak pravím vám: Pohlédněte na půdu, na které plody vyrostly a podle toho sudte s takových bažinách a močálech mohou růsti ušlechtilé révy? Proto tedy sázíte révu na hory aby tam vdechovala a nasávala čisté šťávy a dobrý vzduch, a říkáte; Tj. nejlepší půda pro révu.

34. Hleďte tak mají býti také živé plody lidského pokolení jako nejušlechtlejší rostlina Země na nejlepší půdě zasévány! Proto tedy ať nebudí ve vás úžas pohled na špatné plody, jestliže pocházejí z kaluží, stok, bažin a močálů! Takovými půdami však jsou vaše světské sňatky; proto také jejich plody jsou jako půda! Věru, až hrůza špinavé pole pro osev živého semene pro plod, který má trvati věčně!

35. Avšak dosti toho, co jest Mně mocným trnem v oku! Vraťme se tedy opět na naši lepší sluneční půdu a učme se od Slunečňanů ještě leccemu, co by mělo býti také na Zemi takové, jako je to na Slunci. A toto bude záležitosti hlavně v náboženském kultu o němž byla již řeč na počátku, jak se vykonává vnějšně a vnitřně u Slunečňanů, zejména našeho již známého pásu.

36. Avšak teprve příště o něm promluvíme. A tak pro dnešek dosti.

7. září 1842

Kapitola 24. Slavnostní a sváteční dny. Umírání obyvatel středního pásu.

1. Mají Slunečňané snad také nějakou sobotu anebo jiný svátek?

2. O, jak by něco takového bylo možno na Slunci, když tam není ani dní, ani noci – jak tam mají býti soboty a svátky? Proto na Slunci vždy je také jiná řád nežli na Planetách.

3. Ale nicméně se přece také na Slunci určuje čas, v němž odpočívá od obyčejných denních záležitostí. Kdy však nastává takový čas?

4. Vy víte, že Slunce se točí kolem své osy za 29 dní. Víte také, že Slunečňané mohou nad sebou zcela dobře viděti hvězdnou oblohu. Zejména velmi dobře vidí Stálice, které počítáte k první, druhé a třetí velikosti, které se Slunečňanům jeví býti téměř tak veliké, jako vám vaše Slunce. To platí o stálicích první a druhé velikosti. Hvězdy třetí velikosti však spatřují o více než polovinu menší. Mnohdy, při neobyčejně klidném a jasném vzduchu mohou také objeviti Hvězdy čtvrté velikosti, ale dále oko Slunečňana tohoto pásu nesažá.

5. Když Slunečnané spatří vycházení stálice, kterou tu nazýváte Sirius, zprvu jako největší a nejvíce svítící, pak nastává na tak dlouho svátek, dokud tato Hvězda nevystoupila asi k zenitu (nadhlavníku), k čemuž je podle vašeho počítání třeba něco přes sedm pozemských dnů.

6. V této době se musí každé kyvadlo zastaviti, jen hlavní kyvadlo druhého neb velkého chrámu se nesmí nikdy zastaviti. V této době se pak ani nepracuje, ani se ničemu nevyučuje, nýbrž každý hospodář zůstává se svou rodinou doma. A v této době nesmí nikdo překročiti hranice sloupů domu, leč jen při vám již známém hrozícím, velkém živel ním nebezpečí, které však zřídka nastává v první polovici objevení se Hvězdy, za to však v polovici druhé, která trvá právě tak dlouho jako polovice první. Ale rozumí se samo sebou, že ne vždy v jedné a téže krajině, nýbrž jen podle vyššího řádu podmíněně, to jest podle řádu a podle vůle božské moudrosti.

7. Copak potom činí lidé v této době ve svých příbytcích? Ukládají si sami určité sliby a v této době je pak co nejpřesněji dodržují.

8. Takový slib záleží obyčejně ve všelikých cvičeních a sebezapírání, což vypadá asi tak jako u vás pravý půst. Ale toto nebývá snad v každém domě stejné, nýbrž se řídí podle některé objevené slabosti rodiny domu.

9. Je-li nějaká rodina velmi hovorná, bývá v této době uložen všem jazykům úplný půst; a v této době pak nikdo nesmí ani slabiky z úst vypustiti, nýbrž musí se oddávati jen vnitřním úvahám. – (N.B. Takové postění by se nadmíru účelně doporučovalo též na vaší Zemi, zejména v domech, kde se záhy z rána do nejpozdější noci žvaní neužitečné věci, a kde se co nejvíce bližním na cti utrhá a podobných nejpošetilejších věcí více.

10. Dále, kde v nějakém domě na Slunci lidé příliš holdují jídlu, tam se v této době co nejméně jí, aby se tím opět čelilo této slabosti.

11. Jsou-li v nějakém domě svárlivci, kteří jsou asi takového stavu myslí, že by chtěl každý míti rád pravdu a aby jeho mínění bylo uznáno za nejlepší, pak musí v této době veškerá chuť k svéhlavosti úplně přestati a druh druhu musí dát nepopíratelně za pravdu, zejména ti v rodině, kteří jsou zmíněným způsobem nejvíce svárliví. Jelikož v této době se také vracejí všechny děti z nižších škol domů jest také v každém domě vždy větší počet lidí; jsou-li mezi nimi svárliví pak jim tato doba a s ní vyměřený půst velmi prospěje.

12. A jak řečeno, tento půst bývá v každém domě různě vyměřen, podle toho zda ta či ona slabost ducha ukázala míti převahu.

13. Dosáhla-li ona Hvězda zenitu, otevrou se opět všechny domovní brány a všichni spěchají ven k oněm třem chrámům, aby tam vzdali patřičný dík za dosaženou posilu během této doby – komu? Toto beztoho zajisté pochopíte.

14. Po ukončeném díkuvzdání a vzájemném požehnání, po všeobecném požehnání nejvyššího kněze, odeberou se pak všichni opět co nejrychleji domů a tu započne opět obyčejná práce.

15. Takový jest obřadný náboženský kult na Slunci. Co se však týče duchovního kultu náboženského, trvá tento nepřetržitě dále. Neboť celý život Slunečnanů záleží v tom, že se obírá neustále poznáváním a přesným následováním božské vůle; a toto je právě většinou duchovníjší část každé náboženské služby. Nejuduchovníjší část záleží však v tom, že lidé rozmlouvají navzájem a Měm zčlověčtění a snaží se tomuto velkému skutku lásky vždy více se přiblížiti. To by byla nejuduchovníjší část náboženského kultu Slunečnanů.

16. Pozoruhodné, aspoň pro vás, je to že na Slunci také tělesné umírání člověka se přibírá k duchovnímu kultu náboženskému. Pročpak? Protože umírání na Slunci zejména na tomto pásu, vypadá nadmíru duchovně.

17. Vy se zde tážete. A jaké je tedy toto umírání? Jen malé strpení a ihned se to dozvíte.

18. Lidé tu nikdy nestůňou. Dosáhl-li však jejich duch patřičné zralosti, zničí pak okamžitě svou schránu plamenným výbuchem své bytosti a přechází pak do vyššího světa, o němž uslyšíte teprve později.

19. My jsme sice obdrželi několik pokynů již hned z počátku, ale v dalším op tom promluvíme ještě mnohem podrobněji.

20. Hleďte, jelikož lidé na Slunci když umírají, jaksi náhle zmizí, oslavují Slunečňané takové zmizení nejvnitřnější duchovní pobožností a vzdávají chválu Pánu, že opět osvobodil jednoho bratra z pozemských pout a zavedl opět do Praříše světla a všeho života!

21. Proto se tedy také nazývá tato duchovní část náboženského kultu posledním chvalozpěvem, neboť po takto zemřelém člověku již žádný chvalozpěv (nenásleduje) se netáže) to jest neuctívá ho vnější okázalostí.

22. Zemřelý člověk se sice nevyškrtne z paměti dosud žijících a to již proto ne, že na Slunci obor světových dějin je mnohem lépe pěstován nežli na nějaké jiné Planetě, zejména však na vaší Zemi, kde bývají pro dějiny uchovány jen ty osobnosti, které daly korunovati své hlavy, anebo které ubily nejvíce bratří! Takovým není tedy obor světových dějin na Slunci, nýbrž v chrámech se zaznamenává každý obyvatel, a to podle svého charakteru a způsobu života a jak byl svědkem toho či onoho velkého přírodního jevu. Také výplody jeho vůle bývají uchovány a to v obytných domech samých: proto žádná ozdoba, která zdobí takový dům, není tu nadarmo; nýbrž jest významným písmenem v knize dějin toho či onoho člověka, který obýval takový dům.

23. Takovýmto způsobem se pak ovšem také památka na zemřelého Slunečňana neoslavuje jako u vás na Zemi, snad bohatými pohřby s následujícími téměř věčně trvajících mešními nadacemi. Zato však se památka na zemřelého člověka oslavuje častým uvažováním o tom: Co vykonal Mou milostí v něm. A tj. také neporovnatelně lepší, nežli všechny výkony pobožnosti za zemřelého za peníze. Neboť Já, který jedině mohu pomoci, nepotřebuji peněz. Ten však, kdo si dává platiti, aby Mne prázdňím obřadem přinutil pomoci, kráčí ještě stále po nejtemnější klamné cestě. Neboť v pravdě pravím vám; „Spíše Mne pohne skřehot žáby k propůjčení milosti nežli zaplacená modlitba. A věřte také, že mezi vším rouháním, kterého se člověk dopouští, jest největší to, když si člověk dává za oznámené mocné modlitby svými bratry platiti. Bzučí-li moucha, anebo klape mlýn, anebo žába kuňká v louži, věru, to je Mně příjemné, ale modlitba za peníze jest přede Mnou ošklivá slina, hnis a nejprotivnější zápach: víc nemusím říkati!

24. Z toho mála budete moci snadno seznati, k čemu jsou všechny ty bohaté vypravené pohřební slavnosti a potomní mešní nadace. Více vám nemusím opět říkati, nýbrž odkazují vás pouze na evangelium. Čtete je a shledáte, jakou odměnu jsem slíbil židovským kněžím za to, že nalhávali chudým vdovám a sirotkům dlouhé modlitby za peníze. Budete-li uvažovat náležitě o těchto věcech, budete moci snadno z nich seznati, jak je to s vašimi římsko-katolickými pohřebními slavnostmi.

25. Leč dosti o tom! Vraťme se nyní opět na naše Slunce a ohledejme tu ještě poněkud ten či onen dům, v němž se dostalo buď otci anebo matce vysvobození! Neboť děti na Slunci vůbec neumírají, nýbrž tam musí všichni v největším pořádku dosáhnouti dokonalé zralosti zejména na tomto pásu.

26. Co se děje tehdy, zemře-li některý z manželů? Tu pozůstalý odevzdá ihned celou domácnost nejstaršímu synu a pak žije ještě potřebný čas k úplné zralosti ducha v domě jako učitel a rádce v božských věcech.

27. Vdovec anebo vdova schází se pak také častěji se zemřelým. Takové zjevení ducha nevidí však nikdo jiný nežli jen ten, kdo jest s ním ve věčně trvajícím, manželském svazku.

28. Z tohoto důvodu neuzavírá také nikdo na Slunci sňatek po druhé, nýbrž jen jednou a nepřeje si po celý život nic jiného nežli věčnou nerozlučnost s předmětem svého srdce.

29. Tj. tedy to nejpozoruhodnější, co v sobě chová tento hlavní sluneční pás. Proto s ním také nyní skončíme a odebereme se na jeho sousední, ovšem poněkud menší pás.

30. Při tom se však musí zajisté dbáti vždy toho, že na každé straně hlavního pásu jest ještě sedm pásů, které jsou podle řádu ve vzájemném souladu. Proto budeme-li ohledávati jeden pás a bude-li řeč jen o jednom pásu, budou se tím rozuměti vždy dva si odpovídající pásy, protože jeden pás na jižní a jeden pás na severní straně hlavního slunečního pásu jsou s malým rozdílem vždy jednoho a téhož druhu.

31. Co vše nám však poskytne nejbližší menší a jemu odpovídající pás, uslyšíme teprve v nejbližším sdělení. Proto pro dnešek opět ukončíme.

10. září 1842

Kapitola 25.

Nejbližší sousední dvojice pásů. Krajina a lidé tamtéž. Vnější a vnitřní krása.

1. Co se týče tohoto nejbližšího pásu a jeho protějšku, jsou předně mnohem užší a jejich půda jest také již značně pevnější nežli půda středního čili hlavního pásu. Hlavní pás jest vlastním slunečním světem; vedlejší pásy jsou však jen světy odpovídající Planetám kolem Slunce kroužícím.

2. A tak tyto dva nejbližší pásy odpovídají Planetě Merkuru a Planetě Venuši; Obyvatelé těchto dvou vedlejších pásů ještě velmi dobře vidí obě tyto Planety a to Merkur ve velikosti vašeho měsíce a Venuše asi o polovinu menší.

3. A tak odpovídá zejména z těchto dvou pásů severní Merkuru a jižní Venuši. A lze se tedy také na severním pásu setkat, ovšem v mnohem dokonalejší míře se vším tím s čím se setkáváme na Planetě Merkuru. Také jižní pás poskytuje ovšem v nejdokonalejším poměru vše to, co obsahuje Planeta Venuše.

4. Toto bylo nutno předeslati, abyste právě také již předem věděli, jak je to s těmito vedlejšími pásy, a že při dokonalém seznámení se s těmito vedlejšími pásy, budete se moci blíže seznámiti s planetami samými.

5. Aby však při tomto líčení nenastala ve vašich myslích mylná záměna, budeme zkoumati hlavně jen severní pás, kdežto jižního se dotkneme jen při příležitosti, kdy se mnohdy odchyluje od pásu severního. Neboť si také ještě předem musíme uvědomiti, že Planeta Merkur a Planeta Venuše mají téměř jednu a tutéž povahu. Tak jsou obyvatelé planety Merkuru jakož i obyvatelé planety Venuše téměř veskrze samí lidé moudrosti. Rozdíl mezi nimi jest pouze v tom, že obyvatelé Merkuru chtějí a také se skutečně stávají moudřími na základě vlastních názorných zkušeností, z nichž pak činí všelike domněnky a moudré závěry: Proto tito lidé také ještě jako duchové nadmíru rádi cestují a chtějí celé stvoření vlastníma očima ohledati, aby se z toho informovali a podle nejnvtřnější podstaty přesvědčili, zda jejich závěry moudrosti za jejich tělesného života nebyly klamné. Toť tedy podstata aneb jaksi hlavní vlastnost obyvatel planety Merkuru.

6. Chcete-li ohledati obyvatele Venuše, jsou v podstatě titíž jako obyvatele Merkuru přestávají. A jejich konečná zkouška jest téměř právě to, čím obyvatele Merkuru začínají školu. Jinými slovy řečeno, věc se má právě takto: Obyvatelé Merkuru napřed přemýšlejí podle učiněných zkušeností a nakonec zří. Obyvatelé Venuše však napřed zří a nakonec podle učiněných zkušeností přemýšlejí.

7. Jestliže nyní náležitě uvažujete o tomto údaji, pak zřejmě budete muset říci, že v tom není zrovna velkého rozdílu podobně jako u hudební stupnice tónů. Zda stoupá, to sice činí pro váš sluch rozdíl, přesto však zůstávají stupně tytéž, ať vzestupují či sestupují.

8. Z tohoto důvodu se také tyto dva sluneční pásy nazývají obzvláště si odpovídajícími, protože se mají navzájem k sobě tak, jak to bylo právě jasně ukázáno. Proto také snadno poznáte, proč zde není třeba každý z obou pásů probírat zvláště, nýbrž jen severní. Neboť z poměru na tomto pásu lze podle předcházejícího průměru souditi tedy snadno na jemu odpovídající pás jižní, jako lze ze stupnice tónů vzestupné, souditi opět na sestupnou, jelikož všude jest základem jeden a týž hlavní tón.

9. Dříve nežli přejdeme k člověku samému, musíme poněkud blíže ohledati složení země našeho pásu.

10. Vy víte, že hlavní střední pás sluneční ohraničuje dvě nepřekročitelně vysoká nepřetržitě probíhající horská pásma. Tato dvě horská pásma oddělují tedy také naše dva vedlejší pásy od pásu hlavního.

11. V hlavním pásu jsme viděli, jak se z těchto dvou hlavních horských pásem táhne křížem krázem celým velkým pásem množství menších horských výběžků. Tak tomu však není směrem k oběma dvěma sousedním pásům. Neboť tu spadají tyto vysoké stěny horských pásem všude příkře ve dalších horských výběžků přímo v úplnou rovinu, která jest nepřetržitě naplněna vodou. Probíhá tedy podél vysoké horské čáry, kterou jsou oba sousední páry odříznuty od pásu hlavního, dosti široký vodní pás. Jeho šířka, která ovšem není všude stejná, má průměrně dobře asi dva tisíce mil vaší míry.

12. Za tímto okružním mořem začíná vlastně teprve obytná země. Země sama, jak severního tak i jižního pásu jest nanejvýš hornatá a má málo plodné půdy, proto také nemá žádného význačného pozemského vodstva. Největší řeky a jezera jsou sotva tak veliká, jako váš Dunaj a snad Bodamské jezero, ale menších řek a jezer jest dosti značné množství.

13. Země sama má až k nejbližšímu nepřekročitelnému hlavnímu horskému pásmu průměrnou šířku asi pět tisíc mil vaší míry a k druhému hlavnímu pásmu se dosti zplošťuje, ale ne snad tak, jakoby se tu země proto prohlubovala, nýbrž zemská pohoří se tu jaksi sama těsněji k sobě přimykají a svými nejvyššími vrcholy tvoří pak jaksi ještě dosti širokou, plochou vysočinu, která je také velmi četně a to hlavně obývána.

14. A tak jest utvářena půda tohoto severního pásu, právě tak jest také utvářena na pásu jižním, který odpovídá pásu severnímu a to tak, že také na jižním pásu přichází po vysokém horském pásmu nejprve pás vodní, potom velmi hornatý kraj, který se směrem k následujícímu horskému pásmu rovněž zplošťuje.

15. Porovnáte-li nyní tyto dva pásy mezi sebou, pak například směrem od severu k jihu nutně zpozorujete, že v severním pásu jest náhorní planina jako nejsevernější část; uprostřed obyčejná, nižší hornatá a nejj jižnější část tohoto pásu tvoří pás vodní. V jižním pásu jest tomu právě naopak; neboť zde tvoří vodní pás nejsevernější část; střední část tvoří rovněž nižší hornatina a nejj jižnější část a nejj jižněji zaujímá náhorní planina.

16. Hleďte, tj. již obdoba těchto dvou pásů, neboť jeden pás v jednom směru, například na nejj jižnější straně přestává tím, čím druhý pás na nejsevernější straně začíná a tak také naopak. V tomto ohledu se setkáváte také se vším dalším na obou těchto odpovídajících si pásmech.

17. Abychom však zůstali věni našemu starému řádu, začneme také při podrobnějším popisu člověkem. Jakého druhu a jak jsou tedy utvářeni lidé severního pásu?

18. Kdybyste znali lidi planety Merkuru, řekl bych vám: Vypadají zrovna tak jako lidé tohoto pásu a tak také lidé jižního pásu vypadají jako lidé planety Venuše. Ale jelikož toto zcela přiro-

zeně ještě neznáte, musím vám ovšem nejprve poněkud blíže názorně popsat tyto lidi co do jejich podoby.

19. Svým objemem jsou tito lidé poněkud větší nežli lidé hlavního pásu a také větší nežli bratři příslušných planet. Ale předně tak skvěle krásní jako lidé hlavního pásu. Přesto jsou však opět mnohem krásnější než lidé ve vašem zemském tělese.

20. Důvodem toho jest jejich moudrost; neboť moudrost má za základ to, že vytváří krásně zevnějšek. U lásky jest tomu však zase naopak; tu jest nitro naplněno přenekonečnou krásou a zevnějšek je tím jednoduchá a prostý. Proto tedy ať nikoho nemýlí nahodilá vnější forma krásy, jelikož nemá ani zdaleka tak vysokou hodnotu jako forma vnitřní; neboť mají se k sobě jako krása mnohem méně hodnotného křišťálu k původně surové podobě diamantu. Ten se ve svém přirozeném stavu leskne ovšem neporovnatelně méně nežli křišťál broušený již od přírody. Je-li však diamant broušen a ukáže pak svou vnitřní jasnost, tažte se sami sebe, jak daleko zůstává potom jasnost a tedy také krása křišťálu za ohnivým barevným leskem diamantu?

21. Z tohoto malého příkladu mohou všechny pravé děti lásky nalézt opravdové uklidnění a tedy také vy, slyšíte-li také o sebevětších lidských vnějších formách krásy. Neboť pravím vám: Jediné mne v pravdě milující srdce na vaší Zemi vyváží všechnu pomyslitelnou krásu celého slunečního vesmíru. Ano, říkám vám ještě více nežli to: Takové srdce jest o sobě nevýslovně krásnější nežli celé nebe moudrosti andělů a také krásnější nežli druhé nebe lásky a moudrosti, vašich duchů andělských.

22. Více vám nemusím říkati. Jestliže vám tedy odhalím obšírněji krásu lidí tohoto pásu, pak můžete tím již předem vědět jak je to s ní.

23. Příště budeme tedy podrobněji zkoumati formu a podobu, což se má k sobě asi jako moudrost a její základ. A tak tedy pro dnešek dosti.

12. září 1842

Kapitola 26. **Podrobnosti o postavě, oděvu a životních** **vyklostech lidí na prvé sousední dvojici pásů.**

1. Lidé zejména severního pásu, se podobají tvarem asi lidem vaší Země, tvarem v jakém se vám ještě objevují za této nynější doby někteří asijské horalé, zejména západní části Kavkazské; jenže jsou průměrně asi jedenapůlkrát větší, nežli zmínění Asiaté.

2. Ženské pohlaví je neobyčejně něžné; jen chodidla jsou poněkud tvrdá a drsná jako pilník. Je to však proto, aby mohli po hladké sluneční půdě všude stoupati, aniž se na ní smekli a snadno upadly. Neboť pád by tu byl větší a těla jsou již těžší (snadno) citelnější nežli na hlavním pásu, neboť zde má půda větší pevnost nežli na pásu hlavním.

3. Ostatní tělo ženy jest pak již, jak řečeno, nadmíru něžné, měkké a naskrze dobře zaoblené. Vlasy ženy jsou přirozeně běloskvoucí, kdežto barva kůže vypadá právě tak, jako kdybyste vzali bledý růžový list a nechali jím prosvítiti Slunce. Neboť také na tomto pásu mají lidé své vlastní světlo a kdyby žena tohoto pásu stála za noci na jedné z vašich hor, osvětlovala by tu ještě velmi dobře značný okruh, ale nikoli bílým, nýbrž co se týče jejího těla, bleděčerveným světlem. Jen svými vlasy velmi intenzivní (prudké) bílé světlo, které byste otevřenýma očima nesnesli ani v noci ani za dne.

4. Její oči jsou velké a nejvyšší živé. Bulva jest běloskvoucí, otvor s duhovkou světle modrý; zřítelnice není však snad černá, nýbrž silně tmavozelená. Je to proto, aby mohla tím snáze snášeti světlo a na všechny strany nadmíru jasně viděti.

5. To by byl tedy tvar, který jest dostatečně podán těmito nemnohými slovy: neboť není třeba popisovati ještě zvláště všechny ostatní části těla, jelikož lze předpokládati, že dokonalá ženská postava se vším, co podává k vnějšímu nazírání, je vám ostatně dobře známa.

6. Z vylíčeného tvaru lze tedy velmi snadno zjistiti též podobu. Abyste však věděli, co se zde rozumí „podobou“, tak vězte, že se tím rozumí tolik jako vlastní celková povaha, která jest uvnitř celkové formy.

7. Tomu lze rozuměti takto; Vidíte například krásnou dokonalou nohu, úměrný trup, pak rovněž krásné oblé paže, naskrze měkký oblý krk, potom poměrně malou hlavu a všude dobře utvářený obličej, to vše dává krásný tvar, jenž o sobě nelze ničeho vytknouti, neboť vše jest tu dokonalé, jak noha, tak tělo, tak prsa, rámě, krk a hlava. A když toto nalézáte i na obraze a obdivujete vše jednotlivě, pak jste teprve souhlasili s tvarem.

8. Ale tážete-li se pak dále a řeknete; Co pak říká anebo praví tento tvar? Pak obdržíte odpověď tím, že přehlédnete jediným pohledem všechny části, podíváte se na vzájemné jejich spojení a dáte na celkový dojem, neboť celkový dojem a v onom celku všestranný soulad jest teprve vlastně tím, co se má rozuměti podobou.

9. Ježto nyní víte toto a při tom jest vám odhalena forma, naleznete zajisté se zcela malou námahou samo sebou podobu.

10. A jakpak jest oděna taková žena? Co se týče oděvu, nezáleží v ničem jiném nežli v poněkud větší zástěře kolem beder jak jste ji viděli u obyvatelů hlavního pásu. A od levého ramene k pravému boku přes půl těla splývá zavěšený a na rameni dělený bílý plášť tak, že pravé rámě a pravý bok jsou volny.

11. Kolem čela nosí ženy červenou stuhu, která u nich znamená lásku k moudrosti.

12. Tj. v celku popis ženy.

13. A jak vypadá muž? Jest celkem téměř o hlavu větší nežli žena. Jeho podoba jest vesměs ušlechtilá a dokonalá.

14. Také muž á tvrdší a drsná chodidla, která mnohdy vypadají tak, jako u vás tak zvané rašple. Nohy jsou velmi svalnaté, ale proto je nelze považovati za tvrdé. Takové jest také tělo a ruce. Krk jest až k přední části oblý: přední část v krajině jícnu jest však jaksi zbrázděna dvěma dosti silnými svaly, takže se mezi oběma svaly objevuje malá prohlubina.

15. Bradu zdobí dva oddíly hojných vousů: barva vousů jest žlutá, přecházející téměř do zelena. Velmi hojný vlas jest barvy světložluté, obočí jest však tmavozelené: jinak oči jako u ženy.

16. Uši jsou v poměru ke hlavě spíše velké nežli malé. Hlava anebo spíše obličej ukazuje vždy na moudrost a touhu po zkušenosti. Barva obličej je jest poněkud červenější nežli u ženy.

17. Také ostatní tělo jest podle poměru částí červenější nežli u ženy.

18. Oděv mužův záleží z bílé až po kolena sahající tógy, která jest dole tak kolem vpředu až k dolnímu okraji lemovky lemována. Pokrývky na hlavu nemají však ani ženy ani muži. Pokrývky na hlavu nemají avšak ani ženy ani muži.

20. Nyní se otážete; Ano, nyní bychom měli podobu člověka severního pásu; ale jak to vypadá na jižním pásu?

21. Právě tak jako v severním, jenže lidé jsou ještě poněkud větší. A co se týče ženského pohlaví, jest ještě mnohem krásnější nežli na pásu severním.

22. Jen v oděvu jest rozdíl. Zde žena nosí tógu, které je červeně lemována a zlatozeleným pásem uprostřed připnuta na štíhlé tělo. Muž však má po kolena sahající zástěru a nosí takový plášť jaký jsme před tím upozorovali na těle ženy v pásu severním; jenže tento plášť není tak dalece dělený a také jest značně delší nežli plášť ženy v severním pásu.

23. Kolem čela nosí tu žena modrou stuhu. Muž však má k pokrytí své hlavy červenou čapku: tato čapka vyjadřuje zde u muže zvláštní lásky k moudrosti. Modrá stuha ženy kolem čela svědčí pak o stálosti ženině, jak je totiž věrnou následovnicí moudrosti mužovy.

24. Ve středním pásu jsme viděli, že tamní lidé neobyčejně dychtí po podívané avšak jejich touha po podívané není téměř vůbec v žádném poměru k dychtivosti po podívané obyvatelů obou těchto vedlejších pásů. Neboť muž, zejména severního pásu, dychtí po podívané tak že je dokonce sto, stoje na jednom místě, přihlížeti přírodnímu divadlu i kdyby trvalo podle vašeho počítání několik let. Ale z Mé strany jest již náležitě postaráno o to, aby přírodní divadlo v tomto pásu, jakož i v jeho protějšku netrvalo nikdy příliš dlouho.

25. Většina přírodních divadel se odehrává v těchto pásech obyčejně tam, kde vodní pásy ohraničují dvě řady velehor, jimiž jest hlavní pás oddělen od těchto dvou vedlejších pásů. Tato přírodní divadla trvají zejména při výbuších nadutin hlavního pásu dosti dlouho; ježto však tento vodní pás je ještě vždy tak široký jako asi dvojnásobný průměr vaší Země, nemohou naši dychtivci po podívané zrovna příliš mnoho spatřiti z takových divadel. Při velkých výbuších bývá mnohdy přes velehory do těchto pásů vrženo mnoho velkých světelných koulí; ale pro velmi značnou vzdálenost se tyto svítící koule, i když jsou mnohdy tak velké jako váš Měsíc, nespátřují zrovna o příliš mnoho větší nežli spatřujete měsíc prostředně silným dalekohledem. Mimo to pád takové světelné koule trvá podle vašeho počítání sotva několik vteřin; proto také ono divadlo nechává obyvatele, dychtivé po podívané, v tomto pásu vždy neuspokojené.

26. Jejich hlavní pozorování platí však hvězdnaté obloze a obyvatelé zejména severního pásu, vyčerpávají se často samými domněnkami, co to či ono Souhvězdí znamená, co jest a jakému účelu jest.

27. Obyvatelé jižního pásu mají dokonce jakousi oční výzbroj asi na způsob vaší temné komory (Camera obscura). Tímto přístrojem zachycuje obraz hvězdy a se vši možnou pílí jej pozorují. Ale přesto se jim nedaří o mnoho lépe nežli vám na zemi s vašimi dalekohledy, protože tím nakonec nezískají nic jiného nežli nanejvýš pohyby hvězd a snad i jejich velikosti a předčí vaše učence jen v tom, že mohou jaksi, jako obyvatelé stálice určití vzdálenosti, pohyby a velikosti jiných stálic, to jest pokud sahá jejich zrak a přístroje; vypoví-li jim však službu, pak jsou také tak jako vy, s výpočtem u konce.

28. Tyto dva pásy se pak také navzájem liší tím, že obyvatelé severního pásu se spoléhají méně na zření, ale spíše na domněnky a závěry, kdežto obyvatelé jižního pásu napřed vše náležitě ohledají a teprve potom přecházejí ve všeliké domněnky a závěry.

29. Tak bychom tedy v největší možné stručnosti seznali také hlavní náklonnost těchto lidí. A nyní také ještě krátce přihlédneme k tomu, jak tito lidé, jak jednoho tak i druhého pásu, navzájem žijí, zda ojedinele či ve společnosti?

30. Co se táče obývání tohoto pásu, žijí sice lidé tak jako na hlavním pásu v oddělených obytných domech, jejichž podobu ohledáme teprve příště. Neboť jest již způsob mudrcům vlastní, aby nebyli rušeni ve svých pozorováních.

31. Přesto jsou však nicméně zejména na březích malých zemských jezer jakož i zejména na vysočině, určité společenské koleje, které se skládají z několika velkolepých budov k sobě přiřazených a vypadají městsky. Tato koleje jsou společným statkem a jsou obydleny většinou nejmoudřejšími v zemi.

32. A jak vypadají jednotlivé příbytky a tyto koleje, o tom, jakož i o jejich účelnosti promluvíme dále při nejbližší příležitosti. A tak pro dnešek je toho opět dost.

13. srpna 1842

Kapitola 27.

Obytné domy a společenské osídlování na prvé dvojici vedlejších pásů.

1. Co se týče jednotlivých příbytků, vypadají ve velkém měřítku téměř tak, jako ve vašich zahradách na Zemi kruhové zahradní besídky; jenže mají poměrně mnohem vyšší a špičatější střechy. Tyto obytné domy nejsou však tak otevřené jako obytné domy středního pásu, nýbrž jsou kolkolem uzavřeny pevnými stěnami, jimiž ježto jsou zhotoveny ze zeleně zbarvené, průhledné hmoty, vniká do obytného domu dostatečné světlo.

2. Jakpak vypadá vnitřek domu, a jak velký jest vnitřní prostor aby byl dosti velký, aby se do něho zcela pohodlně mohla postavit velká budova vaší Země. Ale zřídka jest takový dům vyšší nežli asi prostředně vysoké věže u vás, to jest pozorujete-li pouze stěny; střecha má ovšem mnohdy trojnásobnou výšku stěn.

3. Směrem k východní straně jsou umístěny dveře které lze otevřít a zavřít asi tak velké, jako u vás městská brána. Dveře však nejsou ihned přímo od země do domu, nýbrž přede dveřmi jest umístěno vždy as deset vysokých stupňů, po nichž se musí vystoupiti, nežli se dojde ke dveřím.

4. Přede dveřmi samými je vždy ještě jakýsi altán (besídka) z něhož se pak musí učiniti ještě několik kroků, nežli se dojde ke dveřím. Schody z altánu jsou však rovněž opatřeny střechou, kterou nesou dosti masivní, čtyřboké sloupy.

5. Kde-li se dveřmi. Musí se pak sestoupiti rovněž po malých schodech dolů, aby přišlo na vlastní podlahu obytného domu; ale také uvnitř dveří nezačínají ihned schody, nýbrž od dveří vede také jakýsi vnitřní altán až ke schodům, které jsou po obou stranách opatřeny zábradlím z ladně opracovaných, několikabokých sloupů.

6. Od tohoto vnitřního altánu vede pak v přímém směru kolem celé stěny obytného domu dosti prostranná chodba, která jest od podlahy domu podporována dosti silnými šestibokými sloupy. Chodba sama jest opatřena rovněž jednoduchým zábradlím; jednoduchým značí tam tolik, jako když u vás nějaká věc je zpracována sice vkusně, ale nicméně bez jakýchkoli vyvýšenin anebo vytlačovaných ozdob.

7. Po této chodbě následuje pak několik kruhových řad sloupů, které sahají od podlahy až ke středním trámům, které nesou. Sloupy jsou poměrně masivní a silné, takže jeden sloup má obvod nezřídka průměrně 3 až 4 sáhy.

8. Kolem každého sloupu jsou na podlaze domu umístěny velmi pohodlné a měkce polštářované kruhové lavice.

9. Kolem velkého středního sloupu vedou pak rovněž točité schody až na střední půdu a nad ní střešní bránu na tak zvanou střední galerii, která se tam nazývá „observatoř“ (to jest podle účelu, nikoli podle slova). Tato galerie jest opatřena rovněž jednoduchým ale vkusným zábradlím z malých sloupů. Mnohdy jest i tato galerie opatřena ještě přístřeším; avšak na náhorních rovinách jest tato observatoř obyčejně beze střechy. Je to proto, že na těchto náhorních rovinách jest také na Slunci mnohem chladněji nežli v krajinách níže položených.

10. Uvnitř domu jest také kolem lavic u kruhových sloupů umístěno vždy několik stolů. Stoly však vypadají jako plochá mísa a jsou obyčejně čtyři kolem jednoho sloupu a spočívají vždy na třech sloupových nohách.

11. Pod chodbou jsou však kolem okružní stěny velmi prostranné lavice na způsob vašich pohovek, na nichž obyvatelé po práci odpočívají. Na stolech pak požívají jídlo.

12. Z těchto mnohých stolů můžete také ihned souditi, že rodina takového domu jest dosti početná. Průměrně obývá takový dům téměř vždy sto lidí.

13. V pozadí takového domu je nádherná skříň, opatřená tolika zásuvkami, kolik lidí bydlí v domě. Každá zásuvka jest opatřena příslušným jménem každého člověka. A má tedy každý člověk ve své vlastní zásuvce uschováno to, čeho potřebuje pro svou osobu v tělesném i duchovním ohledu.

14. Tělesnými nutnostmi jsou nějaké to roucho a nějaké to nutné náčiní.

15. Pro duchovní potřebu jest jakýsi druh obrázkových knih; lidé si totiž zaznamenávají všechny učiněné zkušenosti a názory pomocí obrazů. Shromáždil-li nějaký člověk určitý počet takových knih zkušeností a názorů, odevzdá je kolegiu (sboru), jemuž podléhá. Tam se všechny tyto zkušenosti a názory důkladně prozkoumají; vhodné věci se pak zapisují do všeobecné protokolární knihy, nevhodné a malicherné se však obyčejně škrtnou.

16. Potom obdrží podatel své knihy opět jaksi opravené zpět a schválené věci si zapíše anebo nakreslí do nové knihy, která jest pak hlavní knihou domu. Deníky se pak obyčejně zničí.

17. Ženy musí činiti totéž co muži, a své zkušenosti a názory musí rovněž pečlivě zaznamenávat a pak také, podobně jako muži, vésti hlavní knihu.

18. Praotec domu má však potom ještě pro sebe generální knihu, v níž jsou opět zaneseny všechny rodinné knihy, jak mužského, tak i ženského pohlaví, avšak v mnohem větší stručnosti. Pro tuto generální knihu umístil v pozadí kruhové chodby dosti dlouhou skříň, do níž však nesmí nahlédnouti nikdo jiný, nežli jedině otec, který v jistých dobách má z této generální knihy přehledky všech ostatních hlavních knih.

19. Toť tedy podoba a celé zařízení jednoho obytného domu severního pásu.

20. V jižním pásu vypadají domy téměř právě tak; jenže jejich střechy nejsou špičaté, nýbrž zaoblené. A také sloupy nejsou hranaté, nýbrž oblé. To by tedy byl celý rozdíl.

21. Že domy jižního pásu jsou poněkud větší nežli severního pásu, můžete posouditi z toho, že také lidé jižního pásu jsou, jak bylo již předtím jednou podotknuto, poněkud větší nežli lidé pásu severního.

22. Pro oba pásy si můžete k tomu ještě poznamenati to, že obyvatelé těchto pásů budují své domy pokud možno na nejvyšších bodech. Víte-li to, pak jsme také s domy hotovi a proto se ihned obrátíme ke kolejím.

23. Co se týče kolejí, nejsou snad z jedné budovy, nýbrž podle toho jak to připouští rozloha mnohdy ze sta, mnohdy také z tisíce budov. Ale všechny budovy nejsou stejně veliké, nýbrž jejich velikost jakož i jejich tvar určuje jejich účelnost.

24. Uprostřed takové koleje jest však vystavěna hlavní budova. Tato budova jest zároveň též největší a nejvyšší ze všech budov takové koleje.

25. Tato hlavní budova tvoří vždy protáhlý čtyřúhelník: Na každém rohu jest postavena velmi vysoká věž, která jest obyčejně bez střechy aby se z ní mohla konati pozorování na všechny strany. Budova sama má délku průměrně neztřídka tisíc sáhů vaší míry: šířku nejvýš jen padesát. Výška takové hlavní budovy mnohdy asi 150 sáhů. Střecha budovy jest však nejméně ještě

o polovinu vyšší, barvy je tmavorůžově červené, kdežto stěny budovy vypadají světle fialově: stěny věží jsou však světlezelené.

26. Stěny této budovy nejsou tak uzavřeny jako stěny domů, nýbrž na každé straně jsou opatřeny okny více než padesát sáhů dlouhými a na dva sáhy širokými v přiměřených vzdálenostech od sebe. Stěny takové hlavní budovy nejsou tedy tak průhledné, protože světlo padá do budovy okny. Okna sama nejsou však snad otevřená, nýbrž jsou, asi jako u vás gotická okna, vůči vnějšímu vzduchu uzavřena jakýmsi pružným ale nadměru průhledným a z všelijakých barev sestaveným sklem.

27. Vnějšíšek takové hlavní budovy poskytuje sice impozantní pohled svou kolosální velikostí, nicméně však jest celkem zcela bez okázalosti.

28. Zato tím nádherněji to vypadá uvnitř; nesmíte si však představovati snad nepopsatelně velkou nádheru chrámu snad prvního a druhého druhu v hlavním pásu, nýbrž musíte uvažovati nádheru o sobě. Neboť i když nějaké světlo nemá síly slunečního světla, přece jen může být o sobě krásné, je-li jen stejnoměrné a klidné. Tak je to také s vnitřní nádherou takové kolejni hlavní budovy.

29. Vchod do této budovy není rovněž hned při samé zemi, nýbrž uprostřed úzké strany této budovy jest opět velkolepý altán, na který se dojde po několika stupních. Altán sám jest dosti prostranné, čtyřúhelníkové místo, opatřené střešou, která spočívá na několika bílých čtyřbokých sloupech. Tímto altánem se dojde teprve k vstupní dvacet sáhů vysoké bráně, (která se může rovněž otevírat a zavírat). Uprostřed budovy vede tento altán, který je uvnitř budovy širší nežli vně as dvacet sáhů rovně dopředu; teprve potom vedou dvě řady schodů do budovy samé.

30. Uprostřed obou řad schodů se však prodlužuje altán v třetinu své šířky až k druhému konci budovy a tak tvoří střední chodbu. Vlevo a vpravo jdou však rovněž ve stejné výši dvě široké chodby a spojují se tak uprostřed budovy tak i na jejím konci s chodbou prostřední. Tyto chodby jsou asi deset sáhů vysoko nad obyčejnou podlahou a spočívají na samých čtyřbokých sloupech, které jsou od sebe ve vzdálenosti pěti sáhů. Že jak střední tak i postranní chodby jsou opatřeny velmi vkusným zábradlím, netřeba se již ani zmiňovati. Zábradlí jest neseno malými světlezelenými, poloprůhlednými, osmibokými sloupky.

31. Podlaha altánu jakož i chodeb samých jest zhotovena jako mosaika a podává nejrozmantější podoby a při tom jest jemně leštěná jako u vás zrcadlo. Rovněž tak i vše ostatní této budovy je leštěno.

32. Mezi střední chodbou a oběma chodbami při stěnách probíhají dvě řady velkých sloupů, které nesou jak strop tak i střešou budovy.

33. Dole v budově samé jsou tak kolem takového sloupu umístěny rovněž lavice, zhotovené z pružné, červeně se lesknoucí látky. Kolem těchto lavic jsou umístěny rovněž podobné stoly, jak jsme je již poznali v domech obytných.

34. Uprostřed takové budovy mezi střední chodbou a hlavní řadou sloupů jsou pakl postaveny dva spolu rovnoběžně as sto sáhů dlouhé průběžné stoly, kolem nichž je postaveno velké množství pohyblivých lenošek.

35. Na místě stolů, a to mezi sloupy nesoucími střední chodbu, je pokud je tu vždy sloup, velká skříň v níž jsou uschovány hlavní knihy. Před skříní jest také pohyblivé, zdobně zpracované stupátko, aby se jím mohlo pohodlně dostat ke každé přihrádce skříně.

36. Pod postranními chodbami podél stěny a to mezi každým sloupem chodby jest rovněž opět taková skříň ze silně žlutého; jenže každá z těchto skříní jest dobře ještě jednou tak široká

jako skříň mezi sloupy střední chodby. Tyto skříně, které se táhnou kolem stěny celé budovy jsou archivem; a v mnohé budově jest jich přes dva tisíce a každá takové skříň má nezřídka as tisíc přihrádek, z nichž každá obsahuje mnohdy as dva tisíce knih. Když to navzájem znásobíme dostanete dosti značnou knihovnu: jenže si nesmíte pod tím myslet žádný z vašich foliantů (obrovských svazků) :nýbrž taková knihy se skládá nejvýš jen z deseti listů, při čemž se na každém listě vyskytuje několik všeobecných obrazů, avšak každý obraz obsahuje v sobě tolik, že kdybyste jej chtěli popsatí vaší řečí, vyplnili byste tím ještě pět tisíc foliantů, z nichž by každý měl na tisíc stránek.

38. Z toho si dovedete učiniti malý závěr, kolik často moudrosti vězí v takovéto hlavní budově koleje. Chcete-li však ještě k tomu předpokládati, že na takovém slunečním pásu stojí as pět milionů takových hlavních kolejních budov, pak si můžete znásobiti a vypočítati, kolik foliantů moudrosti, počítáno podle vašeho písma, vězí v obou těchto pásech.

39. A přece všechna tato moudrost není ani kapkou vůči moudrosti jednoho muže, který obývá hlavní pás Slunce. A tato moudrost je opět sotva kapkou vůči moudrosti nejvyššího kněze tohoto pásu, který čerpá svou moudrost již z lásky. A tato moudrost jest opět sotva jen nepatrnou kapkou vůči moudrosti nejnepatrnějšího dítko Mé lásky. A kde je moudrost již dokonalých obyvatel nebí a konečně moudrost Má?

40. Krátce necháme moudrost odpočívati v těchto archivech a prohlédneme si poněkud ostatní zřízení této hlavní budovy.

41. Strop této budovy jest trojnásobná klenba velké pevnosti a má rovněž lesknoucí se barvu světla červeného zlata. Stěny samy jsou modré a nadmíru jemně leštěné. Ze stropu visí až do polovice výše budovy na tlustých, bílých motouzech bílé světelné koule, které nemají sice vlastního světla, ale svým mnohostranným broušením a nadmíru jemným leštěním lámou světlo zachycované okny v nejrozmanitějších barvách a tím poskytují vnitřku budovy nadmíru nádherný pohled.

42. Chodby i stěny jsou rovněž nepřetržitě opatřeny dobře polštářovanými lavicemi, aby se procházející mohli na nich opět odpočinouti, když se byli chůzí kolem poněkud unavili.

43 To jest tedy celé zařízení takové kolejní budovy. Jen na rohu takové budovy jsou ještě všude malé dveře, jimiž se lze dostat na věž.

44. Věže samotné se uvnitř mají pohodlné schody po stranách jsou podlahy. Tyto podlahy jsou tu proto, aby při vystupování na věž nikdo nedostal závrať. Abyste si to dovedli snáze znázorniti, představte si téměř as tisíc sáhů vysokou věž, která jest uvnitř od deseti k deseti sáhům rozdělena příčnou podlahou na patra, při čemž jednotlivá patra jsou spojena schody opatřenými zábradlím.

45. Představte si ještě k tomu, že taková čtyřboká věž má obvod sto sáhů, a pak si již dovedete o takové budově učiniti malý pojem, že také věž jest v každém patře opatřena aspoň třemi okny, rozumí se samo sebou, neboť stěny věže jsou průhledné.

46. To je vše. Příště si prohlédneme poněkud ještě ostatní budovy a zároveň také pohlédneme na jižní pás. A tak pro dnešek opět dostil!

14. září 1842

Kapitola 28.

Umělecká a vědecká budova ve společenských sídlištích.

1. Co se týče ostatních budov kolejí, liší se od ostatních obytných jednotlivých domů jen tím, že jejich stěny jsou proraženy okny; stěny však jsou u hlavní budovy neprůhledné. Tvar

oken na ostatních kolejních budovách jest obyčejně polokruhový; jen na velmi málo budovách jsou okna buď také zcela kruhová anebo šestiúhelníková.

2. Střechy vedlejších budov nejsou také tak vysoké jak střechy obyčejných obytných domů, nýbrž jsou tupější a nižší. Na několika kolejních budovách mají střechy tvar bány, a tak taková kolej má vzhled dosti značného města.

3. Taková kolej jest obehnána obyčejně vysokým valem, na němž jest umístěno několik věží, sloužících ke všelijakým pozorováním. V takové koleji je obyčejně též divadlo; ale ne snad takové, jako u vás. Nýbrž toto divadlo jest spíše domem. V němž se obrazově líčí nejrůznější skutečnosti, které učinil ten či onen člověk. Líčení se děje obrazně a krajina v níž líčení byla učiněna zkušenost, jest věrně vyličeána. Neboť musí se zde ještě poznamenati, že obyvatelé tohoto pásu jsou především velkými přáteli výtvarného umění. Proto také, až na nejvýš řídké výjimky, jest téměř každý obyvatel tohoto pásu velmi dovedným malířem. Neboť malířství je tu také jediným způsobem psaní; jen se každému ukládá za povinnost, aby dovedl věrně napodobiti přírodu.

4. Víte-li nyní toto, pak také tím snáze pochopíte, jakým způsobem se tu hraje divadlo; neboť nezáleží v ničem jiném nežli v samých zdařilých obrazových líčeních, jež bývají obyčejně umístěna kolem celého okruhu, takže celé divadlo vypadá pak jako u vás velká okružní malba, pomocí níž lze ohledati celé město anebo jinou pozoruhodnou krajinu. Jenže takovou okružní malbu na našem pásu si ovšem musíte představití značně větší nežli je podobná okružní malba u vás na Zemi. Neboť divadlo v takové koleji má obvod nejméně tři až čtyři sta sáhů a jest nezřídka as padesát sáhů vysoké.

5. Vy byste se však rádi seznámili s touto budovou poněkud zevrubněji. To se tedy také stane. Do této divadelní budovy se nelze dostatí tak, jako do ostatních obytných budov, nýbrž vchod jest pod zemí. Proto na jedné straně této divadelní budovy jest jakýsi přístavek, asi tak jako postranní kaple u jedné z vašich modliteben. V této kapli jest výklenek značně as na tři sáhy vyhloubený. Na konci výklenku jest pak teprve umístěna brána, jejíž křídla se otevírají navenek. Od této brány vedou dolů dosti široké schody, podobně jako u vás do sklepa, a to hloubky asi sedmi sáhů. Když schody dosáhly největší hloubky, zvedají se ihned jiné schody, jimiž se pak zase vystupuje přímo do středu divadelní budovy.

6. Divadelní budova však odstává uvnitř as tři sáhy od stěny a jest opatřena sloupořadím, které pomáhá nésti předně strop divadla jakož i jeho střechnu; toto sloupořadí nese však as tři sáhy vysokou nad podlahou též prostrannou a ozdobenou chodbu náležitě opatřenou zábradlím, z níž lze vlastně co nejlépe přehlédnouti představení.

7. Uprostřed divadelní budovy ve vzdálenosti as dobrého sáhu od vstupní brány, jest ještě nadmíru silný sloup, který pomáhá rovněž nésti strop a střechnu, ale jinak jest od podlahy až ke stropu opatřen točitými schody.

8. Za tímto sloupem jest postaven ještě menší sloup, který sahá rovněž až ke střeše. Od hlavního středního sloupu, ve vzdálenosti as pěti sáhů od stropu jest pak opět zřízena chodba přes druhý sloup od tohoto sloupořadí a od sloupořadí až ke stěně divadelní budovy, na níž se lze dostatí právě přes zmíněné již točité schody středního hlavního sloupu.

9. Ve stejné výši této chodby jest pak kolem celé stěny divadelní budovy as půldruhého sáhu široká chodba, opatřená rovněž zábradlím, tato chodba není podporována sloupy, nýbrž místo sloupů jsou šikmé nástěnné opěry na způsob krakorců, které nesou tuto chodbu.

10. Vy se tážete; K čemupak je tato chodba? Není k ničemu jinému, nežli aby se na jejím zábradlím, které je navenek opatřeno účelnými háky, zavěsila okružní malba, která sahá od tohoto zábradlí obyčejně až k podlaze a má nezřídka výšku osmdesáti až přes sto sáhů.

11. Opět se otážete: Jak se taková malba vpraví dovnitř právě nepříliš velikou vstupní branou? Toto se děje po částech, anebo v pruzích, při čemž každý pruh má šířku asi tři sáhy. Tyto pruhy se pověsí řádně vedle sebe na zábradlí oné nástěnné chodby a poskytují pak dokonalý celek.

12. Sundávají-li se tu opět se stočí a dopraví z divadelní budovy do tak zvané divadelní knihovny budovy; anebo jest také ponecháno představiteli na vůli vzíti si takový divadelní kus sebou, zejména tehdy, když zkušenost jim líčená nedošla velkého ohlasu.

13. Díla básnická mají u nich také větší cenu nežli cenu jaksi prozaická. Co však považují tyto lidé za prozaické a poetické kusy? Prozaický kus je takový, jímž skladatel líčí své vlastní zkušenosti z všedního života. Není-li v těchto zkušenostech naprosto nic významného a zvláště poučného, vrací se beze všeho skladateli a při tom se mu připomene, že taková představení nepatří do domu, v němž se mají vyskytovat jen věci, kterými se má obohacovat moudrost lidského ducha. Mohou-li se však takováto prozaická díla vykámati mimořádnými scénami, pak tyto scény přijímají, ale obyčejná věc se skladateli vrací. Poetická díla jsou však díla, která se netvoří z oblasti zkušeností, nýbrž jsou to jen výplody duchovní fantazie. Takový kus je pak také obyčejně vystaven značnou dobu na podívanou,

14. Ale proč taková poetická díla jsou tak milována? Protože jsou vzácnější, zejména u obyvatelů tohoto pásu, neboť moudrost o sobě jest na volnou fantazii vůbec chudá, protože říše fantazie jest vlastnictvím jen tvůrčí lásky. Proto se zde při vystavování takového poetického díla hodí vždy známý výrok; „Staví-li velcí, mají malí plné ruce práce!“ Tak také zde při takovém poetickém díle se nadmíru prorokuje, a každý v něm nalézá něco jiného, což pak podává vždy dobrou konverzaci, která je pak oblíbenou zábavou lidí tohoto pásu.

15. Toto jest tedy to podstatné takové divadelní budovy; jenže nějaký jemný kritik by se zde snad tázal a řekl: Nahoře podél stěn jest chodba a z chodby visí až k podlaze okružní malba, stěny jsou neprůhledné a také nikde na stropě není otvor. Jelikož tedy případná okna jsou zřejmě malbou všady zakryta, pak prosíme spisovatele, aby nám do této divadelní budovy zavedl také světlo; jinak nebudeme moci asi příliš mnoho z obrazů viděti.“

16. Jen malé strpení a bude ihned dosti světla. Jest již u vás na Zemi zvláštním zvykem, malovati určité divadelní dekorace. Hledte, něco podobného jest také zde; ale proto malování nezáleží z nějakého divadelního malířského umění zde v tom, že se malba vytváří jakýmsi samosvítícími barvami. Tyto barvy jsou zároveň nejvyšší živé a trvanlivé neboť každá barva na Slunci, nemá-li vlastního světla, brzy vymizí: Má-li však vlastní světlo, opak nese v sobě jaksi zbraň, aby jí bojovala proti ničícímu vpádu světla.

17. Hledte, toť osvětlení takového divadelního kusu. A tak divadlo má sice okna, ale jsou jen k tomu, aby bylo při zavěšování nějakého kusu viděti. J-li však kus pověšen, pak se všechna okna pečlivě uzavrou: aby půvab takové malby nebyl rušen žádným jiným světelným prvkem.

18. Ačkoliv však tyto barvy nejsou na Slunci zrovna tak těžko zpracovatelné, přece je třeba velkého cvičení, aby se jimi mohlo malovati tak, aby tu všude, jak říkáte, stín a světlo byly náležitě rozděleny. Nesamosvítícími barvami lze ovšem stínování mnohem snáze docílit; ale při samosvítících barvách jest stínování spojeno s nemalými obtížemi. Avšak malíři našeho pásu, zejména kolejní, jsou v tom tak vycvičení, že je jim snadné zhotoviti celou takovou okružní malbu podle vašeho počítání na jeden rok.

19. Abyste si však mohli učiniti také malý pojem o tom, jak se takové malování provádí, upozornuji vás na jeden způsob malířství na vaší Zemi, který se velice podobá tomuto způsobu světelného malířství na našem slunečním pásu. A toto malířství na vaší Zemi jest tak zvané malířství porcelánu, při němž se maluje také barvami, které se ve svém surovém stavu jeví nej-

výš tlumené a jednotvárné. Přejde-li však takové malované nádobí do žáru, tu teprve vystoupí v něm ony krásné barvy.

20. Hledte tak se také malují tyto divadelní kusy. Jsou-li ony pruhy namalovány, jsou pak ihned potaženy jakýmsi lakem. Stali-li se to, začínají pak teprve vystupovati barvy jako živé a to působením všude volného slunečního světla, které se těmito původně němými barvami nasává a pak se navždy velmi živě podržuje.

21. Toť tedy vše, co jest u takového kolejního divadla obzvláště hodné pozorů.

22. Co se týče ostatních budov kolejje, slouží dílem za příbytky pro učitele moudrosti dílem však také za sbírky všelikých pamětihodností a menších maleb.

23. Že tyto kolejní budovy jsou postaveny obyčejně vždy v protáhlém kruhu kolem hlavní budovy, jest ještě to jediné, co nám je o tom poznamenati. A že taková kolej, jak už bylo před tím poznamenáno, se staví obyčejně u břehu malých jezer a na náhorní rovině, také u břehu značných řek, může se ještě dále k tomu poznamenati.

24. Pro jižní pás netřeba vám ničeho jiného, nežli abyste si to vše představili více zaokrouhlené a také poněkud více osvětlené, tak budete míti vše, co v tomto ohledu obsahuje také jižní pás.

25. Příště přijdem, e do zemědělství obou těchto pásů; a tak můžeme pro dnešek opět ukončiti.

15. srpna 1842

Kapitola 29. Zemědělství a zvířena v prvé dvojici vedlejších pásů.

1. Zemědělství, se zde dělí na tři různé třídy, totiž v zemědělství zemí pobřežních, pahorkatín a náhorní planiny.

2. A v čem záleží zemědělství zemí pobřežních? Zemědělství zemí pobřežních záleží v tom, že se tu zejména kolejní obyvatelé snaží především uskutečniti pěstění všelikých dobře požitelných plodů, kterým se nejlépe daří v této půdě poskytující více vlhkosti.

3. K takovým sadbám patří především pěstování stromů. A jak se tu ten či onen strom pěstuje? V hlavním pásu jsme viděli v pouhé vůli člověka semeno pro nesčíslné rozmanité rostliny. Jest tomu také v tomto vedlejší pásu? Neříkám zde ani zcela ano, ani zcela ne. V dalším se nám však ukáže, jak se toto děje.

4. Také v tomto pásu nemá sice rostlinstvo semene; ale také obyvatelé nemají ve své slabší vůli semeno. Přesto však závisí přece velmi na vůli lidí, kde chtějí míti nějakou rostlinu anebo strom. V tomto pásu jsem se sice o vzrůst rostlin postaral již Já a nikdo nemůže přivést na svět jinou rostlinu, nežli jen rostlinu, která jest určena pro tento pás. Ale rostliny pro tento pás určené mohou pak vyloučiti z půdy určitým stupněm činnosti a zvláště však svou vůlí.

5. Takový způsob vyvolávání rostlin sluje tam Primitivní, (prakultura aneb kultura prvenců), kterou však není každý sto uskutečniti; to dovedou jen někteří, tomuto odvětví zvláště se věnující mudrci silné vůle.

6. Ostatní obyvatelé tohoto pásu provozují však obyčejně podružnou anebo sekundární kulturu, která záleží v tom, že vezmou se stromů po ruce jsoucích ratolestí a odnože a vstrčí je do půdy asi tak, jako se u vás sází vrby a révy.

7. Jak se však postupuje u primitivní kultury? Sázející má špičatou hůl. Tuto hůl vrazí asi na půl sáhu do země, vezme pak nádobu s vodou na kterou napřed několikrát dechl, nakape vody do učiněné díry a když pak vodu spotřeboval, modlí se k nejvyšší moudrému Bohu, aby na tomto místě dal vzklíčiti té či oné plodonosné rostlině. Potom se postaví na jistou dobu nad otvor tak, aby mu přišel právě pod jeho poněkud dopředu skloněnou hlavu; pak do něho as hodinu podle vašeho času upřeně pohlíží (a pohledem plným silné vůle). Poté se vzdálí a učiní holí opět jako prve, a pokračuje tak dále, dokud nenasázel jemu určený počet jednoho a téhož druhu stromů.

8. Je-li s celou prací hotov, děkuje nejvyšší moudrému Bohu, za propůjčenou jemu sílu, trpělivost a vytrvalost, žehná násadě a přenechává pak vše na vůli Boží a odebere se domů.

9. Během roku, podle vašeho počtu, stojí také již plody obtížené stromy tam, kde je nasázel a to druhu, jaký měl ve své vůli při sázení. Takovéto primitivním sázením vyvolané stromy jsou nejtrvanlivější, takže mnohý dosahuje podle vašeho počítání nezřídka stáří více než tisíc let.

10. Týmž způsobem, jako se tu sázejí stromy, sázejí se také jiné menší rostliny, jako též nízká tráva. Jenže tu mají k děláni děr do půdy jiný nástroj. Záleží u jakéhosi válce opatřeného mnohými špičkami. Tento válec se válí po půdě. Za válcem pak kráčí obyčejný primitivní sazeč s náležitou nádobou plnou vody, na níž bylo několikrát dechnuto; tato nádoba jest asi taková jako vaše polévací konve či kropicí konve. Touto nádobou polévá pečlivě děrovanou půdu. A je-li předem určená část takto obdělána, modlí se pak nad celou částí a koná jaksí v celku to, co koná při osazování každého stromu zvláště. A po třech dnech vašeho počítání jest celá takto obdělaná část úplně porostlá oním druhem rostlin který zde chtěl sazeč míti.

11. Takovým způsobem se osazují též rozsáhlé části u ušlechtilých jakož i několik druhů neušlechtilých rostlin roste tu a tam z půdy jaksí od sebe a slouží za potravu skrovnému zde zvířectvu.

12. Takové jest primitivní osazování a jest zvláštností zejména v krajinách pobřežních, které jsou většinou vlastnictvím kolejních obyvatelů.

13. V čem podle toho záleží kultura pahorků, záleží jen v kultuře stromů, sekundárním osazováním; malé rostliny se tu však obyčejně nevyskytují.

14. Co se však týče plodů stromů, jsou sekundárním osazováním jaksí zušlechťovány a pak se také stávají mnohem větší a chutnější nežli plody primitivního osazování.

15. Mezi různými stromy popíši vám podrobněji zejména jeden, jako pozoru nejvíce hodný. Tento strom neroste tak velice vysoko; ale tím více se rozšiřuje při zemi. Jeho hlavní střední kmen dosahuje nezřídka výšky nejvýše čtyř sáhů podle vaší míry, avšak od svého masivního kmene vyhání na všechny strany paprskovitě sto až dvě stě sáhů dlouhé větve, které oplývají nadmíru chutnými plody, které vypadají asi tak, jako u vás největší druh hroznů. Tento plod nadmíru chutný a sladký, ale není tak šťavnatý jako vaše hrozny: nýbrž asi tak jako u vás melouny. Jest zároveň hlavním článkem výživy obyvatelů tohoto pásu a proto je také nejvšeobecnějším, protože se tomuto stromu všude nadmíru dobře daří.

16. Plody ostatních stromů jsou spíše luxusní pamlsky nežli vlastním odvětvím potravy. Vy se zde otážete: nemají tito lidé chleba jaký se vyskytuje u vás na Zemi? Ne s takovým chlebem se tam nikdy nelze setkat; ale na jeho místě suší přebytek dříví uvedeného plodu stromu a tento sušený plod zastupuje pak místo chleba.

17. Takové jest zemědělství pahorků, k čemuž lze nejvýše ještě dosáhnouti, že obyvatelé pahorků pěstují jaksí k větší výzdobě svých pozemků volně rostoucí trávu, což konají pilným jejím vyžínáním. Tím vypadají takové pahorky právě tak, jakoby byly potaženy zeleným hedvábným sametem.

18. Toť tedy také úplně vše, co se týče kultury pahorků. A tak bychom tedy měli před sebou už jen kulturu náhorní planiny. S tou budeme však velmi brzy hotovi; neboť celá kultura obyvatel náhorní planiny se nerozeznává od oněch dvou dosud známých příčin ničím jiným, nežli jen tím, že na těchto náhorních planinách se nepožívají plody kultury primitivní, nýbrž jedině plody kultury sekundární.

19. Proto jsou tu za účelem primitivní kultury zakládány jaksí jen školky pro stromy a rostliny, z nichž odnože jsou pak známým již způsobem díle sázeny. Jen tráva na náhorních planinách se všude pěstuje primitivní kulturou.

20. A tak bychom měli vylíčenu také již kulturu náhorní planiny, k čemuž může býti poznamenáno ještě to, že plody na náhorní planině jsou celkem nejušlechtilejší, a také obyvatelé této největší země obou těchto pásů jsou nejmoudřejší a nejušlechtilejší.

21. Vy se zde tážete; při způsobu, jak jest obdělávána a obydlena náhorní planina, vyskytuje se tu asi málo zvířat? Ano, máte také pravdu; neboť mimo několik nemnohých malých zpěvných ptáků není tu vůbec zvířat. Ale v dolních zemích jest jakýsi druh koz a bílých ovcí. Obyvatelé chovají kozy, tu a tam i ovce, ale obyčejně ne.

22. Zcela nejdoleji na březích velkého okružního moře jest také jakýsi druh krav, které však vypadají spíše jako obrovská ovce. Kolejní obyvatelé konají na ně často honbu a snaží se zmocniti jich za živa, avšak tato honba je stojí vždy pořádný kus práce. Neboť tyto krávy, i když také nejsou zlomyslné, mají však nicméně neobyčejně rychlé nohy a třeba mnoho chytrosti, má-li se takové zvíře polapiti.

23. Jakkoli tato země je chudá na zvířata, přesto se to ve velkém okružním moři hemží velikými vodními zvířaty. A značné ostrovy v tomto moři tu a tam se vyskytující jsou obydleny celými hejny nejrozmanitějších druhů ptactva. Proto se také ubírají za klidných dob zejména kolejní obyvatelé rádi dolů ku břehům okružního moře a pozorují tu pokud mohou očím dohlédnouti, rozmanité živočichy velkých vod.

24. To jest tedy vše, co patří ke kultuře těchto obou pásů, jež jest v obou pásech zcela jedna a táž; jenže jižní pás je co do velikosti všeho poněkud význačnější nežli severní.

25. A tak bychom byli také s touto věcí opět u konce. Příště přejdeme k domácím a pak také k duchovnímu a náboženskému zřízení. A tím pro dnešek dosti.

17. září 1842

Kapitola 30.

Domácí zřízení na prvé dvojici vedlejších pásů. Trapný řád a kramaření s moudrostí obyvatelů.

1. Domácí zřízení jest jednak velmi jednoduché, jednak však přesto opět velmi složité. A jak je to možné, že jedno a totéž odvětví se může na jedné straně jeviti jednoduché, na straně druhé však složité? Není nic snadnějšího, nežli to; neboť patří k tomu jen náležité poznání a podle něho nemůže žádná věc být pozorována a poznávána jinak nežli tak, že se musí jeviti jednak zcela prostá, jednak přesto však opět nadmíru složitá.

2. Vezměte například jen jablko, ohledejte je zvenčí, a nebude se vám jeviti jinak, nežli na nejvyš prosté a monotonní, (jednotonní, jednotvárné). Otevřete je však a zkoumejte všechny jeho části mikroskopicky (pod drobnohledem) a shledáte, že toto zcela jednoduché jablko jest tak mnohonásobně složité, že se hojností jeho částí zhrozíte a budete dostávat závrať.

3. Hledte, rovněž tak je tomu s domácím zařízením obyvatelů našich pásů. Kdybyste přišli k domu a mohli jej i s jeho obyvateli po dobu deseti let pozorovati, nespátřili byste nic jiného

nežli vždy téměř se opakující jedno a totéž a to ještě k tomu jak jen možno tak jednoduché a prosté, že by vám holubník na Zemi poskytl více rozmanitosti nežli takový obytný dům s jeho obyvateli.

4. Ale ne tak to vypadá uvnitř; neboť tam jest opět vše tak složité a významné, že byste již i při nejmenší věci dostávali závrať, kdyby vám ji takový hospodář vykládal a odhaloval všechny tajné a důležité podmínky, které všechny co nejpřesněji závisí na této maličkosti.

5. Abyste si mohli učiniti dostatečný pojem o tom, jak je tu taková domácnost ve své složité stránce zařízena, sdělím vám k postačujícím nadbytku jen dva velmi zřejmé příklady.

6. Vy víte také něco o symetrii a rovnováze. Avšak co je tu ta vaše symetrie a vaše rovnováha proti tomu, co takový obyvatel pásu nazývá symetrií a rovnováhou!

7. Vezměte nejprve příklad na symetrii. Kdyby nějaký Slunečňan přišel do pokoje k vám a spatřil tu předměty například skříně, stoly, lavice, nástěnné ozdoby a podobných více ještě dosti dobře uspořádaných věcí, pak by okamžitě spráskl ruce nad hlavou a až by se ze své hrůzy poněkud vzpamatoval, navlas by vám dokazoval, že vám dokazoval, že na takovém nepořádku závisí rovnováha celého světového tělesa: je-li toto těleso z rovnováhy musí časem vše přijíti z rovnováhy. Dokazoval by vám, že nebude-li ta či ona skřín, anebo jiný kus zařízení s největším klidem a obezřetností posunout o vlas dále, musí se za tisíc milionů let celé viditelné stvoření octnouti v největším nepořádku. A toto by vám vykládal nejen přirozeně, nýbrž i s mimořádnou filozofickou (rozumově vědeckou) důkladností metafyzicky (nadsmyslově) a řekl by například cožpak vy nesmyslní lidé nepozorujete, že se vaše myšlenky musejí nutně především tak uspořádati, jako je uspořádáno, jako je uspořádáno domácí náradí ve vašem příbytku? V jakém řádu se však budou vázati, spatřují-li buď stále, anebo co je ještě horší proměnlivě vedle skříně stoličci. Na skříně nějakou se skříně nijak nesouvisející nádobu, v jiném koutě světnice pohovku a vedle ní opět stůl a vedle stolu opět něco jinak s tím nesouvisejícího?“

8. Otázal by se vás: „Víte co je moudrost? Moudrost jest nekonečně nejdokonalejší souměrnost ve všech věcech; jest to nejbystřeji vypočítaný řád, který a v němž nejvyšší moudrost Boží stvořila a udržuje všechny věci. Jak chcete však kdy dospěti k moudrosti, když se ani v těchto malých věcech nestaráte, aby byly tak uspořádány a upraveny, aby si vaše oko zvykalo na takový pořádek, a aby takovým často opětovaným ohledáním mohly také vaše myšlenky učiniti pořádek, aby si aspoň v těchto malých věcech zvykaly na pořádek a aby od tohoto pořádku mohly přejíti k jinému pořádku? Neboť nezachováte-li pořádek a nezvykáte-li si na pořádek tam, kde můžete, jak chcete pak se svým takovému pořádku zvyklým duchem objeviti a ohledati vyšší pořádek? Není to právě tak nemožné, jako kdybyste chtěli nejdovednějším zlomkem nalézti kořen veličiny, která se skládá ze samých sudých čísel? Proto musíte své nejmenší myšlenky povznést k sudému číslu: teprve pak se můžete odvážiti na jiné veličiny, abyste v nich objevili dobře uspořádaný číselný kořen, který obsahuje podmínku celé veličiny.“

9. A dále by vám takový moudrý obyvatel tohoto pásu řekl; Znáte váhu vašeho světového tělesa? Víte co jím otáčí kolem své osy? Jsou-li předně vaše domy úplně symetricky zbudovány, není-li žádný větší a žádný menší, a tak také všechny pokoje v domech úplně stejně rozděleny, naruší to pohyb tělesa. Naopak musí vám však býti jasno, že takové nesouměrné a nepoměrné hned masivnější, hned zase opět méně masivní nashromažďování materiálu na jednom a téměř místě, musí nutně přivoditi matematický rozdíl. Je-li rovnováha jen v nejmenším porušena přechází taková porušení také na pohyb a způsobuje časem vždy více se hromadící nepořádky: za prvé v teplotě a za druhé v otáčeních samých, které se buď zrychluje anebo zvolňuje. Musejí-li však nutně vznikati vaší vlastní neobratností takové nepořádky kolem vás, kdy potom chcete dáti svému duchu vzmach k vyššímu řádu, a jím teprve vejíti v moudrost!“

10. Hledte to by byl příklad na symetrii; nežli však to blíže vysvětlíme, připojíme něco málo o vlastní rovnováze. Řeknete zde sice a otážete se; Jakou má ten mudrc ještě jinou rovnováhu, mimo tu, podle které už beztoho dostatečně pohaněl symetrii našeho pokojového zařízení?

11. Já však pravím vám; To byl jen nejslabší náznak toho co takový arcimoudrý obyvatel pásu rozumí rovnováhou. Rovnováha jde tam tak daleko, že si o tom nedovedete na zemi v nejvlastnějším smyslu udělati vůbec pojem.

12. Tak se váží kvůli rovnováze šat, který nosí na nejpřesnější vlasové váze a podle toho musí také každý například i když v domě bydlí sto lidí, nositi úplně na vlas těžký oděv a musí si podle toho také každý dáti líbiti, aby části oděvu byly občas opět váženy: a ukáže-li se že nějaká část oděvu váží o jeden anebo dva sluneční prášky méně nežli druhá, musí být tato mimořádná menší váha ihned správně podle váhy nahrazena.

13. Pak se také každý váží a přirozeně nejtěžší slouží tu za měřítko. Lehčí si pak musí dáti líbiti nositi vždy sebou takový prášek, aby byl v rovnováze s nejtěžším. Tak je tomu také s ženami: také tu bývá odvážena nejtěžší a lehčí se musejí podvoliti nositi přívažek, aby měli plnou váhu. Děti se dělí na třídy podle stáří a musejí od jedné třídy stáří ke druhé míti vždy určitou dětskou váhu, která se však udržuje tím, že se dětem hned z počátku dává malé olovené závaží, z něhož se čas od času stále podle váhy něco ubírá, aby první dětská přijatá váha zůstávala k příští věkové třídě vždy stejnou.

14. Také potraviny se vždy co nejpřesněji odvažují a musejí být se stromu nadmíru obezřele sundávány a pak vždy dvěma lidmi přesně v jejich středu dopraveny do domum kde se pak kladou přesně doprostřed jídelního stolu k tomu určenému.

15. Jsou-li plody jednou v dostatečném množství v nejvyšším možném symetrickém uspořádání na stole nahromaděny, pak přijdou dva vážní kteří se postaví podle čar na jídelním stole vedených zcela stejným krokem matematicky přesně naproti sobě, a každý pak vezme zcela současně jeden plod možno stejné velikosti a přesně jej odváží. Jsou-li prvé dva plody odváženy, jsou opět zcela současně vzaty s váhy a vloženy do jídelní misky upevněné za tím účelem na jedné čáře. Stalo-li se prvé odvážení, pohybují se vážní zcela stejným krokem k čáře druhé a odváží tu druhou porci a dělají to tak dlouho, až jsou všechny jídelní misky naplněny. Poté se pohybují oni dva vážní opět přímočaře nalevo a napravo od stolu a na určitém místě uschovají své váhy.

16. Pak jest dáno znamení, a všichni se pohybují podle předepsaných čar a kroků, kterými jest podlaha přesně orámována, zcela stejným krokem v nanejvyšším možném klidu k jídelnímu stolu, kde musí pak opět každý zcela současně sáhnouti do misky a tak také podle pořádku požítí plody. A jsou-li plody požity, děkuje se velkému moudrému Dárci a pak se opět v témž pořádku odchází od jídelního stolu, a odpočívá.

17. Na dané znamení se pak všichni opět pozvednou z lavice a pohybují se stejným krokem v dvojicích buď na galerii uvnitř domu, anebo mnohdy však také na galerii střešní. Avšak každý takový pohyb se musí díti velmi stejnoměrně, takže nikdo nesmí učiniti rychlejší a delší krok, nežli jak jsou takové kroky již čarami na podlaze naznačeny.

18. Takový pořádek v pohybu se pak zachovává zvláště jen v domě a mimo dům jen až po jistý okruh. Mimo tento okruh se pak může každý člověk pohybovati svobodněji a volněji, a to proto, že tam půda jejich světa nemusí již nositi žádný rovnováhu porušující těžký dům.

19. Takové pedantické (malicherně přesné) zachovávání symetrie a rovnováhy jest také domovem v kolejích.

20. Hleďte, z těchto dvou příkladů si můžete již nyní učiniti snadno pojem o celkovém domácím zřízení obyvatelů obou těchto pásů. Neboť tak má i každé jiné zaměstnání a zřízení nejvyšší odměřený a odvážený takt, a toto domácí zřízení vypadá tak, jak bylo řečeno, an jedné straně jednotvárně a prostě, na druhé straně jest však opět tak složitě, že by nad tím i vaši největší pedantičtí mudrci spráskli ruce nad hlavou.

21. Vy se tomu divíte a říkáte; „Jak značný stupeň bláznovství je třeba k tomu, aby se taková pravidla zavedla dokonce do oboru domácího zřízení!“ „Ale J8 vám pravím, že tu nespravedlivě haníte; neboť taková jest povaha vši moudrosti o sobě, nespočívá-li na pevném základu lásky.

22. Jděte jen jednou do příbytku takového pravého arciučence a pozorujte jeho počínání; dejte si udati také příčinu, proč je jeden kus umístěn zde a druhý tam? A dovedete-li takového učeného muže uchopiti ze jeho slabou stránku, zažijete divy, jak vám dovede líčiti příčinu za příčinou s dějepisnou a matematickou důstojností a přesností.

23. Spatříte-li snad náhodou nějaký starý, rozbitý hrnec v koutě jeho pokoje a otážete-li se učeného muže, zda to také má nějaký význam, seznámí vás nejprve s dějinami této nádoby, jak jí na všecken způsob použil Alexandr Veliký, poživ léčivého, tělesným lékařem nařízeného nápoje, když táhl proti Persii. Potom vám také sdělí celou řadu vlastníků této pamětihodné nádoby a konečně řekne, jak se dostala do jeho rukou.

24. Otážete-li se ho však a řeknete: Jak můžete tak nadmíru pamětihodnou a cennou starožitnost postaviti do tak neúhledného volného kouta pokoje, zatím co by měla být uschována ve zlatém pouzdře v nějaké nejtajnější pokladnici, bude vám tento učenec ihned s největší dějepisnou a matematickou jistotou vykládati, že Alexandr veliký postavil tuto nádobu vyprázdniv její nápoj, rovněž do kouta pokoje svého stanu, jako je tomu zde, a že vylámané střepiny pochází ještě od toho, že Alexandr Veliký poškodil tuto nádobu při neopatrném obratu nohou.

25. Hledte, tak by mluvil takový učenec již u rozbitého hrnce, který může jistě vykazovati spíše vše jiné nežli to, že by kdysi snad sloužil kráklí Macedonskému. A kdybyste se jej otázali na kus, který by sebe nepořádněji a sebe zaprášeněji ležel v jiném koutě pokoje, dovede vám vysvětliti každý záhyb, ano i prach, který na něm leží, tak přesně, že budete žasnout.

26. Z toho však můžete zajisté zcela snadno posouditi, jaká je tu moudrost o sobě a tedy všechny její výplody, nemá-li jak už bylo poznamenáno, za základ náležitý stupeň lásky.

27. Proto jsem sdělil, abyste z toho mohli poznati domácí zřízení obyvatel obou našich pásů a zároveň však také z toho viděti, jaká jest moudrost o sobě. Protože však Můj rád a Má moudrost jest nekonečná a nevystihlá, nezbyvá pouhým kramářům moudrosti nic jiného, nežli pro vás nespočitatelné zabíhání ve všech jejích elementech

28 Že se tedy takové zjevy musejí z lásky moudrému jeviti nesmyslné a směšné, to jest tedy právě tak pochopitelné, jako by se každému muselo jeviti směšným, kdyby spatřil v římské tóze skutečného osla. Neboť věru, na takového domněle čistě moudrého hlupáka, nelze v duchovním ohledu ani o vlas lépe pohlížeti, nežli na takového osla v tóze na řečnické tribuně.

29. Příště si všimneme duchovní a náboženské stránky a pak se hbitě vyhoupneme na jiný pás. A proto pro dnešek dosti!

19. září 1842

Kapitola 31.

Školy moudrosti a vůle na prvé dvojici sousedních pásů.

1. Co se týče duchovního zřízení rozumí se jím u obyvatelů těchto pásů vše, čemu se člověk musí naučiti, nežli to přivede na dokonalého mudrce.

2. Abychom tedy blíže poznali toto duchovní zřízení, nemusíme si všímati ničeho jiného nežli jen učební látky: je-li tato známe jest tím také úplně sděleno celé duchovní zřízení, zejména je-li při té či oné látce připojen krátce ještě způsob jak učiti a se naučiti

3. Co jest tedy z mnohých učebních látek základní látkou, podle níž jsou jaksí oceňovány všechny ostatní látky? Tato základní látka se zejména v této vaší době také učeného světem u vás považuje za základ vší vědy. U vás sluje tato látka matematika anebo počty. V našem pásu se však tato věda nazývá pohotovost.

4. Této vědě se tam učí především a ustavičně do posledního výcviku ducha. Podle toho musí pak každý člověk dovésti každou věc přesně směrodatně určit a musí si učiniti největší snadností, aby našli v každém sebe nevydařenějším předmětu okrouhlé číslo, které jest základem celého tvaru předmětu co do jeho určení. Neboť říkají; Výpočet nějaké veličiny nic neprospívá, nezná-li se její kořen.

5. Proto hlavní cvičení záleží v tom, že žáci po předchozím základním vyučování musejí začítí pouhým pohledem určovati krychlový obsah a tak také plošný obsah každého jakkoli utvářeného předmětu a pak z určitého čísla naléztí ihned kořen a z něho jednotu. Můžete být ujistěni, že tito lidé dosahují v tomto takové zručnosti, že jsou schopni jen jedním letmým pohledem do nejmenšího určiti každý krychlový obsah a tak také s velikou přesností každé před nimi jsoucí hory. Ano, jsou dokonce v určování dalekých světových těles tak důvtipní, že jediným pohledem učiní větší a správnější výpočet, nežli jsou sto vaší nejdůvtipnější astronomové průběhem několika desetiletí.

6. Také dovedou každé číslo rovněž v krátké době na sebevětšího mocnitele umocniti a dovedou anebo neúplná čísla tak děliti že je konečně učiní pravým zlomkem. Příčina spočívá v tom, že jsou do všech číselných poměrů již od dětství jakoby živě vrozeni.

7. Stejnou dovednost mají pak také v určování váhy a v určování souměrnosti? Nemusím vás o tom dále poučovati; neboť z toho, co jest podáno, může vám být dostatečně jasno, v čem záleží základní věda těchto obyvatelů, jak se jí vyučuje a jak se jí konečně používá.

8. A tak se obrátím k jiné látce, a tato látka záleží v jistém způsobu architektury, která jest pak základem vlastního stavitelství.

9. Tento způsob architektury záleží v tom, že žáci musejí z všelijakých, o sobě zcela nesouměrně utvářených figur sestavovati všeliké úplně symetrické figury a konečně je i postaviti, kteréžto stavby sestávají opět ve větší stavby, a to tak až se docílí v malém měřítku jakési dokonalé podoby, buď obytného domu, hlavního kolejniho domu, archivu divadla anebo ještě jiné zde obvyklé budovy.

10. Když si byli žáci osvojili tento druh volné stavby v malém seznamují se pak s druhem pevné stavby. Jestliže si konečně toto rovněž dokonale osvojili, jsou pak vedeni k výzdobám a od těchto k potřebnému a účelnému opatření nábytkem té či oné budovy.

11. Dovedou -li nyní toto vše s náležitou obratností, pak se teprve začínají učiti čtení a psaní; psaní není o sobě ničím jiným, nežli co je ve váš (ovšem ve velmi nemotorném smyslu naproti tomu) kreslení a malování. Čtení však záleží v tom, že se seznamují s obdobami všech viditelných věcí a že musejí tedy z figurace vnějšího utváření každé věci poznati vnitřní smysl. A pak musejí dovésti vlastním skládáním různých věcí vložití do nich nový, libovolný smysl. Onomu se učí čtením a tomuto psaním.

12. Jsou-li v obou těchto oborech pevní, jsou pak vedeni k líčení aneb k věrnému kopírování obytných domů a celých krajin.

13. Ovládají-li také toto, dokonale a jsou-li tu zvláštní vlohy, pak jsou také vedeni k poesii, kterou pak začínají na bílé svitky líčiti jaksí věci vnitřního světa. Dokonalé výplody tohoto druhu a jejich účel jsme poznali již u příležitosti líčení kolejniho divadla.

14. Dokončí-li žáci také toto odvětví duchovního vzdělávání aneb jsou-li dokonalými mistry tohoto umění, pak se teprve zkouší síla jejich vůle. Kdo tu má mezi několika nejsilnějšími vůli, ten přichází do tajné školy, kde se učí podstatě primárního sázení. V této škole si musí předně osvojit úplnou botaniku tohoto pásu a musí dovésti atomicky (do nejmenších částíček) rozložit každou rostlinu od nejposlednějšího kořínku až do nejkrajnější špičky listu a musí přesně vědět, jak všechny části spolu souvisejí, čím souvisejí a jak vlastně ono duchovně – substancionální působení v hmotě ohledatelném.

15. Aby se však dosáhlo tohoto vyššího stupně poznání, odkazuje se a vede se každý žák především k vytrvalému ohledání sebe sama. Neboť nikdo nemůže ze své hmoty zřít duchovno ve hmotě jiné, dokud neučinil své duchovno absolutním (svobodným). Teprve pozná-li někdo sebe sama a nalezi-li se jaksí v sobě samém, jest pak teprve veden dále, a tu se mu ukazuje, že nyní již nesmí jeho hmota působiti; nýbrž takový žák si musí zvykat působiti duchovně. (smysl této věty jest asi tento; Prvému, to jest výkladu obdoba se učí tím, co my nazýváme čtením; druhému, to jest myšlenkovému výrazu pomocí skládání se učí tím, čemu říkáme psaní. Anebo krátce řečeno; Vykládání obdoba nazýváme čtením, sestavování známek psaní..)

16. Z počátku se mu ukazují jen malé zkoušky, kde působí duch absolutně bez přispění hmoty. Odtud se pak vede duch vždy dále a konečně dosahuje obdivuhodné dokonalosti, takže v jediném okamžiku ve své absolutnosti uskuteční více nežli skrze hmotu v dlouhém údobí.

17. Při tom se každému takovému žáku co nejjasněji vykládá, že taková každá vnější ruční práce je v podstatě přece jen prací ducha jenže duch nemůže být s takovou prací tak rychle hotov, protože má velkou překážku ve vlastní hmotě. Jestliže však tuto překážku určitým moudrým způsobem přemohl, může pak ve své absolutnosti tím rychleji a silněji působiti, protože ve vlastní hmotě nemá překážky.

18. Proč může duch (ve své absolutnosti) rychleji a mocněji a určitěji působiti nežli pomocí své hmoty? Protože jeho hmota jest velmi tvrdošjnou a to proto, že poutá dokonalého ducha. Stal-li se však pánem nad svou vlastní hmotou, pak se zajisté také stane pánem nad každou jinou hmotou, která poutá nevýslovně slabší a nedokonalé duchy nežli je on sám.

19. Jestliže si toto vše, takový žák účinně, anebo jak říkáte prakticky osvojil, pak se teprve uvádí do hlubšího poznání božského Ducha a jeho věčná vůle a ukazuje se mu tak možný způsob, jak se každý, v sobě samém osvobozený lidský duch může podle své libosti uvést v účinné spojení s věčným nekonečným duchem Božím, pokud je to božskému řádu libé.

20. Po tomto praktickém poznání se žáci seznamují též s láskou tohoto věčného ducha a ukazuje se jim, že jedině láska jest spojovacím prostředkem ducha lidského s Duchem Božským.

21. Pojal-li žák toto vše skutečně v sebe, pak se mu teprve moudrým učitelem podává hůl k sázení a džbán na vodu a on pak zkouší rovněž sázení prvního druhu, kterému se každému, takto vedenému žáku většinou zcela dobře podaří již při prvním pokusu.

22. Tímto duchovním odvětvím končí pak také veškerá škola na tomto pásu; neboť duch takto vzdělaný hledí pak do všech oborů s takovou jasností, že každé jeho slovo je tu tolik jako vykonaný skutek a nepotřebuje tedy v ničem již vyučování. Neboť v tomto stavu jest pak každý duch ve všem dalším poučován Duchem Božím Samým.

23. N.B.: Taková škola by měla i na vašem zemském tělese lepší účinek nežli všechna gymnasia, lycea, univerzity a duchovní semináře, po jejichž uplynulé době jsou sice chovanci poděleni ceremoniálním (vnější nepravý) svatým duchem, nikoli však pravým Duchem Svatým dokonalého vnitřního života, a proto pak jsou však také jejich skutky jako jejich duch, kterého přijali. Ale říkám vám; Tato škola k přijetí pravého živého Ducha by mnohem méně stála, nežli škola ke konečnému přijetí mrtvého ducha, který ničím není, nikdy ničím nebyl a také věčně

ničím nebude! Jsou sice již tu a tam na této Zemi malé začátky a časem se zvětší a zvětší, ale nepoměrně veliká jest vedle toho ještě škola kamenů; rozumíte, co tím chci říci.

24. Avšak nyní jsme na našem Slunci, a tak také tu uzavřeme naše duchovní vzdělání poznámkou, že právě takové duchovní vzdělání se děje takto zcela znamenitě na jižním pásu. Rozdíl záleží pouze v tom, že na jižním pásu jest všeobecnější nežli na severním.

25. Nyní víte celou podstatu duchovních poměrů a tak příště probereme jen ještě náboženství s těmito duchovními poměry úzce spjaté, které vás jistě nenechá neuspokojenými. A tak tedy pro dnešek dosti.

20. září 1842

Kapitola 32. Bohoslužba a uzavírání sňatků na prvé dvojici vedlejších pásů.

1. Co se týče náboženství, není na těchto obou pásech všeobecného obřadního anebo jaksi vnějšně viditelného náboženského kultu; neboť toho jsou obyvatelé těchto pásů nejuhlavnějšími nepřáteli, protože podle jejich nanejvýš řádně uvážených nelze něco vnějšně hmotného spojití s nejčistším duchovním právě tak, jako číslo dvě s číslem sedm.

2. Proto nespátří na těchto pásech nikdo nic, co by mu vnějšně vzato, mohlo dáti nějaký popud k něčemu vyššímu. Proto není u nich žádné tak zvané doby sváteční anebo sobotní.

3. A z téhož důvodu právě nemají tito obyvatelé taky veskrze ani ten ani onen způsob měření času a proto neurčují nikdy čas. Neboť říkají: Určování času jest v rukou nejvyššího Ducha, člověk však nemá měřiti, k čemu Nejvyšší Bůh nedal měřítka. A říkají dále: Náš Svět rozprostřel před námi velký stavitel Světů a plochami dal každému pokyn any je měřil. Ale pro dobu trvání nestanovil nikde měřítka: proto ji také nemá člověk svévolně rozřezávati. Dal nám sice měřítka, a tímto měřítkem je každému vlastní život. Dále vzal ještě velké měřítka na rozsáhlý stan nebeský: podle tohoto měřítka se pohybují daleké světy a také náš vlastní Svět se řídí ve svém běhu tímto velkým měřítkem. Ale ani toto ani pro ono měřítka nám nedal do ruky kružidlo, abychom je mohli dělití a měřiti.

4. Z tohoto důvodu se tedy obyvatelé tohoto pásu naprosto nestarají o čas. U mnohých jde toto tak daleko, že ani nevědí, které z jejich dětí jest starší. Stáří tam určují podle zralosti ducha, tu a tam podle váhy těla.

5. Že pak z tohoto důvodu není o nějaké sobotě ani řeči, snadno seznati z toho, co již bylo uvedeno.

6. V čem tedy záleží náboženství, nespátřujeme-li v zevnějšku nikde ničeho, co by na ně upomínalo? U těchto obyvatelů jest vše co činí podle jejich zásad bohoslužbou. Pro tuto bohoslužbu mají následující zásadu, které jejich mudrci učí všechny lidi těchto pásů; My jsme se nestali sami sebou, nýbrž síla nejvyšší moudrosti Boží nás takto utvořila a dala na tuto půdu. Právě tato síla nás stále udržuje a vede a vždy na nás dobře pamatuje, jak a kdy bychom měli konati díla aniž bychom při každém našem kroku nebyli pamětliví toho, že jej musíme a také chceme konati jen ke službě Toho, Který nás ustavičně opatřuje všemožnou energií.

7. Proto nemá nikdo nikdy mysletí na to, jakoby konal něco pro sebe, nýbrž cokoli koná, ať koná pro Toho, Který jej opatřil a ustavičně opatřuje energií. Moudrost a přesné jednání podle ní jest pravou bohoslužbou. Proto ať každý koná neprodleně to, co poznal v řádu své moudrosti jako podle řádu dokonalé. A tak budeme vždy sloužiti Tomu, v Jehož nejvyšší moudrosti jest za základ položen úmysl, že nám vytýčil takové cíle, kterými máme podle poznaného řádu činiti zadost právě tomuto Jeho nanejvýš dokonalému úmyslu.

8. Proto máme každým dechem plic Bohu sloužiti. A každý z našich kroků má býti odměřen a dobře uvážen. Neboť ze všeho poznáváme, že Bůh jest v Sobě Samém nejdokonalejší řád.

9. Kdo tedy ve všem konání činí zadost tomuto řádu, ten slouží Bohu, kdo však tento řád lehkomyšlně přestupuje, nemaje na zřeteli míru svých kroků a míru svých rukou, ten se podobá nesmyslnému plodu, jenž by chtěl vlákna svých kořenů vyrážeti do vzduchu, větve však do země. Také větve sice časem vyženu kořeny do půdy; avšak kořeny do vzduchu obráceně, se nepřemění ve větve a užitečného plodu nepřinesou.

10. Jako však ten, kdo je ještě dítětem, činí jen malé kroky a svýma nohama nemůže ještě vystihnout míru, protože nohy nemají o sobě ještě řádné míry a k náležitému pohybu jsou ještě příliš slabé. Když však dítě dosáhlo úplné zralosti a ve všem se stane mužným, pak obdržely jeho nohy náležitou míru, kterou je sto přeměřiti velké plochy, tak musí každý člověk také začít se svou vlastní slabostí a musí sto sama sebe víc a více odměřovati. Nalezl-li úplně svou vlastní míru, pak může také touto správně nalezenou mírou, měřiti míru božskou.

11. Míra jest však řád: dokud někdo nepoznal svého vlastního řádu, nemůže také poznati nejvyšší řád Boží. Nepoznává-li však tento Řád jest veškeré jeho konání marné; neboť jak by mohlo míti cenu nějaké jednání bylo-li konáno někým, kdo by nevěděl, co koná?

12. Proto by neměl nikdo konati něco, pro co nemá míry. Má-li však správnou míru, ať podle toho jedná; neboť správná míra jest řádem Božím podle něhož jest každý povolán jednati.

13. Hle toť vlastní hlavní zásada, co se týče náboženství obyvatelů těchto pásů. Oni jsou tedy stálými sluhý Božími, a celé trvání života jest pro ně nepřetržitou sobotou.

14. Z tohoto důvodu jest také tedy celá jejich domácnost a jejich pohyb odměřen. Protože poznávají Boha jako nejvyšší Řád, nechtějí se tomuto řádu také ničím protiviti.

15. Jen jediný akt mohli bychom považovati za jakýsi náboženský obřad a to je akt manželského spojení mezi dvěma manžely. Chtějí-li se dva spojit jako manželé, děje se to takto: Nejprve si vyhledá muž vnějšně dobře utvářenou bytost; a nalezl-li ji, odebere se ihned k rodičům této ženské bytosti a řekne Otcí, který bývá za tím účelem vyzván, aby vyšel z domu a předstoupil před uchazeče; „Viděl jsem tvář tvé dcery: zalíbila se mi. Chceš-li, dovol mně zkoušeti řád jejího srdce.“

16. A otec se opak odměřenými kroky přiblíží k uchazeči a řekne: „Ukaž mně míru tvé nohy a míru tvé ruky; a já tě uvedu do svého domu a ukáži ti celou míru své dcery. „Tu natáhne uchazeč ruce, a jak jen daleko možno i nohy. Otec změří pak ruce i nohy; a shledal-li míru dobrou, zavede uchazeče odměřenými kroky do svého příbytku a dá mu poznati míru své dcery.“

17. Vyhovuje-li tato míra uchazeče, dá otec bez nejmenší další zásady dceru uchazeči. Jestliže však míra neodpovídá, pak uchazeč ihned sám odstoupí; neboť míra dcery byla vůči jeho míře v nerovném poměru.

18. Vzal-li si však při dobrých poměrech uchazeč nevěstu, odvede-li ji ihned mimo vám již známý okruh přímého řádu a čeká tu ihned na všechn přicházející lid takového domu.

19. Když také domácí lidé přišli mimo přísná okruh, pak padnou všichni na zem a chválí velikého Boha, že dal ženichovi nalézti vhodnou nevěstu. Po této chvále všichni opět povstanou a otec vkládá na ženicha a nevěstu ruce a praví jim: „Řád Boží vás uvedl dohromady, v tomto řádu zůstávejte také budoucně vždy až na věky! A opatří-li vám Boží moudrost potomky, pak je vedte do téhož řádu, kterým jste se sami stali řádem.“

20. Poté se odeberou otec s domácím lidem opět do svého příbytku: a ženich vede svou nevěstu do příbytku svých rodičů. Když přišel až k okruhu řádu, ubírají se ihned jeho rodičové a sourozenci s otevřenou náručí k němu a odvedou ženicha a nevěstu do příbytku.

21. Také tu vkládá otec ruce na ženicha a nevěstu a říká nad nimi tatáž slova, která říkal předtím otec k nevěstě. Pak se Bohu vzdává opět sláva načež se koná náležitá hostina.

22. Po hostině se ubírá ženich s nevěstou v doprovodu svých rodičů žijí-li ještě, jinak také s bratrem a sestrou do koleje, a to do oné do jejíž obvodu patří takový obyvatel krajiny. Tam obdrží tento nový svatební pár od nejvyššího mudrce nové jméno a také se mu oznámí kde si může zřídit novou držebnost.

23. Novomanželé pak zůstávají, duchovně i vnějšně se bavíce, tak dlouho v koleji, dokud není moudrým stavebním dělnictvem takové kolej dokončen obytný dům i s pozemkem. Pak se novomanželé opatřují ovocnými pruty a za doprovodu mudrců se odeberou do nového příbytku a bývají pak kolejí po tak dlouho stravování, dokud vlastní sadba nepřináší dostatečně plodů, k čemuž obyčejně podle vašeho počítání času je třeba nejvýš jednoho roku.

24. Oba rodičové aneb také sourozenci se však vrací ihned do svého domova, když byl nejvyšší mudřec převzal novomanžele. V příbytcích se pak nenavštěvují ani děti, ani rodičové ani jiní sousedé: zato však častěji buď v kolejích anebo na volných prostranstvích před obytnými domy a jsou tu vždy po veselé náladě, když se opět shledají.

25. Hledte, tento obřad může býti v jistém ohledu nazýván jediným vnějším viditelným náboženským kultem, a to proto že se tu děje jednání, mající základ dříve vnější míru: Neboť při každém jiném jednání musejí být zkoušky nejprve vnitřní myšlenkou a pocity, nežli se přikročí k vnějšímu jednání, které však nicméně o sobě je většinou takové, že závisí na vnitřní, duchovní činnosti nežli na činnosti rukou.

26. Mohli byste zde sice také ještě slyšeti něco o plození dětí a konečně o umírání: avšak pro tento dvojí akt vás odkazuji na střední pás Slunce. V tomto ohledu se podobají oba vedlejší pásy úplně pásu střednímu. A tak bychom tedy věděli vše pamětihodné, co se týče obou těchto pásů a proto se příště obrátíme ihned k oběma sousedním pásům. A pro dnešek tedy dosti,

22. září 1842

Kapitola 33. Druhá dvojice pásů odpovídající naší Zemi.

1. Co se týče obou těchto sousedních pásů jsem od dvou předchozích odděleny vysokým horským prstencem. Od tohoto horského prstenu vybíhají pak do pásu, který se tu má popisovati, všemi směry horská pásma a spojují se dokonce tu a tam s nejbližším horským prstencem, který dělí třetí pás od tohoto druhého pásu.

2. Tento druhý prsten anebo zemský pás jest značně užší, nežli ona předchozí. Zato jak severní tak i jižní pás odpovídají jen jedině Planetě.

3. Nepřetržitě probíhající vodstvo (moře) není v obou těchto pásech nikde. Ale velká a rozsáhlá jezera jsou velmi mnohá, rovněž i veletoky. Zejména jižní pás je na vodu mnohem bohatší nežli severní. Tak bychom tedy měli již všeobecnou představu o obou těchto zemích.

4. Avšak u obou předchozích pásů jsme viděli a slyšeli, že odpovídají planetě Merkuru a planetě Venuši. Které Planetě však podle toho odpovídají tyto pásy?

5. K objevení této Planety na vaší Zemi nebudete mít zapotřebí utíkat se k příliš silným dalekohledům: neboť věru na tuto Planetu můžete narazití nosem, jelikož je to táž Planeta, která

nosí vás. Tedy vaše Země jest Planetou odpovídající oběma těmto pásům a to severnímu severní a jižnímu jižní polokoule Země.

6. Chcete-li tedy jedním pohledem spatřiti zřízení obou těchto pásů, pak přeneste jen veškeré poměry vaší Země v ohledu státním a osobním na oba tyto pásy a budete tu domovem jako ne své vlastní půdě. Jen musíte vzítí náležitě kultivovanou část vaší Země a přenéstí ji jak ze severní tak i z jižní Země na oba naše sluneční pásy, a budete pak úplně doma. Neboť po- hanští národové se svým domácím zřízením se tu postrádají, tedy také černoši a některé jiné temně zbarvené druhy lidí a tím také všechna jejich domácí politická a náboženská zřízení.

7. Ale vypadá to všude tak, jako tomu bylo kdysi bylo za dobrých křesťanských dob mezi pravými křesťany, a jak to vypadalo s izraelským národem, když byl ještě pod Jesuou a to v severním pásu tak, jako za dobrého křesťanství na Zemi, a jižním pásu jako u izraelitů za do- by Jesuy.

8. Nuže když toto víte, pak budete také brzy hotovi s našimi oběma pásy druhého řádu, ne- boť je-li tu vše v řádu, jako na vaší Zemi, pak se tedy již nemusíme zmiňovati o ničem jiném nežli všude jen o tom, co je příznačné Slunci, a pak budeme míti vše, čeho je nám třeba k přesnému poznání obou těchto pásů.

9. A v čem záleží to, co je příznačné Slunci na rozdíl tomu, co je příznačné planetám.

10. Co je tu příznačné Slunci, záleží předně ve větší dokonalosti všeho toho, co můžete spatřovati na zemi pod dvěma danými podmínkami.

11. Ale za druhé různost spočívá v tom, že v obou těchto pásech není vůbec žádných oboj- živelníků ani ve vodách, ani na zemi a tak také žádných dravých zvířat. Jsou tu sice zvířata, která se podobají postavou dravým zvířatům; jsou však nicméně ušlechtilá a mírná. Také tu nemají zvířata vesměs proti sobě zbraní jako ne vaší Zemi, nýbrž v tomto ohledu se podobají téměř všechny svou povahou jehňatům a živí se travou a kořeny.

12. Za třetí spočívá různost v rostlinstvu. Setkáváte se tu sice se všemi více než 200 000 druhy trav, rostlin a keřů, které se vyskytují na vaší Zemi. Ale jsou tam předně rovněž bez se- men! Jako na středním pásu slunečním a rostou všude na vhodných jim místech volně z půdy, asi jako na vaší Zemi mech, různé houby a také několik málo rostlin, zejména v krajinách rovni- ku vaší Země. Ale přesto v obou těchto pásech mohou býti veškeré rostliny a stromy pěstovány nejen přesazováním výhonků, nýbrž tedy plody samými, které jsou sice o sobě vesměs bez jader, tak jako je tu ve východní zemi jeden druh hroznů, který je rovněž bez jader. Je-li však jeden nebo druhý zralý plod vložen do půdy, vyrůstá z něho ihned opět stejná rostlina anebo stejný strom.

13. Hledte, toť hlavně to, co je vlastně odlišné a příznačné Slunci.

14. Co se týče lidí a jejich zřízení jak v ohledu státním, domácím a náboženském, odpoví- dají úplně tomu. Jak to zde bylo již předtím ukázáno.

15. Vy se tážete: Věří v Krista ukřižovaného? A Já pravím vám; V celém severním pásu ne- zná nikdo jiného Boha nežli jedině Krista Ukřižovaného! Neboť Toho tam zvěstovali titíž apošto- lové, kteří Ho hlásali zde. Nesmíte však tamní křesťanství pozorovali s hierarchickými (kněžsky – církevními) očima a nesmíte si také mysleti, že jsou tam tedy modlitebny a všeliké zahálčivé a líné kláštery, Celý pás jest jen jedna obec křesťanská, která má jen jedno evangelium a věrně a pravdivě v duchu a vší pravdě uznává jednoho a téhož Krista.

16. Jižní pás se v náboženství rozeznává od severního jen tím, že v pásu jižním znají oby- vatelé také velmi dobře starozákonní předchozí stavby k hlavní stavbě Nového a věčně trvající- ho Zákonu; zatím co obyvatelé severního pásu mají o tom sice také poznatky, ale říkají: My sice

ctíme a vážíme si všeho toho, co má i sebe nepatrnější vztah na našeho Pána: ale máme-li Jeho Samého, pak toho ostatního zanecháváme a zůstaneme při NĚm! Proto jsou však také tito obyvatelé severního pásu mnohem moudřejší nežli obyvatelé pásu jižního; neboť oni jsou v základě samém, tito však v základu, aneb oni jsou v lásce a z ní ve vší moudrosti, a tito v moudrosti a z ní teprve v lásce

17. Rádi byste zajisté věděli, zda jsou zde lidé schopni též hřešiti a zda je tu podle toho také křest pro znovuzrození a tedy také vykoupení od smrti k získání života věčného? Hřešiti jsou schopni lidé na všech Hvězdách, tedy i zde. Neboť kde jsou bytosti v v absolutní svobodě, tam jsou také nutně buď příležitostně anebo na vždy trvajících základních zákonů, kterými jsou svobodné bytosti teprve sto poznati svou svobodu. Neboť svoboda záleží jedině a toliko v tom, že svobodně žijící bytost daným zákonem poznává, že může následkem své svobodné vůle tento zákon zachovávat anebo nezachovávat. Jsou-li však někde svobodné bytosti, jejichž vůle je vázána na ten či onen svobodný aneb mravní zákon, že jej mohou zachovávat anebo nezachovávat, pak se rozumí samo sebou, že při takové příležitosti jest hřích anebo přestoupení zákona možné všude, kde existují bytosti, které právě mají takovou zkoušku svobody prodělávat.

18. Tak se tomu může zajisté také rozuměti u našeho pásu. Jenže následkem vážnosti těchto Slunečňanů jest hřích proti zákonům lásky téměř ještě řidší nežli z vás dokonalé zachování tohoto zákona.

19. Jsou-li však přesto také tu a tam hříšníci, pak musí zajisté také býti odpouštění hříchů a tedy křest a vykoupení. Vykoupení, křest a pokání jsou tam však jedno; neboť každý hříšník, vrátí-li se k zákonu lásky, lituje svých chyb a uchopí a ožíví v srdci Krista, má ihned podíl na vykoupení, bývá pokřtěn Duchem a dosahuje znovuzrození k věčnému životu.

20. Tak jest tomu také v jižním pásu; jenže, následkem poněkud větší bujnosti země jest hřích poněkud běžnější nežli na severním pásu. Hleďte, to by bylo tedy opět něco, obzvláště v nynější době, silně rozděleno naproti Zemi.

21. Jinak se však vyskytuje vše tak jako na vaší Planetě. Jsou tu dokonce města a vesnice a také samoty. Dokonce byste se velice podivili, kdybyste tam našli ty nejkrásnější vinohrady a vyšší všelikými lesy porostlé pohoří, až k oněm výšinám, kde následkem čistého vzduchu nemůže již nic vegetovati. Ano nepostrádali byste dokonce pluhu a rovněž srpu. Jenže si musíte představití vše mnohem v dokonalejším stavu nežli na vaší zemi.

22. Lidé sami nejsou o mnoho větší nežli na Zemi, ale jsou mnohem krásnější a dokonalejší. Jejich oděv jest zcela prostý, asi tak jako byl kdysi u národa Izraelského.

23. Jejich zřízení jest čistě patriarchální (arciotcovské) v čele jest otcovský vševládce (a v rozsáhlejších státním ohledu teokratické - teokracie, bohovláda! to jest nejvyšším Pánem a Králem jest Bůh). Proto jsou také v nepřetržitém spojení s nebími a mají ustavičně viditelný duchovní styk. Ano Já Sám prodlévám častěji mezi nejčistšími a nejdokonalejšími v lásce a pokore.

24. Co se týče jejich sňatků bývají vpravdě uzavírány v nebo – to jest z čisté lásky ke Mně a požehnávají je rodiče a andělé ve jménu Mém.

25. Plození lidského pokolení se zde sice děje souloží; ale soulož jest tam jednáním, které patří k nejvyšším náboženským, zbožným a duchovním jednáním.

26. Umírání jest pak většinou svobodným vystoupením z těla které po tomto výstupu jest pohřbeno ve zvláštním k tomu určeném poli. Rozklad se děje neobyčejně rychle a jest provázen vždy velkou libou vůní, která obveseluje a oživuje všechny myslí, protože jim poskytuje jaksi předchuť nebeského ovzduší.

27.. Také tu lidé nemají žádných svátků a počítání času a také se málo starají o jakékoli tajemství v přirozenosti věcí. Neboť jejich nejvyšší moudrost záleží jedině v tom, že vždy říkají; Máme-li Krista, pak máme vše, neboť bez Něho všechny věci v nekonečném věčném vesmíru nejsou ničím jiným nežli jen prázdným kruhem!

28. Kdyby však chtěl někdo z vás mít od nich o tom či onom vysvětlení, budou sto mu je také z nehlubších základů dáti, ačkoliv nemají prázdných škol. Neboť jejich výlučně jedinou školou jest Kristus a můžete být ujištěni, že z této školy vychází největší učenci.

29. Budete se asi domnívati, že zde chodí ještě asi mnoho smutných a pobožnůstkářských žen a mužů, kteří se sotva odvažují vzhlednouti od země, Ó, nikoliv! Já pravím vám: Tak veselé, jaré a družné lidi nenajdete na celé Zemi nikdy, jako právě zde. Mají dokonce hudbu a divadlo, jakož i velké koncerty, ale to ovšem v jiném smyslu, nežli jak to máte většinou vy. Neboť při všech těchto zábavách jest Pán nejsvětějším Centrálním bodem, kolem Něhož se tu vše otáčí, kdežto u vás na Zemi bývá dokonce i za nejlepších příležitostí ponecháván doma; nemluvě ani o jiných poměrech!

30. A tak jsme si tedy v největší stručnosti úplně prohlédli také oba tato pásy. Že však také klimatické sluneční poměry jsou v tomto pásu téměř zcela tytéž jako v pásích ostatních, můžete velmi snadno posouditi z toho, že patří právě tak dobře k slunečnímu světu jako ostatní krajiny.

31. Že tedy také tyto pásy oplývají nejrozmanitějšími a často obdivuhodně velkými přírodními jevy, které však nikdy nejsou pustošícími netřeba se snad zmiňovati. A tak nám pokud se týče těchto obou pásů nezbyvá také již nic obzvláště pamětihodného, o čem bychom se měli zmiňovati.

32. Mohla by snad jednou vzniknouti ve vás otázka, zda nenachází měsíc vaší Země také v těchto obou pásích nějakou obdobu? Ale můžete si zapamatovati, že žádný Měsíc Planet není na Slunci v žádné době. Neboť Měsíce mají své obdoby jen na Planetách k nimž náleží.

33. Nyní jsem však také s našima oběma pásy úplně u konce a proto se příště obrátíme ihned k nejbližšímu, tedy třetímu pádu. A tak tedy pro dnešek dosti!

23. září 1842

Kapitola 34.

Třetí dvojice pásů. Její severní pás odpovídající planetě Marsu.

1. Jak jsme již prve určili, odebereme se nyní tedy také na třetí pás. Tento pás jest jak na severu, tak i na jihu ze všech pásů ze všech nejmenší a měří od jednoho horského pásma ke druhému průměrně sotva přes tisíc německých mil.

2. Také tento pás nemá nepřetržitého vodstva (moře) ale za to má nicméně mnohem větší a rozsáhlejší jezera nežli pás předchozí.

3. Země o sobě jest méně hornatá nežli všechny ostatní země, které jsme dosud poznali, mimo směrem k pohraničnímu pohoří, která mají ovšem ještě značné výběžky do ploché země. Tyto výběžky vedle několika bezvýznamnějších jejich odboček, jsou také zároveň jediný pohoří, která pokrývají zemi, jež je jak již bylo poznamenáno, většinou rovná.

4. Jelikož jsme však dosud viděli, že vyjma hlavní pás odpovídají všechny ostatní dosud oznámené pásy Planetám, může se někdo z vás tázati, zda tento třetí pás neodpovídá také jedné Planetě? A Já pravím vám, že toto vše jest zcela v řádu: a tak tento pás (to jest severní pás této třetí dvojice) odpovídá Planetě Marsu.

5. Jako je však tato Planeta ubožejší, ano v jistém ohledu nejnuznější ze všech Planet, tak jest také její příslušný pás nejnuznějším ze všech ostatních pásů.

6. V čem však spočívá vlastně tato nutnost? Nespočívá snad tak velice v ohledu duchovním, jako mnohem spíše v přirozeném.

7. Neboť předně lidé tu mají neúhlednou a málo krásnou formu, jsou malí a poněkud tlustší, a ve svém zevnějšku nemají naprosto nic přitažlivého. Jsou barvy světlohnědé, mnohdy však také přecházejí do barvy dosti temné. Utváření jejich obličeje je dosti podobné jakou u obyvatel Grónska z vás, některých Japonců a Eskymáků. Avšak jejich oděv se nepodobá právě oděvu jmenovaných národů vaší země, nýbrž sestává z jakési zástěry, která se uvazuje kolem krku a odtud sahá v kolik záhybech přes celé tělo až po kolena. Má jak pro muže, tak i pro ženu jeden a týž tvar. Pro obě ruce jsou na obou stranách ponechány dva otvory, aby jimi mohli lidé vystrčiti ruce k nějaké práci; nemají-li však práci, pak stáhnou své zrovna nepřilíš vábně vypadající paže opět pod plášť. To je tedy prvá nuznost.

8. Za druhé však záleží nutnost ve vegetaci a v říši zvířecí. Neboť vegetace se omezuje pouze na několik málo druhů nevzhledných ovocných stromů, jimiž pěstování přináší obyvatelům tohoto pásu potřebnou potravu. Tráva tohoto pásu, která se však vyskytuje ještě poskrovnu, podobá se asi onomu mechu na vaší Zemi, který spatřujete nezděka na mocných starých stromech anebo tu a tam také na starých doškových střechách chudobných venkovských chalup.

9. Půda sama jest zde již dost pevná a někdy také velmi kamenitá a písčitá, zejména na březích značně velkých jezer a řek.

10. Zvířena záleží pak z jediného druhu ovcí, které se podobají asi vám neznámému losu Sibíře. Toto zvíře je opatřuje dosti chutným mlékem, a z jeho velmi jemné vlny si připravují potřebný oděv. Pak je tu ještě druh červů, který se živí travou. Tento druh červů má asi vlastnost vašeho bource morušového a přede nad zemí dlouhá vlákna jako pavouk. Obyvatelé tohoto pásu sbírají tato vlákna a zhotovují z nich látku, které používá zejména ženské pohlaví na pláště.

11. Vzduch je oživen jen jediným druhem ptactva ten jest dosti četný. Tento druh ptáků chovají také zkrocený a peří používají k přípravě odpočívadel, které nenáleží z ničeho jiného nežli z malého zemitého náhonu, na něž se klade toto peří a přikryje pak tkaninou z níž zhotovují také pláště.

12. Dost oživeno jest však vodstvo, u jehož břehů pojíždějí obyvatelé pásu na malých plavidlech. To by tedy byla opět připravená nuznost.

13. Za třetí záleží však ona nuznost také ještě v obyvatelných budovách; neboť skládají se obyčejně z jakéhosi výklenkovitého prohloubení v nahozeném zemitém násypu. Tento násyp se zvedá asi tři sáhy nad zemí. V tomto násypu se vyhlubují výklenky, rovněž do hloubky asi tři sáhy. Kolem výklenku jest umístěno napřed již popsáném opěradlo a v pozadí jest jakýsi stůl rovněž ze země, na něž kladou obyvatelé své výživné plody, chtějí-li jísti.

14. Tu a tam, zejména směrem k horám, jsou také větší přibytky vyhloubené ovšem do hor.

15. V těchto přibytcích se zhotovují také nutná náčiní, kterých potřebují k nutným pracím. V tom spočívá také již celý průmysl a celé přírodní bohatství obyvatel tohoto pásu.

16. Hledte, takový jest tento pás, jakož i jeho přiměřená planeta vybavená v přirozeném ohledu nejvýš nuzně. Ale ne tak nuzným jest tento pás v ohledu duchovním. Neboť za to, že tito obyvatelé nalézají málo půvabu v utváření jejich svata, mají stále vnitřní nazírání, kterým pak jejich nanejvýš nuzný svět je v nich samých tak znázorněn a zjasněn, že jim poskytuje o mnoho větší radosti nežli svět středního pásu svým obyvatelům.

17. Nejsou sice hrdinové vůle, ale jsou tím větší ve všemožném zapírání. Jsou to v tomto ohledu praví Diogenové. (Diogenes byl řecký mudrlec zevně nadmíru uskrovněný). Právě z tohoto důvodu nabývá pak tím většího rozmachu jejich vnitřní duchovní život, a proto očima svého ducha spatřují v nejnepatrnějších věcech nádheru o nichž se žádnému mudrci na vaší Zemi ještě ani nezdálo.

18. Že tedy také jejich státní, domácí a náboženské zřízení jest nanejvýš prosté, lze již velmi snadno posouditi ze všeho toho, co bylo dosud o nich řečeno.

19. Jejich státní zřízení není vlastně nic jiného nežli poměrem rodinným, následkem něhož rodiny blíže spřízněné budují své příbytky ve velmi nepatrných vzdálenostech vedle sebe a žijí v nich mezi sebou ve stálém míru a nerozlučné jednotě.

20. Jejich vzdělání přechází čistě na duchovno. Neboť nestarají se o nic jiného, nežli aby duch dětí dosáhl pokud možno brzy vnitřní samostatnosti. Jestliže z toho děti svým chováním složili náležitě zkoušky, přivádějí se k „Bohočlověku“ a Toho musejí poznati jako základ všech věcí a jako jediného Vůdce lidského pokolení.

21. Neboť říkají; Jsi-li v nějakém cizím domě, pak nemáš mnoho co dělati a se starati; jsi-li však v domě svých rodičů, pak jsi v něm již zaopatřen. Vy však jsme na světě, jako v cizím domě; oč bychom se tu měli starati? Jsme-li však v samostatnosti svého ducha, pak jsme jako v otcovském domě a tedy dobře zaopatřeni; neboť Bůh, nejlepší Člověk se stará v tomto domě o všechny Svě tvory, jako nejlepší Otec o Svě děti ve vlastním domě. Máme tedy jen jednu starost, to jest abychom přišli především do tohoto obytného domu! Jsme-li v něm, pak jsme také již opatřeni vším; neboť ačkoliv nejlepší Bohočlověk vybavil náš vnější svět jen nuzně, protože jest nám příbytkem cizím, vybavil nicméně tím bohatěji onen domovský příbytek, v němž On Sám Se o nás všechny stará jako nejlepší Otec o své děti.

22. Hledte, následkem této zcela prosté zásady nezáleží pak také jejich náboženské zřízení v ničem jiném nežli pouze v tom, že se každý snaží dosáhnouti předně samostatnosti svého ducha, a to pokorou a sebezapíráním. A potom však vždy víc a více poznávati Bohočlověka a býti Jím veden.

23. Toť tedy však také již vše, čím se mohou obyvatelé tohoto pásu pokud se týče vykazání veškerého vzdělávání. Nenajdete tu žádných chrámů, modliteben a vůbec žádných škol. Nýbrž otcovský výklenek, který je v každém rodinném domě, jest vše ve všem, neboť v tomto výklenku shromažďuje otec občas celou rodinu, která se skládá mnohdy ze třiceti údů, a učí je nalézati vnitřní domovinu a v ní jediného pravého Hospodáře. A skončil-li toto vyučování všelikými vhodnými rozhovory a povídkami, žehná své rodině a ta pak může jíti k té či oné malé práci, anebo se také může odebrati do zvláštních, poněkud menších výklenků a tu v osamělosti přemýšleti o tom, co slyšel a zároveň konati pokusy, jak daleko se v ní již odhalil příbytek a domovina.

24. Modlitba a tedy také celá bohoslužba nespočívá v ničem jiném, nežli jen ve stálé, živé touze učiniti si, pokud možno brzy, nade vše žádoucí vnitřní známost s nejlepším Bohočlověkem a tedy také s jediným pravým Hospodářem

25. Znamení, kdy ten či onen jest blízko přede dveřmi příbytku Hospodáře, které se mu mají co nejdříve otevřít, spočívá ve slyšení nadmíru plně znějícímu zpěvu sfér. Následkem tohoto zjevu mají pak tito obyvatelé také úsloví, které zní takto; Uslyšíš-li kterak velké světy zpívají vznešený chvalozpěv velkému Hospodinu, pak považ, že stojíš na prahu oněch dveří, které vedou do svatého příbytku jedině pravého a předobrého Hospodáře!

26. Může-li potom ten či onen vypravovati, že něco takového slyšel pak mají z toho všichni ostatní velkou radost a přejí mu na další jeho dráze štěstí a vytrvalost.

27. Vstoupil-li však někdo jednou úplně do této vnitřní otčiny, uspořádá se v takovém rodinném domě tichá, radostná slavnost, k níž bývají pozváni též sousedé. Tato slavnost jest však potom také to jediné, co zde můžete spatřovati a záleží ve veselé a vždy střídme hostině a konečně ve všeobecné chvále jedině pravého Hospodáře.

28. Ti kteří jsou již úplně doma ve vnitřním příbytku, se také seznamují se zčlověčením Pána a mají z toho převelikou radost. Neoznamuje se jim však jak nevděční lidé oné Planety k tomuto předobrému Hospodáři, který jejich Zemi prokázal nevýslovnou milost tím, že chtěl na ní přijmouti dokonce lidsko – tělesnou přirozenost.

29. Nuže, hleďte, tu máme celý severní pás. Co se však týče jeho jižního protějšku, uzavírá tento v sobě čtyři malé Planety o jejichž příslušném poměru k tomuto pásu se zmíníme příště, abychom opak ihned přišli na pás čtvrtý! A tak pro dnešek dosti!

24. září 1842

Kapitola 35.

Jižní pás třetí dvojice pásů – odpovídající asteroidům.

1. Zmíněné již čtyři malé a jaksi rozptýlené Planety ((tak zvané asteroidy, určitý počet nejmenších světových těles, které krouží kolem Slunce mezi Marsem a Jupiterem). mohou býti také nazvány mrtvými Planetami (tak zvané asteroidy, určitý počet nejmenších světových těles, které krouží kolem Slunce mezi Marsem a Jupiterem). Protože je na nich již jen málo živých bytostí; a ty které tu ještě jsou, jsou obzvláště přirozené a duchovnu téměř odcizeny.

2. Tyto Planety jsou také v přirozeném ohledu tak malé, že i největší z nich nemá průměr vašeho měsíce. A jejich vegetace jest rovněž neobyčejně skrovná, takže až na několik málo bylin a nuzně vybavených keřů se tu nic nevyskytuje.

3. Jen na té největší se vyskytuje také druh malých, ovocných stromů, které jsou však sotva větší, nežli u vás tak zvané zákrsy; a i tento druh stromů přináší hubený plod, který se podobá asi vašim bukvicím, seménkům v limbových šiškách.

4. Nemnozí lidé, kteří jsou velmi malé postavy, se živí ještě zcela pohodlně tím, co jim dává jejich malá země a odívají se pery některých krotkých ptáků, jejichž maso požívají, jakož i kůžemi několika málo domácích zvířat, podobajících se asi vašim králíkům, krysám a myším. To jsou zároveň také největší zvířata těchto zemských těles.

5. Jsou tu sice ještě někteří červi, několik málo létajícího hmyzu, jakož i některé druhy žab a ryb ve vodách; ale těchto zvířat tito nemnozí obyvatelé nepoužívají.

6. Příbytky těchto lidí záleží většinou z dřer v zemi, jež tito obyvatelé vyplňují jako ptačí hnízdo všelikými měkkými odpadky a v nich pak pospolu leží asi jako malí ptáci v hnízdě.

7. Tito sotva dvě až tři pídě velcí lidé mají téměř všichni s mnohými zvířaty vaší Země společný zimní spánek, neboť zima na těchto čtyřech malých zemích trvá někdy déle dvou pozemských roků, někdy jest však také kratší, podle toho jak se taková Planeta více či méně přibližuje následkem svého oběhu Slunci.

8. Jak různý a nepravidelný jest oběh, může vám dokázati ta okolnost, že všechny tyto čtyři Planety obíhají mezi drahou Marsu a Jupitera kolem Slunce tak, že se ta či ona z těchto Planetek blíží hned k dráze Jupiterově, hned zase k dráze Marsu, ačkoliv obě tyto dráhy jsou od sebe dosti mnoho milionů mil vzdáleny.

9. Důvod, proč tyto čtyři Planetky pobíhají v nebeském prostoru jaksí jako opuštěné ,jest jejich někdejší rozdělení (puknutí) jedné Planety. Tato Planeta byla kdysi určena k tomu, aby se jednou stala tím čím se později stala vaše Země . Totiž školou pro vzdělání vlastních dětí Božích. Leč lidé žijící na ní zneužili své svobody vůle, stali se nadmíru pyšnými a ve vzájemné nenávisti zničili svou Planetu a sami sebe. Viz. VEJ 5 kde jsou podrobněji vylíčeny příčiny, důvod a účinky puknutí této Planety na čtyři díly (musí se zajisté říci mnohé, při čemž mnohé a velmi značné části byly rozptýleny do velkého světového prostoru a téměř všechny Planety tohoto Slunce, jakož i Slunce samo, dostaly několikrát a při tom dosti značných částí. Přesto však zbyly čtyři části (podle VEJ čtyři měsíce puklé Planety) – takto jako zaokrouhlené malé Planetky se svým vodstvem jejího rozdělení a dostaly ve svém oběhu kolem Slunce nový směr.

10. Nemnozí zbylí lidé se pak i s mnoha zvířaty a rostlinami na těchto čtyřech jaksí nově vytvořených Planetkách scvrkli, tak jako Planetky samy.

11. Nuže, hleďte, toto zde bylo nutno předeslati, aby se nám mohl státi třetí sluneční pás srozumitelnější. Jak to tedy vypadá zde?

12. Tento pás se značně různí od severního protějšku. Neboť předně jest oddělen hned od druhého jižního pásu vedle vysokého horského prstence (také ještě) širokým vodním pásem. Pak teprve začíná nadmíru hornatá země, která má velmi málo rovin, a tyto nemnohé roviny jsou ještě pod vodou. Na čtyřech místech jest tato země od jednoho horského prstence ke druhému dělena dokonce širokým vodstvem tak, že obyvatelům jedné země není možno se dostat k obyvatelům země druhé. Neboť chobot vlastní okružní vody na takovém místě jest tak veliký, že by ani vaši největší světoví plavci se neodvážili přes něj plouti – předně pro velkou vodní hladinu a z druhé protože voda okružního moře zejména v těchto chobotech jest ustavičně nadmíru bouřlivá a pokryta vlnami, které jsou mnohdy větší nežli, nežli nejvyšší hory na vaši Zemi, takže přes takto rozbrázděnou vodní hladinu by se neodvážil jistě ani nejsrdnatější lodník na vaši Zemi.

13. Tyto čtyři, takto od sebe oddělené země jsou také zároveň nejubožejší na celém Slunci. Jsou obydleny nejmenšími lidmi celého slunečního tělesa. Nádhery zde nelze nikdy spatřiti, až na jedinou nádheru vlastního po celém slunečním tělese stejně rozšířeného světla.

14. Také obytných domů zde lidé nemají, nýbrž vyhlubují si rovněž do hor díry asi tak utvářené (jako na asteroidech) že přední ústí vypadá jako průřez komolého kužele. Tyto díry sahají až asi deset sáhů hluboko do hory a ve svém nejvnitřnějším prostoru jsou opatřeny rovněž jakýmsi hnízdem, které slouží obyvatelům tohoto pásu k ležení a odpočinku. Je-li takové hnízdo již dosti silně proleželé, bývá opět vystřídáno a vyměněno za nové.

15. Rovněž tak hubeně to vypadá také s vegetací. Tato záležitost rovněž jen z několika zelin a ze dvou druhů keřovitých stromů, na nichž se vyskytují v dosti hojném množství plody, které se podobají vašim lískovým ořechům a mandlím. Šťavnatých plodů nikde není; jedinou na tomto slunečním páse se vyskytující šťavnatou poživatinou jest kořen rostliny, která se podobá asi vaší bílé řepě, ale jest značně menší.

16. Také zvířaty jest tento pás nuzně vybaven. Obyvatelé mají jen dva druhy čtyřnohých domácích zvířat. Jedno se podobá asi sobolu na vaši Zemi, jenže má hojnější a jemnější vlnu. Z této vlny si zhotovují obyvatelé také chudobný oděv, který se vyrábí asi tak, jako zhotovujete tak zvanou bavlněnou vatu. Tuto vlnu kladou totiž na rovnou plochu například přirozeně plochý kámen (neboť zde je sluneční půda velmi kamenitá). Na této plotně stlačují pak vlnu a povrch potřebou klikvovou štávou, kterou jim poskytuje jistý kořen. Tímto nátěrem se pak chlupy vlny navzájem spojují a to dosti trvale tak, jakoby byly z vás potřeny elastickou gumou. Takovým způsobem se zhotovují dosti dlouhé a široké pláty. Z těchto plátů krájejí svůj nadmíru prostý oblek, který nezáleží z ničeho jiného nežli z jedné , poněkud tuhé zástěry kolem beder k pokrytí přirození; vše ostatní jest však nahé.

17. Podoba těchto lidí není o sobě odpuzující; zejména ženské pohlaví vypadá vždy slušně. Jenže jsou průměrně tak velcí jako asi šestileté děti u vás.

18. Tito lidé obývají nejraději dosti vysoké krajiny, neboť z vod mají velký strach. Spatří-li nějaké velké vodstvo, domnívají se, že tu svět končí a že ono vodstvo stále stoupá; k této představě je svádí vlnění velkých vod, a z toho důvodu, jak již bylo poznamenáno, se tedy také hlavně zdržují ve vyšších krajinách svých území.

19. To by byly tedy zvláštnosti země tohoto pásu a jeho obyvatelnosti lidmi. Netřeba se ještě zmiňovati, že tu nelze spatřiti nějakého vzdušného obyvatele: zato však jsou nad vodami, které jsou také o sobě ožívány všelikými zvířaty.

20. Když nyní toto vše víme, nezbývá nám nic jiného nežli zvědětí státní, domácí a náboženské zřízení a zvěděli-li jsme toto, pak jsme také již ohledali vše pamětihodné tohoto celého pásu.

21. Co se týče státního zřízení, nezáleží v ničem jiném, nežli že se nemnozí lidé, pokud možno po rodinách od sebe daleko odlučují, aby se tu nikdy nevyskytly mezi rodinami spory o majetek anebo hranice.

22. U rodiny jest však ten nejstarší takřka vládnoucí vrchní hlavou, řídí všechny ostatní členy své rodiny a určuje jednoho k tomu, jiného opět k něčemu jinému.

23. Jejich řemeslné náradí nezáleží z ničeho jiného nežli z malé ruční lopaty, kterou dělají z jakéhosi druhu hlíny. Tento takto udělaný nástroj se položí na místo, kde působí již prudčeji paprsky slunečního světla. Těmito paprsky se tento nástroj stává pevným jako kámen a jest pak již úplně způsobilý k používání.

24. Používání tohoto nástroje pak záleží většinou v tom, že pomocí něho vyhlubují své obytné díry do půdy hor. Druhé používání tohoto dosti ostrého nástroje záleží pak také v tom, že jím podle potřeby přikazují anebo spíše přisekávají části svého oděvu. A za třetí pomocí tohoto nástroje vykopávají ze země zeliny a kořeny.

25. Ještě jeden nástroj mají, který připravují rovněž týmž způsobem, záleží v jakémsi druhu hřebene. Tímto hřebenem otrhávají známému zvířeti vlnu z těla, kterou lze však obyčejně, jestliže jaksí uzrála, velmi snadno s něho dostat. Dále používají tohoto nástroje také ještě pro druhé, ale jen zřídka se vyskytující zvíře, které vypadá asi tak, jako u vás miniaturní kráva (zakrnělá) a u něhož není rozdíl mezi pohlavím. Tot zvíře má na břicho osm mléčných cecků. Chtějí-li toto zvíře dojit, vstrčí nepřilíš velké mléčné cecky mezi zuby hřebene a češou jaksí mléko z cecků, což se obyčejně děje nad hladce poněkud vyhloubeným kamenem.

26. Jestliže tímto způsobem vyčesali z krávy mléko, nechají toto dobromyslné zvíře opět pásti. Pak namíchají do tohoto mléka roztlučené plody svých zákrsků a takovým způsobem připravují nadmíru chutnou kaši, kterou pak nabírají rukama a zcela pohodlně pojídají.

27. Toť však také nyní vše, nač se vztahuje jejich domácí zřízení. A tak bychom měli téměř jednou ranou vyloženo státní a domácí zřízení.

28. Jejich náboženství jest však také rovněž tak jednoduché, jako jejich zřízení, jak v ohledu politickém tak i domácím.

29. Věří v jednoho Boha, který podle jejich představy je nadmíru velký, dokonalý a nade vše mocný člověk a vědí také, že tento nadmíru dokonalý Člověk učinil nebe a zemi.

30. Jsou nadmíru pokorní a bázlíví a proto mají nesmírně velký strach z tohoto nejdokonalějšího Člověka. Také mají vědomost o nebi a pekle a znají svou nesmrtelnost.

31. Pekla se nadmíru bojí, ale pro nebe se považují stále za příliš špatné. Proto mají také značný strach ze smrti těla a snaží se život těla udržeti pokud možno dlouho.

32. Někteří staří mají sice také mnohdy viditelné schůzky s duchy zemřelých sobě rovných lidí. Ale nemají nikdy velkou radost z toho, když se jim zjeví; neboť je jim znamením, že budou muset svůj svět brzy opustiti.

33. Oznamí-li tací duchové, že onen dokonalý Člověk je nadmíru láskyplně přijal, radují se z toho sice velice; ale sami sebe považují za příliš nehodné takové milosti. Neboť říkají; My jsme pro takového Pána příliš nepatrní, než aby na nás i jen pohlédl, neřku-li aby nás přijal do vyšší milosti z něho!

34.- Proto se také velmi horlivě modlí a děkují ze vše, čeho požívají, ano když se svých stromečků češou skrovné plody dokonce za každý plod; tak také děkují co nejvroucněji za každou jednotlivou zelinu, kterou berou s půdy země, považujíce se při tom za nehodné takového daru a nemohou pochopiti, jak tento nadmíru dokonalý Člověk, může ještě i na ně tak nadmíru dobře pamatovati!

35. Hleďte, v tom záleží celé, úplně neobřadné náboženství; chcete-li však již vůbec míti snad nějaký obřad, pak záleží jedině v manželském svazku dvou manželů.

36. Tento manželský svazek nezáleží však opět v ničem jiném než-li ve vzájemném objetí a poté následujícím požehnání stařešiny rodiny pak ve všeobecném díky vzdání a konečně hned poté následující souloží akt také u těchto lidí patří k největším a nejvznešenějším vlastnostem.

37. Svě mrtvé zabalují zcela do všelijakých zelin, potom v nějaké hlouběji položené krajině vykopou do země díru podobnou jejich příbytku a do tohoto otevřeného hrobu kladou své zemřelé. Zeliny jim dávají k tomu proto, aby našli, kdyby se snad probudili u sebe ihned potravu.

38. Navštěvují sice společně také takový hrob; jezte však jejich těla nadmíru rychle zetlívají, a oni poté se svých příbuzných obyčejně nic nenalézají, jsou toho mínění, že se tito zemřelí buď znovu probudili a nyní někde zoufale bloudí, anebo byli odvedeni duchy.

39. Z tohoto důvodu se pak také velmi mnoho modlí za své zemřelé a přejí jim z celého srdce všechno štěstí.

40. Tím bychom však měli vše, co se týká tohoto pásu. Proto jej opustíme a příště vstoupíme do čtvrtého pásu, na němž budeme muset již déle prodlíti, protože tam uvidíme opět velmi velké věci! A pro dnešek tedy dost!

26.zář 1842

Kapitola 36.

Čtvrtá dvojice slunečních pásů, odpovídající planetě Jupiteru. Tamní lidé.

1. Co se týče tohoto čtvrtého pásu, pravím vám hned předem, že čtvrtý pás jak na severní tak i na jižní straně odpovídá velké planetě Jupiteru. Vy víte, že tato planeta jest ze všech planet největší a to čtyřtisíckrát větší nežli vaše Země. (včetně měsíců a veškerého ovzduší těchto světových těles) Jsou tedy také příslušné pásy největší a nejnádhernější po středním pásu, který jest o sobě vlastním slunečním světem a má obdoby se všemi ostatními pásy Slunce.

2. Jak veliký jest podle toho čtvrtý, planetě Jupiteru odpovídající pás to jest jak na severní tak na jižní straně dohromady? Oba pásy mají dohromady šířku as dvacet tisíc mil. A jejich dél-

ka měří průměrem asi dvě stě tisíc mil. Z toho plošného údaje vyplývá, že tento čtvrtý pás, ježto má o sobě tak značný plošný obsah, musí také obsahovat mnohé velkolepé věci.

3. Také tento pás je od předchozího pásu oddělen nadmíru vysokým pásem hor. Toto nadmíru vysoké horstvo se skládá většinou z nejtvrďšího mramoru, který se neroztaví ani největším horkem. Nejvyšší vrcholy které ční dokonce do nejvyšší světelné atmosféry Slunce, vypadají sice jako by byly stále do běla rozžhaveny; leč tak tomu nikterak není. Jeví se tak lesknoucí jen proto, že jejich nejvyšší vrcholy jsou pro vás nepochopitelně bílé a odráží tudíž všechny paprsky, které na ně odkudkoli dopadají.

4. Stěny tohoto vysokého pohoří dosti souměrně probíhající jsou nejdoleji omývány opět vodním prstencem přes dva tisíce německých mil širokým, jehož vody však neprobíhají úplně nepřetržitě, nýbrž vykazuje na mnohých místech velké ostrovy a ještě větší poloostrovy a značné ostrovy, kterážto území jsou obydlena vesměs lidmi tohoto pásu.

5. Země sama jest však spíše plochá nežli hornatá. A hory, které se vyskytují na této zemi, nejsou zdaleka tak vysoké, jako hory známých nám již pásů. Přesto však jsou (nad sluneční mořskou hladinou) mnohem vyšší nežli nejvyšší vaše hory Země sama má také velké množství jezer, veletoků řek, potoků a pramenů a proto jest o sobě nadmíru požehnaná a úrodná.

6. Zvířena jest zde nadmíru četná. A země jest vesměs hojně obydlena lidmi.

7. Nyní bychom věděli, jaká jest tato země a proto se ihned obrátíme podle našeho starého pořádku k člověku této země. Jak, tu tedy vypadají lidé? Jaké mají zřízení a jaké náboženství a v jakém poměru jsou k nim všechny ostatní věci? Toto vše vyložíme odpovědí všeobecnou, načež teprve přikročíme k zvláštnostem.

8. Co se týče lidí, jsou předně těla neobyčejně velikého, postavy nadmíru dobře utvářené a povahově nejmírnější a nejlepší z celého Slunce.

9. Jejich zřízení jest předně vesměs patriarchálního a v podstatě rovněž teokratické (bohovládné) a v každém ohledu pečuje o všechno blaho.

10. Tak jest také jejich náboženství nejvýš prosté, beze všech obřadů. A vzdělání jejich dětí nezáleží tedy v ničem jiném nežli jedině v tom, aby dosáhly dokonalého sjednocení s nebími a Pánem.

11. Tím bychom měli vyloženy nejdůležitější body poměrů lidí tohoto pásu všeobecně a přejeme tedy ke zvláštnostem.

12. Co se týče předně velikosti muže, měří od paty k temeni nezřídka sto sáhů vaší míry. Jakou má barvu? Bělavou to jest poněkud do modročervena přecházející, asi tak jako je barva ametystu; jenže však ovšem poněkud bledší. Taková barva těla se vyskytuje tu a tam dokonce na vaší Zemi a to zejména u horských kmenů kavkazských v Asii kde také zejména v době, když jsou hojně ovívány vzduchem ledovců taková jest také barva obyvatelů tohoto čtvrtého pásu.

13. A jak je utvářen obličej? Jejich obličej jest veskrze mužský, to jest není to hejsek, jakých je na Zemi mezi muži mnoho; ale jinak jest více zakulacený a něžnější nežli u mužského pohlaví na vaší Zemi. Rty jsou skvělé, tak také koutky úst. Brada dosti vycínající není však vyznačena ostře, nýbrž jest spíše mírně zaoblena a veskrze bezvousá. Vlasy jsou hojné a dlouhé, barvy tmavohnědí; rovněž tak zbarveno jest také obočí a brvy. Čelo jest vysoké a naproti vlasům skvěle bílé. Uši, rovněž i nos v dobrém poměru s ostatními částmi obličeje.

14. Krk jest přiměřeně dlouhý a oblý, ramena jsou velmi široká a paže jsou v dobrém, dobře zaokrouhleném poměru s rameny. Jen dlaně jsou v poměru k ostatní ruce as o pětinu větší nežli jest tomu u vás. Nehty na prstech jsou téže barvy jako tělo; jen na koncích jsou značně bledší a nadmíru silné.

15. Tak jest také celé ostatní tělo až k bokům v dobrém poměru. Zadek však opět poněkud více vyčnívá nežli u vás na zemi. Následek toho vyčnívání jest stále nadmíru přímé držení těla, zejména když takový muž stojí a nejde. Důvod však spočívá v tom, že muž jest při chůzi již od dětství silně nakloněn!

16. Nohy jsou pak opět úplně pravidelné. Rovněž i přirození. Jen chodidla jsou opět poměrně poněkud větší nežli je tomu u vás.

17. A jak jest muž oděn? Oděv muže jakož i ženy – nezáleží z ničeho jiného nežli jen ze zástěry, aby se jí pokrylo přirození; vše ostatní jest nahé. Přesto však nevládne téměř nikde větší cudnost nežli u obyvatelů těchto pásů. Tak vypadá muž.

18. Žena jest o celou mužovu hlavu menší a ve všech svých částech nadmíru dokonale zaoblana. Její kůže jest mnohem jemnější nežli kůže muže. Tak má například kůže mužova průměrnou tloušťku as půldruhé pídě vaší míry; kůže ženy jest dobře dvě pídě silná, ale při tom jest mnohem měkčí nežli kůže mužova (a také mnohem měkčí a pružnější nežli kůže žen na vaší Zemi). A jest všude nadmíru jemně pórovitá.

19. Prsa žen jsou úplně oblá a sedí na hrudní ploše as jako dvě velké polokoule, což se tam považuje za to nejkrásnější.

20. Tak jest také obličej nadmíru přitažlivý, krásný, přívětivý. A vlas sahá u žen ještě značně pod kolena a jest nadmíru hojný. Barva vlasů jest poněkud světlejší nežli u muže.

21. Žena všeobecně není téměř na žádné planetě tak krásně utvořená jako zde. A muži také kladou dosti velkou váhu na tělesnou krásu ženy, neboť říkají; Je-li žena správného srdce a z toho správného ducha, pak musí mít také její tělo správnou souměrnost. Nemá-li však tělo takové souměrnosti, pak to musí mít nějaký důvod, proč tělo ženy nedosáhlo úplné správnosti. Nejdokonalejší správnost jest však, pokud se týče srdce, stálá úplnost lásky k Pánu, která jest potravou ducha pro věčný život. Duch však jest dílovedoucím těla: zakrněl – li jistým stupněm nesprávnosti srdce, pak vypadá také nutně jeho dílo zakrnělé. Třeba vyšetřiti, pochází-li tato nesprávnost od rodičů, či od dětí. Závisí-li na rodičích, pak jsou děti nevinné; a na nás jest, abychom jim nepočítali takovou zakrnělost. Má-li však nesprávnost základ v jejich vlastním srdci, pak jest naší povinností pomoci v nich vytvořiti správné srdce, aby se tím, je-li to ještě možno, zřídila opět také správnost těla. Kde by to však již nebylo možno, jest naší povinností abychom aspoň srdce o sobě napravili tak, aby duch mohl od něho na příště dosíci náležité potavy.

22. Hledte, proto tedy kladou obyvatelé tohoto pásu převelikou váhu na dokonalou tělesnou krásu, zejména, jak již bylo řečeno u žen a milují je neobyčejně, jsou-li podle jejich řádu. Žena neuspořádaná jest však málo vážena, a nevstoupí-li do jejich řádu, jest brzy podrobována dosti nepříjemné škole.

23 To by tedy bylo vše, co pamětihodného lze pověděti o podobě lidí tohoto pásu. Příště shlédneme na vlastní oči jejich domácnost. A pro dnešek dosti!

27. září 1842

Kapitola 37.

Obytné a hospodářské domy na čtvrté dvojici pásů.

1. Dříve nežli budeme moci přejíti k vlastní domácnosti, bude nutno napřed se poněkud seznámiti s obytnými domy těchto lidí, neboť bez domů by také nebylo domácnosti. Podle toho se

můžeme tázati; Jakpak vypadají domy, v nichž tito jako hory vysocí lidé bydlí a z čeho jsou stavěny?

2. Obytné domy těchto velkých lidí se dosti podobají obytným domům středního hlavního slunečního pásu a jsou postaveny z kamene a ze dřeva. Jenže jsou ovšem v tom poměru větší, v jakém zde jsou lidé větší nežli na pásu středním. Leč tento poměr nemusíte brát příliš přesně; neboť ve středním pásu mají obytné domy jakož všechny ostatní budovy výšku spíše kvůli nádhře nežli nutnosti. Obytné domy tohoto pásu nejsou budovány však pro nádhru, nýbrž podle potřeby. A tak nenaleznete nikde vyšší budovy, nežli je nanejvýš dvojnásobná výška tamního člověka; v těchto budovách se pak nevyskytuje nikde galerie a podobné zvýšení, jaká jsme poznali v obytných domech středního pásu jakož i v prvních dvou vedlejších pásů, nýbrž jsou obývány v přízemí

3. Nežli však ohledáme vnitřní zařízení, musíme se podívat na tvar domu a také případnou velikost. Tvar takového domu i s jeho velikostí se však nejlépe ukáže našemu zraku, budete-li vidět stavět takový dům od základu; a tak tedy dejte pozor.

4. Hledte, zde va velké rovině se právě staví jeden nový obytný dům. Jest pro něj určeno místo dva tisíce sáhů dlouhé a dvě stě sáhů široké obdélníkové podoby. Nesmíte si však představovat úplně matematickou obdélníkovou plochu, nýbrž dvě stě sáhů širokou a dva tisíce sáhů dlouhou plochu, která po obou podílných stranách probíhá sice přímo a hned na začátku je po šířce poněkud zahnutá dovnitř, jako jest na druhém konci poněkud vybočená na venek.

5. Na obou podélných stranách vidíte stavět pět set sloupů, která musí být dvě stě sáhů vysoké. Každý sloup má průměr pětadvacet sáhů. Po šířce vidíte na počátku a tedy také při vchodu provádět týmž způsobem jen dvacet sloupů, které však nemají tak velký průměr jako sloupy po délce. Konec však vidíte úplně uzavřený,

6. Na tyto sloupy vidíte klásti mohutné trámy a uvnitř budovat ještě dvě řady sice stejně vysokých, ale v průměru mnohem slabších sloupů; a hledte dále, jak se tu přes tyto trámy kladou poměrně silné podlažiny, které musejí do sebe přesně zasahovat a to tak, že nikde nelze objevit spáru.

7. Nuže, podlažiny jsou položeny. Nyní vidíte, jak jsou nad nimi provedeny tři řady středního ležení (krov), z nichž střední jest o polovinu vyšší nežli obě vnější. Nyní jsou také lešení hotova. Pohledte dále. Tato lešení jsou spojena jakýmisi latěmi, které jsou přibity na lešení k sobě, tak blízko, že mezi jednotlivými latěmi není většího prostoru nežli čárka.

8. Nuže tato práce by byla hotova. Nyní hledte, kolem celé budovy jsou navrstveny hromady střešních ploten. Na mohutných žebřících vystupují a sestupují obrovští lidé a pokrývají střechu; toto pokrývání se děje týmž způsobem, jako jsme to viděli na středním pásu. Plotny jsou směrem dovnitř úplně tmavé, na venek však vypadají tak, jakoby by byly z nejemnějšího leštěného zlata.

9. Konce krytiny, to jest po šířce, jsou tímto zlatým střešním plechem ozdobně zahnuty a jaksi lemovány. Jinak jsou však střešní chodby otevřeny, aby jimi procházel stále čistý vzduch a celá budova od shora dolů byla udržována v chladu.

10. Jelikož jsme se nyní na toto vše dívali spolu duchovně, máme již také tvar a velikost domu. Zbývá nám tedy jen ještě ohledat poněkud jeho vnitřek. A tak nám bude hned celá obytná budova známa a také i její právě ne příliš složitý účel.

11. Hledte mezi střešními sloupy je po délce, počínajíc druhým sloupem stěny, as dvacet sáhů vaší míry vysoká, která je uprostřed mezi dvěma sloupy vejcovitě vybočená, a to po obou stranách. Pohledte dále, jak nejvyšší část této stěny jest obložena měkkými polštáři. Myslím, že

budete muset dlouho hádati, jaký asi jest účel této stěny. Tato stěna jest vlastním místem odpočinku takové obytné budovy, kde lidé po práci odpočívají.

12. Mezi vnějšími sloupy spatřujete však rovněž as padesát sáhů vysoké polosloupy. A k čemu ty slouží? Pohleďte jen vzhůru, jak jsou jejich plochy obloženy všelikými plody a nebudete muset dlouho hádati, abyste určili účel těchto sloupů. Jsou to sídelní stoly obyvatelů tohoto pásma.

13. Nyní se odebereme ještě k zavřenému konci našeho velkého obytného domu, který jest dosti značně navenek zahnutý. Hleďte, jak jest tu na třicet sáhů nad podlahou zbudováno rovněž vyvýšení, které se vydouvá dovnitř obytného domu, směrem k prostřední řadě vnitřních sloupů a má nahoře plochu, která se připojuje k okružové na venek zahnuté stěně, takže tím poskytuje asi takový tvar, jako byste prořízli po délce vejce.

14. Dále vidíte, jak také tato plocha, měřící několik set čtverečních sáhů jest veskrze obložena měkkými polštáři. A k čemu asi slouží toto vyvýšenější místo odpočinku? – Toto místo jest předně především sedadlo hospodářské a za druhé také učitelská stolice k vyučování celé rodiny otcem.

15. Hleďte, nyní jsme již hotovi s celým obytným domem, které jest zbudován pro tři jednoduché účely, totiž pro odpočinek, pro jídlo a pro úřad učitelský.

16. Není vedle tohoto obytného domu již žádné jiné hospodářské budovy? Každý obytný dům má ještě na obou stranách svého začátku, ve vzdálenosti as dvou set sáhů, ještě dva rovněž tak velké rondely(okružní budovy) které se však skládají z uzavřené stěny opatřené několika kruhovými okny. Každý z těchto rondelů má směrem k obytné budově jedny pro, lidi poměrně vysoké a široké dveře; ale rondel nemá střechy, nýbrž jest otevřen. Stěny uvnitř jsou opatřeny všelijakými galeriemi, které však neslouží k obcházení, nýbrž jedině k uschování nutného domácího nářadí, které se vesměs uschovává v jednom rondelu.

17. Druhý rondel jest zásobárnou potravin a v mnohém ohledu také kuchyní. Neboť v tomto pásu se také ty či ony plody vaří a pak teprve požívají. Za tím účelem jest také uprostřed tohoto druhého rondelu provedeno as pět sáhů nad zemí vyvýšené ohniště o průměru as šedesát až sedmdesát sáhů. Uprostřed tohoto ohniště jest prohlubeň, do které se nalévá jakýsi druh zemního oleje. Tento zemní olej se snadno zapaluje jiskrou vykřesanou z určitých kamenů, hoří pak prudkým a zcela bílým plamenem, který šíří kolem sebe velký stupeň horky a uvaří v opravdových zlatých hrncích, které jsou postaveny v kruhu kolem plamene, velmi brzy do patřičné měkkosti plodů, které se dají vařit. Toť tedy také celé zařízení tohoto druhého rondelu.

18. Každý rondel má o sobě průměr pět set sáhů vaší míry. Vy se potají tážete; Jelikož jsme při popisu tohoto rondelu z počátku slyšeli, že jeho uzavřené stěny jsou opatřeny několika kruhovými okny, jest otázkou, jaký asi mají účel tato okna, poněvadž rondely nejsou nahoře uzavřeny.

19. Tato okna jsou tu kvůli větrání; neboť v tomto vodnatém pásu jest vzduch nežádka dosti vlhký, protože by se mohla snadno tvořiti zpuchřelina, anebo aspoň rez, plíseň ničící náčiní a plody. Aby se předešlo tomuto zlu, dělají se všude řádné vzdušné otvory, aby vzduch stále vysoušel a čistil vnitřní prostory.

20. Protože tento pás jest pro velké roviny obzvláště nohatý na různé vzduchové proudy, jest také pochopitelné, že obyvatelé, kteří jsou velmi moudří, dovedou těchto vzdušných proudů velmi dobře použít. Nyní bychom poznali opět jednu část týkající se bydlení těchto lidí.

21. Abychom však měli před sebou úplně jednu takovou domácnost, pokud se týče budovy, upozorňuji vás nakonec ještě na velkou oboru, která se podle povahy pozemkové plochy prostírá za oběma rondely. Tato obora jest obehána rovněž jakousi zdí, která je od země všude

stejněměrně as sedmdesát sáhů vysoká, pět sáhů tlustá a navenek od sta ke stu sáhů opatřena opěrnou zdí. Tato obora prostřední velikosti má průměrnou délku deset tisíc sáhů, a co se týče její šířky, má podle povahy plochy také nezřídka šest až osm tisíc sáhů.

22. Tato obora jest určena pro ono zvíře, jakému na této Zemi sice nic podobného nenaleznete, přesto však si jej obyvatelé váží, jako u vás ovcí. Velikost tohoto zvířete předstihuje as stonásobně velikost vašeho slona. Hlava se podobá hlavě velblouda u vás. Tělo se podobá tělu krávy u vás, nohy nohám vám známé žirafy, ježto přední nohy jsou o polovinu větší nežli zadní. Ohon však tvoří vlněnou kouli, jejíž vlny používají obyvatelé k přípravě zástěr a tj. také jediný účel, proč obyvatelé chovají toto zvíře po domácku.

23. Nyní bychom zatím věděli vše, jak je dokonalá domácnost obyvatelů tohoto pásu utvářena a opatřena. A tak se tedy také můžete obrátiti k jejich domácímu zařízení, které sdělím a příště jako pokračování nynějšího sdělení. A tak tedy pro dnešek dosti!

28. září 1842

Kapitola 38. Život obyvatel čtvrté dvojice pásu.

1. Jednu část domácího zařízení můžete seznati, jestliže jste poněkud pozorně sledovali, jak jest zřízen takový obytný dům. Přesto však jsou tu ještě také pravidla o chování, kterých nelze seznati z řádu obytných budov. Abychom však přišli na přesvědčující stopu těmto pravidlům o chování, jest nutno abychom dříve poněkud blíže poznali povahu těchto obyvatelů.

2. Lidé tohoto pásu patří k nejmírnějším z obyvatelů, kteří kdekoli obývají Slunce anebo jiné Planety: ano jejich celkové chování jest tak mírné a pokorné, že si o tom nedovedete učiniti ani vůbec pojem.

3. Tak si například žádný muž dokonce neodvažuje choditi zcela vzpřímeně, aby tím nenutil menší ženu pohlížeti k němu vzhůru. Také při chůzi dělá muž rukama dosti velké pohyby, aby tím ochlazoval a jaksi zředoval vzduch, aby ho snáze mohla následovati žena, která ho stále provází. Rovněž udržuje v náležitých mezích také své nohy, jimiž by mohl dělati jinak velmi dlouhé kroky, a proto ze samé něžnosti a lásky činí místo pohodlných, sedmdesát sáhů dlouhých kroků, kroky sotva jen dvacet sáhů dlouhé, ba ho mohla žena všude snadno a nenuceně následovati. Tak například, nevede muž ženu nikdy vedle sebe, aby s ním šlo stejným krokem; neboť by tu musela bojovat se vzduchem a tu i tam kráčet po drsné cestě. Porot jej musí následovati, aby měla dobře ušlapanou cestu a nemusela bojovati se vzduchem.

4. Takový jest muž také ke svým dětem. Jsou vychovávány v samé lásce, a každé vyučování, které otec uděluje svým dětem, jest tak jemné, vábivé a nabádavé, jak obdobně nejměkčí vlna.

5. Nevlídná tvář se považuje slunečními obyvateli tohoto pásu již za hřích; proto se tito lidé vždy něžně usměvavě tváří a jsou tak měkkého srdce, že při pohledu na zdánlivě sebe méně trpícího bratra, bývají dojatai ihned k slzám a vši mocí se přičiňují, aby mu všemožně pomohli.

6. Přejde-li soused k sousedovi, aby si od něho vyprosil nějakou laskavost, vychází mu co nejradostněji vstříc: neboť větší pohotovost býti k svému bližnímu laskavým a k službám, nežli je to běžné u obyvatelů tohoto pásu si nedovedete ani představit. Neboť přijde-li například soused k sousedovi a poprosí ho o zapůjčení nějakého nástroje anebo o něco jiného, pak mu dá s největší nanejvýš ochotnou vlídností nejen požadovanou věc, nýbrž otáže se ho ještě na to, nepotřebuje-li ještě něčeho. A když to prvý soused co nejvděčněji vlídně odmítne, nedá si přece ujíti to, aby požadovanou věc nedonesl sám až k jeho obydlí, a mimo to mu ještě nabídne své služby pro případ, že by prvý soused snad nedovedl pohodlně s nástrojem zacházeti.

7. Požádá-li ho však souseď snad o plodiny anebo látky na oděv, pak nejen že mu dá desateronásobně, oč žádá, nýbrž dárce to ještě donese, jako předtím náčiní, vlastnoručně do příbytku sousedova a co nejsnažněji ho prosí, aby mu to nikdy neoplácel.

8. Ještě mimořádnější jest tato vlídná přívětivost k docela cizím kteří mnohdy cestují, aby blíže seznali svůj svět, tací bývají přijímáni vždy s největší pozorností a prokazuje se jim pocta, jaká jest obvyklá jen vždy u těchto obyvatelů. Tato pocta záleží v tom, že se takový cizí host uvádí ihned do obytného domu a se vši ochotou se mu nabídne k odpočinku stoličky hospodářova. Tu pak všichni členové rodiny nemají nic nutnějšího na práci, nežli prokazovati takovému hostu všemožnou pozornost. A pak je vždy nadmíru dojemnou scénou, když takový host opouští své vlídné hostitele za účelem další cesty.

9. Věru kdyby u vás na Zemi, ta nejněžnější matka měla syna, který by musel cestovati do daleké země, pak by byla scéna takového bolestného loučení sotva slabým odstínem proti tomu, jaký žal chovají obyvatelé tohoto pásu, když je takový host zase opouští.

10. Když je opouští, je předně o překot požehnan, hospodářem a všemi jeho rodinnými členy, aby mohl šťastně projíti všemi zeměmi a aby je pokud možno, při svém návratu opět navštívil. Pak se opatřuje vším čeho jen potřebuje. A konečně, když odchází od svého hostitele, doprovází ho téměř celá rodina tak daleko, že je opět v blízkosti jiného obydlí. Tu je opět požehnan; a když se pak poroučí, nadmíru ovšem vděčen za veškerá obdržena přátelství, dívají se za ním doprovázející ještě dlouho dokud nezmizí z jejich zraku. Teprve potom se opět obrátí a po celé zpáteční cestě nemluví o ničem jiném, nežli o onom cizinci, a aby jej milý dobrá Pán nebe a Země ráčil uchovati před jakoukoli...

11. Z těch několika málo příkladů můžete již zcela dobře souditi o ostatní povaze těchto nadmíru něžných lidí, a z této povahy však také o jejich ostatním domácím zřízení.

12. Zde se nikdy nikomu nepřikazuje, aby snad konal tu či onu práci sám, nýbrž shledá-li se nějaká práce nutnou, tu předstihuje druh druhá ve vzájemné pomoci a podpoře, aby se nikomu nedělo příkoří. Celé domácí zřízení nespočívá tedy v ničem jiném nežli v dokonalé, nejopravdovější lásce k bližnímu; z této lásky vyvěrají pak všechna ostatní pravidla.

13. Někakého stanoveného zákona mezi sebou nemají, nýbrž jediným jejich zákonem jest láska; ale ne snad zákonem stanoveným, nýbrž živým zákonem v srdci každého jednotlivce.

14. Jestliže se snad někdo tu a tam proti tomuto zákonu i jen v nejmenším prohřešil, napomíná se ihned s největší láskou a mírností, neboť hospodář mu praví; Hle můj milý synu! Ty ses ve svém srdci poněkud zapomněl a nepovážil, že bratr, který tě požádal o malou laskavost chová v sobě věčného nesmrtelného ducha, jako ty. Tento duch jest živý duch z Boha a jest částí jeho nekonečné lásky, která stejnou mírou vyzírá nekonečně a věčně. Co můžeme většího cca milejšího velkému a milému a dobrému Pánu nebe a země učiniti, nežli když poznáváme Jeho nekonečnou lásku ve všech svých milých bratrech a proto si již z hloubi srdce vážíme a je milujeme, protože jsou tak dobré jako my částí nekonečné lásky Boží? Vždyť přece nemáme žádného jiného zákona, nežli zákon; Milujte lásku! Naši bratři jsou však právě tak jako my, láskou z Boha. Jak bychom jich tedy neměli milovati a s největší vlídností činiti rádi vše, cokoli jen vidíme, že by od nás potřebovali?! Jest beztoho málo příležitosti, abychom složili svým bratrům a sestram. Jestliže však ještě těchto nemnohých příležitostí zanedbáme, jak to pak dopadá s naší láskou k Bohu, který nám jde všude vstříc se svou nekonečnou láskou?

15. Takovéto ponaučení však také úplně postačí, aby toho, kdo se někdy poněkud zapomněl vůči svému bratru, pohnulo k tomu, aby pak svému bratru s největší mírností a vlídností stonásobně nahradil, co zameškal nebo přehlédl.

16. Hledte, v tom tedy také již spočívá celé domácí zřízení. Já jsem však chtěl, aby také takto mezi vámi byla láska domovem! Kdyby takto byla domovem, pak by každý nosil živě

v sobě Mé slovo. Ale u vás místo takového zřízení jest domovem jen zřízení úplné zištnosti. A Mé slovo ve vás a v převelice mnohých lidech se podobá zetlívající mrtvole v hrobě, na níž není již nic živého, nežli kolem ní se plazící červi zištnosti, které časem ještě onu mrtvolu doslova, úplně sežerou a konečně zničí a tak z chrámu života učiní dům smrti!

17. Povšimněte si tedy dobře tohoto domácí zřízení a srovnejte je s Mým zákonem lásky: Z toho teprve seznáte, že předně, jedině a toliko v této lásce jest skryt věčný život, Ta druhé také poznáte, že Já jsem všude jedna a táž nejčistší láska. A za třetí má vám to také zaručovati pravdu všeho toho, co vám sděluji. Neboť pravda jest zajisté jen světlo, které pochází z plamene lásky. A naleznete-li zde pravou lásku, pak máte také pravé světlo, které vám v sobě samém ručí za neúplnější pravdu toho, co zde pochází z téže lásky, která jest základem vši věčné pravdy.

18. Jelikož nyní toto víme, budeme moci také na tomto základě pro příště velmi dobře si postaviti před oči a důkladně ohledat státní zřízení obyvatel tohoto čtvrtého pásu. A tak tedy toto pro dnešek postačí!

1. října 1842

Kapitola 39.

Všeobecná životní pravidla. Druzné chování muže a ženy.

1. Co se týče státního zřízení není o sobě zcela nic jiného, nežli zvláštní obřadní část náboženského zřízení a obsahuje pravidla, která musejí být vzhledem k vnitřní bohoslužbě vždy přesně zachována.

2. Tato pravidla na planetě Jupiteru, která odpovídají v tomto pásu jsou ovšem mnohem mnohostrannější nežli v tomto pásu. Nicméně však pravidla tohoto pásu jsou větším dílem v přesném poměru I pravidlům na planetě Jupiteru.

3. neboť zde není předně žádné jiné politické vrchní hlavy nežli hospodáře, kdežto na Planetě jsou tu a tam lidé, kteří se rovněž považují za pány, a chtějí, aby byli za takové uznáváni: a ti, kteří se tomu vzpěčují, jsou k tomu dokonce doháněni násilím a trestem. A tak jsou na Planetě také lidé, kteří se považují za polobohy a chtějí býti prostředníky mezi Mnou a lidmi. Tito lidé chtějí pak již obzvláště platiti za pány a také se za ně považují. Kdo jim toto nechce přiznati, toho zcela odsoudí a ve zvláštních případech bývají takoví vzpurníci dokonce odsouzeni k tělesné smrti ohněm. Tito pánové jsou jaksí pohané a vzývají Slunce jako Boží tvář, ačkoliv Mne jako Pána přímo nepopírají. Rozdíl mezi těmito ovšem ne tak často se vyskytujícími pohany této Planety a mezi jejími dobrými obyvateli spočívá v tom, že tito páni o Mně říkají, že Já jsem největší Pán, kdežto ti dobří říkají, že Já jsem jediný Pán.

4. Hleďte, při takovýchto a ještě jiných poměrech, obvyklých na Planetě, musejí pak ovšem také státní pravidla býti neporovnatelně hojnější nežli na příslušném pásu slunečním, kde není pánů, není prostředníků, nejméně pak nějakých pohanských polobohů. Proto také pravidla která zde budou sdělována, nesmíte považovati na příslušní Planetě za všeobecně běžná, nýbrž jen po nejlepší stránce.

5. A v čem tedy podle toho záleží na čtvrtém slunečním pásu tato státní pravidla? Některá jsme již příležitostně slyšeli, když jsme líčili domácí zřízení a tak nám zbývá jen ještě pozorovati několik zcela zvláštních pravidel.

6. Prvé pravidlo se vztahuje na mluvu. Podle tohoto pravidla jest vnitřní povinností každého obyvatele pásu, aby nemluvil zejména o duchovních věcech nikdy pomocí artikulovaných (člankovaných) slov jazyka, nýbrž jedině mimikou anebo řečí posuňkovou, která se vykonává očima, čelem, rtoma, ústními koutky, bradou a oběma lícem, ze přispění pohybu rukou. Jen o přirozených věcech a s cizinci smějí a mohou mluvíti artikulovanými slovy úst.

7. Toto však zachovává každá obyvatel tohoto čtvrtého slunečního pásu častým cvičením tak nenuceně, jak nenuceně se procházíte na zemi v krásné zahradě, zejména je-li vaším úplným vlastnictvím.

8. To by tedy bylo jedno pravidlo. Jiné pravidlo záleží v tom, že když lidé tohoto slunečního pásu jdou někam společně, nesmí nikdy jít druh za druhem, leč jediné ženy za muži. Na planetě není to dokonce ani ženám dovoleno. Za tím účelem se jak obyvatelé planety Jupiteru, tak i obyvatelé příslušného slunečního pásu každým okamžikem ohlížejí, nejde-li nikdo za nimi a od zadu je nepozoruje. Je-li někdo spatřen, že jde za takovou společností anebo i za jednotlivým člověkem, byť i v dosti velké vzdálenosti, tu se celá společnost, jakož i jednotlivý člověk zastaví a všichni se obrátí obličejem k následovateli a dříve se opět neobráť, dokud je následovatel nedohonil.

9. Při takové společnosti bývá také ihned dotazován, zda nepozoroval něco na jejich zádech při sledování jich. Dozná-li tázaný, že něco takového zpozoroval, bývá za to mírně pokárán s poznámkou, aby toto budoucně nikomu nesdělil. Nepozoroval-li však ničeho, pak se mu poukáže na malé nebezpečí, v němž by se mohl lehce ocitnouti, kdyby se byli tentokrát tak obzvláště horlivě neohlíželi.

10. Zde se zajisté otážete; Jakkpak přichází tito tak nadmíru mírní a dobří lidé k takové malichernosti? Já vám však pravím; Jakkoli toto pravidlo se zdá být v prvním okamžiku titěrné, má velmi moudrý důvod, který také ihned uznáte.

11. Bylo již poznamenáno, že tato státní zřízení tvoří jaksi obřadnou část vnitřního náboženského kultu: proto lze zajisté také takovéto pravidlo o chování omluviti. Ale jak? To přijde ihned.

12. Obličej a vůbec celá přední strana člověka představuje pravdu: zadní strana každého člověka však lež. Jelikož však tito lidé považují lež za neřest nanejvýš nedůstojnou člověka, a z velké lásky k svým bratrům mluví vždy nejúplnější opravdu a není na nich naprosto žádné falše, nechťejí dokonce nikdy vele milovanému bratru ukázati onu část svého těla, která odpovídá byť i také jen obrazně lži. Neboť říkají: Bratr nemá míti před bratrem nic tajného, aby to před ním skrýval; nikdo však nemůže bratru ukázati zády, co skrývá v srdci. Kdo však ukazuje bratru záda, hledí před ním skrýt své srdce. Kdo však chce býti před bratrem otevřeného srdce, ať odvrátí vždy záda od tváře bratrovy, aby tento neměl nikdy nějak i nejmenší příležitost domnívati se o svém bratru, že má něco za lubem, co mu nechce sdělit. Jestliže se však již láskyplnější, jediný Pán nebes a Země co nejpečlivěji vystříhá toho, aby se k nám lidem a ke všem svým tvorům obracel zády, místo přenejsvětější tváří, z níž k nám přichází věčný život jakož i vševěčná moudrost, proč nemáme my lidé vzájemně dbáti toho, čeho dbá lásky nejplnější, jediný Pán nebes a Země ze Svého věčného nekonečně moudrého řádu vůči nám lidem a vůči všem tvorům?K!

13. Hledte, z tohoto stanoviska neztrácí pak obyvatel tohoto pásu nic v očích pravé moudrosti zachováním tohoto pravidla. Neboť kdekoli nějaké jednání má náležitý základ v lásce ke mně a bratru, pak přestává také být nemoudré. Kde však nějaké jednání, i kdyby mělo sebekrásnější vzhled, má za základ sebelásku a zřetnost, tam jest také v očích čistých duchů pouhou pošetilostí a malicherností.

14. Tak bychom poznali toto pravidlo a všimněte si tedy hned zase jiného pravidla, tohoto (třetího) pravidla se dbá jen v obytném domě. V čem záleží? Toto pravidlo záleží v tom, že za odpočinku v domě nesmí nikdo obracet svůj pohled ven, nýbrž všichni musejí své oči zaměřiti do nitra domu. Proč? – protože tito lidé říkají: V našem klidu máme pozvednouti oči k Bohu; Bůh však jest vzhledem k jeho nekonečné lásce to nejvnitřnější všech věcí. Proto také vnitřek obytného domu představuje obdobně lásku Boží, od níž nemá člověk nikdy odvracet svůj zrak.

15. Na příslušných planetách mají lidé ve svých poněkud jinak utvářených domech také postele, které naplnili obyčejným fíkovým listím (Fík se na Těto Planetě často vyskytuje). Tyto postele jsou v obytných domech postaveny vždy tak, že lidé v nich jsou obráceni obličejem do vnitřku domu. Na příslušném slunečním pásu nejsou však v obytných domech postele, nýbrž jen popsané lavice k odpočinku mezi sloupy. Na těchto lavicích sedí pak jak již bylo napřed poznamenáno, lidé tak, že jsou obličejem obráceni dovnitř domu.

16. Jen když jedí, vstupují na obě vnější chodby svého obytného domu a obracejí obličej ven, protože, jak sami říkají, slouží tu svému tělu aneb své vnější přirozenosti; a tato služba nebudiž směřována se službou Boží.

17. Hledte, tu bychom měli opět několik takových státních pravidel. Která při přesnějším prozkoumání mají ještě velmi moudrý důvod. A tak přejeme opět k jinému státnímu pravidlu. Jak zní toto pravidlo a v čem záleží?

18. Toto pravidlo se vztahuje na sedění mimo dům, na volném místě třeba ve stínu obrovských stromů. Každý člověk, jak mužského, tak ženského pohlaví jest povinen sedět tu tak, jako například u vás Turci, totiž se zkříženýma nohama, a to vždy v kruhu zády ven a tváří do středu kruhu; a mezi dvěma muži musí sedět, pokud možno vždy jedna žena.

19. Tento pořádek při sezení lidí tohoto pásu patří k vlastnímu družnému životu; a za takového sezení se také vždy velmi mnoho mluví a tak se čas oslavuje příjemnými věcmi.

20. O čem pak se tu obyčejně mluví? Při takového příležitosti se obyčejně mluví řečí úst, ale nikdy hlasitě, a mluví se o všelijakých věcech a zjevech. Nejlepší předmětem jejich rozhovoru však zůstává vždy lásky nejpilnější, jediný Pán. Když se přejde na Něho, pak nepřijde snadno do družného kruhu jiný předmět.

21. Když se však přijde na tento předmět, pak také ihned přestává mluva ústní, a na její místo nastupuje mluva posuňková. Nesmíte si však tuto mluvu představovati zde jako nějakou nesrozumitelnou pošetilou mimiku vašich pozemských komediantů, nýbrž tato mluva jest mluva ducha a jest to dokonalá mluva, kterou se může označiti každá věc, kdežto mluva ústní se i ve své největší dokonalosti jeví jen nejvyš ubohou. Abyste si však dovedli učiniti o této mluvě důkladnější pojem, objasním vám to dobře pochopitelným pro vás příkladem.

22. Postavte k sobě dvě tak zvané jasnovidné somnabuly: (doslovně poutnice ze spánku: míněny jsou mediální, jasnovidné osoby) nechte jednu myslet například na dopis někomu a uveďte druhou somnambulku do magnetického raportu, pak bude tato ihned schopna, napsati znovu týž dopis, který myslíte druhá. Hledte, tento příklad, který můžete zcela dobře pochopiti, podává vám jasný pojem o tom v čem záleží posuňková mluva obyvatelů těchto pásů.

23. To by tedy bylo opět jedno pravidlo, které má svůj dobrý důvod a účel. Ale přijdeme opět k jinému pravidlu, které záleží v tom, že každý muž, mluví-li žena ústní řečí má si dáti pozor na to, aby nemluvil příliš hlasitě; neboť příliš hlasité slovo k něžné ženě, mohlo by vésti ženu k domněnce, že muž má proti ní něco nepříjemného a to by mohlo na útlý organismus ženy jakož i na jejího ducha snadno tak rušivě působiti, že by se tím stala neplodnou.

24. Proto je také něžnost muže vůči ženě neobyčejná, že si o tom na vaší drsné Zemi nemůžete učiniti ani pojem.

25. Že však hodnota ženy může být prokazována jí mírností a něžností neuvěřitelně vystupňována, o tom si nedovedete učiniti na vaší Zemi ani slabé ponětí. Jestliže jste byli v nějaké společnosti, tu vás jistě také nejvíce zaujala ona ženská bytost, která ve společnosti požívala všeobecnou úctu a čím uctivěji byla taková bytost vyznamenávána a všímána; tu více jste se museli také vy cítiti v její blízkosti blaženi. Toto jest ovšem jen velmi matný příklad a jest jen z toho důvodu, že na vaší Zemi nelze vůbec naléztí lepšího příkladu. Ale nicméně může sjedna-

ti malý pojem, abyste z něho mohli poněkud lépe seznati důvod, proč je tam (na čtvrté sluneční dvojici pásu); předně ženské pohlaví neobyčejně něžné, mírné a plné nejrůznější lásky a jak za druhé s tímto charakterem spojuje také vždy nejpřirozenějším způsobem vnější, nadmíru půvabné krása.

26. Neboť jest přece více než určité, a jisto, že vnější tvar těla jest otiskem vnitřního charakteru. Jsou-li u vás odpuzující tvary, pak byly způsobeny z mnohaleté zkaženosti charakteru prarodičů. Zušlechťují-li se však charaktery stále a stávají se ve svém nejnvnitřnějším základě víc a více podobnými Mně, pak se také objeví vnější jejich otisky vždy zušlechtěnější a zkrásněnější.

27. Z toho můžete však také souditi, že ženy tohoto pásu jsou nadmíru krásné a všude jaksi dýchají láskou a největším půvabem a spanilostí. Z toho bude pak také pochopitelné toto pravidlo, kterého má dbáti muž vůči ženě, pokud se týče ústní řeči.

28. Tímto pravidlem ukončíme však také dnešní sdělení a příště bude pokračování ještě mnohem důležitějších státních pravidel. A tak tedy pro dnešek dosti!

3. října 1842

Kapitola 40. Rostlinstvo a zvířena na čtvrté dvojici pásů.

1. Dříve nežli však přejdeme k ještě důležitějším státním pravidlům bude nutno seznámiti se poněkud s rostlinstvem a zvířenou tohoto pásu.

2. Vy si zde pomyslíte; Nežli prohlédneme byť i letmo nadmíru bohaté rostlinstvo a zvířenu tohoto pásu, tu se dlouho nedostaneme k pokračování dalších, důležitých státních pravidel. Já však pravím vám; O to se nestarejte. Neboť Já dovedu při mnohých příležitostech jednou ranou porazit strom. A tak tomu bude také zde.

3. Dříve však nežli zasadím tuto ránu, musím vás již opět trochu uvést na vlastní planetu Jupitera. Ačkoliv tato planeta je dobře čtyřtisíckrát větší nežli Země kterou obýváme, nepodobá se žádné jiné planetě, jak co do klimatických poměrů, tak i následkem nich co do vegetace a u zvířeny, vaší Země více, nežli právě tato Planeta. Má sice ještě leckteré zvláštnosti, jimiž jaksi oplývají jiné Planety, které však jsou vaší planetě cizí, jak v ohledu rostlinném, tak i zvířecím; ale přes tyto zvláštnosti mohli byste se na této Planetě setkat se vším, jenže ve zvětšeném měřítku, cokoli na sobě a v sobě obsahuje vaše Planeta.

4. Tak by byla zvláštnost co do rostlinstva v tom, že na této Planetě mají mnozí moudří a zbožní lidé takovou schopnost vůle, že se vyrovnají schopnostmi obyvatelům středního pásu, a jsou tedy sto vylouditi z půdy jejich země zcela nové druhy stromů a rostlin. Jenže takový strom a rostliny jsou pak bez semen a nejsou tedy schopny dalšího rozmnožování, kdežto (zde) tolik jako; Boho – stvořená přirozeně rostlé (rostliny a stromy), přinášejí tak jak na vaší Zemi, živé símě.

5. Tyto pozitivní rostliny nejsou však jiné, nežli zušlechtěné rostliny vaší zemské půdy. Tak byste v horském pásmu Jupiterově objevili všechny tropické rostliny, v jeho dvou mírných pásmech všechny plody a rostliny, které se vyskytují na vaší Zemi právě v těchto pásmech a tak je to i s rostlinstvem a plody studeného pásma. Jen si toto vše musíte představit mnohem ušlechtlejší a také mnohem větší nežli se to vyskytuje na vaší Zemi.

6. Tak byste například na travnaté louce tam kráčeli mezi travnatými kmeny, asi jako na vaší Zemi v mladém lese, a stromy jsou také desetkrát větší nežli u vás. Nicméně byste však nikdy na této planetě nenalezli takové obrovské stromy, jakož takové obrovská zvířata, jako jsme poznali na Saturnu (ve zvláštním spise „SATURN“, daného skrze J. Lorbera r. 1842)

7. A tak nejsou ani lidé Jupiteru celkem tak velcí, jako na planetě Saturnu a jsou ještě mnohem menší nežli obyvatelé našeho slunečního pásu, který odpovídá Jupiteru. Lidé této Planety jsou sotva třikrát až čtyřikrát větší nežli vy na Zemi.

8. Ježto nyní víme toto, můžeme se také odvážit k naší ráně; a můžete být ujištěni, že tím seznáme jak rostlinstvo a zvířenu našeho čtvrtého pásu. Pozorujte tedy rostlinstvo a zvířenu vaší Země, představte si je ve všem stokrát větší a budete mít před sebou již celý rostlinný a zvířecí svět tohoto pásu.

9. Kdybyste měli před sebou například mouchu tohoto slunečního pásu, mělo by z ní pět vašich lidí co jísti, aby se z nouze dostatečně nasýtily. Tak byste také nebyli lehce sto snísti deset jahod. A jeden hrozen by dva dosti silní lidé u vás na Zemi nedostali zcela tak snadno z místa. A jako je to s tímto vším, tak je to i se vším ostatním. Se zvířaty jest tomu rovněž tak až na hada, který se tu nevyskytuje ani na Jupiteru, ani na jemu odpovídajícímu pásu. Zato sou tu však ještěrky, které jsou vesměs dobrého druhu. Zdržují se obyčejně na břehu jezer a řek; k lidským příbytkům se takové zvíře nikdy nedostane.

10. Nuže hledte, nyní můžete pokračovati o našich státních pravidlech.

11. A tak jest dále pravidlem, že až na několik málo domácích ptáků, jako jsou kury, holubi, nesmí se chovati doma žádné jiné domácí zvíře mimo již sdělení zvířata. Zde se otážete řkouce: Má-li toto státní pravidlo býti úplně účinné, nemusí se tu také vztahovati na inteligenci zvířat? Já však pravím vám; Toho není třeba, neboť toto pravidlo říká obyvatelům tohoto pásu jen tolik, aby své nezřídka mnoho čtverečných mil velké domovní pozemky oplotili tak, že do nich nemohou vstoupiti zvířata.

12. Zde se opět tážete; ale toto oplocení způsobí obyvatelům tohoto pásu jistě velkou a velmi mnohou práci. Kdyby se práce chápali tak, jako vy, pak by jistě měli velmi mnoho co činiti s takovým oplocením; neboť obvod takového plotu měří nezřídka několik set mil.

13. Jakpak to tedy zařídí? Vezmou přiměřené množství dobrého semene stromů, vyhloubí pak kolem pozemku brázdu nástrojem, který se podobá pluhu, jenže není tažen zvířaty, nýbrž hravě a lehce nadmíru silnými muži. Do této brázdy klade pak jedna sítě a druhé žena rovněž zvláštním nástrojem brázdu přikrývá. Tato práce pokračuje tak rychle, že by třem osobám plot usazujícím nestačil v nejrychlejším letu pták. A následkem velké úrodnosti i této půdy vzrostou v krátké době naseté stromy as dvacet sáhů nad půdu. Během as tří let podle vašeho počítání času je pak takové živé oplocení dokonáno.

14. Rádi byste znali druh těchto stromů k oplocení? Tu vám pravím, že tyto stromy se většinou podobají vašim cedrům, smrkům a jedlím. Kmeny vyrostou vedle sebe tak hustě, že tvoří skutečnou stěnu, která když vzrostla, jest nezřídka tisíc sáhů vysoká.

15. Nuže hledte, přes tuto stěnu se pak nedostane žádné zvíře na pozemek vyznačený tímto plotem. A tak se toto domácí pravidlo vztahuje také na to, aby byl každý pozemek předepsaným způsobem náležitě oplocen.

16. Kdyby se někdo otázal: Proč si obyvatelé tohoto pásu tak velice oškvliví zvířata? Tomu slouží tato odpověď; Obyvatelé tohoto pásu říkají podle své vnitřní moudrosti; Zvířata mají vesměs ještě nečisté duše, které by svým chováním mohly znečišťovati duši člověka tím, že veškeré úkony činí za svého soudu. A kdyby člověk ten či onen výkon zvířete napodobil, tím by se sám uváděl ze své svobody do zvířecího soudu, který by mohl poněnáhu škoditi jeho duši.

17. Z tohoto důvodu jest tedy naší vzájemnou povinností lásky zdržovati od sebe zvířata a raději mít před nimi strach nežli neúčelnou náklonnost. Proto ať nikdo neklně zvířatům; ale ještě méně ať k tomu či onomu zvířeti nepřilne svým posvěceným srdcem.

18. Hledte, v tom má pak teprve zmíněné státní pravidlo svůj hlavní důvod, jako má vůbec obyvatele tohoto pásu pro každé ze svých pravidel vyšší, moudrý důvod.

19. Zde se však opět někteří otáží; Mohou tedy obyvatelé tohoto pásu postavit plot vůči mouchám a jinému létajícímu hmyzu; jakož i divokým ptákům? Vždyť to jsou přece táž zvířata oživená jistě ne tak čistými dušemi jako lidé smi.

20. Co se týče much a jiného létajícího hmyzu, udržuje je obyvatel svou vůlí v dáli s největší lehkostí. A mimo to se tato zvířata udržují také většinou jen na březích moře, jezer a řek.

21. Co se však týče ptáků, nejsou ve svém letu nikomu nebezpeční. Usadí-li se však někde, nečiní tu trvalé bydliště; a škodu, kterou způsobí, může každý snadno oželeť, neboť za škodu pokud se týče čištění, přináší mnohem větší užitek požíváním všelikých nečistých červů.

22. Proto záleží tedy také druhé státní pravidlo v tom, že nikdo nesmí plašit ptáka, kde se usadil. Také tu říkají obyvatelé: Co se může vznést nad naše oplocení a nechce dbát této hranice, to jest řízeno k našemu prospěchu vyšší vůlí. Proto nebudeme nikdy zahánět co přichází shora nýbrž si tím dáme podle vůle Boží sloužit způsobem, jak jest takové bytosti určeno sloužit pro naše dobro. A tak tedy nechávají obyvatelé také často celá hejna ptactva žít se na jejich pozemku a při tom říkají; Vše, co pracuje, zaslouží potravu. Proto nechte tyto pracovníky najít, kde pracovali; neboť bez vůle Boží nepřicházejí a bez ní také nemohou dále táhnouti.

23. Hledte, tak má i toto státní pravidlo svůj dobrý důvod. Časem se však otážete! Jestliže obyvatelé tohoto pásu takto navzájem oplocují své pozemky, kde žijí ona mnohá a velké zvířata? Jen se o to nestarejte, neboť pozemky obyvatelů tohoto pásu nehraničí tak těsně u sebe jako u vás; a tak bývají mezi jedním a druhým pozemkem nezřídka as sto mil široké prostory, které jsou ponechány oněm zvířatům. A tak mají zvířata poměrně více místa nežli lidé.

24. Ale tu by mohl ten či onen tázati a říci; Slyšeli jsme, že lidé tohoto pásu častěji cestující; nejsou tu pak tak mnohými dravými zvířaty ohrožováni, procházejí-li jejich obvody? To jest pošetilá otázka. Neboť předně jsou tam zvířata většinou mírná a bojí se člověka. Za druhé člověk je mocí své duchovní jakož i tělesné síly opravdovým vládcem svého světa. A za třetí každý cestující jest provázen až k následujícímu sousednímu pozemku. A tak za přispění těchto tří (okolností) může každý bezpečně cestovati, zejména také proto že na Slunci se nemusí obávat noci.

25. Hledte, toť tedy opět jedno státní pravidlo, které záleží v tom, že mezi oplocenými pozemky jest vždy příslušný prostor přenechaný zvířatům a každý pozemek musí mít kolem sedm vchodů, které jsou zařízeny tak, jako na vašich plotech tak zvané přechody, které tam mohou překročit jen velcí lidé, avšak naprosto ne žádná zvířata.

26. Ale jakpak vypadají ony prostory pro zvířata, do nichž se přijde plotovými přechody? Tyto prostory jsou většinou hustě zalesněny. Jen kde jsou ony přelezadla, jsou lesy vymýceny až k přechodu sousedního pozemku; a to jsou vlastně cesty, po nichž může každý bezpečně cestovati.

27. Co se týče udržování těchto cest jest pak také vespolečné státní pravidlo mezi sousedy, podle něhož jest každý povinen udržovati polovinu takové cesty stále v čistotě. Neboť také zde říkají obyvatelé: Jen čistá zvířata chodí lesní houštinou, člověk má chodit vždy po otevřené cestě. Neboť není v moci zvířete, aby si prosekávalo cestu; zato člověk má moc udržovati každou svou stezku v čistotě; také musí být každá cesta přímá, aby se rozeznala od zakřivených cest oněch bytostí, které neznají dobrodiní přímé cesty, nýbrž všemi směry bloudí lesními houštinami.

28. To by byla tedy nejdůležitější státní pravidla, pokud se týče pozemkového hospodářství. Příště si všimneme ještě některých pravidel a pak se obrátíme k náboženství. A tak tedy pro dnešek dostil!

4. října 1842

Kapitola 41. Pěstování pšenice a ostatních rostlin.

1. Další takové státní pravidlo záleží v tom, že obyvatelé tohoto pásu pěstují pšenici a když dozrála, svazují do otýpek, klasy vytřou a tím získají čisté zrno.

2. K čemu užívají potom tohoto plodu? Tento plod, jehož zrna jsou tak veliká, jako slepičí vejce u vás, se pak známým vám způsobem vaří a potom ihned požívají. Kdybyste takto vařili svou pšenici a pak ji požívali, dostali byste tím sice velmi výživnou potravu, která by vám příliš mnoho nechutnala, protože pšenice vaší Země neobsahuje tolik cukru, jako pšenice tohoto pásu. Pro obyvatele tohoto pásu však jejich vařená pšenice je nejmilejším a nejoblíbenějším pokrmem.

3. Zde se ten či onen otáže; jak může být něco takového považováno za státní pravidlo? Já však pravím: „Jen malé strpení! Jedním slovem nelze vnějším smyslem označiti ihned celý předmět. Slyšte však jen, co říkají obyvatelé o tomto plodu; Mezi všemi plodinami, kterými nás Velký a jediný Pán nebe a naší Země obdařil, není žádná více hodna naší živnostenské píce nežli právě pšenice, protože žádná se tak velice nepodobá živému vzhledu z nebe jako tato, všechny ostatní plodiny, jak je znáte, se daří tak, že je můžete ihned strčiti do úst buď z rostliny, s keře anebo se stromu; ale zrno pšeničné, ačkoliv je ze všech našich plodin nejlepší, musí být napřed uvolněno z klasu, který je pln špiček a ostnů a pak teprve očištěno, a chceme-li jej požívat, musí býti ve vodě (ohněm živěné) změkčeno.

4. A nyní si naproti tomu povšimněte chleba z nebes, jímž jest svaté slovo, jež nám zvěstují duchové z nebes, jak se podobá tomuto pšeničnému zrnu, které konečně (po namáhavé přípravě) jest naší oblíbenou stravou! Za všelikého úsilí a trnitých zkoušek přicházíme teprve k vlastnictví tohoto nebeského slova. Jestliže jsme je jednou obdrželi, pak je musíme teprve v sobě samých svým chováním očišťovati. Neboť jak víte, dává se nám vždy tak, že ono vlastní živné pro nesmrtelného ducha, jest vždy obklopeno těžko se uvolňující schránou hluboké nebeské moudrosti. Jestliže jsme konečně uvolnili čisté vnitřní zrno od těchto slupek, pak teprve musíme dotud tvrdé zrno v naší vlastní živé vodě ducha na ohni lásky k Bohu na měkko uvařiti, aby se pak stalo na věky živým pokrmem pro našeho nesmrtelného ducha.

5. Hledte budete-li o těchto vyslovených slovech jen poněkud uvažovati, tu se vám zajisté ujasní, proč se pěstování tohoto zrna považuje na tomto pásu za státní pravidlo. Tím bychom tedy poznali opět jedno velmi důležité pravidlo.

6. Jiné pravidlo udává opět řád, jak musí být veškeren pozemek osázen stromy, keři a jinými rostlinami. Také zde obíhá vše v protáhlých kruzích kolem obytného domu. Nejdále od obytného domu stojí většinou ovocné stromy, až konečně poslední řadu uzavírá vám známý již smrkový plot.

7. Také tento řád má opět svůj dobrý důvod. neboť odpovídá podle moudrosti těchto obyvatelů Mému řádu, podle něhož také ono hrubohmotné jako symbol tvrdší a vznešenější moudrosti, je nejdále od Mého centrálního ohně lásky. Proto jest dokonce na vaší Zemi staré úsloví; Lásky Boží jest obrácena k malému!“ A Já Sám jsem kdysi na Zemi pravil: „Nechte maličkých přijíti ke Mně; nebraňte jim, neboť jejich je království nebeské!“

8. Z toho opět velmi snadno poznáváte, proč jest také tam řád na osazování plodin nějakého pozemku státním pravidlem. A tím snáze pochopitelně to užijete, připomenete-li si, co bylo již

naznačeno opřed sdělením těchto státních pravidel, kde se praví, že tato státní pravidla tvoří o sobě vlastní obřadní část náboženství obyvatelů tohoto pásu.

9. Byla by tu sice ještě některá pravidla, avšak budete-li jen náležitě uvažovati již o pravidlech, která vám byla sdělena, můžete z toho velmi dobře seznati a důkladně usouditi, že všechna ostatní pravidla mají zcela týž důvod jako pravidla již sdělená, která jsou již také o sobě důležitější.

10. Z toho důvodu ukončíme tato státní pravidla a obrátíme se k náboženství tohoto pásu.

6. října 1842

Kapitola 42. Náboženství obyvatelů čtvrté dvojice pásů.

1. Nezáleží v ničem jiném nežli v živé víře, že Bůh jest nejdokonalejší člověk a že tento nejdokonalejší Člověk stvořil ze Své svobodné vůle nebe, jejich zemi (to jest Sluneční svět) a všechny věci a bytosti, že učinil člověka podle svého obrazu a postavil ho do světa jako pána světa, aby ovládal vnější, jakož i svůj vlastní svět, jímž jest ono přirozené každého člověka za jeho tělesného života. Tomu se jako zásadě jejich náboženství vyučuje a činí to jaksi prvou část jejich náboženské nauky.

2. V druhé části jejich náboženské nauky se však ukazuje, že člověk jest dokonalou nádobou k přijetí božské vůle; a dále se ukazuje, že jen přijetím této vůle se člověk může státi opravdu mocným pánem nade všemi tvory světa, jakož i nad světem samým.

3. V této části se ještě také ukazuje, jak si člověk úplně může osvojit božskou vůli, totiž jejím naplněním. Neboť se tu praví. Kdo v sobě dokonale plní vůli Boží, musel ji napřed v sebe pojmouti. Božskou vůli nemůže v sebe pojmouti však, dokud neupustí od své vlastní zdánlivé vůle. A jak upustí člověk od své vůle? Člověk upustí od své vůle, používá-li jí k tomu účelu, pro který mu byla Tvůrcem vlita.

4. Jak zní však tento účel? Zní takto; „Člověk má chtíti svou vlastní vůlí plniti vůli Boží a za tím účelem má ji chtít poznati. Komu jde o to zcela vážně, tomu také dá Bůh ihned v náležité míře Svou vůli poznati. Jak dalece však potom někdo poznává vůli Boží, a za své vlastní vůle jedná podle vůle Boží pokud ji poznal – spojuje pak svou vlastní vůli s vůlí božskou, čímž se teprve uskutečňuje pravé znovu-spojení Boha s člověkem, což jest ono vlastní náboženství.“
(latinské slovo religio znamená doslovně: Znovuspojení.)

5. Čím více se tedy člověk ve stavu náboženství snaží poznati božskou vůli a podle ní jednat, tím více se také spojuje se silou božské vůle. A osvojil-li si někdo božskou vůli v takovém stupni, že již nemá naprosto žádné vlastní vůle, (ani k tomu ne, aby plnil božskou vůli), nýbrž veškerá vůle v něm se stala již čistě božskou vůlí – pak se člověk nejen s Bohem spojil, nýbrž se s Ním sjednotil.

6. A toť účel náboženství, že se má člověk sjednotiti s Bohem, zejména nemá míti jako pohnutku jednatí žádnou jinou vůli nežli jedině vůli Božskou.

7. Kdo však má za pohnutku všeho svého jednání jedině vůli božskou ten jedná snadno a nadmíru účinně. Neboť všemohoucnost božské vůle se osvědčuje všude a v každém člověku, vystupuje-li tato vůle jako čistá pohnutka toho jednání.

8. Hled'te, v tomto krátkém vyličení záleží druhá část náboženství obyvatelů tohoto pásu.

9. A nyní přijde ještě třetí část. V této části se vyličuje jedině vnitřní život a to rovněž nejkratším a nejprostším způsobem; poznáte to ihned z nauky, kterou vám tak, jako předchozí uvedu doslovně.

10. Takto tedy zní nauka třetí části; Bůh jest pravlastní život Sám. Proto v Bohu Samém vládne o sobě věčně neúprosně nepřátelství proti smrti. Neboť život se nemůže nikdy spřáteliti se smrtí. Jak by tedy mohl Bůh míti, jako pravěčný, nejvlastnější Život základní všeho života, společenství a přátelství se smrtí, která jest nejpříkřejší protivou všeho života?

11. Toto ve věčném Božím řádu založené nepřátelství jest hněv Boží. „Jestliže však Bůh, jako základ všeho života, stvořil svět a věci ze Sebe pak je jistě nestvořil ze Svého hněvu, nýbrž ze Svého nekonečného přátelství. Toto přátelství jest jakožto láska vlastní základní podstata Boha, z níž jsme vzešli my a veškeré věci.

12. Jestliže jsme však vzešli my, jako samy živé, myslící a chtějící bytosti zřejmě nutně ze života Boha, v němž není smrt myslitelnou, pak jsme také jistě nevzešli pro smrt, nýbrž jen pro život. Že však je tomu tak, můžeme převelice jasně poznávati z toho, že tu jsme jako živé bytosti.

13. Neboť smrt, tato nicota bez bytí, pouze jako pojem k protivě života, nemůže přece nějak něco zploditi. Neboť mohla-li by to, pak by tu musela napřed býti. Jak a kde by tu však mohla býti, když živá Boží Bytost naplňuje Svou vlastní nekonečnost, mimo níž není myslitelná žádná druhá nekonečnost, jelikož ona jedna Boží nekonečnost je věčně neomezena.

14. Jelikož však jsme tedy žijící, myslící a sebe samé pociťující (bytosti), pak tu jsme zajisté nutně z praživého Boha, a kdekoli jsme uprostřed jeho pravěčného, nejdokonalejšího života. Nic vás nemůže od něho oddělit, nežli jen na krátkou dobu Bohem nám daná, vlastní vůle.

15. Jestliže jsme tuto vůli sjednotili opět s Jeho vůlí, přešli jsme tím také do prazákladního života, a nedělí nás od Něho již nic – leč jen na oko slabá kůže těla. Je-li tato kůže podle vůle Boží z nás vzata, pak jsme opět úplně jedním životem s Bohem, životem, který se pak v nejvyšším stupni jasnosti věčně ve vši božské dokonalosti poznává a ohledává.

16. A jak pociťujeme tento prabožský život v sobě? Tento prabožský život cítíme a pociťujeme láskou. Kdo tedy má lásku, ten má v sobě také již život. Kdo by však neměl lásky, musel by přestáti ještě další zkoušky a to tak dlouho, dokud by se v něm neprojevila láska.

17. Láska k naším bratrům a sestrám jest počátkem vnitřního života. Kdo však z této lásky přešel do lásky k Bohu, ten přešel také od počátku svého života v plnost samého božského života.

18. neboť kdo miluje bratry a sestry, ten žije již v jejich srdcích a oni v srdci jeho. Kdo však miluje Boha, ten žije v Bohu a Bůh v něm!

19. Leč nikdo nemůže z vlastní lásky milovati Boha, protože Bůh jest pln života. Jestliže však někdo svou lásku živě do sebe přijmul své bratry a sestry, rozšířil tím svou vlastní sféru života, aby teprve pak mohl do ní přijmouti hojnost božského života.

20. Neboť vlastní život skrze vlastní lásku jest až příliš malomocný k nošení hojnosti božského života. Ale bratrský a sesterský život láskou v srdci člověka spojený může být ponenáhu tak posilován a zesilován, že potom schopen přijmouti do sebe hojnost života božského.

21. Ačkoliv sice každý člověk o sobě jest živou bytostí, jevil by se přece jen život jednotlivého člověka o sobě naproti hojnosti božského života naprostou smrtí, a nikdo by nemohl tuto hojnost snést, kdyby se mu jí dostalo v jeho nuzně živé uzavřenosti. Proto otevřete náruč svých srdcí dokořán a obejměte s nejrůznější láskou účinně všechny bratry a sestry, tím přetvoříte své srdce v prostorný příbytek do něhož pak vstoupí hojnost božského života a bude se tu moci věčně ubytovati, neboť Bůh je veliký a plnost Jeho života je nekonečná.

22. My však víme, že v jednom bodě nemůže žádná velká síla vládnouti. Sjednotí-li se však body, bude v nich také jedna síla, která bude odpovídati velikosti jejich sjednocení. Zda není náš velký svět složen ze samých bodů? Vyjme-li však z něho jeden bod a zkusíme jeho sílu, jak nepatrnou se jeví být proti síle naší, ježto jej můžeme zničit mezi prsty. Jsme tohoto sto učiniti a naším velkým světem? Ó, ani pomyslení! Neboť síla tohoto světa jest hojnost, která odpovídá nekonečné mnohosti bodů z nichž se skládá. Tato síla však není rovněž nic jiného, nežli stále co nejmocněji působící Boží život v našem Světě.

23. Samolibý člověk se podobá jednomu bodu, který zničí již naše síla. Co se mu teprve stane mezi prsty božské životní síly? Rozšiřujeme-li však své srdce bratrskou a sesterskou láskou, pak spojováním živých, jednotlivých bodů v sobě zvětšujeme svůj vlastní vnitřní svět (což vše způsobuje bratrská a sesterská láska a tím tvoříme silný ústroj k přijetí stále větších sil. Je-li tento ústroj podle vůle Boží úplně vytvořen, podobně vnějšímu světu, který nás nosí, pak se teprve také stane způsobilý, pojmouti do sebe hojnost sil vyšších, které vychází z pravěčné, nekonečné hojnosti božské životní síly.

24. Milujte tudíž své bratry a sestry, abyste mohli milovati Boha; neboť bez lásky bratrské a sesterské nemůže nikdo milovati Boha.

25. Hledte, toť celá třetí zásada o životě skrze pravé náboženství.

26. S touto zásadou jest také zajedno stav manželský. Proto se však také manželství nikde tak vroucně nezachovává jako zde.

27. Že toto vše jest na obou pásech, které odpovídají planetě Jupiteru bez nejmenší výjimky, můžete seznati již z toho, že Jsem se při popisu severního pásu nikdy zvláště nezmínil o pásu jižním. A tím bychom byli také s tímto čtvrtým pásem hotovi a odebereme se ihned na pás pátý.

7. října 1842

Kapitola 43

Pátá dvojice pásů odpovídající Saturnu. Země a lid tamtéž.

1. Co se týče pátého pásu, potřebuji vám jen sdělit, že tento pás odpovídá jak severnímu tak i na straně jižní zcela dobře vám známé Planetě Saturnu; (viz. od J. Lorbera sdělený spis „Saturn“) tak jste již poznali jeho část a proto také budeme s popsáním tohoto pásu mnohem spíše hotovi nežli s popsáním pásu předešlého.

2. Co se týče tohoto pásu, o sobě, jest také tento pás oddělen od předešlého vysokým horským valem. Ale od tohoto horského valu vybíhají pak ihned velká horská pásma přes celý čtyři tisíce mil široký pás. Na nejsevernější jeho straně je pás vodní, který však není stejně široký, nýbrž má mnohé zálivy do vnitrozemí. Mnohý záliv sahá dva až tři tisíce mil hluboko do vnitrozemí. Severní pobřežní strana tohoto vodstva probíhá pak dosti přímočaře dále a jest ohraničena samými příkrými horskými soutěskami.

3. Stejně jest tomu také tak u příslušného jižního pásu; jenže ovšem v opačném poměru, takže severní část země jest obytná, protkaná mnohými horskými pásmi a na jižní části zemí tohoto pásu následuje nejprve vodní pás, který rovněž směrem k obytné zemi má velké zálivy.

4. Budeme však popisovati pouze severní pás a s poměry severního vezmeme zároveň jaksi mlčky poměry jižního pásu.

5. Jaká jest tedy země? Pohledte jen na Saturna, a tím také uvidíte složení pozemků tohoto pásu.

6. Obytný strom jest také zde domovem, také dešťový strom, paprskový strom, nálevkový strom, zrcadlový strom, stěnový strom. Tyto stromy se tu vyskytují všude. Jenže jsou tu ještě velkolepější, krásnější a ohnivější nežli na planetě Saturnu.

7. Rovněž jsou tu také všechny keře a rostliny v nádhernějším měřítku, nežli jsme je poznali na Planetě. Neboť v tomto pásu začíná již plavba.

8. Co se týče zvířat shledáváme se tu se zvířaty vesměs dobromyslnými. Velký mud a ještě několik zlomyslnějších zvířat Planety Saturnu, jakož i velká ryba a velký pták se tu nevyskytují. Také různé měkkýši ne. Veškerá ostatní zvířata jsou tu domovem jako na Planetě. Také velká kráva a známé vám ovce horalů tu nechybí. Jenže zde, jak už bylo řečeno, je vše ještě zušlechtěnější a mnohem jemnější nežli na Planetě.

9. Chcete-li veškeré poměry tohoto pásu jaksi rázem prohlédnouti, pak se jen odeberte k horalům na Planetě. Zde můžete seznati všechny poměry jak v ohledu občanském, domácím, státním a náboženském.

10. Také zde se budují chrámy pro bohoslužby. A počítání času jest u obyvatelů tohoto pásu téměř týmž způsobem zdomácnělé, jako na Planetě; rozdíl záleží jen v tom, že obyvatelé tohoto pásu určují čas podle otáčení Slunce kolem jeho osy, jeho dovršení poznávají podle toho, že se jim objeví v zenitu jisté souhvězdí. Toto otočení Slunce, které následuje asi v devětadvaceti dnech, dává jim pak dobu kterou rozdělují na sedm údobí.

11. Doba zenitu jest obyčejně dobou sváteční, podobně jako také u obyvatel Saturnu jest sedmý den dnem svátečním. Tato sváteční doba se světí na pásu týmž způsobem jako na Planetě.

12. Co se týče dále obydlí a oděvu a potravy obyvatel tohoto pásu to jest zcela stejné jako na Planetě (rozumí se samo sebou, že tu jsou míněni vždy horalé Planety!)

13. Co se týče člověka samého, podobá se jak po stránce mužské tak i ženské úplně ve všem člověku Planety, jen ne co se týče velikosti. V tomto ohledu jsou obyvatelé pásu o třetinu menší nežli obyvatelé Planety.

14. Jsou nadmíru mírné povahy, ničemu se nevyhýbají než nějaké rozčilenosti mysli a proto jsou dokonce nadmíru vysoce na pozoru před příliš velkou láskou.

15. Proto se také na tomto pásu děje vše tak klidně, že by si někdo z vás při velké plnosti života tohoto pásu pomyslel; zde nepochybně zřídila smrt svůj příbytek. Ale není tomu tak. Obyvatelé jsou mezi sebou velmi veselí a plni jaré mysli. Jsou při tom také velcí přátelé tónů a často se obveselují podle vašeho počtu po mnoho hodin, líbezným zpěvem svých četných ptáků. Ale sami jsou tak málo zpěváky a hudebníky jako obyvatelé Planety Saturnu.

16. S duchy a také nezřídka se Mnou Samým mívají ještě častěji schůzky nežli jejich bratři na Planetě.

17. Mají nadmíru cudnou mysl a váží si svých neobyčejně krásných žen pouze ve svém srdci.

18. Plození jest zde totéž jako na Planetě. A vůle jest značně silnější nežli vůle obyvatel Planety. Proto dovedou také vypěstovati dokonce některé rostliny bez semene a svou vůlí krotiti veškerá zvířata.

19. Také obyvatelé tohoto pásu se dovedou mnohdy svou vůlí volně vznést do vzduchu a také v čas potřeby choditi daleko po vodě. Ale na daleké cesty po vodě se neodvažují, neboť říkají; Tj. div, kterého smí člověk užívatí jen v čas nejvyšší potřeby. Nikdo z toho nemá dělati

řád. Neboť Sám Duch Boží používá zázračných skutků jen tehdy, když je Jeho nekonečná moudrost uzná za nutné; jinak se však musí vše pohybovat ve věčném řádu. Proto se také neodvažují nikdy k neomezenému používání síly vůle; nýbrž používají ji jen tehdy, je-li toho nanejvýš zapotřebí.

20. To jest také vše podstatně rozdílné mezi obyvateli Planety a obyvateli tohoto pásu; vše ostatní je úplně stejné

21. Že obyvatelé tohoto pásu obývají většinou pohoří netřeba se snad zmiňovati; neboť roviny se tu obyčejně přenechávají četným zvířatům.

22. Co se týče tak zvaného „podomka“ (zvíře Saturnu) jest domovem také zde; ale ne již jako zvíře, nýbrž jako zvláštní poněkud podřadná lidská rasa, která se chová vůči vlastním obyvatelům tohoto pásu asi právě tak, jako se chovají k vám divoké kmeny černochů. Ale zde nejsou již určeni k službě vlastních obyvatel, nýbrž jako obyvatelé rovin jsou určeni většinou k tomu, aby se od vlastních obyvatel naučili pravému lidskému způsobu žití a touto naukou pak sami stoupali vzhůru k hodnosti skutečného člověka. Z toho důvodu jest pak také jejich způsob života zcela týž jako vlastních hlavních obyvatelů tohoto pásu. Jen v plození sobě rovných jest rozdíl, pokud tato podřízená lidská třída se plodí souložím, která však nicméně není tak dalece smyslná jako u vás.

23. To jest však potom také úplně vše, co se týče tohoto pásu. A tím bychom byli tedy také s tímto pátým pásem jako na severní tak i na jižní straně úplně u konce a příště se odebereme ihned na pás šestý.

9. října 1842

Kapitola 44. Šestá dvojice pásů – odpovídá Uranu. Úvahy o této planetě.

1. Již při popisu pátého pásu byla učiněna zmínka, že tu za vodním prstencem tvoří jeho břeh dosti vysoká v přímé čáře probíhající horská stěna. Právě tato horská stěna jest zároveň počátkem šestého pásu, jak na severní tak i na jižní straně; jenže na jižní jest méně příkrá nežli na severní.

2. A jak vysoká jest asi tato horská stěna? Co se týče její velké příkrosti, zvedá se jen asi deset mil nad vodní hladinu. Po této příkrosti dostává pak toto pohoří mírnější sklon, ale ne snad dolů, nýbrž do výše a v tomto mírnějším stoupání se pak táhne ještě do výše dvaceti německých mil nad onu příkrost. Když tento sklon dosáhl svého nejvyššího vrcholu, klesá pak na druhé straně zcela mírně do pásu šestého, takže spád různých často několik mil širokých horských hřbetů, obnáší (při délce jedné míle) sotva dvě stě sáhů.

3. A tak se pak táhne toto pohoří až k nejbližšímu vodnímu pásu, sestupujíc zcela mírně dolů. Jen tu a tam vystupují opět značné pahorky, které pak ovšem mají silnější spád.

4. Tak tomu jest tedy v celém šestém pásu a jest tedy jako žádný jiný až po nejvyšší horskou linii obytný.

5. Že také příslušný jižní šestý pás je takový, netřeba se ani zmiňovati: nesmíte si jej však hned představovati snad stejně symetrický, nýbrž jen v celku. Neboť v každém (tomto pásu) jsou rozmanitá horská pásma, velké horské roviny, jezera, veletoky, řeky a zároveň též velmi mnohé a velmi veliké vodopády, které se v obou pásech rozmanitě, hned tu, hned tam vyskytují, aniž by si proto v tom snad symetricky odpovídaly.

6. Celá šířka této země od její výšiny až k její nížině, měří něco přes tři tisíce mil, a vodní pás něco přes tisíc mil. Tak bychom tedy měli popsanou půdu, na níž se budeme pohybovat.

7. Abychom však mohli nyní tím důkladněji poznati její složení a určení, bude také zde nutno, pohlédnouti dříve na Planetu odpovídající tomuto pásu.

8. Podle dřívějšího pořadu budete moci beztoho snadno poznati, že tento pás neodpovídá žádné jiné Planetě nežli Uranu. A zřetel se tedy také dříve trochu podíváme právě na tuto Planetu.

9. Vzdálenost a velikost této planety může vám oznámiti každý kalendář; na tom však také nejméně záleží vzhledem k účelu, pro který se chceme na Planetu poněkud podívati, nýbrž vše záleží na tom, abychom poznali, jak je utvářena a proč.

10. její tělesový obsah předstihuje vaši Zemi as dobře tisícero násobně, (podle vědeckého výpočtu stonásobně. Snad je tu Lorberova chyba v přepsání). Již z toho lze seznati, že její plošný obsah je dosti značný. Uran může tudíž být velmi dobře považován za planetu prvního řádu. Jeho obytná země jest jako na Saturnu, většinou pod rovníkem; neboť polární krajiny jsou pro příliš velkou zimu, která tam panuje, zcela neobyvatelné. Ale krajiny na rovníku mají ustavičně ještě velmi příjemné podnebí a jsou velmi hornaté.

11. Žádná planeta ze všech, které jste dosud poznali, není tak plna ohně chlících hor jako tato: zejména severní a jižní břehy obytných rovníkových zemí jsou téměř nepřetržitě obklíčeny horskými sopečnými pásmy. Krajiny uvnitř mají naproti tomu jen pořídce chrličce ohně a zato dosti mnoho rovné a dobře obytné země.

12. Vegetace těchto krajín jest nadmíru bujná. Hlavní barva rostlin jest červenomodrá a barva květů přechází buď do bělosvětlé zeleně anebo do bělosvětlého modra. Rozmanitá vegetace tu zrovna není a ještě méně je bohatá na druhy; ale tím bujněji a obrovitěji se tu daří všemu, cokoli se jen na půdě vyskytuje.

13. Jak rostlinstvo tak i zvířena jest co do bohatství druhů velmi pozadu proti bohatství jiných planet. Ale nemnohé ty druhy zvířat, které se tu jak ve vodách tak i na zemi a ve vzduchu vyskytují, jsou nadmíru silné a většinou obrovsky veliké. Malá zvířata jako snad u vás říše hmyzu a červů se tam nikdy nevyskytují, leda jen moucha, která má podobu a vlastnosti vaší mouchy.

14. Co se týče lidí, jsou dosti velcí, takže muž měří asi osm a žena sedm sáhů. Jejich povaha jest však velmi bouřlivá a prudká; proto by nebylo radno, abyste si s nimi něco vážně začínali. Jsou nadmíru smělí a velmi pronikavého ducha. Žádného nebezpečí se nebojí, a bázeň před smrtí je jim zcela cizí.

15. Z toho důvodu musejí býti také stále drženi různými prostředky řádně na uzdě, aby se z jejich často přehnané ctnosti nestala velká nectnost.

16. Také duchové zemřelých z této Planety musejí býti drženi velmi odloučeně; neboť z jakéhokoliv konfliktu s jinými duchy odcházejí obyčejně jako vítězové.

17. Kdo s tím neb oním ničeho nepořídí nevracující láskou, ať hledí zmizet, neboť na cestě moudrosti jsou dočista nepřístupní. Získal-li je někdo láskou, může také v každém ohledu mluvit o největším štěstí. Neboť jejich věrnost a vytrvalost jest také rovněž tak houževnatá a velká, že jí nemůže již naprosto žádná zkouška otřásti.

18. Z toho důvodu jest také veškeré jejich zřízení velmi prosté a omezuje se jedině na lásku. Co jim vnukne láska, to také činí, a to s takovou vytrvalostí, že jich nelze zdržeti zcela ničím od započatého skutku. Musel by je jen zcela zničit, kdo by je chtěl učiniti nečinnými.

19. Abyste si však učinili malý pojem o vytrvalosti těchto lidí, podám vám malý příklad.

20. Dejme tomu, že někdo započne předem určené jednání: v polovici jednání však jest překvapen smrtí a musí ovšem jako duch a duše opustiti své tělo. Myslíte, že ho lze jako ducha dostati z místa, kde musel v polovici jednání opustiti své tělo? Ničím ho nelze odtud dostati, nýbrž přiloží jako duch ruku k dílu a dříve se nehne z místa, dokud není dílo dokonáno!

21. Z toho důvodu musí také duchům z této planety po smrti těla býti ponechána přirozená způsobilost jednání po tak dlouho, dokud není nějaké započaté dílo dokonáno, jinak by nebylo možno takového ducha následkem jeho svobodné vůle po celé věky zu tohoto místa dostati.

22. Taková jest také vytrvalost (ještě v těle) žijících lidí této Planety. Kdyby se řeklo: S tohoto vysokého horského vrcholu až k vrcholu druhému musí být učiněn most, a obyvatelé této Planety by pojali do svého chtění tento projekt, tu dříve neustanou a neodpočinou, dokud ony dva horské vrcholy nebudou spojeny projektovaným mostem.

23. Proto také na žádné jiné planetě nelze spatřiti tak smělé stavby jako právě na této Planetě. Čím by tu byly vaše egyptské pyramidy a všechny vaše tak zvané divy světa! Vždyť architektura na této planetě jest v nanejvýš obrovském měřítku. Abyste si však mohli o tom učiniti pojem, podám vám několik malých příkladů.

24. Dejme tomu, že by byli obyvatelé této Planety na vaší Zemi a zejména ve vašem kraji. (Štýrsko, domov J. Lorbera). Dva z nich by však cestovali například do Švýcar a našli by zvláštní zalíbení na tom či onom ledovci. Obraz tohoto ledovce vtiskne se pak tak hluboko do mysle, že jej tyto cestovatelé vidí ustavičně před sebou. Když se pak tyto dva cestovatelé opět vrátí, budou ostatními ihned laskavě dotazováni, co na této cestě zvláště upoutalo jejich pozornost, a zda to také zamýšlejí uvésti ve skutek? Při této příležitosti jim oba cestující ihned popíšu zamilovaný předmět a pak na tabulích nakreslí. Je-li však jednou nakreslen, pak jest to již tolik jako nezapřísáhlejší ujistění, že taková hora musí být zřízena také v nějaké jiné krajině. Za tím účelem byl pak ihned vyhlédnut například Schöckel (pohoří 2000m vysoké, jihozápadně od Štýrského Hradce.) s jeho sousedstvím a ještě téhož dne byste viděli mnoho tisíc rukou uvedených v pohyb; a nežli by podle vašeho počtu uplynulo deset let, měli byste před očima uskutečněny Jungfrau anebo Materhorn anebo Schreckhorn místo vašeho Schöckelu.

25. Hledte, ti by byl příklad jak dalece obyvatelé této Planety provádí stavitelství! Podíváme se však ještě na jiný příklad.

26. Obyvatel této Planety měl by například pozemek, ovšem velikého rozsahu. Střed jeho pozemku jest mu však nepříjemným způsobem proříznut dosti vysokým hřbetem, asi v měřítku vašeho pohoří Choralpe (pohoří 2000m, jihozápadně od Štýrského Hradce). V tomto případě si ihned usmyslí horu se všemi jejími výběžky buď z polovice snést a všechny rokle vyplniti; anebo se hora v šířce jedné hodiny až k rovině před ní ležící prořízne, takže majitel pozemku může projíti zcela po rovině, materiálu, který se získá při této příležitosti odkopáním, se užije dílem k ohraničení pozemku; dílem však také k vyrovnání jiných horských roklí.

27. Zdá-li se to však takovému vlastníku příjemnější a účelnější postaví přes celou horu nejkrásnější silnici a nalevo a napravo ji ozdobí velkolepými jehlanci a jinými jemu libými ozdobami. Silnice se však nesmí jako snad u vás na Zemi, vinouti hadovitě, nýbrž musí být vždy úplně přímá. Nyní se pokuste postaviti přes horu přímou silnici, a brzy shledáte, s jakými výlohami a s jakou pro vás hroznou prací s námahou by byla spojena stavba takové silnice.

28. Avšak to vše jest pro obyvatele Uranu přímo vítanou věcí: neboť čím jest nějaké území nerovnější, tím velkolepějších sil a vytrvalostí a práce to vyžaduje s tím větší touhou se také ihned přiloží ruka k dílu.

29. Tak jsou obyčejně také jejich přibytky vám sotva pochopitelná obrovská díla jejich stavitelství. Myslíte, že by se takový Uraňan spokojil s domovem z kamene postaveným, jako máte

domy ve vaší zemi? To si nesmíte naprosto myslet. Neboť tam by se mohlo dosti vhodně použítí vašeho úsloví; „Oči musí mít něco extra!

30. Neboť obyvatel této Planety si vyhledá (pro stavbu svého obytného domu) nějakou horu kol dokola upravuje v kužel. Poté se několik set rukou chopí současně velkého dláta a pořádného kladiva a tímto způsobem se taková hora přemění v příbytek, a to způsobem pro vkus těchto obyvatelů nadmíru velkolepým a ozdobným.

31. Takový obytný dům má pak také několik pater, která jsou navzájem spojena dobrými a širokými schody. A kolem každého patra musejí na venek vést mohutné galerie. Dům takto dokončený má pak ovšem ve zvětšeném měřítku vzhled babylonské věže, totiž jak vy ji kreslíte. Ale nesmíte si snad představovati, že by každý dům takto vypadal, nýbrž tu skutečně každý něco „extra.“

32. Nejvelkolepější však jsou jejich Boží chrámy; neboť k tomu se tu a tam použije celých pohoří. Obyvatelé jsou v tomto ohledu totiž toho míněná, že Já mám na tom, či onom pohoří zvláštní zalíbení, což poznávají z toho, když ještě nějaké části až deset mil táhnoucí se pohoří, je velmi málo rozštěpené.

33. Takové pohoří se pak nepochybně přemění v Boží chrám; avšak vždy jen do poloviny hory dolů; neboť chrám k oslavení Boha musí státi vždy mnohem výše, nežli nějaký jiný dům. Střechy mnohých chrámů jsou tak vysoké, že na rovníku kde je vždy teplo jako u vás ve vysokém létě, jsou pokryty věčným ledem a sněhem.

34. Z těchto několika málo příkladů můžete zajisté seznati, jakého ducha jsou obyvatelé této planety. Ale jakkoli jsou nádherymilovní ve svých budovách, jsou přece jen zase prostí v ostatních mravech a obyčejích, Rovněž i jejich oděv a strava se vyznačuje největší prostotou.

35. Jejich hlavní zařízení záleží v tom, aby si ve všem všudy bez jakýchkoli rozpaků navzájem pomáhali.

36. Jejich náboženství nemá za základ nic jiného nežli co největší uctívání Boha. A učení v tomto ohledu je rovněž tak prosté, jako oni sami a zní takto:; „Cokoli činíme, čiňme ke počtě Boží! V duchu Boha uctíváme, považujeme-li se ze nepatrné, vzájemně se v lásce objímáme a navzájem ve všem všudy si pomáháme. V skutku však uctíváme Boha, používáme-li svých sil k zušlechtění toho, co nám naznačil dokonati k Jeho počtě. A to je však také celé náboženství obyvatel této Planety.

37. V chrámech se snad nemodlí jako u vás, nýbrž tyto chrámy nejsou v podstatě nic jiného, nežli památníky božské velikosti a vznešenosti, jednal však také velkolepá všeobecná shromaždiště k poradě nějakého velkého podniku k Boží počtě.

38. Kněží a jiných představených lidu zde není. Nýbrž nejstarší hospodář rodiny, která se mnohdy skládá z několika tisíc hlav, jest vše ve všem.

39. Svátky se zde přísně zachovávají. Plození člověka se děje rovněž souloží.

40. Mrtvolky zemřelých se všude spalují a jejich popel se dává do ozdobných nádob a pak se ukládá v chrámech.

41. Mužští obyvatelé jsou ve stálém styku s duchy, ale nikdy ve styku viditelném, nýbrž slyšitelném. Ženy mají však častěji také vidění.

42. Co se týče živnostenské píle, pečují ženy o oděv a jídlo. Muži pak vykonávají jiné práce a jsou rovněž dovednými kovemistry a staviteli.

43. Na této planetě se také píše a kreslí; proto také nají psané slovo, podle něhož mne také znají v lidské podobě jako Tvůrce a Pána nebe a Země to jest jejich Země. Také vědí, že jsem na jedné podobné Zemi kráčet jako člověk v těle; ježto však mají proto o této planetě mínění, že jest to nejvyšší nebe, zabraňuje se, aby mohli vždy stanovisko této planety zjistiti, protože jinak by jí prokazovali božskou úctu.

44. Toť v celku také vše, co zatím potřebujete věděti o této Planetě, abyste z toho mohli s prospěchem přejíti na příslušný sluneční opás.

45. Že ostatně tato Planeta má ještě pět souputníků a kolem rovníku silný okruh par, který byl některýma silně vyzbrojenýma astronomickýma očima považován za jakýsi Saturnský prsten, netřeba zde snad poznamenati, protože předně měsíce planety se bez toho neberou do sluneční oblasti, pokud je sledujeme. Co se však týče okruhu výparů, patří do přirozené sféry planety a nemá se Sluncem nic společného potud, pokud chceme pozorovati Slunce a pokud si chceme s prospěchem na mysl uvéstí jeho složení.

46. A nyní se můžeme ihned odebrati na náš šestý sluneční pás.

11. října 1842

Kapitola 45.

Šestá dvojice pásů odpovídající Uranu. Lidé, rostlinstvo a zvířena.

1. Jaké je utváření půdy; vyložili jsme již hned při prvním seznámení se s tímto pásem.
2. Zbývá nám tedy uvažovati o postavení člověka, jak tu žije a působí v obdobném řádu s obyvatelem planety. Jak tedy vypadají lidé na tomto pásu?
3. Co se týče podoby jest táž, jako jsme dosud viděli na všech ostatních pásech, úplně lidská, protože jest obrazem mé Bytosti. Jen velikost jest na každém pásu různá a jeví se téměř všude v jiném měřítku. Lidé tohoto pásma jsou dvakrát tak velcí jak lidé Planety a více než desetkrát silnější nežli jejich příslušní planetární bratři.
4. Proto jsou také jejich díla a stavby mnohem obrovitější nežli jsme poznali na Planetě. Také tito lidé jsou nadmíru podnikavého ducha a mají velkou zálibu ve všelikých obrovských podnicích.
5. Tak byste tam spatřili budovy, jichž byste se zhrozili. I jejich obytné domy jsou pro vaše pojmy velkolepé, že jste nic podobného dosud neslyšeli. Co se však týče jejich Božích chrámů, bylo by dokonce těžko podati v tomto ohledu vhodný obraz,
6. Nežli se však podrobněji seznámíme s tím či oním co se týče budovy, pozorujme ještě poněkud blíže postavu člověka. Co se týče jeho velikosti, můžete ji v porovnání s planetárními obyvateli bez dalšího určování snadno seznati; však ne tak, co se týče formy člověka. Té si všimneme blíže. Jak tedy takový člověk vypadá?
7. Nohy nejsou zrovna příliš masivní, ale nadmíru svalnaté a silné. Chodidlo jest pevné téměř jako roh. Celá šlápnutí jest však v poměru k celé noze spíše malé nežli velké. Koleno jest dosti, jak říkávate, špičaté, protože čepel musí být následkem síly nohy význačný. Stehna nejsou tak velice zaoblana, nýbrž při nejnepatrnějším pohybu nohy vystávají svaly. Zadek jest poměrně silný a nadmíru pružný a pevný.
8. Páteř se mohutně zvedá a má značnou šířku; v kyčlích jest o poznání nižší nežli nahoře v ramenou, kde sedí obe paže. Hrud' jest široká a spíše plochá a má rovněž mnoho svalů, které se při pohybu paží mocně hrbolati.

9. Paže a ruce nelze rovněž nazvatí objemnými a jsou rovněž jako nohy, značně svalnaté, opatřené vyvstávajícími lokty. Zejména však si třeba všimnout dlaně a prstů. Dlaň má neobyčejně silně vyvstávající palcový sval, který pak končí širokým, krátkým, nadmíru silným palcem. Prsty mají téměř stejnou délku a také stejnou tloušťku. Jeden malík je poněkud kratší. Tři střední prsty pak se velmi málo odchyľují od přímé čáry. Taková jest tedy ruka.

10. Krk jest poměrně spíše krátký nežli dlouhý a tak také spíše čtyřhranný nežli oblý. Na krku spočívá poměrně silná hlava; to jest hlava jejíž jednotlivé části jsou velmi význačné. Čelo jest vysoké, ale směrem k vlasům jaksi do předu vystouplé a nad spánky jakoby ve dva pouky vybíhající. Spánky rovněž vyčnívají jako dva poněkud podélné bambule. Lícni kosti pod očima jsou rovněž dosti silně vystouplé. Oči sedí hluboko, jsou v poměru k hlavě, prostředně veliké a vypadají divoce ohnivě. Nos je silný a má uprostřed délky dosti silně vyčnívající hrbol. Ústa lze zvátí poměrně velká nežli malá a jsou u obou koutků silně svalovitě svaštělé. Brada jest rovněž velmi vyčnívající a bez vousů. Tak lze také uši nazvatí poměrně velké než malé a odstávají více od hlavy nežli u vás.

11. Vlasy jsou ježaté a nevyrůstají nikdy v kadeře, nýbrž vypadají asi jako vlasy černocho u vás. Barva kůže jest světle kaštanově hnědá.

12. Takto tedy vypadá muž. Netřeba se tu asi zmiňovati, že části přirození jsou rovněž silné v poměru s ostatní mohutnou stavbou těla.

13. Co se týče oděvu, nosí muž jakési kalhoty, které se velice podobají kalhotám Izraelitů. Tyto kalhoty se upevňují pomocí tkanice nad bedry. Co nejdoleji pod kolenem jsou rovněž dosti těsně uvázány tkanicí. Toť však také celý oděv člověka, to jest muže na tomto slunečním pásu. Na Planetě jest však každý muž téměř tak oděný, jak se kdysi odívali izraelité; jen barva jest spíše světlá nežli tmavá. Tak bychom měli tedy muže.

14. Jakpak vypadá žena? Žena jest v celku vzato ovšem mnohem oblejší nežli muž. Přesto by však u vás na zemi nebyla naprosto přijata do třídy ženské krásy. Neboť, co se týče barvy, jest jen o poznání světlejší nežli muž. Co se však jinak týče tělesné bujarosti podobala by se stavba takové ženy dosti dobře hubené ženštině u vás.

15. Vlasy jsou rovněž spíše vlnaté nežli kudrnaté a splývají dolů sotva na ramena.

16. Tak jsou také prsa spíše dolů visící nežli vejčitě zaoblená; a vpředu podle vaší řeči k prsním bradavkám jsou objemnější nežli na hrudi, kde visí.

17. Oděv ženy nespočívá rovněž v ničem jiném nežli v jakémsi druhu kalhotové zástěry, která jest v mnohých záhybech pod kolenem uzavřena podobně jako u Turků.

18. Žena nosí na hlavě také klobouk, který vypadá asi jako kužel a jest pod bradou upevněn stuhou.

19. Tak bychom měli před sebou pokud možno dobře vyobrazeného muže a ženu. Uvažujete-li nyní o tělesné formě těchto lidí, pak netřeba vám zrovna žádných příliš velkých fyziognomických znalostí, abyste uhodli, či ducha dětmi jsou tito lidé. A co jsem je viděl dělati na Planetě, to dělají také zde, jenže v mnohém větším měřítku.

20. Co se týče vegetace, podobá se také vegetaci na Planetě. A tak je tomu i se zvířenou. Zvířata se však na slunečním pásu méně používají nežli na Planetě.

21. Za to však vegetaci se tu věnuje větší péče nežli na Planetě. Zejména sluší vzítí v úvahu tři druhy stromů, které dávají obyvateli tohoto pásu vlastně hlavní potravu. Jeden strom se podobá tak zvanému kokosovému stromu u vás na zemi a zde mnohdy vyrosté, zejména na středních výšinách do takové výšky, že by svými větvemi přikryl téměř vaši celou Zemi. Kmen tohoto stromu jest nezřídka tak tlustý a silný, že kdyby byl rovněž uříznut, mohli byste na jeho

pařezu postaviti deset takových měst, jako je vaše (Štýrský Hradec – GRAZ). Výška tohoto stromu není ostatně v žádném poměru s jeho tloušťkou; neboť v nejvyšším případě dosahuje jen tři sta sáhů. Ale tím silnější a daleko sahající jsou jeho větve mající vždy hojné plody. A můžete jistě předpokládati, že takový strom vydá v době jednoho roku podle vašeho počtu asi dvacet milionů plodů, t nichž každý je tak velký jako dvacet vědrový sud u vás.

22 Plod sám jest obalen dojným pletivem vlněných vláken, kterých obyvatelé tohoto pásu používají pro jejich sílu, ohebnost a tuhost na provazy a lana. Pod tímto vlněným pletivem jest pevná skořápka, která se však dá, podobně jako u obyčejného ořechu u vás, uprostřed snadno rozdělit. Plod sám jest pak naplněn velmi chutným bohatým jádrem (masem), které chutná asi jako dobré lískové ořechy u vás.

23. Chtějí-li jej obyvatelé jísti, sejmou vždy čerstvý plod se stromu, kde jsou plody zralé, polo zralé a teprve rostoucí a počínají si pak s odňatým plodem, jak bylo před tím ukázáno. Sejmou nejprve vlněné pletivo s tvrdí skořípky, rozloupnou ji na dva díly, vyříznou zakřiveným nožem jádro a podle potřeby svého žaludku je požívají. Skořípky však používají jako všelijaké nádoby.

24. Tento strom má také velmi velké a měkké listí. Toto listí se svírá, dává se do velkých pytlů a slouží pak obyvatelům tohoto pásu k polštářování pohovek.

25. Rovněž tak je druhý strom hodný pozorů. Tento strom není sice tak veliký, ze to se však vyskytuje častěji a má nadmíru skvostný plod. Tento plod se podobá téměř vašim hroznům, jenže na jediné stopce není tolik bobulí pohromadě; ale ty, které jsou pohromadě mají značný objem, takže z každé bobule byste mohli vytlačit plné vědro zralé šťávy. Obyvatelé tohoto pásu požívají jen šťávy tohoto plodu a hasí jim žízeň.

26. Třetí strom jest rovněž, jak už bylo zmíněno, hodný povšimnutí. Tento strom jest rovněž, jak už bylo zmíněno, hodný povšimnutí. Tento strom se podobá téměř vašemu fíku, roste rovněž do obrovské velikosti a přináší plod, který svým tvarem se dosti podobá fíkům u vás. J-li však úplně zralý, má obsah, jako kdybyste u vás smísili střídku chleba s medem. Tohoto plodu používají obyvatelé tohoto pásu nadmíru rádi; proto také věnují pěstování tohoto stromu mnoho léče.

27. Také plodů ještě jiných stromů jakož i rostlin požívají. Avšak plody oněch tří zmíněných stromů jsou odvětvím hlavní potravy.

28. Ze zvířat se chová jen tak zvaná chlupatá kráva, která se podobá u vás asi velbloudu jenže nemá na hřbetě hrbu. Svou velikostí předstihuje téměř stokrát slona u vás. Co se týče srsti tohoto zvířete má ji takové množství, že ostříhanou z jedné krávy, byste sotva odvezli na deseti vašich nejtěžších vozech. Netřeba se asi déle zmiňovati o tom, nač obyvatelé tohoto pásu potřebují těchto chlupů.

29. Tak bychom byli s popisem jak člověka, tak i zvířeny a rostlinstva v hlavních rysech hotovi a obrátíme se tedy na zaměstnání lidí tohoto pásu.

13. října 1842

Kapitola 46.

Dobývání a zhodnocování rudy, stavitelství a obytné domy na šesté dvojici pásů.

1. Zaměstnáním těchto lidí rozumíme zejména jejich stavy a zpracování kovů.

2. V tomto pásu mají sluneční hory jistý druh kovů, který vypadá úplně tak, jako kdyby se u vás spojilo zlato s železem. Tento kov je tu předně velmi mocně domovem; za druhé není tudíž

právě proto těžko dobytelný a za třetí jest velmi tažný, při tom však pružný a tím vhodný pro všeliké domácí sekací a řezací nástroje.

3. Aby se však tento kov dal velmi vhodně připravit, k tomu jsou právě obyvatelé tohoto pásu nadmíru obratní. Za tím účelem mají také nadmíru velké hutě, v nichž se tento kov připravuje pro všeliké nářadí. Tomuto průmyslovému odvětví se výhradně větší počet obyvatel. Za svou práci sice nežadají ničeho; ale kdo chce mít ten či onen nástroj, ten si jej musí zaopatřit právě tak těžkou vahou plodů a potravin jak těžký jest ten či onen nástroj.

4. Že tyto nástroje nejsou mnohdy příliš lehké, dovedete si snadno představit, zejména velké kladivo; neboť váží nezřídka padesát až sto centrů. Pomocí těchto nástrojů mohou pak obyvatelé velmi snadno provádět ohromné budovy.

5. Je tu sice pořádku obytných domů t jest obytné domy nejsou snad tak těsně vedle sebe, jak byste si zatím mysleli, nýbrž v této zemi jsou od sebe tak daleko, jako snad sídelní města u vás. Ale kde takový dům stojí, značí ta však také v poměru k své ohromné velikosti velmi četné obyvatelstvo. Tak jsou nezřídka obytné domy, v nichž bydlí až deset milionů lidí

6. Z tohoto údaje dovedete si již učiniti malý pojem o tom, jak kolosální jest takový dům. Aby se vám mohl takový dům dopodrobna popsati, museli byste nejméně deset roků pilně psáti, aniž byste při tom šli do podrobností. Abyste si však mohli učiniti malý pojem o něm, podám vám ten nejstručnější nástin.

7. Takový dům má obyčejně sedm, mnohdy také deset pater. Ale jak jsou tato patra rozdělena? Představte si čtyřúhelníkovou plochu, jejíž každá strana měří sedmdesát mil vaší míry. Na této ploše, to jest všude až k samému okraji se zvedá prvé patro do výše třiceti sáhů vaší míry. Šířka pokojů tohoto prvního patra je vždy padesát sáhů.

8. Patro, anebo spíše tato velká okrajová budova nemá jako všechny ty ostatní špičaté střechy, nýbrž jest zcela ploše kryta a na okrajích jak navenek tak dovnitř, opatřena pevným a vkusným zábradlím. Stěny jsou plné, a v náležitých vzdálenostech od pěti sáhů k pěti sáhům opatřeny velkými okny, jako jsou asi u vás v kostelech tak zvaná gotická. Každý pokoj čítá sedm až deset takových okem.

9. Uvnitř pokoje jest střední strop nesen po dílce okrajové budovy silnými sloupy. Okna sama jsou uzavřena jakýmsi druhem skla, jako u vás jenže sklo není tak tvrdé a křehké jako u vás, nýbrž jest spíše pružné a ohebné, neboť se připravuje ze šťávy kořene, který se tu pěstuje ve velkém množství, asi jako připravujete u vás kliš za zvířecích odpadků. Sklo má však vždy zelenou barvu, to jest přirozenou: mnohdy přimíchávají obyvatelé ke šťávě také jiné barvy; a to tak jsou pak také různě zbarvené druhy skla, z nichž se řezou okenní tabule.

10. Zařízení pokojů jest sice velmi jednoduché, avšak neméně nevkusné. Tak jsou také stěny a strop vždy ozdobeny rozmanitými, byť i o sobě spíše prostými ozdobami. Podlaha takového pokoje jest obyčejná obložená čtyřhrannými, různě zbarvenými plochými kamennými deskami, které jsou vesměs jemně broušeny a leštěny. Lesku předmětů věnují obyvatelé obzvláštní pozornost.

11. Kolem sloupů takového pokoje jsou obyčejně velké srubové lavice, a také kolem stěn jsou rovné lavice, které jsou hojně obloženy měkkými polštáři z lisí, které jsou potaženy ozdobnými pokrývkami.

12. Chcete-li věděti, kolik pokojů jest v jednom průčelí okrajové budovy, stačí abyste jen určili dotyčnou míru toho či onoho pokoje podle počtu okem a jejich vzdálenosti a pak touto mírou pokoje dělili celou délku sedmdesáti mil, tak vyjde dobře počet pokojů. Každý pokoj má mimo to ještě svůj vchod, jak zvenčí tak i zevnitř. A veškeré pokoje celého patra jsou uvnitř rovněž navzájem spojeny dveřmi tak, že lze pokoji obejít všechna čtyři průčelí patra. Tak také vedou

z každého pokoje při stěně, která jde napříč pokojem, ozdobné a pohodlné schody na volný strop, anebo spíše na volnou zábradlím opatřenou plochu střechu takového poschodí. Každý pokoj jest obydlen zvláštní rodinou.

13. Tak bychom tedy měli prvé patro (jednopatrovou budovu). Představte si nyní opět volný prostor aneb spíše ulici v šířce padesáti sáhů. Zde začíná druhé patro (míněna dvoupatrová budova). Tato má o sobě vlastně dvě patra to jest prvé rovnoběžné a vnější, velkou okrajovou budovu, druhé spočívá na patře prvé a zvedá se ještě jednou tak vysoko od země jako patro prvé. Rozdělení pokojů jak prvého, tak i druhého patra jest zcela totéž jako v prvé okrajové budově. Střecha jest také zde plochá a hodí se k volné procházce a je opatřena rovněž pevným ozdobným zábradlím.

14. Představte si nyní ulici, která ve zcela přímé čáře nemá mnohem menší délku nežli sedmdesát mil, a velikost takového obytného domu začne se vám trochu ujasňovati.

15. Projděte však touto druhou budovou! A hleďte, budova sama má šířku padesáti sáhů, tedy jako budova první. Nyní jest opět padesát sáhů široká ulice..

16. Zde vidíte třetí patro, (třípatrovou budovu) jež počínajíc od země skládá se ze tří pater, z nichž každé má takovou výšku jako vnější okrajová budova, která se již jak bylo řečeno, zvedá třicet sáhů nad zemí. Tak bychom tedy při tomto třetím patře měli již výšku devadesát sáhů. Zde nenalzáme opět nic jiného nového nežli pouze třetí patro, které ovšem ční zcela pohodlně nad druhé patro.

17. Projděme tedy také touto budovou! Zde opět přicházíme na ulici padesát sáhů širokou; vidíme tu čtvrté patro (čtyřpatrovou budovu), která se podobá úplně dřívějším budovám, jenže ve spodních patrech má poněkud silnější zdi nežli dřívější budovy. Také zde jest střecha plochá a pevná opatřená ozdobným zábradlím a ze střechy lze ovšem pohodlně viděti ostatní tři patra.

18. Projdeme-li opět tuto budovu, spatříme opět padesát sáhů širokou ulicí a pět pater vysokou budovou, která má ovšem poněkud kratší průčelí oproti průčelí okrajové budovy; leč zkrácení tohoto průčelí oproti průčelí okrajové budovy neměří ani jednu německou míli. Potřebovali byste tedy ještě vždy několik cestovních dnů, abyste procestovali jen jedno průčelí této páté pětipatrové budovy. Že také pátá pětipatrová budova se podobá až na silnější zdi těm ostatním netřeba se zmiňovati.

19. Projdeme-li opět tuto pětipatrovou budovu, otvírá se nová ulice padesát sáhů široká; a vidíme průčelí šesté šestipatrové budovy. Tato budova se rovněž neliší od ostatních budov ničím jiným nežli silnějšími spodními zdmi spodních pater a pak také barvou; neboť od této šesté budovy začínají být poschodí různě zbarvená, a to podle pořádku barev duchy, což ovšem poskytuje překvapující nádherný pohled. Střední plocha jest zde obroubena jehlancovitým zábradlím, na jehož jehlancích jsou umístěny velké zlaté koule. Toť rozdíl mezi touto šestou budovou a prvými nám již známými budovami. Co se však týče vnitřku pokojů, jsou rovněž tak rozděleny a zařízeny jako pokoje ostatních, vám již známých budov.

20. A tak projdeme opět tuto šestou šestipatrovou budovu. Zde se pojednou setkáme s ulicí tisíc sáhů širokou. Tato ulice jest celkově tak hladce obroušena a leštěna jako u vás zrcadlo. A konečně se zvedá v nejvelkolepější nádheře sloupů sedmipatrová budova. Tato budova se liší od dřívějších nejen různým zbarvením pater, nýbrž také sloupy nesoucimi jak na venek, tak i dovnitř každé jednotlivé patro. Neboť vlastní stěny této sedmé budovy vystupují teprve uvnitř mohutných sloupových galerií. Že sloupy spodních pater jsou vždy silnější nežli sloupy pater horních, rozumí se samo sebou musejí vždy víc a více nésti váhu pater horních. Každé sloupopřadí má jinou barvu. Rovněž podle pořádku barev duhy. Střecha jest rovněž plochá a nad každým sloupem se zvedá obelisk, který jest nahoře ozdoben opět velkou zlatou koulí. Tyto střední obelisky jsou navzájem spojeny ozdobným zábradlím a taktó poskytují velmi nádherný pohled. Tato sedmá budova jest následkem sloupových galerií navenek i dovnitř obrácených, z nichž

každá má asi dvacet sáhů šířky, širší nežli ty ostatní, takže celá šířka takové budovy měří sto sáhů.

21. Mnohý obytný dům zde končí, a vnitřní, ještě velmi prostranná místa jsou pak všeobecná květinová zahrada, opatřená tisícerými druhými menších uměleckých děl, jakož i mnohými alejemi úrodných stromků. Také tu nechybí vodotrysky, jichž jsou obyvatelé tohoto pásu velkými mistry, protože také různé vodovody patří do oboru stavitelského umění.

22. Mnohé obytné domy mají však po této sedmipatrové budově tři, tedy ještě osmi, devíti a desetipatrovou budovu, z nichž je pak opět každá oddělena od druhé padesát sáhů širokou ulicí. Jenže tyto budovy jelikož se podobají sedmipatrové budově, mají každá sto sáhů. Tím se pak ovšem ono vnitřní, velké místo stává poněkud těsnějším; ale přesto je vždy dosti velké, takže byste potřebovali vždy několik dní abyste je obešli.

23. Nuže, hledteť je jeden obytný dům těchto obyvatel dotyčného pásu. Jakou nádheru skýtá pohled na takový dům, na to je vaše fantazie až příliš malá, abyste si to i jen přibližně dovedli představit.

24. Avšak nemyslete si, že tyto obytné domy jsou snad to nejvelkolepější ze stavitelského umění těchto obyvatelů. Teprve až poznáte jejich velkolepou stavbu silnic, mostů a chrámů, pak teprve budete moci v nejplnější míře posouditi stavitelské umění obyvatelů tohoto pásu. Nejvelkolepějšími zůstávají však vždy jejich silnice a mosty; neboť o něčem podobném se vám ještě nikdy ani nezdálo. A necht' si také předem fantazírujete jak chcete, můžete být při tom nadmíru ujištěni, že popis takového uspořádání silnic a mostů předstihne o mnoho všechny vaše sebe velkolepější fantazie.

25. Jelikož jejich popis, máte-li si o tom učiniti jasnější pojem, musí být poněkud obsáhlejší, necháme si jej napříště a proto se pro dnešek spokojíme pouze s předběžným oznámením.

14. října 1842

Kapitola 47. Velké okružní silnice na šesté pásové dvojici.

1. Již u příležitosti popisu Planety Uranu jste slyšeli, že mezi jeho obyvateli platí zásada, podle níž všechny silnice musejí býti přímé. Ačkoliv zřizování přímých silnic na této velké Planetě samé jest spojeno s překonáváním mnoha tisíců obtíží, lze však všechny tyto obtíže přece jen považovati za nepatrné oproti obtížím, které způsobuje země anebo spíše půda v tomto pásu slunečního světa.

2. Na Planetě jsou nejvyšší hory v nejmimořádnějším případě sice pět až šestkrát vysoké, anebo ještě o něco více, nežli nejvyšší pohoří vaší Země. Co je to proto oproti výšce pohoří na Slunci, které se měří nikoliv na sáhy, nýbrž na míle. Nyní si představte uspořádání hlavní silnice, která vede jen přes střední výšku velkých zemí tohoto pásu. Uvažte při tom mnohá nadmíru hluboká údolí, pak ony velké veletoky, vodopády, jezera a tu a tam dokonce mořské zátoky pomocí tak zvaných mořských jazyků. Jestliže o tom poněkud přemýšlíte, bude vám zajisté předem již dosti jasno, co asi znamená stavba přímé silnice.

3. Potom však uvažte, že tato silnice se táhne jako prsten kolem celého šestého slunečního pásu, a to jak na severní tak i na jižní polokouli, (jenže s tím rozdílem, že zábradelní ozdoby hlavní silnice jižního pásu jeví se více zaoblené nežli ozdoby pásu severního, které jsou více hranaté a špičaté). Dále při tom však ještě vždy považte, že silnice má délku téměř dvě stě tisíc německých mil.

4. Začnete-li o tom víc a více uvažovati, pak se vám stane velkolepost takové silnice ujasněnější. Zvážíte-li pak ještě při tom, že tato silnice jest všude stejnoměrně dva tisíce sáhů širo-

ká, pak budete žasnouti ještě více. Považte přes jak mnoho tisíc údolí majících od nivelity silnice hloubku pěti až deseti mil, vede tento most! Hledte, přes všechny tyto vám sotva uvěřitelné obtíže se nicméně táhne vysoko nade všemi těmito hroznými propastmi nadmíru pevná a dokonce ozdobně zbudovaná silnice!

5. Nyní byste měli již prvý nástin této silnice. Ale zde se otážete a řeknete: Představiti si zřízení silnice není sice mimo oblast možností, avšak k její stavbě nemůžeme nic jiného říci, nežli že takové dílo jest sice možné Bohu; zda však taková díla jsou sto provésti také stvořené bytosti za pomoci daného materiálu a síly jejich rukou, to ať si pochopí kdo může a dovede. My však považujeme tuto věc tak dlouho za zcela nemožnou, dokud se očividně nepřesvědčíme o tom, jaké vyšší síly jsou těmito lidem k službám a jak s těmito silami nakládají, aby z jejich rukou povstala taková díla.

6. Já však pravím: Jen strpení! Pozorujte leckterá zvířata na vaší Zemi a porovnejte je pokud se týče jejich děl přiměřeně se sebou, a tu se nutně musíte zahanbeně zhroziti, neboť největší díla vašich rukou budete muset považovati naproti tomu za nejubožejší ulity. Abyste to však mohli trochu jasně seznati, povedu vás napřed k mraveništi nezřídka přes jeden sáh vysokému. Přirovnejte toto dílo k velikosti stavitelů! Není poměrně větší a vzhledem k jeho stavitelům více, nežli kdybyste vy, vzhledem k vaší velikosti a síle provedli Čimborasovo anebo Himálajské pohoří? – Kdybyste toto snad shledali za přehnané, pak jen račte poněkud poměrně počítati a shledáte tu věc úplně potvrzenou

7. Vezměte například mravence, jak je svou hlavičkou sotva o jednu čárku vzdálen od půdy země. Vezměte pak výšku půldruhého sáhu, kteréžto výška jest nezřídka míra velkého mraveniště. Zkuste kolikrát je asi půl čárky obsaženo v celé výšce deseti střevíců. Dejte pak tolikrát nad sebe vaši výšku, a z toho velmi snadno naleznete poměr, jak vysoké a objemné by musely být vaše budovy, kdyby se měly poměrně rovnati velikosti takového mraveniště. Při tom se nechci vůbec zmiňovati o tisíci chodbách a katakombách takového mraveniště, která jsou vesměs ohromně velká vzhledem k jejich budovatelům; neboť stačí velikost kopky samé, aby byl ujasněn poměr stavební síly těch malých zvířátek k síle vaší.

8. Tak si také můžete všimnouti budovy včely. Hle, jak toto zvířátko zavěšuje sotva dvě čárky tlusté nahnědlé stopky voskové na nějakou stěnu svou celou buňkovou budovu, což praví jistě ještě více, nežli kdybyste za stejných poměrů řetězem přivázali největší palác na nějaký vysoko do vzduchu postavený oblouk.

9. Dále si můžete ještě všimnouti tkaniva pavouky, jak daleko toto zvíře vytáhne často svá vlákna a uprostřed těchto vláken zřídí ve volném vzduchu svůj příbytek. Nepraví toto poměrně právě tolik, jako kdybyste natáhli mezi nejvyšší horské vrcholy mohutná lana s provazy a tím zbudovaly vysuté mosty mezi horskými vrcholy nad hlubokými roklemi a údolními!?

10. Mohl bych vám uvéstí ještě mnoho velkolepějších příkladů stavební síly malých zvířátek, avšak zatím vám tyto příklady postačí. Budete-li náležitě uvažovati, pak dostatečně poznáte vaši nepatrnou stavební sílu naproti stavební síle těchto zvířátek. Jestliže vás však již v tomto ohledu tato zvířátka zahanbují, jak má tedy být tak nevysvětlitelné, že by mohli býti někde lidé, kteří mohou vaši stavební sílu ještě ve větším měřítku zastíniti nežli právě tato zvířátka?

11. A právě takového druhu jsou lidé tohoto našeho šestého slunečního pásu se vyjadřuje v budování, protože v duchovním ohledu odpovídají oněm orgánům v těle člověka, kterými se uskutečňuje vlastní vegetativní stavba těla.

12. Víme-li nyní toto, pal se můžeme pustiti také do spíše sociální části stavby takové okružní silnice. Kde tato silnice vede rozsáhlými rovinami, tak jest její stavba také ovšem snadná a spojená s nepatrným úsilím. Vede-li však přes hluboká a rozlehlá údolí anebo rokly, přibývá pak podle větší hloubky úsilí a roklí také obtíží a úsilí. Neboť tam může být silnice vedena jen pomocí vysokých mostů. Jak jsou však tato mosty budovány?

13. Tyto mosty jsou rozděleny v etáže. Klenboví se zvedá nad klenbovím ovšem tak vysoko nad půdou údolí anebo rokle, dokud klenboví nedosáhnou výše silniční nivelity. Je-li tomu tak, pak se prohlubně mezi (sousedícími) klenbami vyplní a na to se položí masivní, dobře otesané pevné kamenné desky a na obou stranách silnice opatří kamenným, několik sáhů širokým a poměrně vysokým zábradlím. Patro jednoho klenboví měří nezřídka padesát až sto sáhů; a můžete přijít na místa, kde při značné údolní hlubině stojí nad sebou dva tisíce klenboví.

14. Jest zde opět otázka, zejména je-li údolí často přes sto mil podle vaší míry široké, jak dlouho tito stavitelé mají co dělati, aby takové ohromné klenboví dokončili? Pravím vám: Sotva tak dlouho, kolik vy potřebujete času k provedení obytného domu střední velikosti. Neboť předně při takové příležitosti chopí se takového díla nezřídka několik milionů rukou, které připravují stavební materiál, a pak rovněž tolik rukou, které jej dopravují.

15. Také zde se staví obyčejně jen nejspodnější klenboví z otesaných velkých kvádrů, které se spojují zvláštním lepkavým kamenným tmelem. Vyšší patra se však zhotovují z pálených kamenů, které se připravují z tuhé hlíny (která se velice hojně vyskytuje v obrovských pohořích tohoto pásu) a pak se suší jedině na paprscích slunečního světla tak dlouho, dokud neobdrží nahnědlý vzhled a při úderu nevydávají ze sebe jasný zvuk. Jestliže dosáhly určité pevnosti, pak jsou také již úplně vhodné ke stavbě.

16. Tak jsme nyní také viděli, jak je vedena takový silnice nad údolními a roklemi. Nyní však máme před sebou ještě řeky a jezera a dokonce mořské zátoky; jak se vede silnice přes ně?

17. Jen malé strpení a ihned uvidíme, jak podnikavě a jak obratně a vytrvale začínají tu tito stavitelé stavěti a vésti silnici. Zhotovují z pevného dřeva jakousi loď, která má šířku dvacet a délku tisíc sáhů; takovou loď dovedou také snadno zhotoviti, neboť mají všude hojné lesy takových stromů, které nezřídka zahubily jehlancovité stromy na Saturnu.

18. Je-li taková loď anebo spíše takový velkolepý prám hotový, pak se na něm začne stavěti. Vahou klesá ovšem prám hlouběji do vody, jakmile je však prvý prámový věnec asi ve výši hladiny vodní, klade se ihned opět na starý věnec nový, vždy několik sáhů vysoký věnec okovaných a hladce otesaných stromů a silnými skobami se pevně spojí s věncem prvý. Pak se staví jakýsi pilíř na prámů opět výše. Zatlačí-li se vahou materiálu opět tak hluboko do vody, že se nový věnec přiblíží k hladině vodní, klade se opět nový věnec na dřívější a pak se opět staví dále. A toto pokračuje tak dlouho, až stavební dělnictvo zpozoruje, že se prám začal aspoň na jedné straně usazovat na dně. Je-li dno rovné, není již dále žádných obtíží a pilíř se pak může provést na mnoho tisíc sáhů vysoko.

19. Je-li však půda anebo dno nerovné, zvětšuje to ovšem neobyčejně značné stavební obtíže a při této příležitosti nelze nic jiného činiti, nežli že jistí zvláště k tomu vycvičení potápěči musí sestoupiti do vody a ve vodě sami pak buď dno urovnati anebo, skládá-li se toto snad z rozsedlin a propastí, pomocí dalších ponořených materiálů je vyplnit.

20. Mnohdy jsou však rozsedliny tak hluboké, že jsou nevyplnitelné a přece musí na nich státi pilíř pevně. Copak se tu učiní? Tehdy se zhotovuje nadmíru masivní, kovový rošt a ponoří se do vody a pod vodou se pak podloží na úskalí a propasti vyčnívající tak dovedně pod prámový pilíř, že se pak posadí na tento obrovský rošt a zůstane nadmíru pevně státi.

21. Mohli byste se zde sice tázati; A neudusí se dělníci musejí-li tak dlouho ve vodě pracovati? Ne to se zde tak snadno nestane. Předně protože mezi slunečním vzduchem tohoto pásu a vodstvem není tak velkého rozdílu jako u vás. Neboť vzduch je tu mnohem intenzivnější, proto však také vodstvo mnohem intenzivnější subtilnější. A tak dovede vycvičený potápěč také pod vodou velmi dobře dýchati a místo vzduchu dostane do svých plic vodu. Leč musí si na to zvykati již od nejútlejšího mládí. Neboť není-li tomu tak, pak ovšem také člověk zahyne ve vodě udušením. Proto již vždy někteří lidé zvykají na vodu tak, jako asi u vás mnozí námořníci, kteří

také dovedou nezřídka půl až téměř plnou hodinu pod vodou zcela dobře žítí. (Srovnej umělé kousky indických fakirů)!

22. Takové pilíře se pak počnou stavěti současně ve vzdálenostech dvaceti sáhů, podle šířky veletoku nebo jezera v několika tisících najednou. A stojí-li pak tyto pilíře pevně na dně, spojují se nad vodou navzájem nejprve těžkými a nadmíru silnými kovovými tyčemi. Teprve pak se těmito pilíři zřizují klenby a nové pilíře. A tak tu vzrůstá jedno klenboví nad druhým tak dlouho, až je konečně dosaženo nivelity silnice, při kteréž příležitosti se pak postupuje opět tak jako nad údolími.

23. Co však činí stavitelé silnic tam, kde narazí na dosti široké mořské zátoky, a zkoumajíce je pomocí svých plavidel, nenarazí při sebevětším prodloužení svých měřičských prutů na dno? Neboť tu se nezřídka stává že taková mořská zátoka jest nejen snad několik set a nebo tisíc sáhů hluboká, nýbrž mnohdy až sto mil hluboká.

24. Při takové příležitosti bere se pak útočiště k lodním mostům. Avšak lodi které tomu slouží, jsou pak rovněž tak kolosální jako silnice sama. Jenže se přes tyto lodi nestaví kamený, nýbrž z nejmasivnějších stromů sestavený most, který však musí loděmi dosáhnouti rovněž výšky silniční nivelace.

25. Taková loď se zhotovuje předně z velmi kolosálních stromů a podobá se vlastně nesmírnému koši nežli lodi. Takový lodní koš má pak obyčejně délku jedné německé míle a šířku aspoň pět set sáhů. Stěny tohoto lodního koše mají obyčejně výšku tři sta sáhů a jsou od věnce k věnci nejmasivnějšími železnými tyčemi a skobami jakoby na věky spolu spojeny. Dno takové lodi, které jest obyčejně zbudováno z nejmasivnějších třikrát přes sebe položených stromů jest mimo to ještě zcela pobito jakýmsi tlustým kovovým plechem. Toto dřevo ve vodě zkamení. Nad vodou je napojeno zvláštní masou, takže je tím pak na věčné časy nezníčitelná. A takového lodního mostu řadí se pak také jedna loď ke druhé pevně a bývají nadmíru silnými kovovými skobami navzájem tak pevně spojeny, že tyto velké lodní koše tvoří konečně nepřetržitou linii přes celý mořský záliv.

26. Pohlédnete-li v duchu z nějaké výšena takový lodní most, pak zajisté doznáte, že v tomto ohledu i vaše nejbujnější fantazie bude vám muset připadatí jako malé miniaturní obrazy.

27. V této době se již ovšem žádná taková silnice nestaví; neboť tato silnice je již starší, nežli jest vaše Země obydlena lidmi, a vykazuje stáří asi šedesát tisíc let. Přesto se ještě v této době spojují s touto silnicí menší vedlejší silnice, a hlavní silnice sama se tu a tam opravuje, k čemuž je častěji neméně třeba více času nežli dílem zcela k novému založení.

28. Nuže, hleďte, tím je tedy také vyložena nejobrovitější stavba obyvatel tohoto pásu. Jelikož netřeba o tom již více pověděti, přejdeme příště k prohlídce chrámu.

15. října 1842

Kapitola 48.

Chrámová stavba na šesté dvojici pásů. Přední hradby chrámové.

1. Co se týče chrámu k uctívání Boha u obyvatelů tohoto pásu, není sice takový chrám o sobě tak rozsáhlou obrovskou stavbou, jako je nyní nám již známá silnice. Nicméně však, co se týče uměleckého způsobu stavebního, jest přece o sobě mimořádným mistrovským dílem veškerého stavitelského umění obyvatel tohoto pásu. Dvě věci při stavbě tohoto chrámu třeba především vzíti v úvahu a to jeho velikost a jeho výšku.

2. Co se týče jeho velikosti, byly by například vaše Uhry sotva dost velké, aby pojmuly na své půdě veškerou stavbu takového chrámu. Co se však týče jeho výšky, tu by vaše nejvyšší hory sloužily sotva za ozdoby ne různých rozích a chrámových zaokrouhleních.

3. Jest chrám jedna budova? – Ó nikoli:— Ó nikoli „nýbrž takový chrám je tak jako obytný dům (na tomto slunečním pásu) jaksi z mnoha budova podobá se spíše ohromnému městu nežli jednotné budově.

4. Přední část takového chrámu se skládá z okružní přes sto sáhů vysoké zdi, která není čtyřúhelníková, nýbrž řídí se vždy podle utváření země, na níž jest takový chrám postaven.

5. Ve vzdálenosti asi tisíc sáhů za touto zdí jsou v poměrných vzdálenostech postaveny věže asi takové, jako si představujete tak zvanou babylonskou věž. Tyto věže mají vesměs stejnou výšku a přechínají okružní zeď o dvě třetiny výšky.

6. Není-li půda uvnitř okružní zdi úplně rovná, pak se na prohloubených místech vyplní a urovná; neboť na ploše, kde stojí chrám, nesmí se vyskytovat vůbec ani vyvýšení ani snížení; a tu platí doslovně; Hory musejí být sníženy a údolí se státi rovnými cestami.

7. K čemu pak slouží tyto věže? Tyto věže slouží jaksi k tomu, k čemu sloužily u vás kdysi egyptské pyramidy. Jsou to totiž náhrobky obyvatel tohoto pásu, kteří náležejí k obvodu toho či onoho chrámu. Ale taková věž není snad náhrobkem jediného člověka, nýbrž jest zbudována jako hřbitov pro mnohé tisíce lidí. Dolní její obvod měří nezřídka čtyři tisíce německých mil, a její výška nad zemí něco přes tři sta sáhů. Taková věž se pak ovšem podobá spíše zděné hoře nežli skutečné věži. U mnohého chrámu jest uvnitř zdi několik set takových věží.

8. Dále směrem dovnitř, asi ve vzdálenosti jedné německé míle od věží, se pak zvedá velká okružní budova do výše tisíc sáhů. Tato okružná budova nemá pater, nýbrž skládá se ze samých oblouků, přes které vede silnice přes dva tisíce sáhů široká. Silnice sama jest vroubena jak na venek tak dovnitř nejvyšším a ozdobným zábradlím. Všude jde vystupuje ze země pilíř oblouku, jest přes silnici zbudován ještě jakýsi velkolepý vítězný oblouk mající nad silnicí rovněž výšku pět set sáhů. Po točitých schodech zbudovaných uprostřed každého pilíře lze se dostat na silnici. Ze silnice vedou pak v postranní zdi vítězného oblouku opět druhé točité schody na vysokou galerii vítězného oblouku, která jest nahoře plochá a opatřená opět pevným kovovým zábradlím.

9. Tato silnice přes tento oblouk sluje silnice božské pocty. Na této silnici konají lidé jakési procesí a při této pouti velebí velkou moc a čest Boží.

10. S touto budovou, která má ještě vždy obvod dvou, tří, mnohdy také až čtyřset mil, bychom byli hotovi. Nyní půjdeme opět o jednu německou míli dále. Tu spatřujeme opět věněc nebetyčných věží, které však vypadají spíše jako obrovité obelisky, nežli vlastní věže.

11. Na zemi vidíte stejně vysoké, kuželovité podstavce těchto obrovských obelisků, a každý podstavec má výšku již dvou tisíc sáhů. Nad těmito podstavci se teprve pak zvedají obrovské obelisky, které však nejsou čtyřboké, nýbrž kuželovitě zaoblené a zvedají nad podstavec do výše čtyř tisíc sáhů. Tyto oblé obelisky nestoupají však hladce jako kužele, nýbrž zvedají se stupňovitě a to tak, že s podstavce opatřeného silným zábradlím lze se dostat na zevní straně až ke špičce tohoto obelisku. Aby bylo možno po těchto obeliscích a také po odstavci stoupati, vedou každým podstavcem po jedné jeho straně točité schody až k patě obelisku, který spočívá na tomto podstavci.

12. K čemu pak slouží tyto obelisky? Slouží lidem k rozjímání o síle božské moudrosti. Neboť stavitelé tohoto pásu jsou ovšem také dobří počtáři a vědí, že v kuželi jsou skryta největší tajemství měřičského umění, v němž také hledají základ moudrosti. Proto staví také tento památník ku počtě síly božské moudrosti. Tak bychom také viděli tuto část chrámu.

13. A nyní se odebereme opět o dobrou míli dále dovnitř. Zde nespátřujeme žádné nýbrž příkop přes jednu německou míli široký, naplněný až do vrchu vodou. Přes tuto vodu nevede žádný most, nýbrž lze se přes ní dostat jen pomoci ozdobných člunů, jejichž jest u břehu téměř nescíslný počet. Příkop však nesmí být nikde hlubší nežli jen tak aby voda sahala muži všude až po bradu.

14. Přejdeme tuto vodu a odebereme se o německou míli dále. Hledte tu naproti nám v hrozné výši ční již prvá předsíň vlastního chrámu. Osm tisíc sáhů vysoká zeď, zcela hladká a bez vnějších oken hledí upřeně na vás. Nad touto zdí spatřujeme ještě v modravé dáli ještě pravidelné, bílé špičky jako jehly: o sobě jsou to však rovněž oblé ozdobené sloupy nejvyššího okraje této zdi, které mají o sobě ještě výšku dvou tisíc a obvod jednoho tisíce sáhů.

15. Hledte, zde prochází touto obrovskou budovou prostranná oblouková brána. Ale tak rychle, jak se domníváte, neprojdeme; neboť cesta touto branou se potáhne podle vaší míry až tři hodiny. Brána tvoří tedy velkolepý tunel a zároveň ukazuje celou šířku obrovské budovy. Prohlédněte si ji však z vnitřku a spočítejte všechny galerie a téměř nescíslné tunelovité do nitra této budovy vedoucí klenbové chodby, a zároveň také vizte, jak je živo na těchto galeriích, jichž je nad sebou na sta.

16. A jaký účel má tato obrovská budova? Jest to vlastně školní budova, v níž jsou různé třídy, kde jsou mladí lidé vyučováni všemu možnému.

17. Pohlédněte do přízemí této ohromné budovy, jak tu v pozadí velkých tunelových chodeb planou ohně, a naslouchejte poněkud, jak to tu bouchá a řinčí. Hledte, to je škola kovářů, v níž se učí zhotovovati všelijaké věci z kovu. A tak na každé galerii najdete něco jiného.

18. Tím také víme, k čemu slouží tato budova. Proto ji můžeme také opustiti a v naší cestě chrámem můžeme pokračovati dále.

16. října 1842

Kapitola 49. Chrámové umělecké museum.

1. Tři míle před námi se rozprostírá široká plocha, pokrytá řadami nejnádhernejších ovocných stromů. Projděte tyto vonné aleje a hle, zde jsme již opět u jednoho rovněž tak širokého vodního příkopu.

2. A co spatřujeme nad tímto vodním příkopem? Pustíme se opět po člunech přes něj a půjdeme po hladině ještě jednu německou míli.

3. Hledte, zde se zvedá ještě kolosálnější budova nežli byla ona dřívější. Na venek nemá rovněž oken, ale zato jich má tím více dovnitř.

4. Celá budova je zde rozdělena jen na sedm poschodí, která se od sebe liší jak na venek tak i uvnitř duhovými barvami. Zvenčí se jeví barvy obrovské zdi jako nepřetržitě pokračující pruhy, které běží rovnoběžně nad sebou. Uvnitř jsou však nesmírně kolosální galerie zbarveny tak, že každá má jinou barvu duhy.

5. Každá galerie má o sobě takovou výšku, že byste pod jejími klenbovými chodbami mohli snadno postaviti nejvyšší hory Evropy. Z galerií jdou pak dovnitř budovy souměrně klenbové chodby.

6. A k čemu tedy slouží celá budova? Celá budova slouží k vyššímu duchovnímu rozjímání. O sobě jest to umělecké muzeum, v němž jsou vystavena všelijaká umělecká díla jak k prohlédnutí tak i studiu.

7. Někdo by se mohl otázati; Proč k tomu účelu tak nesmírně vysoké místnosti? Mějte jen trochu strpení a ihned shledáte, že ta věc není tak bezúčelná, jak se jeví v prvním okamžiku. Neboť umělecký obzor obyvatelů tohoto pásu, zejména obor oné mechaniky, již třeba ku stavbě jest neobyčejně velkolepý a mnohdy také velmi složitý, jako například jejich neobyčejně velkolepé zdvihací stroje, jakož i metací stroje nezřídka mimořádné velikosti. Představte si jen obrovské stavby těchto lidí; představte si, do jaké vám sotva pochopitelné výšky zdvihají kameny několik centů vážící. Jestliže o tom poněkud uvažujete, nebude vám také jistě zcela nepochopitelné, že k dosažení takovýchto účelů musejí tu také býti příslušní prostředky.

8. Řeknu-li nyní, že tyto nadmíru vysoké místnosti jsou naplněny podobnými mechanickými uměleckými výrobky, pak je také ani v nejmenším nebudete shledávat příliš velkými nýbrž zajistě si ještě mimo to pomyslíte, že v těchto místnostech mohou býti postaveny jen modly, nikoliv však skutečné stroje přerozmanitého druhu.

9. Ale vy řeknete; Proč je tu sedm galerií nad sebou a každá z nich má pro vás tak hroznou výšku? – Toto lze vysvětliti tímto; představte si například jen lešení, které tu nutně musí býti, aby bylo možné provést nejen mnoho sáhů vysoké, nýbrž na míle vysoké budovy. Takové lešení se skládá ze sedmi oddělení stojících nad ním. Proto je zde v těchto sedmi odděleních nad sebou postaveno celé lešení, a to v oddělení v přízemí prvé základní lešení. Není-li budova vedena výše nežli jest o sobě toto prvé oddělení, pak ovšem postačí toto lešení. Je-li však budova provedena ještě jednou tak vysoko, pak může každý v druhé galerii, v místnosti stojící přímo nad přízemím pozorovati a zároveň studovati nastavení aneb druhé oddělení lešení; a tak je provedeno pro každé další, vyšší oddělení lešení i se všemi jeho součástkami. Měla-li by býti provedena budova ještě výše, jak tomu také bývá z chrámů, pak lze v nejbližší přilehlé jizbě a to v přízemí, viděti nejbližší nástavek; a nad ním opět nutně další, ještě vyšší nástavky. Podle různosti budov jsou také rozličná lešení, která lze od stupně ke stupni shlédnouti v tomto uměleckém muzeu.

10. Tak jest tomu také se stroji zdvihacími, tažnými, metacími, vázacími, posunovacími a tlakostroji a s ještě několika podobnými stroji, jichž všech je třeba ke stavbě tak ohromných budov.

11. Nyní bychom věděli, k jakému účelu slouží tato ohromná budova.

12. Pohlédneme-li však z této budovy dále opět ke předu, spatříme před sebou opět as tři míle široké pole, které je především hojně osázeno všelijakými ovocnými stromy, uprostřed nich se to však hemží také zároveň všelijakými malými stavebními pokusy. Ze všeho toho vyplývá, že jest tu zároveň domovem škola stavitelského umění. Proto jest zde také velké množství malých obytných domů, jak pro chovance tak i pro učitele, jimž tedy také tento úrodný pozemek slouží k volnému používání. Další budovu si však prohlédneme teprve příště.

17. října 1842

Kapitola 50.

Vysoká škola duchovních poznatků a vnitřní hlavní chrám.

1. Hled'te, zde ve vzdálenosti asi jedné míle od stromového okruhu jest stupňovitá budova, která se skládá asi ze sedmdesáti stupňů, z nichž má každý výšku tisíc sáhů. Ke každému stupni spatřujeme čtyři patra, která jsou opatřena okny, asi po způsobu gotických oken u vás na Zemi; jenže ovšem každé okno jest nejméně padesátkrát větší nežli u vás, jest zde pak otázkou (ježto budova je zvenčí i zevnitř takto stupňovitě zbudovaná a každý stupeň jest jak na venek

tak i dovnitř opatřen dobrým zábradlím), k čemu asi slouží tato budova, která ačkoliv jest jaksi vnitřní částí chrámu, má nicméně obvod as sedmdesát mil vaší míry?

2. Tato budova slouží ke vzdělávání duchovních poznatků a jest zároveň příbytkem sluhů vlastní, vnitřní největší chrámové svatyně.

3. Tito sluhové jsou rozděleni na sedmdesát tříd a každá má v chrámu své zvláštní zaměstnání. Třída obývá čtyři patra prvního stupně jest nejnižší a nejobyčejnější. Každá vyšší stupeň obývací třída stojí pak také ve své úřední sféře výše a přichází vždy řidčeji k chrámovému jednání. Třída, která obývá nejvyšší, tedy stupeň sedmdesátý přichází jen nejvyšší zřídka se své výše dolů ke službě chrámu. Tento stupeň obývají tedy také jen nejvyšší a nejmoudřejší kněží takového chrámu.

4. Vy se zde otážete: Kdopak přináší těmto lidem potravu na takovou hroznou výšku? Hledte o tj. již postaráno; neboť každý takový rovněž tisíc sáhů široký stupeň jest zároveň úplná zahrada, opatřená dobrou úrodnou zemí a osázená nevelkými ovocnými stromy a jinými požitelnými rostlinami a kořeny. Také jsou tu chována potřebná zvířata; neboť v těchto zahradách mají dostatečnou píci.

5. Jest ještě otázkou: Odkud pak přichází voda! Velkolepými a umělými vodovody. Neboť za tím účelem jsou vedeny roury z okružního horského přes sto mil vysokého valu, až k takové chrámové budově, kterými je pak vedena voda nezřídka až tisíc mil podle vaší míry daleko. Tímto způsobem jest tato ohromná stupňovitá budova mnohonásobnými vodovody všude co nejhojněji zásobena vodou. Ano, na těchto stupních jsou nezřídka zřízeny tak velké vodní nádrže, že na nich mohou obyvatelé ozdobnými čluny daleko a široko pojížděti; a na planině sedmdesátého stupně jest mezi ovocnými stromy a zahradami umístění dokonce množství vodotrysků, kde voda vystřikuje z dosti vysokých obeliskových sloupů, a padá dolů jako hojný déšť do značně velké vodní nádrže.

6. Ale vy zde opět řeknete: Když jest celá budova tak zavodněna, pak jsou příbytky asi vlhké. O to se nestarejte! Neboť tato budova jest ze samých masivních kvádrů tak stmelena, že jí lze skutečně považovati za nadmíru pevný výtvar. Těmito nezřídka as sto sáhů tlustými zdmi nepronikne ani kapka vody: a zdívo tímto vodstvem zcela nepatrně nasáklé bývá vydatným slunečním teplem vždy ihned vysušeno takže v místnostech nelze pozorovati ani nejmenší stopy po vlhkosti.

7. Na stupně této budovy lze se dostat jak uvnitř četnými stupni tak i zvenčí po přímo položených, nadmíru pohodlných a širokých stupních. Vy byste sice po těchto stupních dobře nevystupovali, ježto každý stupeň jest dva sáhy vysoký; ale pro šestnáct až dvacet sáhů velké obyvatelé tohoto pásu takového stupně k nejpohodlnějším, jelikož mají také stupně, z nichž každý jest čtyři až pět sáhů vysoký.

8. Vedle řady stupňů, který zvenčí vede až do nejvyšší výšky a na obou stranách jest opatřena mohutným zábradlím, vede zejména do vnitřní části budovy, tak zvané skluzavka. Není tu snad k tomu, aby lidé po ní dolů jezdily: nýbrž slouží spíše k tomu, k čemu slouží u vás tak zvané odpadové roury. Neboť tato dráha jest otevřená poloroura; a může býti do ní vhozeno s každého stupně vše nepotřebné jakož i veškerá nečistota, která tu pak sklouzne dolů; a zůstane-li něco vězeti anebo viseti pak jest to vpuštěným vodním proudem odplaveno, anebo také před zábradlí stupňů vymeteno.

9. Jelikož jsme viděli tuto budovu nalevo i napravo jako dílo stupňovité, vysvitne samo sebou že, kdybychom středem učinili průřez tvořil by rovnoramenný trojúhelník. Z toho však plyne, že dole v přízemí musí být téměř tak široká, jako jest od země i nejvyššímu stupni (vysoká). Proto má rovněž také průměr sedmdesát tisíc sáhů. A vstupní as průchodní brány nejsou tedy ničím jiným nežli na tisíc sáhů vysoké a sto sáhů široké tunely, které mají uvnitř osvětlení dokonce umělým světlem. Toto však není v tomto pásu, jakož i v ostatních pásech zrovna tak ná-

kladné, jak se domníváte. Neboť na Slunci jest nadmíru velké množství bílých kamenů, které samy svítí tak silně, že byste světlo takového kamene právě tak nesnesli jako světlo samého Slunce za jasného poledne. Z tohoto kamene se vytesávají koule as dva sáhy v průměru a ty se pak stkví jak v takových rozsáhlých tunelech, tak i ve vnitřních místnostech této budovy v náležitých vzdálenostech na čtyřbokých podstavcích. Tím se pak, jak tunely tak i vnitřní místnosti dokonce o několik stupňů silněji osvětlují, nežli je osvětleno za jasného poledne vaše zemské těleso. Toto světlo jest na Slunci ovšem značně slabší nežli vnější přirozené světlo; ale přesto jest ještě vždy dosti silné, aby se vše zcela zřetelně rozeznalo a ohledalo.

10. Takových vchodů anebo spíše průchodů jest v této obrovské budově as tisíc. Jste-li sto oživiti poněkud vaší fantazii, pak vám neujde velkolepost a podivuhodnost této budovy. Jděte nohama své fantazie také nahoru na sedmdesátý stupeň této budovy a pohlédněte z této vysoké terasy kolem do dalekých krajin jakož i na tuto budovu a přesvědčíte se o

11. Obrátíte-li se však právě na této vysoké terase, která se zvedá již přes sedmnáct mil od země a pohlédnete do vnitřního prostoru této budovy, spatříte v nedaleké vzdálenosti již vlastní chrám.

12. Hleďte tato chrámová budova se nepodobá žádné budově, nýbrž je to spíše vysoká hora as dvacet mil vaší míry; její obvod měří také sotva více. A tak vypadá tento vlastní chrám spíše jako obrovská (nikoli souměrná, nýbrž jakoby náhodně zbudovaná anebo přistavená) gotická věž, na níž se týčí hrot za hrotem a cimbuří za cimbuřím.

13. Tento chrám jest prolomen tisíci a tisíci vysokými klenbami a všude vidíte jak uvnitř tak vně vystupovati stupně. Nejvyšší vrcholy se třpytí dolů do hlubiny jako jasné hvězdy.

14. Celá tato budova, jak ji můžete ve své fantazii spolu spatřovati je zbudována ze samých, vám již známých, bílých lesklých kamenů a jest tím uvnitř i zevně všude stejně jasná. Kdybyste se přiblížili svými očima k takovému chrámu i jen na sto mil, tu by vás jeho světlo mocně náhle oslepilo; neboť ve volné přírodě se leskne tento kámen tisíckrát silněji nežli volné světlo Slunce pozorované s vaší Země. Ale pro oči obyvatelů tohoto pásu takový kámen je asi týž stupeň světla jako u vás sněhová plocha, svítí-li na ni Slunce.

15. A jak obyvatelé uctívají v takovémto chrámu Boha, o tom bude teprve řeč při náboženství těchto obyvatel.

16. Tak bychom tedy nyní viděli, jak vypadá takový chrám u obyvatel tohoto slunečního pásu a jakou má velikost a můžeme tedy učiniti porovnání, který z oněch tří druhů budov je nejvelkolepější a nejobrovitější.

17. Uvažujete-li náležitě o této věci, pak musíte zřejmě říci: Ona velká silnice ještě vždy střediskem nejobrovitějších staveb obyvatel tohoto pásu. Co se týče však vlastního podivuhodného nadmíru rozmanitého umění, stojí takový chrám v porovnání se silnicí jistě výše a jeví se jaksi vrcholným dílem umělecké stavebné zdatnosti obyvatel tohoto pásu

18. Že takový chrám jest vesměs obydlen také několika miliony lidí, netřeba se tu asi ještě k tomu dále zmiňovati. Kolik takových chrámů se v tomto slunečním páse asi vyskytuje? Ne právě tak příliš mnoho. Více nežli deset byste jich asi stěží našli. A jak velký je tedy okrsek takového chrámu? Co do prostoru jest jistě větší nežli na vaší Zemi Evropa, Asie a Afrika dohromady.

19. Kolik obytných domů přijde tedy na jeden takový okres? Počtem právě také ne příliš mnoho, spíše by tento počet měl jen tu a tam o dvě jednotky více nežli deset. Zeptáte-li se však při tom na počet lidí, činí zajisté také dobře mnoho milionů. Neboť vy již víte, že domy jsou nadmíru zalidněny a že v mnohém domě žije dokonce dva až tři miliony lidí. Připočtete-li k tomu

ještě oněch několik milionů chrámových obyvatel, objeví se vám obyvatelstvo okresu jistě mnohem početnější, nežli jak by se soudilo z počtu chrámu a obytných budov.

20. Veškeré ostatní země, až na nejhluběji položené pobřežní mořské krajiny se používá k pěstování plodin a stromů. Údolní krajiny se osazují většinou lesy, jejichž obrovských stromů se pak používá k rozmanitým stavbám. Vysočin a ne zcela příkrých úbočí, pahorků se však používá vesměs k pěstování ovocných stromů, jakož i jiných rostlin.

21. Obytné domy a chrámy se však staví vždy na takových místech, která se jinak dobře nehodí ani pro jeden ani pro druhý druh stromů; obyčejně se k tomu používá kamenitých území. Při hlavní silnici jsou sice též malé domy, z nichž jeden může býti obýván nejvýše sto lidmi; proto jsou tyto domy budovány také vždy jen v nepatrných vzdálenostech od sebe. Vzdálenost činí podle rozmanitosti území nejvýš deset, dvacet až třicet mil. Obyvatelé těchto domů mají dozor nad silnicí a musejí také opravovati jejich malé nedostatky. Stane-li se někde větší škoda, musí to být oznámeno chrámovým stavitelům.

22. Toť nyní však také vše, čeho jest si vám vnějším, přirozeném ohledu jako pamětihodného na tomto pásu povšimnouti. A tak se tedy příště obrátíme opět k oněm třem zřízením, totiž k domácímu, státnímu a náboženskému. A pro dnešek to tedy postačí.

18. října 1842

Kapitola 51. Domácí státní a náboženské poměry na šesté dvojici pásů.

1. Vy si asi budete představovati a řeknete u sebe; Kde jsou tak veliké domy, tam bude muset zajisté také existovat nadmíru velké domácí zřízení, aby mohl být takový dům udržován v náležitém pořádku. Leč něčeho takového tu nikterak není. Při vši velkoleposti domu jest nicméně jeho zřízení tak nejvýš jednoduché, jak si to jen dovedete představití. A se zřízením domácím, splývá také zároveň státní.

2. Jediné, čeho si pokud se týče domácího zřízení zejména povšimnouti jest, že každá jednotlivá rodina má udržovati svůj příbytek ve stálém dobrém pořádku a čistotě; a vznikla-li snad na obytném domě nějaká značná škoda, což se sice stává velmi zřídka, musejí všichni členové a obyvatelé velkého domu společně zasáhnouti a škodu opět napravití.

3. Dále patří k domácímu zřízení to že obyvatelé prvního patra, anebo spíše první okrajové budovy musí používatí nejvzdálenějších pozemků, obyvatelé druhého patra poněkud bližších, obyvatelé třetího patra ještě bližších, a tak dále. Obyvatelé vyšších pater vždy bližších pozemků.

4. Dále jest ještě domácím pravidlem, že domy do šesti pater nesmějí míti vodovodů, protože pro nepatrnou výšku obytné budovy přivádějí beztoho snadno potřebnou vodu do svých obytných budov. Počínajíc od šestipatrové budovy musí však být každý obytný dům opatřen vodovody. Tak se nesmí také na nejvyšších terasách pěti prvních budov nic sázeti; na vysokých terasách dalších budov mohou se však již zakládati zahrady v nichž se pěstují požitelné rostliny a kořenové plodiny.

5. Tak mají také mladší vždy za povinnost obývatí vyšší patra jednoho a téhož domu. Praotcové bydlí však vždy v nejnižší budově, která jest zároveň nejvyšší a nejnádhernější.

6. Těmto praotcům náleží pak také používání vnitřní, velké zahrady a obývatí tuto nejvyšší budovu proto, aby mohli s vysoké terasy této budovy přehlížeti všechny ostatní budovy. I když toho také přímo ve vlastní osobě vždy nečinívají, mají za sebe ustanoveno vždy několik strážců na nejvyšší terase, kterým jest přehlížeti střídavě celý obytný dům a podati patriarchům ihned zprávu jakmile se kdekoli něco ukáže, co by zavdalo příčinu k nějakému malému nepořádku.

K takovým zjevům patří nějaký nezvykle vystupující kouř anebo také mrak prachu, jinak má však beztoho každý obyvatel nevyhnutelnou povinnost, aby jakoukoli událost oznámil patriarchátu.

7. Pak potrvá rovněž státní zřízení, podle něhož musejí všechny děti mužského pohlaví býti přivedeny k vyučování do chrámu. Jen ženské pohlaví se vychovává doma pro příslušné domácí hospodářství.

8. Vrátili-li se chlapci z chrámových škol opět domů, musejí skládati před patriarchy zkoušky schopností, které si osvojili ve školách chrámových. Jsou-li uznáni dokonalými, mohou se vbrzku ženiti a nastěhovati do příbytku, jichž je ovšem v tak velké obytné budově pro takové účely množství pohotově. Nejsou-li však shledáni dokonalými, pak si již opět musejí sát líbiti, aby učinili ještě jednou ne zrovna příliš vítanou návštěvu v chrámu dosti přísným učitelům. Tato návštěva není po chuti ani učitelům ba ani vracejícím se žákům, protože předně se učitelé v... dí být kritizováni tím, že patriarchové nejsou s jejich žáky spokojeni. Právě proto nebývají pak žáci zrovna nejlépe přijati učiteli a dostatečné vyučování bývá také vždy udělováno mnohem nemilosrdněji nežli vyučování prvé. Jelikož však potom jsou takové žáci obyčejně značně pilnější nežli žáci, kteří jsou snad ve chrámové škole teprve poprvé děje se nezřídka, že tací velmi obratní repetenti se stávají časem chrámovými učiteli a takovým způsobem pak neopouští zrovna jak říkáte s příliš těžkým srdcem svůj domov. Neboť obyvatelé chrámu zejména učitelé jsou v nadmíru velké vážnosti, a proto takový učitel má raději malý domek ve známé nám chrámové zahradě, nežli aby byl v obytném domě prvním patriarchou.

9. To by byly tedy také v podstatě všechna domácí a státní pravidla, která ten či onen obytný dům zachovává. Jsou tu jen ještě sousedské vztahy, podle nichž si může a smí každý obyvatel obytného domu činiti v mimořádných případech nárok na podporu dvou sousedních obytných domů, která mu také musí být bez odmluvy podle jeho žádosti poskytnuta. Kdyby však měl být někde zřízen zcela nový obytný dům, pak se toto nesmí nikdy státi bez porady chrámové a bez dobrozdání nejvyššího kněze. To by tedy byl také vnější státní poměr.

10. Že ovšem všechny obytné domy musejí ve všeobecných věcech býti co nejpřísněji poslušny chrámu, to se zřetelně projeví v hmotné části náboženství.

11. Jelikož jsme tedy s těmito dvěma prvými zařízeními u konce, můžeme se nyní obrátiti k náboženství obyvatelů tohoto pásu. Abychom pak mohli toto nejdůležitější odvětví pokud možno dokonale a pak také pokud možno krátce poznati, bude nutno rozdělití náboženství ve dvě části, totiž v hmotnou a duchovní.

12. A proto také položíme ihned prvou otázku; V čem pak záleží hmotná anebo lépe řečeno, účinná část náboženství obyvatelů tohoto pásu? – Nezáleží v ničem jiném nežli v tom, aby každý vše, cokoli činí, činil k počtě Boží; a proto také má dobře zkouseti, zda je jeho jednání vhodné k počtě Boží; nemůže-li někdo takové jednání, to jest vlastně předsevzetí k nastávajícímu jednání poznati úplně za důstojné, je pak dotyčný povinen, své zamýšlené jednání buď před domácím patriarchátem sděliti a dáti prozkoumati, zda se k počtě Boží hodí anebo ne; bude-li tu o jeho vhodnosti pochybováno, pak to musí dotyčný beze všeho dalšího přednésti před velekněžstvem chrámu. Uzná-li velekněžstvo předsevzaté jednání za vhodné k počtě Boží, může dotyčný beze všeho dalšího jednat; není-li však uznáno za Boha důstojné, musí dotyčný tazatel předně ihned od svého předsevzetí upustiti a za druhé za své předsevzetí, počty Boží nedůstojné vykonati pokání. Toto pokání záleží v tom, že musí po určitou dobu vykonávati v chrámě nějakou podřízenou službu, načež se pak může opět odebrati do své domoviny.

13. To by bylo tedy jedno pravidlo hmotné části náboženství. Druhé pravidlo záleží v tom, že se všichni obyvatelé jednoho domu musejí během sedmi anebo také deseti dob hvězdnatého světla jednou dostaviti k počtě Boží do chrámu, aby tu v různých místnostech chrámových slyšeli z úst velekněze učení o Bohu.

14. Tak je také každý povinen, aby jednou ze celého svého života vystoupil na nejvyšší vrchol chrámu a zde přednesl dík za vše co obdržel s prosbou za vše ještě budoucí.

15. Také je každý obyvatel povinen odevzdati po uplynutí deseti dob hvězdného světla, při čemž jedna taková doba trvá podle vašeho počítání obvykle něco přes devětadvacet dní., jistou část hlavních plodů ze svých tří hlavních stromů.

16. Dále pak, jelikož hlavní silnice jest vlastnictvím chrámů, které jsou obvykle postaveny vždy poblíž této hlavní silnice, musí být každý obyvatel domu vždy ochoten přispěti v případě nutnosti všemi svými silami k udržování této silnice.

17. Tu se jistě někdo otáže; K jakému účelu jest vlastně postavena tato silnice? – Prvým hlavním úkolem jest ten, že touto silnicí se uskutečňuje k poctě Boží spojení a jednota všech obyvatel tohoto světa, a tedy také všech chrámů — Druhým účelem této silnice jest však ten, že zvláště ti lidé mužského pohlaví, kteří chtějí býti veleknězi, musejí míti od všech jsoucích chrámů vysvědčení, že procestovali k poctě Boží tuto celou asi dvě stě tisíc mil podle vaší míry dlouhou silnicí a že se tím obeznámili se všemi chrámy. Toť tedy druhý účel této silnice. Třetím účelem záleží však v tom, že právě na této silnici může si každý podle libosti nasbírat mnohé poznatky a dovednosti a konati nejrychlejší a zároveň nejpohodlnější cesty.

18. Neboť také zde mají jakési vozy, jimiž lze nadmíru rychle jezdit po rovné silnici. Tyto vozy nejsou taženy zvířaty, a tím méně lidmi, nýbrž bývají strojem uváděny do tak rychlého pohybu, že jsou-li v nejrychlejšímu pohybu, nedostihla by je nikdy ani z děla vystřelená koule.

19. A komu jest tu starati se o tyto vozy? – Předně stavebnímu vedení chrámu; za druhé jsme však již slyšeli že tu jsou všude u silnice malé obytné domy, jejichž obyvatelé musí ustavičně bděti nad silnicí; Každý obyvatel takového silničního domu musí pak také být stále opatřen značným počtem takových vozů, které musejí býti vždy pohotově, aby přijaly případné cestující a dopravili dále na nejbližší stanici. Také toto patří, jakožto chrámem ustanovené, do materiální části náboženství. – Příště pokračování.

19. října 1842

Kapitola 52.

Další o náboženství obyvatelů šesté dvojice pásů.

1. Dále jest pravidlo chrámové, podle něhož všechny pobočné silnice se musejí spojovati se silnicí hlavní. Také od každého obytného domu musí býti provedena dobrá sjízdná silnice jak ke chrámu tak i k hlavní silnici a každá silnice musí být přímá.

2. Musí-li nějaká silnice stoupati vzhůru, pak má-li se dospěti k výše položené silnici hlavní, nesmí míti žádných zatáček, nýbrž musí být budována rovněž přes pahorky a rokly, a tak dlouho mírně stoupati, dokud nedosáhne hlavní silnice. Jsou-li tu při této příležitosti značné územní potíže, musí to býti oznámeno chrámu. A chrám svolá pak sousedy, aby pomohli tomu či onomu dokončiti dílo; a oni to pak také ihned učiní bez odmluvy. Je-li však nějaký obytný dům položen výše nežli hlavní silnice, pak se nesmí spojovati cesta s hlavní silnicí snad v pravém úhlu, nýbrž musí se připojiti k silnici v úhlu aspoň pětáctyřiceti stupňů.

3. Také se nesmí žádná postranní cesta spojovati se silnicí směrem opačným (západo- východním) snad od východu Hvězd, nýbrž vždy od západu, aby se nemusel nikdo pohybovati od svého příbytku k hlavní silnici směrem k západu, nýbrž k východu.

4. Dále jest opět pravidlo, podle něhož nikdo nesmí přestoupiti vysoký horský okružní val, protože na druhé straně v pátém pásu, hned po malém svahu následují nekonečně hluboké příkré svahy, přes něž nemůže nikdo jíti dále, nechce-li se vystavovati nejvyšší zřejmému nebez-

pečí života. Neboť obyvatelé tohoto šestého pásu mohou sice z nejvyššího okružního horského valu viděti pátý pás, nevidí tu však nic jiného nežli nekonečně velké moře. Z území pátého pásu nemohou však pro příliš velkou vzdálenost ničeho objeviti.

5. Proto jsou také toho mínění, že těmito výšinami přestává svět, a pak začínají věčné vody. Svůj vlastní svět si pak představují jako velký prsten, který sice vyčnívá kolkolem nad velké vody, ale uvnitř jest dutý a vyplněn jediné velkým vodstvem. Taková jest tedy lidová představa. Přední mudrci chrámu však zcela dobře vědí, ježto jsou také ve spojení s duchy, jak se to má s jejich světem, leč oni to lidem nesdělují: neboť říkají; Kdyby to náš lid věděl, že Svět který obýváme, jest mnohem větší nežli díl který obýváme, prokopal by pod velkým horským okružním valem, dopravil by jím obrovská plavidla na moře na druhé straně a vstoupil by na zem ostatních národů. Toto však není božská vůle. Ať tedy zůstane lid při své nevinné ideji o svém světě a je tu vždy ochoten sloužiti k poctě velkého všemohoucího Boha.

6. To by tedy bylo opět jedno pravidlo. Další ještě pravidlo záleží v tom, že všechny domy u silnice musejí být opatřeny stále hojným množstvím potravin, aby se jimi mohli pohostiti cestující hosté. Proto je také každý obytný dům povinen opatřovati potravinami silniční domy v jeho okrese se vyskytující. Jsou-li tu a tam mnohé obytné domy od hlavní silnice příliš vzdáleny, pak musejí svůj díl dopravit k sousedům, kteří jej pak odevzdají domům silničním. To by tedy vše podstatné, co tvoří vnější účinnou část jejich náboženství.

7. A v čem záleží duchovní část? –Duchovní část záleží ve zcela prostých základních naukách o Bohu, které musí každý znáti a tedy také v praktické části svého náboženství jich co nejvěrněji následovati. A jakpak znějí tyto zásady? –Tyto znějí takto:

8. Bůh jest jedinečná Bytost a mimo Sebe nemá žádné bytosti, která by byla jako On. Jest tudíž jediné nade všecko mocný, nade všecko svatý a pln nejvyšší slávy. Jeho záležitostí jest svoboda Jeho vůle. A Jeho moudrost jest zachovávání Jeho vlastního, věčného řádu. On je Stvořitelem všech věcí. Vše, co koná, koná ze Své vůle: (prvky, živly) jsou Jeho myšlenky, a Jeho vůle je formuje v bytosti. Staví-li svět, nepotřebuje hmoty, nýbrž hmotou jsou Jeho myšlenky a Jeho vůle jest Stavitelem podle věčného řádu v něm. Boha nemůžeme zprvu jinak poznávati nežli z Jeho děl, která nám zvěstují Jeho velkou moc a jeho velkou slávu. Proto také nemůžeme Boha ctíti jinak, nežli když napodobíme Jeho přírodu a z hmoty Jím dané, budujeme podle svobody našeho poznání díla k Jeho poctě. Bůh sice našich děl nepotřebuje; neboť On v jediném okamžiku stvoří větší věci nežli my se vši silou za mnoho tisíciletí. Přesto budujeme díla, tak velká a vznešená, jak jen dovedeme, abychom mu tím dosvědčili, že jsme celou svou bytostí proniknutí Jeho věčně nekonečnou slávou. A i když jsme zbudovali sebevětší věci, a obdrželi jsme za to od Boha chvály, nemá nás to však nicméně zdržovati jak by se také měla všechna naše sebevětší díla těšiti z božské chvály, když před jeho očima všechna dohromady nejsou ničím! A když však také Bůh na naše díla nepohlíží, pohlíží přece však na naši vůli a na naši vytrvalost v Jeho poctě. A tak nám požehnává nikoli pro naše díla, nýbrž jen pro vytrvalost naší vůle.

9. Jelikož však víme, podle čeho se řídí Boží zaslíbení, řídíme se také my dle toho, abychom se mohli vždy učiniti hodnými tohoto zalíbení. Abychom se však Bohu zalíbili, musí každý zachovávat v sobě nevyhnutelně tyto hlavní ctnosti;

10. Předně; Jelikož jest Bůh Nejvyšším musíme býti my nejnižší. Za druhé; Jelikož jediné Bůh jest všemohoucí, musíme vždy doznati před nám svou malomocnost. Za třetí; Jelikož jest Bůh pln nejvyšší slávy, musíme my býti plni nejhlubší pokory. Za čtvrté; Jelikož Bůh jest nade všecko svatý, musí se vždy naše kolena skláněti před Jeho jménem. Za páté; Ježto všechny věci náležejí jediné jen Bohu, nesmíme si jich nikdy přivlastňovati a musíme Jemu vždy býti vděčni za každý dar a kdyby to byla jediná kapka vody; neboť ani jednu kapku vody nemůže člověk stvořiti. Za šesté; Jelikož všechna síla a moc jest jediné v Bohu, má každý věděti, že také Jeho síla jest z Boha, a proto také bez Boha nikdo není schopen něco učiniti; komu však Bůh propůjčí Svou sílu ten zmůže vše. Bůh však nikomu nezadrží vyprošené síly, chce-li ji pou-

žiti k Jeho poctě. Za sedmé; Největší pocta, kterou však můžeme Bohu osvědčiti, záleží na tom, že se navzájem milujeme a vážíme a z této lásky a vážnosti se pak také v jeho svatyni odvažujeme Jeho Samého ve vsí pokoře našeho srdce milovati.

11. Hledte, v tom tedy záleží celá duchovní podstata náboženství obyvatelů tohoto pásu; ale nikoli snad jedině ve slovech, nýbrž vždy úplně vážně ve skutku. Proto je však také největší blažeností pro všechny obyvatelé tohoto pásu, mohou-li, navštěvovati chrám a zde vzdáti Bohu poctu svého srdce.

12. A tím bychom byli také s tímto pásem úplně hotovi a příště se tedy odebereme na sedmý a poslední pás Slunce. Že ostatně na šestém jižním pásu je tomu přesně tak jako na pásu severním, bylo již beztoho příležitostně vzpomenuto.

24. října 1842

Kapitola 53.

Sedmá dvojice pásů odpovídající dlouho neznámé planetě Neptunu. (Miron).

1. Ježto také tento sedmý pás, který nyní navštívíme, odpovídá vám nyní ještě neznámé planetě, tu abyste si mohli učiniti dokonalý pojem o tomto pásu, bude nutno učiniti také zde krátkou návštěvu Planety, jelikož předně bez seznámení se s touto Planetou byl by tu sluneční pás bez obdoby (podobenství), a za druhé by také nemohl býti také tak důkladně ohledán a poznán, kdyby nebyla napřed aspoň poněkud ohledána a poznána jemu odpovídající Planeta.

2. Můžeme se tedy ihned právem zcela obrátiti k této Planetě. Abychom však měli nějaký podklad k jejímu zařazení mezi Planety, bude nutno dáti jí především jméno. Jelikož tato Planeta nemá dosud od vás jméno, jest tedy otázkou, jaké jméno se jí má dáti? Vy byste řekli; To je přece lhostejné, jen když jméno má, ať zní jakkoli; pod tímto jménem se přece bude představovati vždy totéž.

3. V podstatě byste měli ovšem pravdu. Ale povážíte – li, že jméno nějaké věci není zrovna tak lhostejné, jak by si ten či onen myslel, bude tedy také zde velmi záležeti na tom, abychom této Planetě nedali čestné, nýbrž pravé jméno. Kde však toto jméno nalezneme? Na Zemi jistě ne; neboť ta o ní ještě neví nic. Snad v příslušném slunečním pásu? Ten ještě neznáme. Bude tedy nejlépe dáti této Planetě jméno, které má od svých obyvatelů. Vy byste zde ovšem řekli; Ale vždyť my je přece také neznáme. Já však pravím: Neznáte-li jich vy, znám je zajisté Já a vím velmi přesně, jak nazývati svou Planetu. Nyní jest otázka: Jakpak se jmenuje tato Planeta? – Miron jest její jméno, což je tolik, jako „Svět divů.“

4. Hledte, z tohoto správného jména vyplývá již prvý pojem, a týž praví jaksi jedním slovem, jaká je to planeta. To další ospravedlní však věc ještě více. A tak se tedy můžeme pustiti do prvých základů Planety Mironu.

5. Jak vzdálena jest tedy tato planeta od Slunce? Něco přes tisíc milionů mil v největší vzdálenosti od Slunce. A jak je veliká? Co do velikosti jest asi uprostřed mezi Uranem a Saturnem, je tedy patnáctsetkrát větší nežli vaše Země. Její ovzduší jest však větší nežli u planety Jupitera a má průměr téměř sto tisíc vašich mil.

6. Jakpak rychle se pohybuje kolem Slunce? Jelikož tato planeta má velmi malý pohyb, potřebuje téměř pět set let, nežli oběhne jednou kolem Slunce

7. Má tato planeta také měsíc? Tato planeta má deset měsíců (vlastně jen tři a pak sedm vedlejších měsíců) které krouží kolem ní v různých vzdálenostech a jejich různým postavením dosti dobře osvětlují noční dobu této Planety. Jsou od ní dosti daleko vzdáleny, takže prvý měsíc jest vzdálen již přes šedesát tisíc mil a poslední se udržuje od ní ve vzdálenosti přes milion mil. Podle doby oběhu tohoto posledního měsíce, které si vyžaduje téměř třináct vašich měsíců, počítají se tam také roky. Sluneční roky se naproti tomu nepočítají, protože předně nevyvolávají

na Planetě žádné patrné rozdíly, za druhé by byly však také příliš dlouhé, a za třetí vzhledem k nepříliš dlouhé době života člověka, by se mohly také těžko počítati, protože v jednom takovém slunečním roku je pojmuto již alespoň pět až šest lidských věků.

8. Také jsou na této Planetě obydleny jen krajiny rovníkové; její krajiny polární jsou však věčným sněhem a ledem tak pokryty, že tu nelze vůbec nikdy myslet na obývání těchto krajin.

9. Kdybyste byli na této Planetě spatřili byste Slunce sotva tak velké jako u vás malý tolar. Ale obyvatelé této Planety je spatřují nicméně tak velké jako je spatřujete vy z vaší Země. Důvod spočívá ve větším vytvoření oka, čímž se zornice jeví zploštělejší a proto také může pojmut větší svazek paprsků nežli oko vaše. Druhý důvod spočívá pak také v oblasti vzdušné, která u této planety sahá nadmíru vysoko nad povrch, a kterou se přijímá na nejzevnější její hraniční oblasti ještě vždy značné množství slunečních paprsků, které dopadají podle známého vám zákona lomu paprsků vždy hutněji a hutněji na povrch Planety a způsobují tam, zejména v krajinách rovníkových, ještě vždy velmi nepřijemnou teplotu.

10. Jelikož tato Planeta jest však také přirozeně již nejméně o tisíc milionů mil blíže nežli vaše Země jinému Slunci, které je ovšem od této Planety ještě vzdálené sedm milionů a devětkrát sto tisíc mil a mimo to také ještě její ovzduší má, jak jste již slyšeli, takový význam stává se, že jí přichází k dobru světlo a také jisté oteplení od onoho druhého Slunce. Ale rozdíl mezi teplotou tohoto vlastního cizího Slunce jest nicméně takový, jako snad u vás mezi hlubokou zimou a vysokým létem.

11. Takovýmto způsobem používá tato Planeta též paprsků i jiných Sluncí, čímž jest v jejich polárních krajinách zabráněno nadměrnému přírůstku ledu; neboť led trvá pak jen do určité výškové oblasti, jak je tomu asi také na vaší Zemi. Nad touto oblastí, kde se paprsky ze všech stran začínají setkávati, se teplota vzduchu víc a více zmírňuje, takže se tu nemůže tvořiti již ani sníh ani led. Toto, jak bylo řečeno, můžete pozorovati i na vaší Zemi. Neboť ční-li tu nějaký horský vrchol nad šestnáct tisíc stop, vyčnívá již také nad oblast ledovou. Z tohoto důvodu spatřujete nejvyšší body Čimborasa v Americe jakož i Himalájského pohoří v Asii, a ještě některé jiné horské vrcholy obou těchto pevnin bez sněhu a ledu. Co se týče polárních poměrů této Planety, jsou tu tytéž jako na vaší Zemi.

12. Obytná země sama se podobá pásu a jest jak na jihu tak i na severu uzavřena téměř nepřístupnými pohořími, přes které se nemůže nikdo snadno dostat do mořských krajin, kde jest již ustavičně tak chladno, jako asi u vás v severní části Sibíře. Moře jest ustavičně pokryto tak zvanou ledovou tříští; proto také nebylo právě příliš radno odvážiti se na ně s lodní plavbou.

13. Jelikož tento přes tisíc mil široký pás tvoří tedy uzavřené údolí, které jest učiněno nerovným jen několika málo menšími pohořími a toto celé těleso zemské se otočí za deset hodin kolem své osy a proto m noc trvá sotva pět hodin, jest tedy tento pás tak dobře oteplován, jako třeba u vás střední teplé léto. Tato teplota nepodléhá pak již zcela žádné změně, leč jen změně, kterou způsobují mnohdy větry a časté změny měsíční. A z toho lze samo sebou usouditi, že obývání této Planety není přes její velkou vzdálenost od Slunce zrovna nepříjemné a ke vzrůstu a oživení nutným rostlinstvem a zvířenou je dokonce zcela vhodná.

14. Tak bychom tedy poznali nutné základy této Planety. Někteří hvězdáři by tu sice namítli řkouce: Kdyby v naší sluneční oblasti byla ještě nějaká Planeta, pak bychom ji jistě již dávno objevili, neboť objevujeme dokonce mnohem menší komety, i když jsou prostěmu oku zcela neviditelné. Já však zde pravím; Je to proto, že vaše Planeta má tak malý pohyb, že pro velkou vzdálenost a pak ještě více pro příliš krátkou dobu pozorování nemůže býti zpozorována žádným astronomickým přístrojem. Tak se ještě vždy stává, že tato Hvězda se považuje za stálici, a to ovšem o zcela nepatrné velikosti a takovým způsobem, nemůže býti ještě poznávána jako Planeta. Stejně tomu tak bylo s mnohem blíže stojící planetou Uranem, která rovněž po několik tisíc let byla slabými přístroji jen mimochodem považována za sotva povšimnutí hodnou stálici. A tak by mělo býti učencům také jasno, že přes jejich přesné pozorování přece tu jen může býti

ještě Planeta, kterou pro nedostatečnost svých přístrojů a pozorování nemohli jako takovou poznati a blíže určit. (Teprve 23. září 1846 tedy téměř čtyři roky po 24. říjnu 1842) kdy bylo J. Lorberem v tomto spisu učiněno prorocké sdělení, - byla tato planeta na popud pařížského astronoma Leveriera Gallem v Berlíně hledána obzvláště silným přístrojem berlínské hvězdárny, téhož večera objevena a nazvána Neptun. Většího důkazu o pravdivosti božského zjevení nemůže býti.)

15. Když jsme také toto uvedli, můžeme se zcela právem pustiti do složení této Planety. Složení, však nechceme rozuměti analýzu (zjištění všech součástí – rozbor) Planety samé, nýbrž jen její obyvatelnou půdu, její složení, vegetaci a pak obyvatele.

25. října 1842

Kapitola 54. Obdivuhodný vzrůst rostlin na Planetě Mironu (Neptunu).

1. Půda této planety jest průměrně spíše rovná nežli hornatá. Roviny jsou obyčejně zbrázděny potoky, řekami a veletoky, při čemž se pak veletoky za velkého hukotu a šumění vlévají nějakou horskou slují do moře. Význačnějších stojatých vod, jako jezer nikdy nenacházíme; největší z nich mají v objemu sotva několik hodin.

2. Ale ze to tím více jest jak na severním tak i na jižním horském ohraničení sopek a tedy také hojně horkých pramenů, ano mnohdy jsou tu docela vřelé potoky, čímž se v této Zemi značně zvyšuje teplota. Neboť předně vzduch, proudící těmito rovinami a údolními se zahřívá a tak zde o nějakém studeném větru nemůže být tak snadno řeči; za druhé se však tím také ohřívá země, anebo spíše půda, jíž z nitra a tedy, jak řečeno její teplota se zvyšuje, čímž se pak stává velmi úrodnou a plodí všude nejpozoruhodnější plody.

3. Co se týče sopek samých, sluší o jejich ohni poznamenati, že plamen, jakož i žár nemá jako u vás zabarvení špinavě červeného, nýbrž světle zelené, které je předně mnohem jasnější nežli červená a za druhé co do oteplení působí právě blahodárněji nežli červená barva paprsku.

4. Také Slunce samo spatřují obyvatelé této planety v zelenavě bílém světle. Důvod toho spočívá v rozsáhlém atmosférickém ovzduší, jakož i v jeho zvláštní čistotě. Proto se také nejvíce vzdálené části země tak modré jako u vás, nýbrž zelené. Příčina spočívá rovněž ve světle a většinou, jak už bylo řečeno, v atmosférickém vzduchu. Zato jsou však listy stromů, keřů, rostlin jakož i tráva modré; jest tomu tedy právě opačně nežli to bývá na vaší Zemi. Také v Saturnu jsme sice již shledali, že převládá modrá barva; avšak daleko tak silná a živá jako zde.

5. Zde by se mnohý asi otázal: Jak je to možné? – toto je zcela snadno možné a mohou to velmi snadno pochopiti ti, kdož mají hlubší znalosti o barevném lomu světla. Zelená barva jest nejintenzivnější a proto také nejsilnější: proto také na zemských tělesech bližších Slunci proniká téměř celé rostlinstvo a v listech a mladších haluzích opět z něho vyzařuje. Všechny ostatní barvy jsou tedy také méně intenzivní a proto mohou pronikati jen jemnějšími předměty. Modrá barva jest však nejméně intenzivní, proto se jí také nejméně spotřebuje a vzduch jí může býti stále naplněn; proto také se jeví na vašem zemském tělese vzdálené předměty vždy modře zbarveny.

6. Ale na naší Planetě Mironu je tomu pro její velkou vzdálenost jakož i pro její velké bohatství vzduchu zcela naopak. Zelená barva světla při této velké vzdálenosti svítícího tělesa, kterým jest tu Slunce, ztratila nutně na své intenzitě; neboť můžete předpokládati, že na celou Planetu Miron nedopadne ani tolik slunečních paprsků jako na jedinou Afriku vaší Země. Dopadnou-li tedy tyto nemnohé sluneční paprsky na rozsáhlý povrch vzdušné oblasti Mironu, stravují se jí ihned jako nejvyšší jí blahodárné. Jen modrý paprsek jako mnohem méně oživující je čistým vzduchem propouštěn a dopadá na rostlinstvo, pročez pak také, jak již bylo poznamenáno, se jeví rostliny, vyjma květy, většinou v nejkrásnějším modrém zbarvení. Avšak podrobná další

matematická, zde tolik jako přesné, do podrobnosti jdoucí výklady nejsou pro náš účel nutné, také jest v této kratičké zmínce pro každého myslícího ducha již beztoho řečeno nadměru mnoho. Proto se odebereme ihned k vlastnímu vegetativnímu světu této Planety.

7. Vegetativní svět této planety jest pro vaše pojmy v pravém slova smyslu vzato něco mimořádně podivuhodného.

8. Tak například ovocný strom roste až do určité velikosti a výšky as sto sáhů v největší bujnosti a to až do stáří as dvaceti až třiceti Mironových let, při čemž se nesmí zapomenouti, že mironský rok má téměř vašich třináct měsíců, a že to není rok sluneční nýbrž měsíční. Dosáhl-li takový strom své největší dokonalosti, pak se s takovým stromem děje ode dne ke dni náhlá proměna. Buď zmizí náhle ze jsoucna, a na jeho místě se objeví množství zcela nového hmyzu; anebo shodí své větve, které se od něho oddělí asi jako na podzim u vašich stromů listí a kmen pak vyžene zcela jiné větve a přináší časem také zcela jiný plod. – Přemění-li se strom v hmyz po nějakou dobu, ale jen na místě, kde stál.. Strom potom však odumírá a z jeho snadno se rozpadávajícího práchnivění se v krátké době vyvíjí nový druh rostlin, který však s předchozím stromem nemá naprosto žádného příbuzenství. Nesmíte se také domnívati, že se při takové přeměně objeví vždy týž hmyz. To tam (totiž výsledek přeměny) závisí spíše na různém postavení měsíců: proto takový zahynuvší strom může za různých dob a na různých místech přejíti buď v různé druhy hmyzu, z nichž pak mohou také zase povstati různé nové rostliny, anebo strom může po shoení větví podle rovněž takových okolností přejíti v různé jiné druhy stromů, které jsou buď zcela nové anebo někde již trvají.

9. Jak je však tomu s tím neb oním stromem, tak je tomu také s menšími rostlinami.

10. Zákon takovýchto přechodů se vztahuje také na říši zvířecí až k čtyřnohým, větším a největším pozemským zvířatům. Zákonu takovýchto přechodů jest podrobena říše obojživelníků, říše veškerého hmyzu, jakož i říše veškerého ptactva, ale ne snad tím způsobem jako na vaší Zemi říše housenek a hmyzu: neboť u vás je z téže housenky vždy týž motýl a z téhož červa týž hmyz. Ale na naší planetě Mironu se to však děje podle okolností věci a doby: proto nikdo nemůže určit co se tu a nebo tam objeví.

11. Z toho důvodu se obyvatelé této Planety nespolehají také vůbec mnoho na přírodní vědu, zvláště co se týče světa rostlinného a nižšího světa zvířecího. Za to však činí své pozorování tam, kde příroda začíná být konzistentní. (tvarově stálá).

12. Tak se také častěji stává, že tu ten či onen pták, motýl anebo jiný létající hmyz naklade vajec, a z těchto obyčejně do teplé půdy nakladených vajec povstává místo podobných anebo jiných zvířat nový svět rostlinný, který po jistou dobu trvá, potom však opět úplně vymírá. Ze zetleliny těchto vymřelých rostlin, jakož i nezřídka z jejich semen vznikají místo podobných rostlin opět nová zvířata; mnohdy dokonce lze ve značně velkých a dosti pevných slupkách anebo schránkách, otevrou-li se, nalézt již dosti dobře vytvořené zvířátko, mající podobu buď nějakého někdy již viděného zvířete anebo podobu zcela novou, ještě nikde neviděnou.

13. Ten či onen by snad řekl; Něco podobného nalézáme také na naší Zemi; neboť komu by nebylo známo, že téměř každý druh plodu anebo jádra chová v sobě nezřídka svého červa, a že duběnky a zrnatění bukvicového listu a hrubé hrbolky růžového keře a podobných více není nic jiného nežli zcela zvláštní rostlinné vejce, v němž se zrodí živý červ. Já však pravím: Toto jest sice správné, ale jest velký rozdíl mezi zjevem stále stejnorodým a mezi zjevem stále proměnlivým.

14. Proto může tedy být tato Planeta vším právem zvána Miron (svět divů) neboť její vegetativní jakož i velkým dílem živočišné utváření jest tak neobyčejně proměnlivé, že vymřelá rostlina, vymřelý strom anebo vymřelý zvířecí druh se již neobjeví jako týž. Pokud však tato Planeta odpovídá ještě dále svému vzácnému jménu. Osvětlí ještě více to další.

Kapitola 55.

Strom věrnosti, živý rákos a létající chlebovník.

1. Jelikož jsme začali svá pozorování na této Planetě světa rostlinného a zvířecího, pozdržíme se také ještě při tom nějakou dobu a spatříme tu leccos vzácného.

2. Mezi velmi mnohými druhy stromů této Planety vyniká obzvláště tak zvaný věrný strom. Tento strom jest také jediným stromem této Planety, který nikdy nemění tvar a povahu. Proto jej také obyvatelé planety Miron mají za symbol věrnosti. Roste velmi vysoko, tvoří málo větví, které nikdy nevyhánějí daleko od štíhlého kmene. Jeho plod jest tudíž vždy jeden a týž. Ale jak vypadá tento plod, a z čeho se skládá?

3. Abychom mohli náležitě odpovědět na tuto otázku, bude nutno seznámiti se poněkud blíže se stromem samým, čímž se pak samo sebou odpoví ne zmíněnou otázku. Tento strom roste ze země asi tak jako u vás korálové ostrovy ze dna mořského. Vlastního dřeva, které by bylo jeho podstatnou součástí, nemá, nýbrž kmen a kořeny s větvemi se skládají z minerální substance, jako z vás mušle. Jest tudíž také bez kůry a zcela lesklý a hladký, hrající bělomodravicovou kovovou barvou. Větve jsou však úplně bílé. Kmen tohoto stromu zvláště při vysokém stání, jest nezřídka as tři až čtyři sta sáhů vysoký a při zemi má objem as dvaceti až třiceti sáhů. Jak málo větví má takový strom v poměru ke své velikosti, můžete seznati z toho že ani největší strom jich nemá více než dvacet; a žádná větev nesahá od kmene dále nežli na pět sáhů.

4. Větve jsou právě tak pevné a nepohyblivé jako kmen sám; jsou dosti oblé a silné a prou se od kmene zcela vodorovně. Po obou stranách ve směru vodorovném jest taková větev opatřena jakýmsi hráběmi, to jest vypadá tak, jako by byly po obou stranách tyto větve nastrkány poněkud dlouhé přičle. Tyto přičle jsou ovšem směrem ke konci větve kratší a slabší. To jsou tedy haluze, větve.

5. Každá taková haluz vyčnívá v množství malých rourek, kterými ustavičně proniká sladká šťáva, tvořící tu kapky, a pak, poněkud lepkavá kape na zem. Tato šťáva vytváří předně celý strom a všechny jeho součásti; co je z ní způsobilé pro tvoření stromu, to strom také přijímá, jen co je pro strom nezpůsobilé, to vylučuje jako sladkou a lepkavou kapku. Je-li tato šťáva vystavena nějakou dobu vzduchu, stává se na konec sladkou moukou, podobnou rose many. Tuto mouku pak obyvatelé této planety sbírají, mísí s mlékem domácích koz a pak požívají jako jim zvláště chutnájící pokrm.

6. Nuže hledte, zde se již odpovědělo na předchozí otázku; ale zároveň také na to, proč se tento strom nazývá „věčný“ a „věrný.“ „Věčný“ proto, že předně, jak bylo již řečeno, nemění nikdy svůj tvar, za druhé však téměř nikdy neodumírá a za třetí protože svým stálým kapáním odvrhuje plody. Sluje též „věrný“, protože se pod jeho větvemi naleznou vždy plody. Proto také obyvatelé této Planety urovnávají a uhlazují půdu pod tímto stromem téměř jako zrcadlo, aby se tím nic neztratilo z jeho drahocenné šťávy.

7. Hledte, ačkoliv je tento strom stálý, jest však nicméně velmi podivuhodný a náleží spíše do říše zvířat nežli do říše rostlinstva. Neboť jeho celý, jaksi minerální podstaty obsahu není ničím jiným nežli nahromaděním malých zvířátek, která se nashromáždila na některé jim se zamlouvající části země a odkládáním svých schrán vytvořila tento strom.

8. Vy se zde otážete, jak se to asi dělo a jak v takovém minerálním chuchvalci stoupá šťáva do výše? Jen malé strpení! Hned se vám tato věc učiní názornější. Tato zvířátka, z nichž je celý takový strom vytvořen od kořene, jsou samé kulaté kotoučky mající dole uprostřed kotoučku dvě malé nožky k vystupování a sestupování. Na jedné straně kotoučku, před nohama je sací otvor a na zadní hraně kotoučku vyprazdňovací kanálek. Když se tato zvířátka jednou dosyta nasála a každé se také plozením ztisícironásobilo, lezou pak úplně vodorovně na sebe a tvoří tím samé oblé sloupečky, při čemž každý sloupeček má v průměru sotva desetinu čárky. Tyto

sloupečky se řadí pevně vedle sebe tak, že se vždy tři řady sloupečků k sobě srážejí. Tím však povstává mezi každou takovou třísloupečkovou řadou špičatě trojboká roura, kterou vystupuje šťáva do jakékoli výšky za základu podle zákona přitažlivosti vlasových rourek.

9. Dosáhla-li šťáva někde vyústění, které jest vždy umístěno na větvích a to přirozeným instinktem těchto zvířátek, lépe však řečeno duchovní v nich jsoucí inteligence, bývá zvířátka, na takových vyústěních jsoucími, ještě ustavičně žijícími ihned nasáta a požitá. Nečistota (výkaly) potom, kterou tato zvířátka zanechávají, jest pak právě ona lepkavá šťáva, která kape z větví a považuje se za plod tohoto zajisté pamětihodného stromu. Uvážíme-li nyní toto, pak vám neujde podivuhodnost tohoto stromu.

10. Jest při tom jen ještě otázka, zda takový strom skutečně vůbec nikdy neodumírá? Tento strom odumírá právě tak jako u vás horniny pohoří. Je-li totiž nějakými živelnými pohromami poškozen, tu se stává, že začne větrati a poněáhu přecházeti opět v obyčejnou půdu. To by tedy byl velmi pozoruhodný strom.

11. Druhá rostlina téměř téhož druhu jest tak zvaný živý rákos. Tento rákos vzrůstá rovněž v dosti vysoký kmen, mnohdy do výše jednoho sta sáhů a vypadá téměř tak, jako kdybyste vložili do sebe samé nálevníky, což ovšem vyhlíží tak, jako kdybyste navlékli na tyč značně velké prstény na sebe. Mezi těmito prstény neb nálevkami se vypocuje rovněž sladká, lepkavá šťáva, kterou velice miluje zejména říše hmyzu. Když se však hmyz dosyta nasýtil touto šťávou, pak také při své hostině hyne. Takovým způsobem se pak také tyto kruhové galerie naplňují mrtvolami hmyzu. A velmi brzy tu pak nastává také přechodná scéna, a tu lze spatřiti, kterak z těchto prstenu vyrůstají všeliké byliny, kterými pak tento kmen, v podstatě zvířecí, dostává vzhled úplně vegetativní. Vypadá téměř tak jako u vás na Zemi v zahradách ořezané plody, které rovněž jak jste již častěji asi viděli mají vzhled zelených sloupů. Jsou-li případné plody takovéto metamorfaskické rostliny požitelné, pak bývají ovšem ponechány a nepoškozeny. Tento rákosový strom je tedy o sobě považuje-li se jako kmen, rovněž neproměnlivý ale touto metamorfózou se mění pak ovšem co do zevnějšku, neboť z rostlinstva které popsáním způsobem povstává z jeho prstenců, může vzniknouti hned opět říše zvířecí a hned opět rostlinstvo. Hledte, to by byla tedy opět jedna pamětihodná rostlina.

12. Jedním z nejpozoruhodnějších stromů tohoto druhu je tam však tak zvaný létající chléb. Jakpak jest to možno, že lze viděti létající rostlinu ano dokonce létající strom? Tomu se v prvním okamžiku sice poněkud podívíte: leč to. Co následuje, učiní věc zcela pochopitelnou. V krajinách bahnitějších roste z půdy jistý druh stromu, který se téměř podobá tak zvaným korálovým houbám anebo také jarmúzovým kuřátkům u vás. Tento strom roste nezděka do výše padesáti sáhů a má dole poměrně na velmi krátkém kmenu mnohdy obvod šedesáti sáhů. Strom se v podstatě skládá ze samých malých buněk a rourek, které svou vlastní přitažlivostí lnou velmi pevně k sobě a tak tvoří celek asi jako buňky a rourky u vás, jenže s tím rozdílem, že buňky a rourky vaší houby jsou velmi jemné a křehké, kdežto u tohoto stromu naší Planety jsou tužší a pružnější. Dosáhl-li tento strom náležité velikosti a stáří deseti let, pak se jeho nejspodnější nasávací kanálky (neboť kořenů tento strom nemá, jelikož patří do říše hub) uzavrou. Jakmile se však tyto nasávací kanálky uzavřely pak vyschne v buňkách a rourkách šťáva. Vysýcháním této šťávy vyvíjí se pak v každé buňce a rource vzduch, který následkem pružné tuhosti rourek nemůže utéci, jelikož tento vzduch je mnohem jemnější a lehčí nežli těžký atmosférický vzduch tohoto světového tělesa, tu se stává že se zlehčená hmota stromu svým vlastním vzduchem odtrhne jaksí od půdy a strom sám pak stoupá jako u vás balón do výšky a setrvává, mnohdy několik dní poletuje ve vzduchu. Vyprostil-li se časem tento lehký vzduch z buněk a rourek póry, ovšem velmi těsnými, pak začíná strom zase klesati k zemi. Spatří-li obyvatelé této planety někde takový již dosti nízko ve vzduchu se vznášející strom, vynaloží všemožné úsilí, aby se ho zmocnili pomocí háků a tyčí. Jakmile se ho zmocní, ihned se rozebírá a na slunečních paprscích ještě více suší. Jakmile podle jejich vědění dosáhl náležitého stupně suchosti, pak se také ihned požívá jako velmi chutný chléb, to jest ne najednou, nýbrž podle potřeby.

13. Hledte, nyní víme, proč se tento strom nazývá létajícím chlebem a jaká jest příčina jeho létání. Příště onoho podivuhodného více!

27. října 1842

Kapitola 56. Bleskové lesy, Měchýřník.

1. Na pohořích, která jsou v sousedství značných minerálních pramenů anebo dokonce soptčících hor, vyrůstá často ve velmi krátké době celé lesy tak zvaných bleskových stromů. Tyto lesy nemají ovšem trvání; trvají nejvíce tři léta. Ale tato tři léta jsou zejména sousedním obyvatelům velmi obtížná, i když také ne škodlivá; předně proto, že po dobu trvání takových stromů nelze procházeti takovou krajinou bez nebezpečí života, za druhé však proto, že vzduch této planety, velmi schopný záchvěvů jest neustálým třeskotem těchto stromů tak naplněn, že v blízkosti takového lesa nemůže téměř nikdo slyšeti ani hlasu vlastních úst.

2. Vy se otážete; Jsou tyto stromy skutečně rostlinného původu? Nikoli, takovými nejsou, nýbrž jsou jak se ve vaší řeči říká čistě elektroplastické. Vyvine-li se totiž ve zmíněné krajině, buď velkými minerálními prameny anebo oheň sršícími horami nadměrně velké množství elektřiny o jejíž hojnosti nemůžete míti na vaší Zemi ani ponětí, stahuje elektřina ve vzduchu tkvící, příbuzné jí minerálně atomické části z půdy a ze vzduchu: a touto činností vznikají brzy viditelné kuličky a také háčky, které se na sebe navěšují a pak padají na onu část půdy, k níž jsou nejvíce přitahovány. Toto elektrickou činností vznikají nad zemí celé kmene, opatřené rozmanitě vytvářenými, sukovitými větvemi. Tato větve vydávají brzy opět ze sebe blesky s třeskotem.

3. Toto trvá obyčejně tak dlouho, dokud se (v blízkosti snad jsoucí) chrlíč ohně neuklidní anebo dokud se elektrické bohatství krajiny neuvede do rovnováhy s elektřinou všeobecnou. Stalo-li se toto pak třeba jen za mírného průvanu, a celý les se zvedne jako mrak prachu ze svého území a rozptýlí se po pozemcích. A toto jest pak také konec takového lesa.

4. A mají obyvatelé z takové přírodní produkce užitek? Ó ani, a to nikoli nepatrný. Vyčkávají velmi pečlivě doby, kdy stromy takového lesa počnou víc a více ztráceti elektřinu. Je-li tomu tak, pak se takovému lesu ostražitě přiblíží, vezmou sebou košíky a náležitě dlouhé, špičkami opatřené tyče a také na dlouhých rukojetích upevněné lopaty. Nejprve se dotknou tyčemi takového stromu a zkoumají zda je v něm ještě elektrická činnost. Je-li tu, pak se do takového stromu takovými špičatými tyčemi tak dlouho píchá, až tím unikne všechna elektřina. Stalo-li se tak, pak počnou lopatami uštipovati sukovité větve a konečně pojmu do svých košů celý strom. Tato hmota vypadá pak asi tak, jako popel lávy vašich sopek a jest bez odporu nejlepším hnojivem pro jejich pole. A to je však také již celé používání tohoto stromu.

5. Vy se tážete: Proč u nás není takových jevů? Já však pravím vám: Předně vaše Země není ani zdaleka tak bohatá na elektřinu jako planeta Miron, a za druhé vy znáte také ještě příliš málo zjevy vaší půdy a rovněž také účinky elektřiny, než abyste mohli zcela odůvodněně říci: Proč se podobné jevy nevyskytují na vašem zemském tělese? Ať se jen někdo vydá například do středoafričských krajin a také do mnohých krajin rovníku; narazí velmi brzy na nejvyšší zvláštní, chymérické, elektroplastické předměty. Ale jest nicméně rozdíl mezi elektroplastikou vaší Země a této Planety. Neboť co se děje u vás jen v malém měřítku, to se tam děje v ohromných rozměrech, takže se tento poměr vytváří asi tak jako jedna k jednomu až dvěma tisícům.

6. A tak bychom tedy byli také s tímto zvláštním stromem hotovi a zmíníme se nyní ještě jen o jedné rostlině. Tato rostlina se tam nazývá měchýřovitý strom. Tento strom roste obyčejně ve velkém tvaru na březích jezer, která jak již víte nejsou právě rozsáhlá. Vypadá takto; Na kmenech třicet sáhů vysokém a as tři sáhy v průměru, s dosti hladkou kůrou jsou as tři, poněkud vzhůru jdoucí, ale jinak přímo rozpjaté řady větví; a na nejvyšším místě kmene na všechny strany množství takových přímých větví. Na konci každé větve jest utvořena jakási nálevka, kterou se táhne rourkovitý otvor celou větví, jakož i celým stromem. Tento strom je rovněž spíše jakýsi

druh houby nežli vlastní strom, jelikož nemá v zemi kořenů, nýbrž pouze tupě kuželovitý odde- nek.

7. Jest nyní otázkou: Proč se tedy tento strom nazývá „měchýřník?“ Hledte, při známých vám již otvorech větví vyroňuje se rourkami lepkavá šťáva a to až do jisté doby; potom šťáva uvnitř tohoto houbovitého stromu vysychá a rozkládá se poté v jakýsi vzduch, kterýžto rozklad je také zde způsobován velkou činností hojné elektřiny. Ježto v těchto nálevkovitých otvorech větví se nahromadila šťáva a více pružně zhoustla, nemůže být rozložena, tím však zabraňuje kolmému výstupu vzduchu vyvinutému uvnitř stromu.

8. Jaký snadno pochopitelný jev tím nastává? Žádný jiný, nežli jaký jste již často sami jako děti vyvolali hrajíce si s mýdlem. Totiž vzduch vystoupí z roury za pružně lepkavou šťávu v nálevkovitém otvoru větve zvedá ji a vyhání v balon o průměru nezřídka několika sáhů. Když to obyvatelé u stromu zpozorují, přispěchají ihned se silnými šňůrami, stáhnou a neb svážou takový balon při otvoru větve, a svázaný odříznou. A je-li tato hmota úplně vysušena a dosáhl-li náležité pružnosti, pak opět šňůru odváží a obdrží tím velmi krásné a trvanlivé sáčky anebo patle, do nichž mohou vše uschovati. Neboť takový měchýř jest ve svém zralém stavu mnohem trvanlivější nežli vaše gumové balony a jest tak tuhý, že jej nelze ani velmi ostrými nástroji roz- řezati.

9. Strom sám odnesou pak rovněž domů, a tu se považuje za hlavní palivo předně proto, že jeho hmota ve vysušeném stavu jest téměř jen pryskyřice. A za druhé proto, že se při spalování hmoty tohoto stromu vyvine velmi příjemná vůně, kterou obyvatelé této planety nadmíru milují: a za třetí, protože plamen hmoty tohoto stromu je nadmíru krásný jasně světlezelený a při spalo- vání vyvíjí mimo to ještě velmi málo kouře.

10. Toto by tedy byly nejvzácnější rostliny této planety, které se jinak nikde nevyskytují. Pro- to se nyní pro krátkost odebereme příště ihned ještě k podivuhodnější říši zvířecí.

28. října 1842

Kapitola 57.

Zvířena na planetě Miron. Parník, Hřímatel a Větrník.

1. O zdejší zvířeně bylo dílem podotknuto, že podlého do jistého stupně ustavičné přeměně tvarů, a to střídavě od rostlin ke zvířatům a od zvířat k rostlinám. Proto nezačneme s našimi úvahami u tohoto nižšího stupně zvířat, který; tak velice podléhá změně tvaru, nýbrž obrátíme se ihned k oné vyšší třídě zvířat, která ne tomto pozemském tělese zaujímá již trvalé postavení.

2. Do třídy těchto zvířat patří především značný počet druhů různě velkých čtyřnohých zví- řat, která obývají tuto zem. Dále třída zvířat, která se nevyskytuje nikde jinde nežli na této Pla- netě, totiž druhy zvířat dvounohých, potom některé ptactvo. A teprve na konec ohledáme člově- ka samého.

3. Zvíře z řady čtyřnožců jménem „velký parník“ jest jedno z nejvzácnějších zvířat této Pla- nety. Toto zvíře je tak veliké, že měří od noh (od země) až po hřbet as třicet sáhů a kolem bři- cha má objem nejméně šestatřicet sáhů. Jeho nohy jsou poměrně dlouhé a silné a téměř tak stavěné jako nohy slona u vás: jenže dole na šlapadlech jsou opatřeny místo tupými paznechty, silnými drápy podobnými medvědí pracky. Toto zvíře má rovněž poměrně dlouhý a silný ocas, opatřený bohatě kudrnatým chocholem asi tak jako ohon lva z vás. Hlava tohoto zvířete sedí na krátkém ale za to tím silnějším krku a má značnou podobnost s hlavou nosorožce u vás.

4. Místo rohu na nose má velkou a velmi prostrannou nálevku a v objemu několika sáhů. Nad nálevkou v čele, má dva choboty, které může natáhnouti až na třicet sáhů. Těmito choboty sbírá toto zvíře kořeny a všelijaké jiné pro ně požitelné plody a klade je do oné velké a pro- stranné nálevky. A je-li nálevka naplněna, vypouští ihned nozdrami do této nálevky zcela horkou

páru. Tím se plody uvaří a když náležitě změkly, sáhne toto zvíře chobotem do nálevky, vyzvedá poněkud změkklé potraviny a strká je do dosti široké tlamy. Tlama jest však bezzubá a místo zubů má jen velmi silně drtící svaly, jimiž drtí do tlamy vložené a napřed v nálevce uvařené potraviny a pak je pohlcuje k svému nasycení.

5. Když toto zvíře vaří svůj pokrm, šíří z nálevky nezřídka mnohem silnější páru, která vystupuje v hustých oblacích, jako kdyby byla u vás na zemi v plamenech velmi velká, pročez se také zvíře, jak již bylo z počátku poznamenáno nazývá velký parník.

6. Na žádné Planetě není tak protichůdných zvířecích polarit, které se proto setkávají vždy nepřátelsky, jako je tomu na Mironu. A tak se tedy také stává, že náš velký parník má mnoho zvířecích nepřátel, usilujících o jeho život. Ale všechna jemu nepřátelská zvířata velmi zle pochodí v boji s ním; neboť ačkoliv je toto zvíře veliké, jest nicméně hbité obzvláště jeho dva choboty jsou jako šipka rychlé. Blíží-li se tedy k němu nepřítel a toto zvíře to zpozoruje, staví se jako by jich nepozorovalo a nechává je přijít až k sobě: potom náhle vyrazí svými choboty na nepřitele, vhodí je do své rozsáhlé, velmi pevné nálevky, a pustí na ně ihned svou horkou páru. Spatří-li takovou podívanou ještě několik jiných, rovněž se blížících nepřátel, ti se obyčejně obrátí a již se jej nehotoví napadnout, nýbrž ustoupí, jak říkáváte, zcela skromně a ušetří si svou nepřátelskou zášť pro lepší příležitosti, při níž se však tomu a onomu ani o vlas lépe nedaří, nežli jsme právě slyšeli. Jen vůči lidem, k nimž toto zvíře chová obzvláštní úctu se nikdy takto nebrání, nýbrž zažene je, když je příliš dráždí, mávajícimi choboty: při této příležitosti nechává však ze své nálevky vystoupiti takovou spoustu par, že tím bývají lidé zahaleni do zcela hustého mraku a mohou pak snadno poznati, kam ono zvíře zmizelo. Lidi však, když jsou ještě v tomto zrovna ne příliš příjemně vonícím mraku páry, se chovají rovněž tak dlouho klidně, dokud se mrak opět nerozptýlil a stalo-li se tak, vrací se obyčejně s nepořízenou zpět.

7. To jest tedy již jedno pamětihodné zvíře této planety. Jeho užitečnost má za základ většinou jen pole metafyzické (nadsmyslové, takže tvoří přechodný stupeň od obyčejného metamorfického (tvarově proměnlivého) života rostlinného do konstantního (tvarově stálého), života zvířecího. Jeho barva jest zelenavě šedá.

8. Druhé neméně pamětihodné zvíře této Planety jest tak zvaný hřímatel. Toto zvíře jest o třetinu menší nežli předchozí a svým druhem jest jediné a toliko na této Planetě. Má zvláště velké břicho, které mimo to ještě může při určitých příležitostech vyvíjením vnitřního vzduchu tak neobyčejně nadmouti, že pak nabývá nezřídka objemu více než čtyřiceti sáhů. Toto zvíře se podobá téměř tak zvanému klokanu, která se u vás nazývá též „vačice“ : Hlavu však má kulatou asi jako u vás opice, a jeho nohy jsou rovněž takové jako u opice, ovšem však v poměru k ostatním velikostem zvířete náležitě silné a pevné.

9. Také toto zvíře se živí bylinami, někdy také plody stromů a zdržuje se zejména rádo v blízkosti vod. A pročpak se nazývá hřímatelem? To se ihned objasní.

10. Je-li toto zvíře pronásledováno svými nepřáteli a vehnáno někdy do úzkých, nadme břicho, čímž nabude směšně hrozného vzhledu. A po nadmutí břicha se odebere okamžitě do vody a odpluje kvapně od břehu. Je-li na deset dvacet sáhů vzdáleno od břehu, začne plujíc po vodě, bubnovati předními nohama na své silně napnuté břicho. Tím způsobí takový hřmot, že se tím dokonce rozechvěj břeh, jako by to bylo malé zemětřesení. Tímto hřmotem poleká pak své nepřátele tak mocně, že se již tak snadno neodváží znovu přijít do takové hrozné krajiny.

11. Lidé sami nejsou právě největšími přáteli tohoto dosti nepříjemného hřmotu, jenž se děje mnohdy, zejména u samců tak intenzivně, že by u vás na zemi zahanbilo blízké hřmění děl.

12. Užitek tohoto zvířete jest podobný jako u předchozího. Lidé na něj nečiní nikdy honby, protože jest jinak nadmíru mírné povahy a neublíží žádné bytosti, leč je-li pronásledováno, svým hřmotem, ve kterém pokračuje tak dlouho, dokud nepřítel daleko neuprchli; potom se však odebere opět ku břehu, zbaví břicho vzduchu a pokračuje ve svém obyčejném způsobu

života. Barva tohoto zvířete jest na hřbetě tmavomodrá, ale vpředu na břichu přechází v zelenožlutou.

13. To by tedy bylo druhé pamětihodné zvíře této Planety. A tak přejdeme opět k jinému zvířeti, které je rovněž neméně pamětihodné.

14. Toto třetí zvláštní zvíře má jméno „Větrník“. Dříve však nežli budeme uvažovati o příčině jeho jména, budeme se obíratí jeho poněkud zvláštní podobou. Jaká pak jest? Pro vás, jak říkáváte, v pravém smyslu komické. Na celé vaší Zemi jste neviděli tak směšnou zvířecí podobu, jakou má toto zvíře. Osel u vás by mohl naproti němu vystoupiti jako pravý mudřec východu. Proto se chová toto zvíře také obyčejně krotké neboť obyvatelům této Planety skýtá velmi mnohé obveselující podívané, jichž jsou velcí přátelé, protože také v duchovním ohledu odpovídají břišním žlázám smíchu Velkého člověka (Člověka stvoření).

15. Toto zvíře má desateronásobnou velikost koně u vás. Barva tohoto zvířete jest asi tak červená, jako u vás špinavá cihla. Noha jsou poměrně dosti dlouhé a na venek poněkud ohnuté, zvláště v části pod kolenním kloubem, a od břicha k oběma velbloudovitým paznehtům jsou silně porostlé hrubě kudrnatou srstí. Zadní bohy jsou rovněž tak jako přední, zahnuté na venek a jsou rovněž tak srstí porostlé jako nohy přední. Krajina břišní jest ověšena dvěma řadami nahých cecků, které jsou nezřídka půl sáhu dlouhé. Samec má sice kratší cecky, ale tím značnější přirození: zejména šourek visí až ke kolenům zadních noh. Ohon jest od hřbetu rovněž hojně opatřen hrubě kudrnatou srstí a je velmi živě zaměstnán odháněním všelikého hmyzu s těla. A jak vypadá střední tělo, zejména tam je dosti silně nahozena řiť, tvarem ne nepodobna obrovskému paviánu u vás, až na nohy a ohon. Od dosti neohrabaně objemného těla se zvedá štíhlý labutí krk; na tomto ozdobném labutím krku spočívá hlava, ne nepodobna vašim mezkům; jenže vypadá ještě tupěji nežli hlava mezka a má také ještě mnohem větší a méně zašpicatělé uši nežli vaši mezkové. Okraje uší jsou rovněž silně porostlé srstí asi jako nohy. A od spodní čelisti visí dvojice dlouhých, zcela nahých cecků šedavé barvy, které jsou jen tu a tam porostlé několika dlouhými chlupy. Mimo to má zvíře velmi široce se otevírající tlamu, z níž může podle potřeby vystrčiti několik sáhů dlouhý jazyk. Taková by byla podoba tohoto zvířete.

16. Proč však sluje „větrník“? Jestliže se toto zvíře přes míru škádlí a dráždí, pak se nafoukne, stočí jazyk v rouru a foukne pak z ní tak mocně, že člověku, který má na této Planetě povšimnutí hodnou velikost, snadno, jej nedá-li si pozor povalí. Zvláště však používá toto zvíře svého větru rádo tam, kde před sebou spatřuje množství uvolněných a zároveň špinavých předmětů. Tyto předměty foukne na ty, kteří ho škádlí a mu ubližují; a tu se pak nezřídka stává, že někteří lidé příliš svévolní škádlitelé tohoto zvířete velmi špatně pochodí. Ale právě tento zjev je pak teprve takřka nejzajímavější podívanou pro tyto obyvatele a to ne tak velice pro skutečnost samu, jako zvláště pro velmi směšnou postavu, kterou při podobných výkonech zaujímá toto zvíře.

17. To je však také z hlediska lidí celá užitečnost, pro kterou lidé používají tohoto zvířete. Jinak se však jeho užitečnost podobá užitečnosti dvou předchozích druhů zvířat. A tak jsme tedy s tímto zvířetem hotovi a příště budeme pokračovati v našich úvahách.

29. října 1842

Kapitola 58. Kozá na Mironu. Pěchovatel půdy.

1. Z řady čtyřnohých zvířat této Planety se zmíníme a krátce si povšimneme ještě tří tříd, anebo spíše tří druhů: potom po všeobecném přehledu přejdeme ihned k dvounohým zvířatům.

2. Další zvíře z řady čtyřnožců, o kterém budeme uvažovati, jest obyčejná koza, která je rovněž zdomácnělá a kterou obyvatelé chovají jako užitečné domácí zvíře. Toto zvíře má asi desateronásobnou velikost velké krávy u vás. Nepodobá se však ani krávě ani koze vaší země.

A tak jak se vyskytuje na této Planetě, nelze se s ním setkat na žádné jiné Planetě. Jak tedy vypadá toto zvíře? Střední část těla jest nadměru objemná, takže objem břicha má nezřídka dvanáct sáhů. Nohy jsou však poměrně hubené jako tyčky. Místo paznehtů vašich koz má toto zvíře, téměř podle způsobu vašich koz a kachen, pařáty opatřené silnou blanou; avšak vpředu nikoli se špičatými, nýbrž s tupými drápy. Řiť tohoto zvířete vybíhá ve dva řádné kužely, z nichž se zvedá každý přes půldruhého sáhu nad páteří. Mezi těmito oběma řitními kužely jest poměrně dlouhý, chobotovitý ohon, který je zakončen mírným chomáčem chlupů. Až na hřbetní řádek má zvíře krátké chlupy; na hřbetním řádku stojí vesměs dlouhé a tuhé štětiny a hustě vedle sebe, které jsou nezřídka přes dva lokte dlouhé a mnohdy tak tlusté jako u vás slabý husí krk. Tam však kde nohy opouštějí tělo, jsou prstencovitě obejmuty hustým obojkem kučeravé vlny; rovněž tak je tomu s menším obojkem pod kloubem kolenním. Před oběma nohama se pak zvedá úplně oblý krk, který právě je tak dlouhý jako celé tělo a pokrytý vesměs krátkými chlupy. Na tomto krku sedí hlava tvaru téměř hlavy velblouda u vás. Jenže se liší tím, že má přímo od čela tři dosti dlouhé a náležitě zašpičatělé rohy, z nichž střední roh je poněkud silnější a delší nežli oba vnější rohy. Právě uprostřed břicha u samice vidí čtyři silné struky takže může býti dojena, čímž se dostává obyvatelům velmi chutného a tučného mléka. Tak by tedy vypadalo toto zvíře co do tvaru.

3. Ale co je vlastně na tomto zvířeti zvláštního? Zvláštní je na tomto zvířeti to, že si může hledati potravu ve třech elementárních říších, totiž na vodě, na zemi a ve vzduchu. Zde někteří řeknou: To neshledáváme tak zvláštní. Takto žijí u nás všechna čtvernohá zvířata, neboť ona žijí z vody, ze vzduchu a země. Leč zde se má věc jinak. Tato koza může jít do vody a tu, podobně jako husy u vás, plavou a požívají hojně se tu vyskytující byliny. Toto by nebylo ještě tak velice zvláštní, neboť také na zemi jsou čtyřnohá zvířata, která jsou velmi dobrými plavci a jimž také chutná velice vodní vegetace. Toto zvíře se však může také volně vznést do vzduchu a chytá tu, pohybujíc se hbitě na všechny strany, listy nesené větrem. Jakož i ještě jiné náhlé se vynořující vzdušné vegetace a požívá je. Neboť jest tu ještě poznamenati, že vzduch této Planety je přeplněn všelikými vzácnými meteorickými (ze světového prostoru přicházejícími) jevy a neuplyne téměř dne, aby celé mraky cizorodých rostlin, semen, cizorodých zvířat a podobného více nenaplňovaly na krátký čas vzduch. Tyto meteorické věci padají však zřídka na půdu, nýbrž plují zcela pohodlně ve vzduchu, což je tu tím snadnější, že vzduch této Planety je mnohem intenzivnější (hustší) a těžší nežli vzduch vašeho pozemského tělesa.

4. Jestliže tedy toto zvíře chce učiniti frugální (živnou) procházku ve vzduchu, nadme hodně břicho vyvinutím vnitřního vzduchu, pak se lehkýma nohama všemi možnými směry zařizuje a má se nejlépe tam kde se dostane do nějakého takového meteorického planetárního mraku. Když se tu dosyta našlo, pak zavesluje opět k svému domovu a vezme si sebou mezi dvěma řitními kužely také ještě malou zásobu.

5. Toto zvíře je jinak nadměru dobromyslné, má však přesto několik zvířecích nepřátel. Tito nepřátelé se však nezmocní snadno zvířete, jestliže je jen dosti záhy vyslídilo. Neboť při spatření toho či onoho nepřítel se zvedne rychle do vzduchu, připluje v něm pak co nejrychleji k svým nepřátelům a srazí je svými rohy s velkou hbitostí ze vzduchu. Jsou-li nepatrně veliká, tu je uchopí pevnými pařáty, vynese je závratně vysoko do vzduchu a pustí je dolů. Nepřátelé však toto také vědí a si pamatují; proto se také ihned dávají na útěk, jakmile se toto zvíře začne zvedati do vzduchu.

6. Lidem jest však toto zvíře nadměru oddáno, nikdy jim neublíží také je vlastně nic nestojí. Proto se nezřídka stává, že v domácnosti zdržuje několik set takových zvířat a poskytují obyvatelům hojnou výživu. Zvířata neopouštějí snadno domácnost; leč by člověk to či ono z nich usmrtil. Pak je také na delší dobu konec, neboť tu se odeberou ihned veškerá zvířata, a i kdyby jich bylo několik set, z takové domácnosti a obohatí domácnost jinou.

7. Barva tohoto jistě velmi pamětihodného zvířete je celkem zelenočervená; větší chlupy jsou tmavomodré, štětiny a ohon, řitní kužele a krk jakož i tři rohy jsou oslnivě bílé.

8. Další, rovněž velmi pamětihodné zvíře jest tam tak zvaný pěchovatel půdy. Toto zvíře má asi podobu slona u vás; jenže jeho nohy, jakož i jeho chobot jsou jinaké nežli u slona; nohy vypadají totiž tak, jako by byly s tělem spojeny, jako by byly do něho vstrčeny. Ostatní tělo je však desetkrát větším objemu, úplně jak slona u vás. Hlava však až na chobot se podobá rovněž hlavě slona; jenže chobot je poměrně poněkud kratší a na konci ještě jednou tak široký jako u hlavy z níž vychází jako prodloužený nos. Tak by tedy vypadalo toto zvíře,

9. Proč však má tedy jméno „pěchovatel půdy“? V tomto jménu se ukazuje větším dílem též užitečnost tohoto zvířete, neboť tam, kde se zdržuje pěchuje půdu zcela rovně a neustane dřívě, dokud není plocha, kterou si vyhlédl za svůj příbytek rovně upěchovaná.

10. Toto zvíře se rovněž krotí a obyvatelé ho používají při stavbě svých prostých obytných domů jaksi jako kladeče základních kamenů. Při této příležitosti stačí, aby lidé učinili brázdu, pokud chtějí míti úplně rovnou půdu. Přivede-li se pak toto zvíře na takové obrážděné místo, pak začne ihned půdu rovnat svými dvěma přímými dlouhými kly, a velmi silným chobotem půdu nakypří a takovým způsobem označenou plochu urovná navzdory matematickému staviteli. Je-li plocha kypře urovnána, následuje pěchování. Tímto pěchováním se taková půda urovná a zpevní tak, že předně, kdyby se na ní položila vodováha jistě by ukázala přesně na střed; a za druhé, co se týče pevnosti půdy tím způsobené, měli byste se svými krumpáči a špičáky co dělati, abyste ji opět nakypřili.

11. Toto zvíře se živí rovněž bylinami a kořeny a výjimečně nemá téměř nepřátel, až na nějaký mnohdy se vyskytující hmyz. Jeho barva je plavě zelená a jelikož se o tomto zvířeti nedá již nic významného pověděti, přejdeme k nejužitečnějšímu, zároveň však také nanejvýš zvláštnímu domácímu zvířeti Planety.

31. října 1842

Kapitola 59. Kráva Mironu NEPTUNU.

1. Co je to za zvíře? Není jinačí nežli kráva u vás, jenže vypadá mnohým jinak nežli kráva na zemi. Její užitečnost předstihuje také mnohonásobně užitečnost vašeho podobného zvířete. Abychom si však mohli učiniti náležitý pojem o všem, co se týče tohoto zvířete

2. Jak tedy vypadá toto zvíře? Předně, co se týče jeho velikosti měří od řitě až k temeni hlavy dvacet sáhů a od chodidla až k páteři deset sáhů. Střední část těla tohoto zvířete se vyznačuje rovněž téměř nepoměrně velkým břichem. Nohy jsou však poměrně téměř takové, jak u známé nám již kozy, spíše slabé a hubené. Na řiti sedí dlouhý chvostnatý ohon, který jest téměř jako u koně u vás porostlý vesměs žíněmi. Hřbet tohoto zvířete je téměř jako u velblouda: Jenže není tak náhle vyklenutá, nýbrž zdvihá se pozvolně od řitě a pak pomalu klesá až k plecím obou předních noh. V krajině obou plecí se zvedají dva oválně stlačené kužely asi půl sáhu nad hřbet, a tím dodávají zvířeti poněkud nevábneho vzhledu; neboť jde-li zvíře, pohybující se také tyto dva stlačené kužely oválovitě, šinouce se křížem k sobě.

3. Hned nad plecemi se zvedá shora dolů široký, ale vzhledem k celému tělu velmi úzký krk, na němž sedí poměrně velká hlava, která vypadá téměř jako hlava mezka u vás: jenže jest poměrně velká. Na hlavě má toto zvíře jen jeden roh, který stojí zpříma a nevybíhá tedy z čela dopředu, jako je tomu u vás na zemi u dnes již řídkých jednorohců. Na tomto rohu sedí úplně jako koule kulatý hrbol, mající objem na celá sáh a jest z velmi tvrdé hmoty, asi jako u vás křemen. Tento roh jest na čele, vlastně na své patě, obrostlý silným, poněkud kostnatým chomáčem hřívou. Teprve nad touto hřívou jsou dvě velké a ohnivé oči, které svou ostrostí předstihují všechny ostatní zvířecí oči. Jazyk tohoto zvířete má po vypláznutí od tlamy délku přes jeden sáh a jest zcela ostnatý, asi jako u vás kůže ježka. Tímto ostnatým jazykem může toto zvíře pohodlně a pevně uchopovati potravu, vtáhnouti ji do tlamy, rozemílati ji mezi silnými třecími zuby a pak polekati pro svou výživu.

4. Co se týče srsti celého ostatního těla, má až na končetiny pro zahalení nejkrásnější, nejemnější vlnu; jen nohy, oba již jmenované kužely nad plecemi a uši krávy mají krátkou srst. Toto zvíře je na této planetě jediné, které má asi takové paznechty jako z vás laň. Něco málo před oběma zadními nohama, na břichu, je poměrně velké vemeno, které je u tohoto zvířete opatřeno šesti struky, které však nejsou ve dvou řadách, nýbrž v jedné řadě. Barva vlny tohoto zvířete jest zcela bílá, hřívna na ohonu a u rohu se vyskytující je však tmavohnědě – červená; části s krátkou srstí vypadají však plavě. Tak bychom měli před sebou celou podobu tohoto zvířete

5. Pozorujeme-li toto zvíře, jak je nyní ve své podobě před námi tu musí každý z vás říci; Toto zvíře se zdá býti sice užitečné, ale něco mimořádného a význačného přece jen nikdy nevyzívá. Avšak Já pravím zde, jak říkáváte vy; Ačkoliv sice není všechno zlato, co se třpytí, může právě také tak velmi mnoho zlata býti v tom, co se třpytí. Neboť kdo chce míti zlato třpytící, musí tak dobře napřed leštiti, jako jiný kov. A tak se tedy dáme také do leštění tohoto zvířete a ukáže se kolik za ním vězí znamenitého zlata. Proto také ohledáme nejprve to, co je význačného a vpravdě do zázračna jdoucího u tohoto zvířete, nežli budeme zkoumati jeho mnohostrannou užítkovost.

6. Prvá paměťhodnost tohoto zvířete záleží v tom, že se dovede dorozumívati jakousi zvláštní řečí s člověkem této Planety. Tato řeč záleží ve znameních, které toto zvíře činí předními nohama a která pak provází mimikou hlavy, jazykem a očima. Nemyslete však, že to někdo musí toto zvíře nejprve učit jako snad učíte leckteré zvíře na vaší Zemi, nýbrž toto je tomuto zvířeti již od základu vlastní. Tato schopnost se ovšem delším stykem s lidmi velmi zvyšuje; ale naučena nikterak býti nemusí

7. Tato zvířata jsou tím také pro všeliké budoucí jevy nejspolehlivějšími proroky. A jestliže to ve své zvláštnosti přivedla stykem s lidmi k větší a větší dovednosti pak předurčují téměř až na sekundu budoucí jevy jako třeba velká bouře, velké zatemnění, vzduchu, všelikými meteorickými útvary, velká zemětřesení, příští vznik blýskajících stromů a podobného více, co se týče této Planety.

8. Proto mají lidé této Planety k tomuto zvířeti také zcela zvláštní úctu, která se tu a tam dokonce přešla v jakési modlářství. Leč, ježto obyvatelé této Planety jsou též ve spojení s duchovním světem své Planety, nemá takové modlářství nikdy dlouhého trvání, nýbrž spíše se podobám krátkému přechodu podobnému nadšení leckterých pošetilých básníků u vás, kteří nezdávka opřed sochou vydlabanou ze dřeva anebo kamene vykřikují písně, jakoby stáli před andělským duchem třetího nebe. Toto jest rovněž modlářství; ale, jak jste se již asi častěji přesvědčili, nikdy zrovna příliš intenzivního a dlouhého trvání nemá. Tím více to také platí na této Planetě, kde se (uctívání obyvatel) spíše vždy podobá silnému obdivu nad schopnostmi tohoto zvířete nežli modlářství.

9. Hledte, tato vlastnost zvířete předstihuje jistě již všechny ostatní vlastnosti zvířat, které jsme dosud poznali. Má toto zvíře ještě více paměťhodných a obdivuhodných vlastností? Ó, ano; poslouvejte jen dále!“

10. Druhá obdivuhodná a paměťhodná vlastnost tohoto zvířete záleží v tom, jak čelí svým nepřátelům, jichž se také mnoho čítá. Jakpak se brání proti svým nepřátelům? Předně toto zvíře přesně pozoruje, kde na ně číhá nějaký nepřítel. V takovém případě vystrčí svůj ostnatý jazyk a pustí se přímo do svého nepřítele. Tím, že vystrčilo jazyk, naplnilo se toto zvíře následkem své vnitřní organizace nesmírným množstvím pozitivní elektřiny. Pozoruje-li toto zvíře, že je úplně nabito, pak vtáhne jazyk do tlamy, zavře tlamu, obrátí svůj kulovitý roh proti nepříteli a vypustí ihned plný elektrický náboj z tohoto svého kulovitého rohu na nepřítele, který při této příležitosti, není-li již zcela usmrcen, bývá nicméně prudkou elektrickou ranou tak zkrúšen, že jistě ihned opustí číhanou a neodvážá se již snadno k druhému pokusu přiblížiti se k tomuto zvířeti nepřátelsky. To by tedy byla druhá, jistě paměťhodná vlastnost tohoto zvířete.

11. Třetí zvláštní vlastnost tohoto zvířete však záleží v tom, že chtějí-li obyvatelé mít od něho mléko, nemusí nikdy zvíře dojit. Stačí, aby jen postavili nádobu a toto zvíře se ihned postaví se svým hojným mlékem opatřeným vemenem nad nádobu a spustí z počátku samovolně mléko ze struků do nádoby; není-li však již vemeno tak plné, aby mléko teklo ze struků jaksí samovolně, vydojí se zvíře samo do poslední kapky paznechty předních noh tím, že uchopí obratně struky mezi dva paznechty a pak je opatrně stírá; a když se úplně vydojilo, oznámí to lidem, kteří pak mohou vzít nádobu a použití mléka pro svou potřebu.

12. Čtvrtá pamětihodná vlastnost těchto zvířat záleží v tom, že za velkých bouří tvoří živé bleskosvody. Neboť toto zvíře má přirozenou náklonnost k blesku. Když tu někde táhnou mraky těžce nabitě elektřinou, pak se tato zvířata postaví ve velkém počtu na nějakém vyvýšeném místě, vypláznou jazyky proti mraku a vybijí nezřídka úplně z mraku elektřinu; avšak tuto elektřinu nevybijí náhle rohem, nýbrž nechají ji vybijeti ponenáhlu oběma kužely na plecích, které má zvíře pro ten účel. Pro tuto vlastnost jsou tato zvířata také nejlepšími nočními strážci příbytků této Planety. Neboť za noci není radno, leda jen zvířatům známému člověku se přiblížiti se k takovému domu. Kdo by to učinil vystavil by se největšímu nebezpečí, že bude bleskem buď zabit anebo aspoň poraněn.

13. Že pro tato vlastnosti se tohoto zvířete užívá ještě k něčemu jinému, lze snadno souditi z toho, co je již známo. Že například nechybí na honbách, často se vyskytujících, jakož i při mnohých jiných příležitostech. Dovedete si snadno představit. A tak uvažující o pamětihodných vlastnostech tohoto zvířete, poznali jsme zajisté také již jeho užitečnost. Dodáme-li ještě, že svou hojnou vlnou opatřuje lidi nejlepším oděvem, pak máme před sebou celé užitečné zvíře; a proto se příště obrátíme k dvojnožcům, avšak napřed učiníme ještě malý přehled o ostatní zvířeně. A tak tedy pro dnešek dosti!

2. listopadu 1842

Kapitola 60.

Velké bohatství zvířecího světa na Mironu. Dvojnohá zvířata.

1. Již při popisu planety Saturnu jsme velmi jasně zvěděly že v každé planetě se vyskytují podobné anebo příbuzné věci, jako se vyskytují na jiné planetě, která náleží k jednomu a témuž Slunci. Můžete tedy také právem předpokládati, že na Planetě, kterou máme právě před očima, se vyskytují jistě také podobná zvířata jako na vaší Zemi, které se ovšem v jednotlivostech liší od zvířat vašich, jak podobou tak i velikostí a barvou: přesto však byste s nepřilíh velkou obtíží našli zvířata této planety příbuzná se zvířaty vašeho pozemského tělesa. Ale nejen zvířata vašeho pozemského tělesa, nýbrž také zvířata druhých planet tu existují v mnohých odrůdách, jak co do velikosti, tak i co tvaru a barvy.

2. Ano, nechybí tu ani mud Saturnův, a obývá rovněž jen několik ostrovů mimo vlastní pás pevniny; ale co do velikosti je velký rozdíl mezi mudem planety Mironu a planety Saturnu. Neboť na planetě Mironu jest toto zvíře sotva dvacetkrát tak velké jako slon u vás. Jestliže to srovnáte, pak vám bude rozdíl jistě nápadný.

3. Také jsou tu ještě jiná (na ostatních Planetách našeho Slunce se vyskytující) zvířata; ale jak již bylo řečeno, s leckterou změnou; což vše tu sdělovati by vyžadovalo vzhledem k účelu tohoto sdělení příliš mnoho času. Neboť na této planetě jest pouze přes sto tisíc druhů čtyřnohých zvířat, která nepodléhají metamorfóze (přeměně tvaru). Představte si teprve spoustu oněch zvířat, která se tam nazývají zvířaty přechodnými; konečně rovněž velmi četnou říši dvojnožců. Z toho vám bude zajisté jasno, co času by to vyžadovalo, kdyby se měl každý druh těchto zvířat názorně popsati. Proto nechť postačí tento všeobecný přehled pro celou říši zvířecí a zároveň ujištění, že téměř na žádné planetě není taková rozmanitost zvířat jako na této planetě. Aniž by to bylo člověku na újmu v jakékoliv sféře jeho bytí a působnosti. Neboť míst, která mohou tyto generace zvířat samy zaujímati, jest mnoho a to velmi rozsáhlých. Zejména k tomu

slouží ony transmontanistické (na druhé straně velkého pohoří se prostírající) mořské pobřežní krajiny, v nichž se to opravdu hemží zvířaty všeho druhu, která jen zřídka, a mnohá vůbec nikdy nepřejdou přes obě pohoří, aby si zřídila příbytek v kraji, kde bydlí lidé: ano i když mnohá zvířata přejdou přes tato pohoří, jsou jako cizinci velmi brzy tuzemskými zvířaty, přinucena k ústupu.

4. Jelikož se tedy čtyřnožci nebudeme již zvláště obírat, přejdeme ihned k dvojnožcům. Zde se asi otážete a řeknete; Jak podivná jsou asi tato zvířata? Jsou to ptáci anebo opice? Neboť tyto dva druhy zvířat se vyznačují tím, že pták se musí pohybovat na dvou nohách a opice se může pohybovat většinou na dvou zadních nohách.

5. Já však pravím vám; „S dvounožci se to má zcela jinak; neboť nejsou to ani ptáci ani opice. Vy si snad pomyslíte, že je to snad dokonce jakýchsi druh lidí ze čtvrtiny, ze třetiny nebo dokonce poloviny? Také tom u tak není: neboť zvířata mají s člověkem nezřídka nejnepatrnější podobnost. Nyní je teprve otázkou, co je to tedy vlastně za zvířecí bytost? Hledte, ježto na této planetě má vše již určitý podivuhodný ráz, platí to op tomto jen této planetě vlastním druhu zvířat!

6. Abychom však, jak říkáte, porazili strom jednou ranou a podobně jako makedonský hrdina rozvázali nejzamotanější uzel, pravím vám, abych tenzo druh zvířat osvětlil jedním parskem, v podstatě není ničím jiným nežli opakováním veškerých čtyřnohých zvířat, které se však pohybují místo na čtyřech jenom na dvou nohách.

7. Co se týče tvaru těla, rozdíl záleží jen v tom, že těla jsou vesměs více než pětkrát menší než těla vlastních čtyřnožců a že ony dvě nohy jsou ovšem poněkud jinak utvářeny nežli přední nebo zadní nohy čtyřnožců. Neboť ony dvě nohy jsou předně poměrně vesměs silnější nežli u čtyřnožců a za druhé chodidla noh jsou větší a význačnější. Nicméně však od nohou člověka se všeobecně rozeznávají tím, že kolena jejich nohou jsou obrácena dozadu, kdežto u člověka dopředu.

8. Povšimnutí hodný rozdíl nohou těchto dvounožců naproti nohám čtyřnožců je zejména v tom, že nohy těchto dvounožců jsou od břicha až ke kolenům spojeny velmi lehkou blanou a jsou tedy jaksi srostlé, při čemž však tato blána ani v nejmenším těmto zvířatům v chůzi nepřekáží. K jakému účelu mají zvířata tuto blánu, ukáže se zcela jasně v dalším. Mají-li tato zvířata velké, rozložitě ptačí pařáty, pak jsou tyto pařáty spojeny takovou blanou. Avšak nohy potom až po kolena jsou opatřeny dříve uvedenou blanou.

9. Zvířata, jejichž nohy jsou spojeny až k chodidlu blanou, jsou opatřena v místech, kde krk opouští tělo, poměrně velkými a silnými vějířovitými rameny ne nepodobnými ploutvím ryb jako u vás. Ona zvířata však, která jsou koží porostlá až po kolena, ježto mají blanou opatřené pařáty, nemají vějířovitých ramen, zato však mají dosti dlouhý, rovněž vějířovitý ohon.

10. Proč tedy jsou tato zvířata takto zařízena! Tato zvířata jsou proto takto zařízena, že jsou vesměs obyvateli jak země tak i vzduchu, téměř tak jako u vás netopýři a ještě jiní letouni. Všechna tato zvířata se mohou následkem nadmíru jemného a lehkého druhu vzduchu vyvinovaného v jejím organismu povznést jako balony do vzduchu, který je na této planetě zvláště intenzivní; a když se takto pozvedla do vzduchu pohybující se pomocí této mezikožní blány a vějířovitých ramen, aneb blány pařátů a vějířovitého ohonu.

11. vy se zde asi otážete: Jaký účel mají tedy vlastně tato zvířata na této Planetě. Velmi významný, neboť předně tvoří v metafyzickém ohledu přechodný stupeň od vlastní zvířecí říše k člověku. Za druhé jsou v přirozeném ohledu nejnutenějšími a nejosvědčenějšími čistíči vzduchu na této Planetě. Neboť jak velice je vzduch této planety nezřídka až do výše padesáti až sto německých mil naplněn a oživen všelikými meteorickými a zároveň metamorfosickými zvířecími anebo někdy také rostlinnými bytostmi, bylo již dříve zmíněno. Ale přesto nám ještě zbývá uvést něco významného, a můžete to s největší důvěrou přijmouti, totiž že, podobné jevy se začínají zejména tak hromadit, že se tím Slunce tak zcela zatemní, jak to u vás ještě nebylo

vůbec nikdy pozorováno, leda při úplném zatmění. má-li tedy takový meteorický a nebo metamorfosický zjev nastati, zvednou se také ihned neobyčejnou rychlostí miliony takových zvířat z pohoří, mnohdy také z nehostinných údolí a roklí a dosáhnou velmi brzy takového meteorického anebo metamorfického mraku. Že tato zvířata zde mají chutnou hostinu, netřeba se ani zmiňovati. Nežřídka v několika málo hodinách snědí téměř zcela přes sto krychlových mil velký obsažný mrak. Že toto je pak pro lidi velkým dobrodiním netřeba se rovněž asi zmiňovati.

12. Také ptactvo této Planety, téměř vesměs metamorfické, které je rovněž v každém ohledu velmi hojné, se drží těmito hosty náležitě na uzdě.

13. Vy se otážete; nejsou však tito zvláštní dvojnožci také někdy lidem na obtíž? Ó nikoli! Neboť tato zvířata jsou nadmíru plachá a proto bývají vždy jen takové body, místa a krajiny takové Planety, které jinak nejsou lidem a také jiným zvířatům snadno přístupny, objevují se v takové nehostinné pustině, že lidé a jiné bytosti zde nemají příliš mnoho co hledati.

14. Tak bychom byli hotovi také s tímto druhem zvířat a proto se obrátíme k člověku této Planety.

3. listopadu 1842

Kapitola 61. Lidi Mironu. Tamější obytné domy a vesnice.

1. Lidé této Planety nejsou rak velcí jako obyvatelé Saturnu, ale přece jen zase větší než lidé Planety Uranu, ačkoliv jsou mezi nimi značné rozdíly co do velikosti. Tak jsou nežřídka lidé, kteří často dosahují sotva výšky něco přes dvacet sáhů. V tomto ohledu se tedy tato planeta podobá téměř vaší Zemi, kde jsou také co do velikosti lidských těl velmi různé varianty. Tak je tomu na naší Planetě Mironu také s ženským pohlavím.

2. Co se týče tělesného tvaru obou pohlaví jest obyčejně velmi krásný, ačkoli také zde jsou velké odchylky. Abychom si tedy mohli ve vši stručnosti učiniti pokud možno dokonalý pojem o postavě lidí, přidržíme se v každém ohledu střední třídy; neboť z tohoto stanoviska se pak dají beztoho snadno poznati všechny možné vedlejší linie. A tak si tedy předně povšimneme muže o výšce třiceti a ženy asi osmadvaceti sáhů.

3. Jak vypadá muž? Muž má dosti vážný, ale nikterak odpuzující vzhled. Rozměry jeho údů jsou úplně mužské podle způsobu dokonalého muže u vás. Jeho hlava je opatřena dlouhými, většinou kudrnatými vlasy barvy tmavozelené. Barva mužovy kůže jest bílá a jen tu a tam přechází poněkud do světlezelené. Rty jsou sice červené, mění však také barvu poněkud do zelena. Také oči nejsou nikdy modré anebo šedé, nýbrž hrají v barvě zelené. Hojný vous na bradě je rovněž zelený; jest jen poněkud bledší nežli vlasy. Také nehty na prstech vypadají jako velmi silné zelené sklo. Kdežto prsty jsou obyčejně úplně bílé, jsou-li udržovány v čistotě, jak to ostatně většinou bývá na této Planetě. Zuby v ústech jsou modravé jako u vás perleť a hrají zcela mírně různým zbarvením. Hlas muže zní velmi libozvučně, ale obyčejně je velmi hluboký, takže obyčejný tón řeči se pohybuje stále asi v nejhlubší oblasti vašich kontra tónů a to v díle pro vaše uši tak zvučné, že byste jej ve vzdálenosti dvou až tří mil mohli ještě zcela dobře slyšeti jako hřmění. Ačkoliv však také žena mluví dosti hluboko, jest přece jen její hlas příjemnější a jaksí ohebnější nežli hlas mužův. Proto jest zejména pro mužské pohlaví této planety nadmíru přitažlivý tím spíše; že tato Planeta je jaksí vlastní domovinou hudebního umění, (toto umění se zde totiž pěstuje) nejen za pomoci rozmanitých a ohebných hlasů lidských mezi nimiž se ovšem nejvíce vyznačují hlasy ženské, nýbrž také pomocí rozmanitých hudebních nástrojů, které teprve na pravém místě seznáme blíže.

4. Tak bychom tedy viděli, jak vypadá muž a to v nahém stavu; Všimněme si tedy také neoděné ženy. Snad by se ten či onen tázal, proč tedy také nepřibrati s popisem postavy zároveň oděv? Důvod spočívá v tomto: Protože zde jest oděv téměř tak rozmanitý jako u vás, nelze zde

podobně jako na nějaké jiné planetě stanoviti jeho pevnou formu. Neboť také zde nosí muži, podle různé země a jejich mravů, různé kabáty, pláště, kalhoty, obuv a klobouky a rovněž také i žena. Chcete-li tedy míti před sebou oděného člověka mužského anebo ženského pohlaví, musíte ho sami obléci, což vám asi zrovna příliš těžké nebude. Třeba jen, abyste za tím účelem přenesli lepší evropské a asijské národní kroje, ovšem ve zvětšeném měřítku na obyvatele této planety a máte je také před sebou oděny! A jelikož toto víme, můžeme se vhodně bez rozpaků přiblížiti k nahé ženě a podle jejího způsobu ji ohledati.

5. Žena jest obyčejně nevšední, ano mnohdy podivuhodné krásy. V jejím zjevu se projevuje podivuhodná sladkost a půvab, oblost, měkkost a něžnost jsou téměř nikdy nechybící známky stavby ženského těla. Kůže jest neobyčejně jemná a oslňující bělosti; svěží asi jako u vás na horách čerstvě napadlý sníh, jen líce přechází většinou do barvy mírně zelenavě červené. Vlasy jsou červeno zelené a při světle se mění jako u vás paví péro; a rovněž takové jsou i kadeře na přirození. Nehty na prstech jsou neobyčejně živě zelené a lesknou se jako jemně leštěné sklo, což se převelice pěkně vyjímá na nadmíru bílých a oblych prstech žen této Planety.

6. Obličej těchto žen má většinou tvar, který podle vašich zásad počítáte k nejkrásnějším. Hladké vysoké čelo, dosti silné obočí, velké a velmi živé oči, jejichž zornice hraje ohnivou zelení, mnohdy s prorážejícími paprsky červeně. Nos jest přímý a všude mírně zaoblené. Také ústa jsou v náležitém poměru ke všem ostatním částem. Brada není ani příliš špičatá ani příliš široká, nýbrž má podobu spíše úplně vejčitou, s mírným důlkem uprostřed.

7. Krk jest prostředně dlouhý a oblý; šíje dokonalá, takže nelze nikde spatřovati nějakou vystouplou kost! Prsa jsou nadmíru plná. A pod prsama jest až k bokům žena štíhlá; avšak opět na šířce velmi přibývá a v místech stehenních kloubů má šířku jako její ramena, to jest od jedné strany ramen přes záda ke druhé. Že také nohy jsou přiměřené netřeba asi podotýkati.

8. Nyní můžeme ženu podle své libosti ještě odíti, a pak si již můžete učiniti pojem o tom, jak taková žena vypadá. Nesmíte však ji učiniti snad nějakou pařížskou fintilkou, nýbrž jak řečeno, musíte ji obléknouti podle nějakého národního kroje venkovanů.

9. Nyní bychom tedy měli před sebou člověka. Leč tento člověk nemá ještě příbytku. Bude tedy především nutno, dáti mu také příbytek. Neboť lidé této planety bydlí v domech právě tak dobře jako vy. Jest jen tedy třeba věděti, jak ty domy vypadají; zda jsou ojedinelé anebo seskupeny, zda stojí pohromadě, asi jako u vás vesnice a pak jsme opatřili naše krásné a velké lidi této planety již také příbytkem.

10. Jak tedy vypadají domy? Domy zde vypadají téměř právě tak jako u vás; jenže nemají nikdy několik pater, nýbrž toliko přízemí a co do stěny nejsou nikdy vyšší nežli nejvýše půldruhé výšky muže. Střechy vypadají rovněž tak jako u vašich venkovských domů; jsou však poněkud zašpičatější nežli u vás, asi jako střechy gotických kostelů.

11. Dům nemá nikdy více než tři pokoje, jeden k obývání mužského a jeden k obývání ženského pohlaví a jeden obyčejně střední, k všeobecnému vzájemnému styku. A jak velké jsou takové pokoje? V poměru k lidem této planety nepřilíš velké a nepřilíš malé. Avšak každý dům jest tak velký, že může snadno pojmouti společnost sta lidí.

12. Z jakéhopak materiálu jsou tyto domy stavěny? Vesměs z tesaných kamenů. Okna jsou vysoká ale nepřilíš široká a jsou rovněž opatřena pružným přírodním sklem, asi jako u vás slída, zarámovaným obyčejně do kovových rámu. Barva tohoto skla jest různá, podle toho jak to poskytuje volná dílna přírody. Obyvatelé mají sice také umělé sklo; užívají ho však ke zcela jiným účelům, o čemž se stane zmínka ještě později.

13. Vedle obytných domů jsou také stavěny budovy hospodářské, jako pro chov domácích zvířat tak i pro všelike hospodářské účely. Před vlastními obytnými domy jsou stavěny také ješ-

tě dětské domy, ne více než o jednom pokoji. Tyto domy jsou vysoké jako obytný dům, jenže co do objemu jsou menší.

14. Třeba jen ještě připomenouti, že lidé zde bydlí pospolu většinou ve vesnicích a tak jsme je již náležitě ubytovali a příště budeme sledovati jejich další poměry.

5. listopadu 1842

Kapitola 62.

Vlastnické poměry na Mironu. Společný a soukromý majetek.

1. Když jsme dostali naše obyvatele Mironu pod střechem, bude jistě nutno dáti jim k tomu zaopatření také pozemek; neboť bez něho se zde dá právě tak jako všude jinde, poněkud těžko žíti. Jest tedy otázkou; jaké jsou pozemkové poměry? Má vesnice společný pozemek, na němž získává nutnou obživu pro svůj dům?

2. Zde zcela přesně vzato, není tomu tak ani onak; nýbrž zde jsou oba případy spojeny způsobem pro nás pamětihodným. A jak to? To se ihned ukáže v následujícím! Předně každá vesnice má úplně společný pozemek, který v poměru k obyvatelům a jejich potřebám je dosti velký, aby opatřil všechny v hojné míře všeho druhu živinami; a nikdo nemůže říci; To je můj pozemek! Ale každý může s celého pozemku sklízeti plody a tak tedy může každý opět říci, a to na každém místě společného pozemku; Tj. náš pozemek!

3. Toto by bylo správné. Avšak nyní v pozadí vězí otázka... Má-li tedy celá vesnice společný pozemek, v jakém poměru je pak k tomuto všeobecnému vlastnictví, vlastnictví soukromé? Já pravím vám; Nic lehčího nad to! Soukromé vlastnictví se vztahuje jen na takové plochy, které ten či onen obyvatel obdělával po určitou dobu vlastní rukou pro výnos malých plodů. Je-li pak nějaké místo nějakým domem vesnice zvláště obděláváno, pak musí býti vyznačeno zvláštními značkami tohoto domu. Od doby tohoto označení až do doby žní patří pak takový pozemek obdávatelovi, což také nikdo nepopírá. Po žních připadne pak opět všeobecnosti a může být ihned beze vší námitky předchozího majitele obsazen jiným domem.

4. Co se týče velkých plodů, jejichž ploditeli jsou vám ovšem již známé stromy (které nepodléhají metamorfóze), jsou vesměs společným majetkem celé vesnice. Je-li strom ocesán, pak se rozdělí sklizeň stejným dílem mezi občany.

5. Co se však týče tak zvaných metamorfózních plodů, jako snad malé rostliny a malé keře, který je tu po jistou dobu jako takový pak opět zaniká a reprodukuje se opět jako zvíře, jest zde ponecháno vlastnické právo prvnímu, jenž přijde k něčemu takovému: jenže ten, kdo sklídí žeň, musí celý zisk oznámiti vesnické obci. A jestli ten či onen dům se vysloví, že by na tom měl rád podíl, pak se podle tamních obvyklých humanitních zákonů vlídně ustanoví, kolik si ten či onen dům přeje v poměru k celé sklizni. Je-li takové ustanovení učiněno, je hlavním sklízecem žně také ihned schváleno.

6. Týž případ jest také se známým již létajícím chlebem. Kdo jej chytne, ten jest jeho hlavním majitelem a rozdělí jej rovněž podle přátelských ustanovení ostatních domů, právě těmto ostatním domům. Leč ustanovení musejí být taková, aby nečinila nárok na více než polovinu takové nahodilé sklizně, neboť tato sklizeň musí zůstatí vlastnictvím hlavního sklízecce žně.

7. Co se však týče domácích zvířat, patří opět do všeobecného vlastnictví. Avšak nicméně jejich produkty, jako mléko a vlna se nedělí. Neboť tu nastupuje právo occupanti, avšak s podmínkou, že soused nemá práva rozšířiti své vlastnické právo na mléko, které kráva nechala před domem druhého. Spíše tu připadá právo „prvého držitele“ domu, kde kráva nechala své mléko a nikoli onomu sousedu který snad prvý položil ruku na mléčné koryto.

8. Všechny nerostné produkty patří však opět stejným dílem vesničanům; a proto také musí všechny domy za tím účelem vyslati stejný počet dělníků. Jek je to s minerálními produkty, tak je to i s výtěžky honitby, také to se považuje za kořist patřící stejným dílem všem obyvatelům.

9. Výrobky však, které přísluší domácímu umění, jsou každému domu úplně vlastní a nohou se přenést na druhý dům buď výměnou, nebo přátelstvím. Sem patří především hudební nástroje a také ovšem jiné mechanické výrobky, které se zde často zhotovují, a to obyčejně mnoho násobně užitečného druhu. V čem však tyto výrobky, jakož i hudební nástroje záleží, bude již blíže označeno na příslušném místě.

10. Jelikož se tito lidé, jak vám již bylo oznámeno, odívají téměř jako vy, můžete také předpokládati, že ke zhotovení látek na oděv ze všeho druhu zvířecí vlny musejí také mít všelike tkalce. Tito tkalci nejsou ve všech domovech; nýbrž je pro ně zbudována zvláštní velká továrna. Je-li vlna v domech spředená ve vlákna, jest dopravena se značkou domu do oné velké továrny. Zde se pak ihned tká v žádaném. Věc a dům, který tam vlnu dopravil, jí opět převezme jako látku na šaty.

11. Zde by se někdo otázal: Jakoupak mzdu mají za to tkalci? Všeobecnou a nikoliv nějakou zvláštní. Taková továrna se předně postaví celou vesnickou společností. Tkalci se pak nemusí o nic starati, nýbrž každý dům odevzdá každoročně určitou část své celé sklizně této továrně. Zato však tkalci mají za povinnost odevzdati každému domu žádanou práci a to bez zvláštní odměny.

12. Totéž platí také o zhotovitelích oděvů. Neboť zde jsou také skutečně krejčí a obuvníci, kteří však musejí pracovati rovněž bez zvláštní mzdy, jelikož také oni, tak jako tkalcovna, jsou zaopatřováni celou obcí.

13. Nyní bychom již řádně znali téměř veškeré domácí poměry, a jak pospolu žijí tyto vesnické obce. Jest tedy jen ještě otázkou, zda je zde nějaký představený, či ne?

14. Představený zde vlastně není; vše tu spočívá na vzájemné dohodě. Přesto se však starší vesnice, kteří zároveň jsou také knězi a učители, považují v důležitých případech za rádce a když se navzájem na něčem usnesli, jest také rozhodnutí neodvolatelně přijato celou obcí.

15. Nejsou zde císařové a králové? Ó, nikoli! Každá vesnice je ve své všeobecnosti ve všem svým vlastním pánem. Z toho důvodu není zde tedy také žádných daní a žádných válek. Mimo to jsou vesnice také, obyčejně v takových vzdálenostech od sebe, že každá vesnice má k svému udržování příslušné velké území, které je nezfídka větší nežli vaše celé rakouské císařství.

16. A tak bychom tedy až na poměry malých domácností věděli vše o obyvatelích této planety. Poměrů malých domácností, jakož i vztahů k sousedním vesničanům si všimneme příště. A pro dnešek tedy dosti!

8. listopadu 1842

Kapitola 63.

Domácí poměry, dobrá společenská životní pravidla. Hudba a hudební nástroje na Mironu.

1. Co se tedy vyznamenává poměry malých domácností? Nic jiného nežli jen ona pravidla, která má v občanském ohledu každý jednotlivý dům o sobě zachovávat takovým pravidlům patří podle toho všechny přátelské poměry, a z nich odvozené vzájemné služby, čímž rodina jednoho domu vzájemně vyhovuje a dává najevo, že členové v jednom domě jsou nejbližší příbuzní.

2. Prvé pravidlo zní tedy takto: Úcta za úctu, láska za lásku a přátelství za přátelství. Po tomto prvému pravidlu následuje druhé a to zní; Oko za oko, ruku za ruku a srdce za srdce! Třetí pravidlo zní: Krok za krok, ucho za ucho a chůze za chůzi. Podle těchto daných pravidel se řídí vše v domě.

3. Rodiče jsou vrchní hlavou rodiny, otec pro část mužskou a matka pro část ženskou. Jelikož zde však otec a matka tvoří v pravdě jedno tělo, spojují se tyto nejvyšší póly v jeden bod působnosti. Co tedy chce otec, to také chce matka. A tak jest v celém domě, jak po stránce mužské, tak i ženské jedno a totéž zřízení.

4. Proto pravidlo; /Úcta za úctu“ jest v celém domě všeobecným. Hospodář si váží své ženy a žena hospodáře a tím se stávají jedno, protože jen z takové úcty může vzejít pravá čistá láska. Tak si tedy váží také bratři svých sester a sestry svých bratrů, a taky po sestupné linii všechny děti svých rodičů, jako také zase naopak rodiče svých dětí. A mladší bratr si takto váží staršího a starší mladšího. A tak je tomu také u sester, a rovněž také navzájem starší sestry a mladšího bratra a u staršího bratra a mladší sestry.

5. Tím jsou pak na pevném základu vzájemné úcty spojeni všichni poutem vzájemné lásky, která se vyjadřuje vzájemnou, nadměru sladkou vlídností. Tím jsou však také již splněna veškerá ostatní pravidla, neboť oko značí za takových milých poměrů zajisté, spolu viděti a býti jednohlasného srdce a rukama se vzájemně podporovati, a dále rádi si také nohy propůjčovati, rádi vzájemně poslouchati a rádi tam kam ten či onen jde.

6. Mnohdy bydlí v jednom domě nejen jedna, nýbrž často tři až čtyři i pět rodin, takže je jaksi pět párů rodičů, kteří jsou více méně opatřeny dětmi. Ale všechny tyto rodiny v jednom domě se chovají vzájemně tak, že o nějakém sváru není ani řeči; naopak, čím více rodin bydlí často v jednom domě pohromadě, tím upřímnější a tedy pozhnanější to tu dopadá. Tito lidé jsou opravdu navzájem do sebe tak zamilovaní, že by spíše vše snesli, nežli aby jeden byl sto i jen v nejmenším přestoupení hranice úcty; každý počínajíc již od nejmenších dětí, které tu opustili svůj dětský dům, s největší možnou něhou této vzájemné úcty.

7. Z tohoto důvodu milují tito lidé také velice hudbu, protože mezi všemi jejich uměními a vědami odpovídají nejvíce vnitřnímu charakteru; a hudba tedy také patří k hlavnímu domácímu zaměstnání.

8. Abychom si však mohli učiniti lepší pojem o těchto hudebně založených lidech, všimneme si nejprve jejich hudebních nástrojů a teprve potom si poslechneme malou hudební produkci.

9. Hudební nástroje se nikterak nepodobají nástrojům vašim; proto také hudba tam zní docela jinak nežli u vás. Nástrojů dechových jakož i strunných tam nikde není. Ale místo nástrojů strunných je zde zdomácnělý jakýsi druh nástrojů zvonkových, pak kotoučových a kulových.

10. Zvonkový nástroj se zhotovuje z jistého druhu velmi libozvučného kovu takto: Na způsob polokoulí se ulije několik zvonů; tyto zvony se pak od velkého až do malého zvonu upevní na hřidel, když byly dříve náležitě vyleštěny a podle vaší chromatické stupnice tónů co nejčistěji naladěny. Na jednom hřideli jsou při dokonalém nástroji dokonalé zvony vždy po tři oktávy, podle naladění počínajíc asi vaším D v kontraoktávě a odtud stoupající o tři oktávy vzhůru. Tóny se z jednotlivých zvonů tohoto nástroje vyluzují dvojím způsobem, buď úderem poněkud měkkým kladivem anebo třením prsty, které se napřed drží v poněkud slané vodě. Na tomto nástroji hrají obyčejně muži a není to nástroj sólový, nýbrž harmonický nástroj k doprovázení zpěvu žen.

11. Po tomto nástroji následuje nástroj kotoučový. Jest zhotoven ze zmíněného již skla. Kotouče jsou nastrčené na křidel, kterým se tak jako dřívějším točí, a tón vyvolává třením prstů potřených prskyřicí. Tento tón nadměru pronikavý, a nástroj je všude naladěn o jednu oktávu

výše nežli nástroj dřívější a používá se ho tedy jen k zesílení harmonie známého nástroje zvonkového.

12. Nejznamenitější a zároveň sólový nástroj jest nástroj, který jsme již dříve označili jménem nástroj kulový. Ježto však tento nástroj je podroben přiměřené mechanice, promluvíme o něm podrobněji při příští příležitosti. Jakož i o způsobu, jak velmi obratně používají hudebníci tohoto nástroje. A pro dnešek dosti.

9. listopadu 1842

Kapitola 64.

Kulový nástroj, hudební umění a hudební písmo, optika, mechanika a písarské umění na Mironu.

1. Kulový nástroj se skládá ze samých vinutých rour, které jsou navenek více zploštělé; jen směrem dovnitř jsou úplně oblé. Koule má na místě, kde je nejvíce vypuklá, tři sáhy v průměru; pod touto největší vypuklinou koule vinou se také nejtlustší roury. Směrem k pólům koule, které jsou nálevkovitě otevřeny, jsou postupně umístěny též stále menší roury.

2. Tato koule spočívá na otevřené třínožce, pod níž jest umístěno silné dmychadlo, z něhož se vede nohama našeho trojnohého podstavce vzdušný proud do koule. Vedle již zmíněných hlavních tónových rour probíhají ještě menší vzduchové roury, jejichž ústí jsou umístěna nad otvory, které se poněkud zvednou z hlavních tónových rour. Všude kde se proud vzduchu rozděluje do různých rour, jest umístěna ventilační klapka, která se může zvláštním otvorem otevřít nebo opět zavřít. Je-li tato klapka otevřena, přivádí se tím vzduch ústím k otvoru zvukové roury tvořícímu tón: Naopak může však klapka býti uzavřena a tón se ovšem touto uzavěrou ukončí, jako asi u vašich varhan.

3. Tady bychom tedy věděli, jak tento nástroj vypadá. Je nyní jen otázka: Jakpak se na tento nástroj hraje? Na tento nástroj se hraje asi tak jako na vaše varhany, pomocí jakési klávesnice; jenže tato klávesnice vypadá jinak, a půltóny jsou rozděleny jinak na vašich klavírech, neboť škála, kterou vy nazýváte diatonickou, není zde škálou základní; nýbrž jejich základní škála záleží ze samých celých tónů, mezi něž je všude vložen půltón. Taková je podle toho také klávesnice. Skládá se vlastně ze dvou řad protáhlých, asi střevíc širokých polokoulí. Tato klávesnice se zde nazývá dolní. Mezi každou takovou dolní klávesou, poněkud výše a také poněkud kratčejí je umístěna rovněž jedna, ale jen půl střevíce široká, podélná polokoule. Vy zde řekněte: Nebyly by plochá klávesy lepší, nežli takové zakulacené? Vaším prstům by ovšem ploché klávesy zajisté lépe sloužili nežli zakulacené; avšak pro silné prsty našich obyvatelů Mironu jsou tato klávesy lepší. Neboť kdyby měly klávesy ploché, musely by býti aspoň ještě jednou tak široké, aby mohly býti jednotlivě stlačeny, jelikož prst Miroňana má vpředu průměr nezřídka dva střevíce. Vyvýšením klávesy může však hráč velmi snadno bez porušení dvou vedlejších kláves stlačit každou jednotlivou klávesu. Nyní vidíte již výhodu tohoto tvaru klávesnice pro naše obyvatele.

4. Nyní by nám byl znám celý nástroj. Jest jen ještě otázka, jaký má vlastně tón? Tón tohoto nástroje se podobá většinou tónu flétny u vás, jenže jest neporovnatelně silnější; zvláštním zařízením, kterým pólové zvukové nálevky tohoto nástroje mohou být buď více otevřeny nebo přikryty, může však přecházeti od fortesima do pianisima.

5. Na tomto nástroji jsou naši Miroňané tu a tam skutečně velcí umělci. Mnozí mají v hraní na tomto nástroji takovou zručnost, že by se největší umělci u nás podivovali, kdyby slyšeli hráče na této kouli. Tento nástroj také v žádném domě nechybí a jest tak všeobecně oblíben, že se člověk, který na něm nedovede aspoň něco přednésti, považuje za velmi hloupého; takový případ se však vyskytuje jen nanejvýš zřídka.

6. Rádi byste asi také věděli, jaké hudební kusy hrají tito hudebníci a zda snad také mají hudební skladby jako vy? Můžete věřit, že takových produktů není ani zde nedostatek. Neboť téměř v každém domě jest jistě komponista, který pomocí barevných značek mezi třemi linkami, kterými jsou naznačeny tři oktávy, sepisuje své ideje buď na kovových deskách nebo také na kamenných tabulích, mnohdy také na tenkých hladce ohoblovaných dřevěných tabulích.

7. Tyto hudební značky jsou mnohem jednodušší nežli značky vaše. Neboť šesti barvami označuje šest celých tónů, a to kulatými tečkami jako u vás. Půltóny však dělají pomocí stejně velkých nul té barvy, z které záleží základní tón. Tím může skladatel napsat na jedné lince celou škálu jedné oktávy. Chce-li nasadit akord, nasadí tyto tečky různé barvy, tak jako vy, nad sebe; ale tak, aby nerušily druhou linku a proto jsou také ony tři linie vedeny vždy v příslušné vzdálenosti od sebe.

8. Vy zde řeknete; Toto by bylo zcela dobré a správné; ale jak tu dostane rytmické rozdělení? Velice lehce. Hudební značky, které se mají hrát ve stejné době, stáhne čarou pod tuto čáru nasadí pak buď počet anebo jej vyznačí body. Má-li se nota vydržeti díle, je tu sama o sobě, s určitou, pod notu umístěnou značkou se naznačí, jak se má dlouho vydržeti. A na počátku každého hudebního kusu se naznačí, jak se má dlouho vydržeti. A na počátku každého hudebního kusu se nasadí, rovněž jako u vás, určité znamení, pro míru času podle něhož se má zaříditi další rozdělení hudebního kurzu rytmiky; a rytmus se označí podobně jako u vás malými příčnými čarami.

9. Toť však také to nejpodstatnější o způsobu, jak naši mironští hudební skladatelé obyčejně zaznamenávají své ideje. Jelikož se jejich nástroje pohybují vždy jen v rozsahu tří oktáv, vystačí také úplně s těmito třemi čarami a mají tedy také jen jediný klíč. I když také například koutoučový nástroj jde io oktávu výše, nic to na věci nemění neboť celá věc spočívá pak jen na nástroji, který hraje tytéž hudební značky ve své poloze právě tak, jako nástroj o jednu oktávu hlubší. A co zde platí o nástrojích, platí tím více ještě o pěvcích, kteří jen velmi zřídka obsáhnou svými hrdly rozsah svých nástrojů.

10. Celý, úplný orchestr se tady skládá mimi pěvce jen za tři osob a u kulatého nástroje, z jednoho obsluhovače měchů. Tito tři jedinci vyvolají však s pomocí obsluhovače měchů takový hudební účinek, že byste takovou produkci slyšeli na tříhodinovou vzdálenost. Neboť předně tyto nástroje mají následkem velmi intenzivního a pružného vzduchu tohoto světového tělesa neobyčejně silný tón, a za druhé pěvci mají zde nadmíru dobrý hlas; neboť velmi zesílený tón takového mironského pěvce by přehlušil svou silou dosti živou dělostřelbu u vás na Zemi.

11. Pro vaše uši by byl takový koncert z blízka zajisté trochu příliš silný; ale v příslušné vzdálenosti by vás jistě nemálo uchvátil. Neboť jejich hudební skladby jsou velmi vznešené, pohybují se velmi zřídka v durových, zato však většinou v molových tóninách, které se u nich nazývají polotoniny.

12. Ve své hudební teorii mají tři tóniny: jednu zcela tvrdou, která je základem ostatních: pak jednu celou tóninu, která je základem ostatních: pak jednu celou tóninu, která je podobná vaší tónině durové; a pak mají poloviční tóninu, která odpovídá vaší tónině solové. Tuto (půltóninu nebo molovou tóninu) nazývají jediné požitelným plodem jejich hudebního stromu; celá tónina jest u nich nepožitelným kmenem stromu; a tvrdá tónina jest pak kořenem tohoto stromu, který podobně jako kmen se prohlašuje za nepožitelný. A tak bychom tedy poznali podstatu hudebního umění obyvatel této planety.

13. Zbývá nám tedy jen ještě poznamenati, že lidé této planety jsou také oboru optiky právě tak dovední jako v oboru aktuality, již z této okolnosti můžeme snadno seznati, že jsou zběhlí též v počtářství a astronomii.

14. Že k výrobě takových nástrojů se musejí také vyznati v mechanice, netřeba ani podotýkati. Podivili byste se, kdybyste se tu téměř všude setkali dokonce s neúčelnějším mechanice-

kými měřidly času, která měří čas mnohem jistěji a přesněji nežli vaše nejlepší hodiny a určují přesně nejmenší díly času. Takoví technicové jsou jako profesionálové v každé vesnici a mají proto vedle obytných domů také zvláštní dílny.

15. Lidé této planety mají také značky písmen jimiž mohou sepisovati slova a to na tůž materiál, na který také píší hudební znaky. Z toho již můžete najisto souditi, že lidé této planety sou v každém ohledu velmi vzdělaní.

16. Co se týče jejich náboženského vzdělání ducha, a tom promluvíme podrobně příště. A proto pro dnešek dosti!

10. listopadu 1842

Kapitola 65.

Vnitřní, skutečně radostné náboženství na Mironu. Plození a pohřbívání mrtvých. Hvězdářství jako prostředek bohopsznání.

1. U obyvatelů této planety není vesměs žádné obřadné tak zvané bohopslužby; a jejich celé náboženství se nevyznačuje ničím jiným nežli jedině vnitřním poznáváním Boha.

2. Dokonce nemají modliteb, ale místo nich mají jedině vnitřní vzdělávání ducha, jímž jsou uváděni do veškeré jejich vědy a moudrosti. Říkají; Modliti se k Bohu slovy jest pošetilé, nesmrtebnému a nejvyššímu Bohu nemilé. Kdo však ve svém duchu poznal pravé učení sama sebe, a podle toho žije, ten jest Bohu milý. A nejlepší modlitbou a největší poctou, jakou můžeme Bohu prokázati jest, žijeme-li podle určení, které Bůh do nás vložil a které nám v sobě samých dává vždy se věrně nalézt. Hleďte, toť však také již celé jejich náboženství, nebo-li: podle této zásady žijí a jednají lidé této Planety. A tento život a toto jednání jest vlastní bohopslužbou, kterou vykonávají.

3. Proto také nemají zvláštních svátků, nýbrž u nich jest každý den svátkem. Říkají: Kolik dní žijeme, právě tolik dní v týchž dnech žijeme z Boha. Proto nemá být ve dnech rozdílu a nemá býti hodiny v níž bychom měli býti Boha méně pamětliví nežli v jiné hodině a proto také v žádné hodině více, nežli v kterékoli jiné. Neboť jako máme ustavičně život od vstupu do tohoto světa až do odchodu z něho, a jako nemůžeme říci, že v některé hodině žijeme méně nebo více, tak nemáme také býti v té či oné hodině více nebo méně zbožní, nežli v nějaké obyčejné hodině našeho života.

4. Dále říkávají ještě, protože tu a tam jsou mnohy zvláštní pobožníkovi: Co by prospělo člověku, kdyby občas žvatlal ústy určité modlitby a jindy by opět v tomto ohledu odpočíval? Měl by mít Bůh; Ten stále Svatý, jen v určitých dobách hoden našeho lidského uctívání a v jiných dobách nikoli? Jak by se to dobře snášelo s čistým duchem, který poznává, že Bůh je vždy stejně svatý a že má tudíž také vždy stejně celým chováním člověka uctíván? Proč by měl míti jedině náš malomocný jazyk výsadu, jakoby byl jedinečnou částí člověka jež by mohla vzdávati bohu poctu? Jelikož jsme však Jím stvoření v celé své bytosti, zda proto nemáme vzdávati celou svou bytostí a vždy Bohu poctu? Ano, toto jest správné a jedině člověka důstojné. Proto jednejme, jak podle věčného určení jednati shledáváme ve svém duchu. Kdo takto jedná, jedná vždy podle božského Řádu, tak jak jej v sobě poznává, ten vzdává náležitou úctu Bohu celou svou bytostí v každém okamžiku svého života.

5. Hleďte, uvažujete-li jen trochu o náboženských zásadách obyvatel této planety, pochopíte, také to, co praví Pavel: „Modlete se bez ustání! Neboť kdo žije podle Mého Řádu a tím zachovává Má snadná přikázání, tenť jest, který se modlí, nebo Mně vzdává poctu bez ustání. Kdo se však domnívá, že musí dnem i nocí rtoma mlíti, jest buď blázen anebo podvodník. Neboť přece se dosti často v Písmu připomíná, v jaké vážnosti jsou i mne dlouhé retní modlitby.

6. Jak by tedy měl žít každý člověk také na této zemi, tak žijí až na nejvyšší řídké výjimky lidé na naší planetě Mironu. Jsou sice také tu a tam rozmanité zbloudění. Leč zbloudilí jsou ihned mudrci napomínáni a takový mudrlec dříve tak snadno nepřestane, dokud nepřivede zbloudilého bratra anebo zbloudilou sestru opět na pravou cestu. Zbloudění na této planetě nejsou však nikdy tak hrubě zvrhlé jako u vás. Většinou jest je hledati v oblasti mínění, které se však dají mnohem snáze opět napravit nežli u vás velké zvrhlosti na cestě nejvyšší slepého sobectví.

7. Chcete-li však již na poli náboženském míti přece něco obřadného, můžete za takový náboženský obřad považovati plození člověka a pak konečně jeho odchod na onen svět.

8. Neboť plození děje se byť i souloží, způsobem nejvyšší povznášejícím. Tento akt se vždy vykonává ráno, a to nikdy v domě, nýbrž v chrámu na sousední vysoké hoře, zvlášť k tomu cíli postaveném.

9. Rovněž těla zemřelých se dopravují na jinou vysokou horu, kde se pak pod chrámem opět zvlášť postaveném pokládají na zem obličejem vzhůru obráceným a pokrývají posečenou trávou, čímž pak také zetlívají a během asi tří dnů jsou tak zcela rozloženy, že tu z celé mrtvoly nezůstane ani nejmenší stopa. Toto by tedy bylo rovněž možno považovati za obřad.

10. Hlavní jejich bohoslužba a božské uctívání záleží však v hudbě a astronomii. Co se týče hudby, o tom jsme již beztoho mluvili podrobněji. Ale co se týče astronomie, zbývá nám ještě o ledasčem se zmíniti. Neboť z astronomie se učí tito lidé mé všemohoucnosti a velikosti a zároveň také nadmíru velkému řádu, který musí býti pro Mne proto, že již ve viditelném světě se všechna velká díle pohybují a vzájemně jsou spjata v tak úžasném řádu,

11. Že v oboru astronomie hlavní pozornost na sebe upoutávají zejména jejich Měsíce, lze si vysvětliti snadno zu toho, že předně obyvatel této planety nevidí pro její velkou vzdálenost od Slunce nikdy žádnou ze všech Slunci blíže jsoucích planet, leda nejvyšší občas Uran a protože dále celá hvězdná obloha mimo jejich měsíce se nemůže vykázati téměř žádným pohyblivým světovým tělesem, až na nějakou nanejvýš řídkou váhavou kometu, která však v této vzdálenosti od Slunce jest vždy bez ohonu a jeví se jim tedy zcela nepatrnou.

12. nejpozoruhodnější u jejich měsíčních astronomů a co zároveň velmi zaměstnává jejich ducha jest to, že v podstatě mají jen tři Měsíce a přece jen opět deset měsíců.

Poznámka: Údaje o měsících Mironu (str 1 sl.) zdánlivě si odporující přiměly písaře a sluhu Páně, J. Lorbera k této prosbě;

Ó, můj jedině nejmilovanější Pane a nejsvatější Otče v Ježíši! Já ubohý, ze všech hříšníků nejbezpečnější hříšník a líný nepozorný sluha, prosím Tebe z nejvnitřnějšího základu svého srdce, abys mně opět pomohl z rozpaků? Hle, jak Tobě jest a bylo vždy známo, objevil se v tomto diktátu o Slunci malý rozpor početní, a to u poslední planety, o níž jsi na počátku úvodu řekl, že má jen tři měsíce; nyní ve zvláštním pojednání o tomto světovém tělese se však praví, že má deset Měsíců? Jak tomu rozuměti? Zde jsem, Pane a Otče, před Tebou a ze svého nejvnitřnějšího základu doznávám, že mne samého tento rozpor v počtu ještě nikdy nemýlil; neboť až příliš dobře a příliš určitě vím, že v tobě se nakonec vše rozřeší a v nejkrásnější soulad vyrovná, ale ne tak je tomu s někým jiným, kterého, o Pane a Otče znáš. Dotyčný ještě dost neotupil školní špičky svého rozumu pokorou a Tobě oddanou vírou, a postačí již jedno vynechané slůvko, aby zakolísal ve své víře, a podezíral mne, ubohého sluhu, z podvodu! Tedy kvůli tomu muži, dej mi o Pane, předběžné rozluštění předchozího početního rozporu, anebo mne najisto odved' pryč odtud, kde jsem stále v nebezpečí podezírání z podvodu ve jménu Tvém a dej tuto milost někde někomu jinému, mne však ponech jedině ve své lásce a slitování! Neboť takto nejsem jist před osidly světa. Pomoz mně tedy tak či onak, jsem-li pro tento svatý úřad Tvé velké milosti příliš slab, pak mne buď ve všem posiluj anebo dej na toto místo někoho jiného. Neboť věru stalo se mně již velkým břemenem, ježto jest opravdovým, velkým a těžkým křížem! Ale jako vždy tak se staň také tentokráte Tvá svatá vůle. Amen!

Sluhovi se dostalo odpovědi, která je pro mnohého rozumového kritika velmi významnou;

„Piš tedy, synu Adamův, který svoláváš již oheň s nebe, kdykoli se ti činí nějaké výtky, proto jsi ze starého důvodu pravým Jakobem!

Pohled' na Mne, co vše již lidé učinili, ze Mne! Jak často jsem byl nazýván podvodníkem, pobuřovatelem lidu, izraelským lenochem, pobudou, podivínem, bláznem, kouzelníkem, anebo dokonce služebníkem, Belzebubovým? A dokonce také v této době se Mně na Zemi nedaří ani o vlas lépe; všude Mne tupí, všude se mi posmívají a vysmívají, anebo Mne zcela zapírají a tím také jistě ničí do posledního puntíku Mé slovo a tedy také všechnu Mou milost a slitování. Kde Mně však ještě snad na oko slouží, tu ti musím blíže označiti, jak taková služba o sobě většinou vypadá; neboť to zajisté většinou již znáš! A hle přece nenechávám pršeti s nebe oheň a síru! Tak také buď ty mírný a skromný a buď pln lásky, mírnosti a trpělivosti k svým bratrům a sestřím, tak s nimi více pořídíš nežli sírou a ohněm s nebe! Činí-li A.H.W. tu a tam lecčemu výtky, nesmíme se již proto na něho hněvati: vždyť toho nečiní, aby tě podezíral, nýbrž jen kvůli světlu. Proto tedy Můj Jakobe, již žádný oheň s nebe! A také ještě není zapotřebí, abys mně snad vrátil úřad milosti, nýbrž pokračuj jen dále: avšak se již v pravé době a na prvním místě dostaví náležité světlo o každém vnějšně zdánlivém rozporu.

Neboť kdyby to bylo bývalo bezvadné, nehledalo by se místo pro druhé! Toto dobře pochop a uvažuj, proč se starý zákon haní a přidává se k němu Nový! Hled', tak také zde. Tři zrna se vkládají do půdy a přináší desaterý plod. Proč na trojitý? Proč ona tři vsazená zrna musejí býti v zemi napřed zhaněna, ano proč musejí zahynouti, aby poskytla deseti novým dětem volného vzrůstu?

U vás si ovšem odporují tři a deset pro vaši zatvrzelost, ale ne tak jest tomu u Mne: neboť v Mé Říši jest tisíc jako jedna a jedna jako počet nekonečně mnohých! Proto také trpělivě vyčkávej, a důvěřuj Mně, že Já jsem skutečně nanejvýš moudrý, pak se na pravém místě zajisté ukáže, proč tu jsou v prvé zprávě tři Měsíce a v nynější, jako nové deset Měsíců! Abys se Mně neoctnul ve zbytečném ohni, praví ti napřed, že se tu ve zjevení o Slunci vyskytují dokonce se ještě vyskytnou v podstatě některé další rozpory. Až bude však Slunce dokončeno, rozřeší se všechny rozpory. Nebuď ohnivý a A.H.W. úzkostlivý. Neboť co dostáváš, jest moje věc, a Já Se již dovedu postarati, aby Má věc byla ve všem, jaká má býti, ty učiníš dosti splníš-li Mou vůli! S rozumem však jest každý hezky daleko od Mého daru, jinak se podobá semeni, které padlo z ruky rozsévače do trní a bodláčí. Neboť v rozumu jest příbytek všelikých starostí. Kdo tedy Mé slovo měří rozumem místo srdcem, ten stěží kdy sklídí plody z Mého semene.

U Matouše (kap. 29. v 1-7) přichází ženy ke hrobu; nastává zemětřesení, objeví se anděl, odvalí kámen z hrobu, posadí se naň a podává o Mně zprávu dvěma ženám. U Marka (16. v.1-7) přicházejí tři ženy, mají starost o kámen; kámen jest neviditelnou mocí odvalen, a ony vcházejí pak do hrobu, nalézají tu jinocha seděti d bílou košilí na pravici, který je těší a podává jim zprávu o Mně! U Lukáše (24. v. 1-7) přichází několik nejmenovaných žen, dokonce s vonnými věcmi a nalézají kámen již odvalený, vejdou ihned do hrobu a nenalézají tu již nikoho; po chvíli ježto se rmoutili, přistoupí k nim dva muži v lesknoucích se oděvech a podávají jim zprávu o mně! U Jana (20.v. 1-14) přichází jen jedna žena, totiž Magdalena, nalézá hrob otevřený, ale nikdo v něm:proto běží k Petrovi a Petr s druhým učedníkem přichází co nejrychleji ke hrobu a nenalezše mimo složená plátna ničeho, vrací se domů a teprve poté nakoukne pláčící Magdalena do hrobu a spatřuje u hlavy a nohou v bílých rouchách dva anděly, kteří se jen táží; Ženo proč pláčeš? A po zodpovězení této otázky jsem také Já již za ní! Kdo tu soudí vnějšně, čistě světsky historicky, podle svého rozumu, co tu musí ve všech čtyřech velmi různých sděleních nutně shledávati, chce-li při stoupiti k dílu hodně ostře a kriticky? Pravím tobě: Buď smrt, svého rozumu, anebo smrt své víry. Smrt svého rozumu, tuší-li tu božské tajemství a zůstáváje Mé moudrosti a všemohoucnosti. Smrt víry však, praví-li; Kdyby tato skutečnost byla autentická (věrohodná), pak by se museli o ní nejen čtyři, nýbrž sto historiků v počtu, ve způsobu, ve slovech a vůbec ve všem úplně shodovati. Z oněch čtyř zapisovatelů (evangelistů)praví však každý něco jiného. Který má pravdu? Žádný! A proto také ničemu nevěřím!

Hleďd nemají však býti usmrcovány ani rozum ani víra. Jak toto se však může státi? Pravím tobě; „Jedině láskou, pokorou, mírností a trpělivostí. Jestliže se tyto čtyři v člověku sjednotí, pak bude také v srdci největší hojnost živého světla, v němž se všechny rozpory vyřeší! Dbejte toho, tak se také vám dostane čistého a jasného poznání. Chcete-li však býti dobyvační mých pokladů vašim rozumem, věru pak nenaleznete nic jiného nežli neřád! Neboť Mé dary jsou vyměřeny jen pro srdce ne však snad pro rozum! Kdo však chce své srdce probouzeti rozumem, ať je ujistěn, že je jen umrtvuje; neboť není slabší lásky nežli je láska rozumu! Kdo však chce obdržeti život, ať miluje a věří tiše a trpělivě a nežádá ode Mne, jako od nějakého špatného pomocníka neb nečasného vyúčtování, neboť pravé děti milují Otce a nehádají se s Ním! Pochopte to dobře ! Amen.

13.- Vy se otážete: Jak je to možno? Předně pravím vám; Není nic lehčího nad to ! To bude ihned sděleno názorným příkladem.

14. Předkládejte, což také právem, že Slunce jest dokonalou planetou. Je-li však Slunce dokonalou planetou, co jsou podle toho tělesa zemská jako například Merkur, Venuše Země atd.? Vy řeknete: To jsou sluneční měsíce. Otáží se vás nyní; Kolik takových Měsíců má Slunce, Tu řeknete Merkur 1, Venuše 2, Země 3, Mars 4, Palas Cemes, Jumo a Vesta , Jupiter 9, Saturn 10, Uran 11, Miron 12. Nyní však pravím Já; Kolik jich má Saturn? Řeknete pět. A kolik jich má Miron? Řeknete podle prvního počtu tři. To činí tedy celkem dvacet měsíců. Tak ony měsíčky Marsu, 5- teprve r.1892 objevených malých měsíců Jupiterových, 3 nejvzdálenější malé měsíce Saturnovy. Měsíce Uranu a Neptunu pro nesmírně velké vzdálenosti těchto planet může dnes věda zjistiti ještě s mnohem nepatrnější jistotou. Dosud jsou známy 4 družice Uranovy a 1 Neptunova. Neodporují tedy v pravém světle tedy v učené výsledky bádání co do počtu měsíců jasnovidným údajům Jakoba Lorbera. A čím jsou tyto měsíce proti Slunci? Nemůžete říci nic jiného, nežli To jsou vedlejší měsíce. Dobrá! Více nepotřebuji! Nyní se odebereme opět na náš Miron.

⁶(Poznámka: Podle dnešního vědeckého zjištění jest celkový počet měsíců naší planetární soustavy 28, při čemž sami učené badatelé počet těchto malých družic za vlastní měsíce, nýbrž za asteroidy (trosky hvězd).

15. Tato poněkud podivuhodná planeta má totiž tu zvláštnost, že její první hlavní měsíc má rovněž ještě dva vedlejší měsíce, které se kol něho pohybují a s ním teprve společně konají dráhu kolem hlavní planety – tak jako váš měsíc kolem Slunce. Druhý a výše stojící měsíc má rovněž dva vedlejší měsíce a ještě větší nežli první Měsíc. Třetí měsíc, jak nejvyšší, má dokonce tři družice aneb vedlejší Měsíce, čím se také snadno rozeznávají od druhých dvou měsíců, aby se pak pomocí jeho oběhu počítala známá vám již roční doba této Planety.

16. Ale někdo řekne: Proč nebyla o tom řeč hned v počátečním všeobecném nástinu? Já se však táži vás; proč nevidíte pouhým okem čtyři družice Jupiterovy, nýbrž pro značnou vzdálenost se každému jeví jakoby v jediný bod slity s Jupiterem samým a teprve řádný dalekohled jest schopen, tento pěti bod tak rozloučiti. Že pak spatřujete jak Planetu tak i její měsíce náležitě od sebe odděleny. Vy řeknete; Důvod spočívá v řádu našich očí, následkem něhož spatřujeme nezřídka daleko se rozprostírající mnohost, jako jednu konkrétní jednotnost. Já však odpovídám na onu dřívější otázku: Rovněž tak je tomu v Mém řádu, abych vám duchovně ještě daleko ležící věci, tvoří-li spolu celek, uvedl jen jako jednu věc a tuto jednu věc teprve pak rozložil v její mnohost, když jsme se k ní v duchu tak přiblížili, jako jste se pomocí dobrého dalekohledu přiblížili k Jupiterovi, Hleďte, toť tedy také řád a je podle Mého plánu úplně spravedlivě vyměřen.

17. Řeknou-li vám učenci vaší Země: Objevili jsme tři Hvězdy mlhovin, - mluvili tito učenci správně anebo falešně? Já pravím vám; Správně i falešně! Správně proto, že skutečně objevili více nežli tři Hvězdy mlhovin: falešně proto, že každá taková mlhovinová Hvězda jest, nezřídka

⁶ Poznámka: Podle dnešního vědeckého zjištění jest celkový počet satelitů 35 v lednu r2005. Tento počet se mění skutečně může jít o asteroidy. Pozn. JHR.

opravdovou trilionovou Hvězdou. Jak velký jest rozdíl mezi „třemi“ a několika triliony“ nemusím vám vykládati; a musíte sami doznati, jak mylný jest počet tří, naproti mnohosti objevených hvězd v těchto třech udaných mlhovinových hvězdách.“

18. Já však nyní myslím, že tyto uvedené příklady postačí, aby vám ukázaly, že způsob, jak Já tu či onu věc ponenáhu odhaluji, jest jak přirozeně tak i duchovně podle Řádu.

19. Někteří se asi otáží; „Pročpak tři hlavní měsíce Planety Mironu musejí ještě míti vedlejší měsíce? Na tuto otázku nedám zvláštní odpověď; nýbrž odpovím jen podmíněně. Kdo by toto chtěl z učeně kritické touhy věděti, ať Mi napřed ráčí ze svého ducha vyložiti, proč například planety Merkur, Venuše a Mars a čtyři malé planety nemají vůbec žádných Měsíců? Proč celkem největší planeta Jupiter má jen čtyři Měsíce a menší planeta Saturn jich má vedle svého prstenu sedm? Kdo Mně dovede toto důkladně vyložiti, toho duchu odhalím také příčinu vedlejších měsíců planety Miron.(Neptun).

20. Naší věci však jest zatím Slunce a nikoli nejvyšší podrobný popis nějaké planety. Tím víme o této planetě také dosti toho, co potřebujeme pro náš účel věděti, a proto nebudeme již dále na jejich nivách prodlévati, nýbrž příště se neprodleně vrátíme na náš sedmý sluneční pás. A tak tedy pro dnešek věc ukončíme!

11. listopadu 1842

Kapitola 66. Sedmá dvojice pásů a její ohromní obyvatelé.

1. Sedmý a poslední obytný pás Slunce není sice od šestého pásu oddělen nějakým příliš vysokým horským valem, ale za to tím širším vodním pásem.

2. Co se však týče hor, jsou tu všude většinou stále soptící. Jak veliké jsou tu a tam jejich krátery. O tom byla již jednou učiněna zmínka.

3. Za širokým vodním pásem následuje ne příliš hornatá, obytná pevnina. Tato země jest zároveň také nejpevnější z celého Slunce, jak na jihu tak i na severu a má o sobě, nepočítajíc šířku moře až k polárnímu horskému masivu průměrnou šířku šest tisíc mil.

4. Polární krajiny Slunce, anebo spíše sluneční póly, jsou podobné jako póly Planet pro všechny časy časů neobydlitelné. Proto také jsou od tohoto posledního pásu odříznuty nadmíru příkrými a vysokým, holým kamenitým horským věncem. Hory jsou tak vysoké, že svými vrcholy nezdědky ční dokonce nad lesknoucí se sluneční vzduch, který se prostírá průměrně až šest set mil nad vlastní sluneční půdu. Avšak toto udané číslo nebude považováno za normální. Neboť jako jsou již na vašem tělese zemském velké rozdíly mezi výškami vzduchu nad zemí, tím více se vyskytují takové rozdíly také na Slunci, které je ve své vnitřní podstatě mnohem živější nežli kterákoli jiná planeta.

5. Jelikož máme nyní před sebou zmíněný pás, nebudeme zrovna příliš dlouho pozorovati již mrtvou zem, nýbrž zato se obrátíte ihned k jeho obyvatelům.

6. Co se týče obyvatel, t. jest lidí tohoto pásu, neliší se od svých jim odpovídajících bratří na planetě Mironu téměř ničím jiným, nežli jen svou pro vás skutečně báječnou velikostí. Neboť lidé tohoto pásu jsou tak velcí, že by na Zemi mohli používatí vašich výšin Himalájských a Čimborasa za hůlky. Nesmíte si ovšem myslet, že zde jsou všichni lidé úplně stejně velcí. Neboť téměř na žádném pásu a na žádné planetě nejsou tak velké rozdíly co do velikosti lidí jako na tomto pásu. Přesto však lidi dvěstě až tři sta sáhů vysoké považují vlastní obyvatelé za maloulinké trpaslíky. Neboť vlastní výška dokonalého člověka tohoto pásu měří od paty až k temeni hlavy nezdědky čtyři, pět až šest tisíc sáhů. Avšak tací obři nejsou snad normálními lidmi tohoto pásu, nýbrž co se týče normálních lidí kolísá jejich výška mezi osmi až dvanácti sty sáhů.

7. Tito obři bydlí většinou poblíž polárního horského pásu, kde také nalézají dostatečnou potravu. Směrem k mořím tohoto pásu bývají však lidé také vždy menší. A na značných a často se vyskytujících ostrovech bydlí tak zvaní trpaslíci, kteří však přesto bývají větší nežli všichni ostatní obyvatelé slunečního pásu. Proto si také ve své fantazii nesmíte představovat tato ostrovy příliš malé.

8. Odhadnete-li nejmenší ostrov asi jako celou Asii a Evropu dohromady, bude vaše míra dosti správná. Tyto ostrovy jsou spojeny s pevninou větším ostrovy, které jsou však schůdné jen pro naše trpaslíky. Větší obyvatelé této země by však taková ostrov anebo úžinu tak snadno nepřešli, protože předně by byl pro jejich nohy příliš úzký, a kdyby tomu tu a tam nebylo, byla by nicméně za druhé jeho půda příliš málo pevná, aby mohla snést bez zaboření kráčejíci břemeno mnoha tisíc centů. Naproti tomu mohou se však trpaslíci velmi dobře postavit nohama na pevnou zemi a cestovati tu až k velkým obrům, kteří je vždy nadmíru něžně a laskavě přijímají. Tu se může právem říci: Velikáni je opravdu nosí na rukou.

9. Jako se však na tomto pásu mění velikosti, tak se také zejména na Slunci – jako ne tak snadno jinde mění barva lidské kůže. Až na čistě černou barvu. Mohli byste se zde setkat se všemi zbarveními. Tak jsou například tu převelicí obři tmavohnědé červení s přechodem až do zcela růžova. Jsou však také zeleně a modře zbarvení, kterážto barva se pak ztrácí dokonce v bledou žlut! A tak jest ještě mnoho barevných směr, které kdyby se měly všechny uváděti, vyžadovaly by zvláštní knihy. Jsou sice také v ostatních slunečních pásích malé odchylky v barvě; ale nicméně ne všude zřejmý jeden a týž základní tón zbarvení. Zde však máte nejen chromatickou (to jest v pultónech vzestupnou a sestupnou) nýbrž opravdu onharmonickou (souladnou) stupnici zbarvení.

10. Jakápak jest řeč těchto lidí? Řeč je dvojího druhu totiž: řeč posuňková a řeč jazyka. Hodné pozor jest, mluví-li obr s trpaslíkem. Jakmile zpozoruje, že by si s ním trpaslík rád o něčem promluvil, ihned jej pozvedne a přidrží si ho k uchu. Mluví-li však obr s trpaslíkem, drží ho co nejdále od svých úst a mluví pak jak jen dovede vysoko a slabě, aby svým hlasem trpaslíkovi neublížil. Neboť kdyby obr mluvil svou obvyklou hlubokou silou tónu, pak by předně malý trpaslík pro samou hloubku slova neslyšel a jednotlivé záchvěvy by jím velice otřásaly. Aby se tomu zabránilo, používají tito velikáni ve styku s malými největší opatrnosti. Kdyby takový obr vyslovil na vaší Zemi slovo dosti hlasitě, způsobilo by to tak silné zemětřesení, že by tímto otřesením přišel větší počet zemí o všechna svá města: Také horstva by tím byla nanejvýš poškozena.

11. Někdo by se otázal; „A jak je to potom tedy s jejich příbytky? Tu pravím; Tito převelicí obři předně nemají jiných příbytků, nežli půdu sluneční. Bydlí tedy zcela ve volné přírodě. A jelikož je půda velmi pevná, může je zajisté snést.

12. Mimo to tito velcí lidé jsou při vší své ostatní masivnosti nad míru jemnocitní, a tak je jejich chůze a veškeré jejich chování nadmíru jemné a něžné. Žijí mezi sebou nadmíru pokojně a jdou-li někam, činí poměrně k jejich velikosti velmi krátké a zároveň také velmi pomalu za sebou následující kroky a spouští nohu vždy zcela mírně na zem, jakoby se báli, aby pod svým krokem něco nezničili. Proto také při každém kroku dávají bedlivý pozor na půdu, zda se tu někde něco nehýbe anebo pohybuje. Když něco takového zpozorují, skloní se ihned dolů a zkoumají, co t.; a nelezlo-li tu něco živého, odkládají to ihned s největší obezřetností na stranu a teprve po tomto odstranění učiní opět další opatrný krok.

13. Z tohoto důvodu přichází tito obři jen nanejvýš zřídka do velmi oživených mořských krajin, protože tu musejí dávat velký pozor, aby svými kroky něco nezničili. Podniknou-li takovou cestu chodí obyčejně v dosti širokých řekách a veletocích. Neboť tu toho mají aspoň nejméně co by odklízeli s cesty. Ale na zemi a zejména na pevných přímořských krajinách nelze jich téměř viděti.

14. Rádi byste věděli, čím se tito lidé živí a v čem záleží jejich potrava? Tito lidé se živí plody stromů, které se co nejhojněji vyskytují na obrovských velkých, permanentních (tvarově stálých, od vůle člověka nezávislých) stromech. Potom však také plodinami, které vyluzují svou vůlí ze sluneční půdy (tak jako mnozí jiní nám již známí Slunečňané). Neboť vegetace z vůle jest na tomto posledním pásu všeobecná. Třetím pramenem potravy jest však také sluneční vzduch, který je na tomto pásu také neobyčejně bohatý na všelike meteory, neboť se vzduchem je to tu téměř právě takové jako u příslušné Planety Mironu: Jenže zde je to vše v obrovsky větší formě než na planetě. Tak je také zde létající chléb; při čemž však takový létající jus je mnohdy tak velký, že by se vyrovnal družici nějaké planety.⁷

15. Když nyní toto uvážíme, pak vám bude také jistě jasno, že velký Hostitel, který musí ustavičně vyživovati tak mnohé myriády a myriády Centrálních Sluncí, aby byly stále nasycovány, nalezne zajisté také ještě prostředky, aby nasytil i takové lidi. Neboť přirozené udržování jednoho Centrálního Slunce, vůči němuž se Země nemůže považovati ani za prášek, potřebuje zajisté více, nežli je třeba k udržování člověka, a kdyby byl i velký, že by sahal od Země k Měsíci. Lhostejno, zda je nějaké tělo velké nebo malé. V Mé nekonečné spíži jistě nezahyne.

16. A tak se tedy neumíte naprosto starati o udržování tak velkých bytostí; neboť přede Mnou není nikdy nic velikého! To co vy nazýváte velkým, ano nevyslovitelně velkým, jest před Mýma očima sotva hodno zvatí se stromem. Velký člověk stvoření, který se skládá z nesčíslných spoust Slupkových globů není přede Mnou větší nežli nejmenší bod v hlubinách nekonečnosti!

17. Z tohoto mála bude vám jistě těchto několik tisíc sáhů vysokých lidí sedmého slunečního pásu jistě již připadat zcela skrovnými. Proto se také již nebudeme déle zdržovati s jejich tělesnou velikostí a udržováním, nýbrž zato se obrátíme k jejich poměrům, zřízením a konečně k jejich náboženství. A tak tedy pro dnešek opět ukončíme!

12. listopadu 1842

Kapitola 67.

Životní poměry a duchovní způsob obyvatel sedmého pásu.

1. Co se týče společenských poměrů obyvatel tohoto pásu, jsou jak již bylo vzpomenuo, téměř tytéž jako na příslušné planetě. Jenže nikde zde není, jako na planetě obytných domů a tedy také vesnic. Avšak lidé bydlí na určitých územích přece jen vždy pospolitě a používají všeobecného pozemkového vlastnictví, to jest celý značně velký pozemek, nepatří jednotlivě nikomu.

2. Co tedy pozemek přirozeně a normálně vynáší, s tím má každý všude právo ukojiti svou potřebu. Co však někdo dovede vylouditi z půdy svou vůlí, tj. jeho vlastní. Ale podle zákonů přátelství mezi nimi trvajících může z toho, co zplodil sám dáti nejméně třetinu ve prospěch všeobecnosti. Tak je tomu také s oněmi majetkovými zábory, které jak říkáváte: Tj. země jak se patří, neboť člověku létají pečení holubi sami do úst!

3. Zajisté si asi vzpomínáte, že vzduch Planety Mironu plodí nezřídka podivuhodným způsobem potraviny, které třeba jen pochytať a pak dáti do úst. Ještě více je tomu však na tomto slunečním pásu a zejména na pásu severním. Neboť protože jsou to právě polární krajiny Slunce, z nichž množství jeho Planet dostává svou hojnou potravu, dovedete si zajisté snadno představit, že při takových hojných darech dostane se nezřídka množství drobtů přes polární horské pásmo do sedmého pásu. A tak mají obyvatelé tohoto pásu vždy něco k mlsání.

4. Právě proto jest také podnebí tohoto pásu značně chladnější nežli na pásech ostatních, neboť vzduch tohoto pásu je stále naplněn všelikými plodnými výparý z nichž pak konečně do-

⁷ Viz příloha obrázek schéma Slupkového globu.

chází z tělesného výrazu všelijaké dobré věci, kteréžto zjevy jsou obyvatelům tohoto pásu neméně vítány, nežli byl Izraelitům na poušti déšť many. Co tedy tento vzduch dobrovolně odvrhne, náleží tomu, kdo nejdříve našel a pak si to přivlastnil; avšak může z toho vždy dáti k všeobecnému prospěchu. V tom tedy záleží společenské zřízení těchto obyvatel.

5. Ježto však tito Slunečnané nemají domů, jest otázkou: Jaká jsou tedy jejich příbytky? Na dosti význačných pahorcích si vyhlédnou plochá a měkká místa. Na těchto místech dají vyrůst husté trávy, která je velmi pružná a dosahuje nezřídka několika sáhů. Takovouto, často jeden, dva až tři čtverečné míle osází travnatou plochu kolem hustě nadmíru vysoko rostoucími obrovskými stromy. Taková plocha, vroubená stromy jest tedy všeobecným obytným domem, z něhož je část obydlena muži, část ženami. Tento druh obytných domů aneb spíše obytných míst nemá však nikdy zcela pravidelné formy, nýbrž se vždy řídí plochou takového pahorku.

6. Veškerá ostatní půda kolem takového pahorku, zaujímající nezřídka plochu osm set až tisíc čtverečných mil, jest všeobecným pozemkem který přichází k dobru obyvatelům této plochy.

7. Kdopak jest prvý v takové společnosti? Řád jet týž jako na planetě. Rodiče jsou dětem vším. A někdy se žádá starší, anebo i několik starších v důležitých případech o radu, a této rady se pak také vždy co nejhorlivěji uposlechne.

8. V jakém pak poměru jsou takové společnosti navzájem? V poměru nadmíru přátelském, sejdou-li se. neboť u nich není rozdílu a nejméně takový rozdíl, jaký shledávají obyvatelé této (naší) Země, kteří s temně zbarvenými bratry provozují obchod jako se zvířaty. Naopak, člověka (na tomto slunečním pásu) jiné barvy si váží vždy více, nežli člověka stejnobarevného a to proto, že obyvatelé věří, že velký Tvůrce (totiž rozmanitou barevností) tím chtěl podati nový důkaz o Svě nedostupné moudrosti. Proto tito lidé horlivě studují, zda by nenalezli nějakou stopu, aby se z ní aneb v ní dozvěděli, jaký nejvyšší moudrý úmysl sledoval velký, všemohoucí Tvůrce touto barvitostí. Právě proto také rozmlouvají co nejbedlivěji s takovým člověkem jiné barvy, aby snad jeho projevy přišli na stopu vnitřní moudrosti. A tu jest pak také slovo z úst takového člověka jiné barvy jako nalezený poklad, který se po všech stránkách pečlivě zkoumá a pak rozkládá a rozpočítává až do nejvnitřnějších základů.

9. Tak jsou také různé velikosti lidí na tomto pásu významným důvodem vzájemné úcty; neboť tak ony se rovněž tak berou v úvahu jako barvy.

10. Ale jsou obyvatelé tohoto pásu také tak průmysloví jako obyvatelé Planety? To právě ne. Neboť oni toho mnoho, čeho jest třeba obyvatelům Planety nepotřebují; neboť ježto nemají domů, ba dokonce ani šatů, odpadá tím také mnohé hmotné průmyslové odvětví.

11. Co se týče hlubších, vnitřních duchovních znalostí a věd, předstihují v tom ohledu nadmíru obyvatele Planety. Mimo svou silnou vůli nemají také žádných jiných nástrojů nežli dvě ruce a zdravé smysly.

12. A jak je tomu s hudbou? V hmotném ohledu, jak říkáváte nadmíru špatně, neboť nemají ani hudebních nástrojů, ani nemohou svým příliš hlubokým hlasem vytvořiti něco, co by se podobalo hudbě. Ale za to tím hudebnější jsou ve svém duchu a s následkem toho mají zvláštní, vnitřní schopnosti sdělovati si navzájem své vnitřní duchovní koncerty, tak slyšitelně a citelně jako vy si můžete sdělovati slovy své myšlenky.

13. Ale jak se to děje? Téměř týmž způsobem, jak mohou tací u vás leckterí tak zvaní somnabulové velmi zřetelně slyšeti tóny a harmonie, které si myslí a v sobě cítí jejich tak zvaný magnetizér. Vy se sice tážete: Jak je to možné? Na tuto otázku vám řeknu předně, že duchovní člověk má právě tak uši a všechny ostatní smysly jako člověk přirozený. A jak může přirozený člověk slyšeti zpěv druhého člověka svými přirozenými smysly, právě tak dobře a ještě neporovnatelněji dokonale je sto duch svými neporovnatelně jemnějšími smysly. Z toho však je tedy jasno, že lidé mohou býti také bez nástrojů a bez hmotné způsobnosti ke zpěvu vždy nejzdat-

nější hudebníky. Neboť kdyby tomu tak nebylo, nevznikla by také mezi vámi hudba. Neboť odkud by ji byl první hudebník vzal, kdyby jako duch již nebyl zdatným hudebníkem? Z toho, co bylo nyní řečeno, můžete pak zajisté velmi dobře pochopiti, jakými nadmíru znamenitými hudebníky jsou naši obyvatelé sedmého pásu bez hudebních nástrojů a bez vnější způsobilosti ke zpěvu, a jak se tím také mohou navzájem mne chválíce, co nejhluběji obveselovati.

14. Hudba ducha má vždy odpovídati nejhlubší, nejnvtřnější chvále, jakou jest duch sto ze své nejnvtřnější nebeské hlubiny vzdávati, tedy jak to činil onen „muž podle srdce Mého“ a ještě jiní opěvovatelé Mé důstojnosti, a jak to povždy činí všichni andělští duchové nebes. Provádí-li se však hudba tak, jako u vás, pak by bylo velmi mnohým hudebníkům lépe, kdyby hráli na veřejných bálech s chřestýši nežli s libozvučnými hudebními nástroji, jejich tóny, duchovně vzato, nejsou ničím jiným, nežli mocným voláním pozounů satanových k věčné smrti! Avšak dosti o tom, neboť k jaké zvrhlosti dospěla u vás tou dobou hudba, beztoho víte.

15. Jakpak to vypadá s astronomií obyvatel tohoto pásu? Velmi dobře, a právě tak jak s hudbou. Očima nevidí výminečně pro tento pás, pro jeho stálé páry kolem hvězd na daleké obloze. Ale tím určitěji je vidí v duchu. A na této cestě jsou v tomto oboru tak zběhlí, že cizí světové oblasti jsou jim téměř tak známé jako jejich pás.

16. Vědí dokonce i když také ne všichni, avšak nejmoudřejší z nich zcela určitě, jak vypadá dokonalá Planeta Slunce, a jaké strážníky chová a nosí na svém povrchu tak i ve svém nitru a také ve sférách nad sebou. Ale také vědí, že tu musejí tělem zůstávati tak dlouho, jak je jejich duchu určeno nositi tělo. Obyvatelé tohoto pásu nejsou tedy padlí na hlavu a snad také tak bezradní, jak se na prvý okamžik jeví ve své obrovsky velké nahotě.

17. Kdyby se tu někdo otázel: Proč jsou tito lidé tělesně tak neuvěřitelně velcí, ač se jejich duch při vší své dokonalosti přece jen nemůže ničím větším vykáhati nežli jiný dokonalý duch nějakého, tělesně vzato, nevyrovnatelně menšího člověka? Hleďte, toť opět otázka, na níž lze místo odpovědi dáti jen určité jiné otázky. Neboť nemohli byste se právě tak dobře otázati; Proč jest dub k nošení svého nepatrného plodu tak veliký? Proč právě ona jabloň, která nosí největší jablka, jest nejen k poměru k dubu, nýbrž dokonce i v poměru k svým bratrským stromům obyčejně nejmenší? Dále byste se mohli též otázati; Proč má slon nejmenší oči v poměru k ostatním zvířatům? A proč má moucha a ještě jiný podobný létající hmyz v poměru k své malosti největší oči?

18. Dalo by se položit ještě mnoho takových, poněkud veselých protiotázek. Avšak tyto dvě otázky mohou postačiti, aby vám a také tak mnohým jiným ukázaly, že Já mám mnoho zvláštností, z nichž nejsem zrovna vždy naladěn vydati počet zejména ne lidem v jejich přirozeném stavu v němž jsou nepřístupni z Mých, opět zcela zvláště dobře uvážených důvodů, jakékoli vyšší moudrosti. Až bude však tento stav zkoušky (to jest přirozený pozemský zkušební život člověka) úplně u konce, pak bude ještě vždy čas vésti dokonalé duchy ve vší moudrosti celou nekonečností. Proto ponecháme naše velké lidi na tomto pásu zatím jakými jsou. Jednou již přijde příslušná doba pro ducha, kdy toto vše pozná.

19. Ježto jsme nyní prohlédli společenské poměry obyvatelů našeho sedmého pásu, obrátíme se příště k náboženství těchto lidí, v němž se vyrovnají leckteré zdánlivé rozpory v popisu Slunce. A tak tedy pro dnešek dosti!

14. listopadu 1842

Kapitola 68.

Zásadní věci o náboženství Slunečanů a podstata božských zjevení.

1. jestliže jste uvažovali o náboženství obyvatelů planety Mironu pak se vám v něm již zajisté objevil malý nástin toho, jaké jest asi náboženství zde na tomto sedmém slunečním pásu.

Jen nesmíte při tom pouštět ze zřetele, že příslušný sluneční pás se nechová nikdy jako stejně polární, to jest solární, ke všem poměrům odpovídající planety. A jak je tomu s náboženstvím.

2. Na planetě přechází náboženství z hmotna do duchovna a proto také nutně převládá hmotno nad duchovnem. Na Slunci je tomu právě naopak. Náboženství přechází z duchovna do hmotna a jeví se tu jako tvůrčí podstatný základ všech věcí. Z toho důvodu převládá tu tedy také nutně duchovno nad hmotnem.

3. Abychom však tento rozdíl učinili ještě zřetelnějším, musíme si tuto věc představit takto: Máte-li vy, obyvatelé té či oné Planety před sebou hmotu a její utvářené výrobky, obdivujete je: a jestliže je s náležitou bystrozrakostí pozorujete, pak se zajisté každý otáže: Jak vzniká anebo vzniklo to či ono? Co je základem toho? Podobnými otázkami a pokud možno odpověďmi na ně přicházíte vždy hlouběji. A bádáte-li a hledáte-li náležitá pravidla, pak musíte konečně nutně přijít na duchovno, tedy na samostatný život, neboť nehybná, mrtvá hmota k vám na konec zvolá: Já jsem se přece nemohla sama utvořit a ještě méně oživit! Jinými slovy nepraví to však nic jiného nežli: Přecházíte antisolární cestou od hmotna do duchovna.

4. Na Slunci jest, jak již bylo řečeno, cesta zcela opačná. Tu se nikdo nedívá na věc, jak je před ním, nýbrž jeho prvý pohled je základ, a od tohoto se pak teprve postupně prochází oněmi cestami, podle nichž se z duchovna zrodila anebo vytvořila přirozená forma bytostná a tato cesta sluje pak solární.

5. Takto se tedy u vás utváří každé zjevení: Přechází z duchovna do hmotně tvarového. Z tohoto důvodu musejí se pak vnější formy nezřídka jevit jako odporující. Ač prýští z nitra z nejvyššího a dobře vypočteného řádu.

6 Aby se vám toto stalo opět jasnějším, podám vám jen malý příklad: Pozorujte jednou starý strom! Předpokládá-li se, že jest zcela zdrav dal by se nejlépe pozorovati tím, kdybyste prořízli napříč kmen a pak počínajíc od jeho jádra, bystrýma očima pozorovali všechny stále méně řádné dřevní obaly, až byste konečně přišli na jeho zevnější drsný obal kůry. Kdybyste tu viděli jádro a jeho nejbližší okolí, jak je utvořeno úplně podle řádu, pak lze zajisté předvídati, že vás při tom, nad tímto velkým řádem uchvátí velký obdiv. Kdybyste však potom začali pozorovati dřevní kruhy od jádra stále vzdálenější, přišli byste na kruhy neopravitelné a zajisté se otážete: Odkud tato nepravidelnost? To odporuje zřejmě úplně kruhovému jádru. Neboť objevujeme tu výkruty a zákruty nezřídka na jeden až dva palce a přece jest jádro kruhovitě! Copak to stlačilo ten dřevěný kruh a tu zase vytlačilo? A přijdete-li pak konečně teprve na vnější kůru, řeknete Mně, jak si vysvětlíte onen největší nepořádek kůry samé a konečně ty hrubé vrásky stromu? Budete muset nutně říci: Čím více toto při světle pozorujeme, tím větší rozpor shledáváme mezi jádrem a vnějším obalem tohoto stromu. Hledte, tomu vás učí již jediný průřez stromu:

7. Aby se vám však celá ta věc stala ještě jasnější, osvětlím ji ještě poněkud více. Proříz-neme-li například strom na několika místech, a pak tyto průměry při stále stejném jádru navzá-jem porovnáme, jak značně různé je tu shledáte! Avšak tyto různosti jsou ještě příliš málo ná-padné. Proto budeme pozorovati tuto věc poněkud hlouběji.

8. Vezměme například semeno stromu! Mohli byste například sto žaludů navzájem porov-nati, ano dokonce je odvážit. Vezmete-li ostatně úplně krásné plody tohoto stromu, bude se tu jevití různost v sova patrném poměru. A vyjmete-li z jader ještě k tomu zárodky a prozkoumáte je o sobě mikroskopicky, naleznete v každém takovém zárodečném pupenci jeden a týž řád. A nyní mojí milí, dejme si tu námahu a učněme malou procházku do dubového lesa! Ho, ho, řekne-te tu, zde není ani jeden strom jako druhý! Jeden má takové větve, onen opět jinaké, a ani dva stromy v celém lese se tvarem nepodobají! Budete se asi domnívati, že tedy snad v kořenech vládne větší pořádek odpovídající víc a více zárodku? Vykopejme tedy stromy; neboť v duchu je to zajisté snadno možné. Ohledejme tu kořeny, jak jsou rovněž různé a navzájem nepodobné jako kmeny a koruny stromů samých!

9. Jestli o tom jen poněkud uvažujete, zda nemusíte podle pravdy hlasitě zvolati; Jaký nepořádek, jaký rozpor naproti mimořádně souladnému a stejnoměrnému řádu v zárodku! Jak může z takového pořádku vzniknout ve všech kmenech, větvích a haluzích odporující si nepořádek?

10. Hledte, v tomto spočívá to, čemu vám, nadmíru třeba rozuměti a dobře to pochopiti, chcete-li míti z každého vnější formálního, duchovního zjevení skrze smysl litery pravý užitek, neboť duchovno jest o sobě určitá síla a jest se sebou samým v největším řádu. Chcete-li se však tato síla ze sebe samé vystupující projevit, pak si musí, jakožto v sobě největší řád, dobře uvědomiti, jak se může vůči vnějším poměrům projevit, aby předně nespustila ze zřetele svůj pravlastní charakter, ostatně však aby působila tak, aby to bylo také v souladu s vnějšími okolnostmi.

11. Hledte, z toho se snad stane jasným, že když se Já, jako Prasíla Sama, z nečistšího, duchovního, věčného řádu projevují vnějšímu světu, zachovávám také vždy tato dvě pravidla, jako jejich prapůvodce co nejpřesněji: a to právě tím, že při tom (to jest při každém pravém Zjevení) z vlastního Božsky Svatého nazadává v ničem v Jeho úplnosti, nýbrž že Toto zu musí býti všude nejvyšš podstatně dokonalé. Co se však týče potom formálního projevení na venek, musí se toto nicméně podrobiti vnějším okolnostem a proto se musí nutně ve vnějšnosti jevit ve vše-ličems si odporující, zatím co v sobě samém jest však v nejvyš uspořádaném souladu; rovněž tak i duby jsou o sobě co do vlastnosti vždy tytéž a vzhledem k svým plodům se vztahují k jednomu a témuž základnímu řádu, i když se také zdají vnějším tvarem sebevíce odporovati.

12. Neřeknou tu však někteří: V jakém souladu jest tento výklad s náboženstvím obyvatelů sedmého pásu? Já však pravím; To další ukáže, jak nutným byl tento výklad, aby se obor náboženství jako i ostatní duchovní podstaty nejen obyvatel sedmého, nýbrž všech ostatních pásů v pravé podstatě pochopilo a vzešel z toho náležitý prospěch.

13. Již dříve Jsem Se zmínil o tom, že právě při výkladu náboženství obyvatel sedmého pásu budou během tohoto celého sdělení vyrovnány leckteré zdánlivé rozpory. Jak byste toto kdy bez tohoto nyní předcházejícího vysvětlení klidně a jistě chápali? Jelikož však nyní toto víte, nebude také dále již velkou potíží, toto vše vám spořádati a ukázati vám rozdíl mezi působením solárním a antisolárním.

14. Z toho důvodu započneme tedy také s oborem náboženství vlastně teprve v příštím sdělení. Pro dnešek tedy dosti!

15. listopadu 1842

Kapitola 69.

Pravý klíč k pochopení všech náboženství a zjevení.

1. Vlastní náboženství, záleží (u obyvatelů této sedmé dvojice pásů) v tom, aby se ze všech částí jednohlasně vzdávala chvále Boží Bytosti.

2. Porot se (na této dvojici pásů) také všechny věci bádají tak, že jsouce uvažovány z nitra musejí mít vždy jeden a týž základ. Nezáleží tu na velkém nebo malém, také ne na více či méně; nebo zda se tu říká: Toto jest největší věc a toto opět nejmenší; anebo, zde jest taková vzdálenost udaná jedním číslem a hned vedle jiná vzdálenost, udaná jiným číslem. Pozorují-li se takové rozdíly jen t'zvenčí, jsou viditelné a odporují si; pozorují-li se však z nitra, jsou si úplně rovny.

3. Tak bych vám mohl například říci; Vzdálenost od vašeho obytného města k nejbližšímu městu, například na vaší vysočině měří sedm mil: opět bych vám mohl říci, tato vzdálenost měří dvacet mil, a to jedné a téže cesty: ano mohl bych vám uvést ještě několik různých čísel vzdálenosti. Uvažujete-li o této věci veřejně, pak nemůžete s dobrým svědomím rozumu netvrditi; To

je přece zřejmý nesmysl! Neboť musí přece slepý uznati, že určitě vyměřená vzdálenost as sedmi mil nemůže být prodloužena anebo zkrácena za předpokladu, že měřená čára cesty zůstává vždy jedna a táž. Vnější jest tato námitka odůvodněna a nemůže být tedy sedm, deset a dvacet mil jedno a totéž. Jakou tvářnost však obdrží tento údaj zkoumá-li se z nitra? To je jiná otázka.

4. Abyste však mohli poznati identitu (souhlas) těchto údajů, přijdu vám také v tomto případě na pomoc s názorným obrazem. Jak si asi představujete město Bruck? Řeknete, tak jako jsme je dosud vždy viděli. Já se vás opět otáží; Kdepak si to můžete představit? Vy řeknete: Předně v sobě, to jest silou naší naší představivosti a rozpomenutím na přirozený (plastický) obraz tohoto města. Dobrá, pravím Já. Jste při této představě v sobě dokázáni na určité místo, anebo jste v duchu nuceni, představovati si toto město jen tam kde je? V duchu si můžete toto město zajisté představit na každou libovolnou vzdálenost. Nuže hledte, zatím máme dosti a budeme nyní tuto věc sledovati dále. Uvažuje-li se o tom z nitra, jest pro ducha jedno, kde si chce toto místo představit, a tato představa stojí ducha také vždy jen tutéž námahu: otažte se tedy svého ducha, jaký shledává rozdíl mezi udanými vzdálenostmi. Bude potřebovat pro Bruck sedm mil vzdálený méně času, aby si jej někde představil, nežli kdyby byl vzdálen sto mil! Kdo zná jen poněkud velkou hbitost svých myšlenek ten zajisté učiní již v sobě zkušenost, že nenachází žádného rozdílu, představuje-li si vzdálenost jedné míle a hned vedle toho vzdálenost několika trilionů mil. Je-li tedy toto pro „ducha“ anebo pro „pozorování z nitra“ úplně jedno a totéž, pak bude tedy také jasno, že všechny věci, jsou-li pozorovány z nitra, jak vycházejí z jednoho a téhož bodu, jsou tedy také v jednom a témž bodě jedno a totéž.

5. Toto můžete již shledávati ve všeobecném stahování pojmů. Pod kterým, všeobecným jménem můžete si tedy rozumně představit všechny stvořené věci, bez rozdílu na jejich vnější stavy, vlastnosti a tvary. Vy řeknete: Pod všeobecným výrazem; Bytosti nebo tvary. Dobrá, pravím Já. Řekněte Mně však; Jak rozdílnou shledáváte (v takových označeních) nekonečnou mnohost nejrozmanitějších bytostí? Zde přece musíte zřejmě doznati a říci: V těchto všeobecných výrazech není vůbec viditelného rozdílu ve všem tom nesčíslně stvořeném. Neboť v obou těchto výrazech (bytost a nebo tvor) se vyslovuje jen stejně významná mnohost stvoření věcí. Já se opět táž; „Proč? – Jestliže poněkud uvažujete o předcházejících, pak nemůžete ne toto „proč“ dáti jinou odpověď, nežli že řeknete; Protože v základu svého vzniku jsou všechny nekonečně mnohé a nejrozmanitější věci úplně jedno. Připojím-li k tomu ještě a zeptám se – Jak a v čem? Pak musíte zajisté jaksí nosem o to zavaditi a říci; protože všechny věci vycházejí z božské lásky, musejí také právě v této božské lásce býti tak úplně jednotné, jako je tato božská láska v Sobě Sama úplně jednotná.

6. Kdyby tu někdo snad namítl: A cožpak musí vše právě z božské lásky vycházeti? Vždyť Bůh jest také nejvyšší moudrost. Není tedy příhodnější místo lásky předkládati z principu vznikání všech věcí: Jeho nekonečnou moudrost? Vidíme přece mezi námi lidmi, že jsou tu někteří, kteří mají silnou dávku lásky, že by všechny své bratry a sestry jakožto nejexaltovanější filantropové (největší přátelé lidu) snědli, jestliže se však při své lásce nesnažili vycvičiti také své rozumové síly, pak se ze vsí jejich velké lásky směšně málo projeví, kdežto opět jiní lidé, kteří nejsou obdařeni tak silnou dávkou lásky, mohou mnohostrannými poznatky uskutečniti velké věci. Tato námitka by byla hodna jakéhosi povšimnutí, kdyby Bůh a člověk byli úplně jedno s totéž. Jelikož je tu však velký rozdíl, jest také co do lásky v Bohu a lásky v člověku tžž značný rozdíl? Ačkoliv vlastně správný člověk by měl býti v této věci svému tvůrci co nejvíce podoben.

7. U Boha vychází moudrost z lásky tak jako světlo z plamene. Jsou-li také tedy věci ve své rozmanitosti stanoveny a pořádány božskou moudrostí, pak přece nemůže již nikdo popírati, že ve vlastní podstatě musejí konečně nicméně i s moudrostí přece jen vycházeti z lásky. Nuže hledte, jelikož toto nyní zajisté poznáváme, musí přece také býti jasno, že z nejnivnějšího základu se musí vše v největším řádu tak chápati a shledávati, jakoby tu vnější rozdíl nebylo. Rozmanitost stromů již v předešlém sdělení pozorovaných sbíhá se konečně v semeni opět do starého, prostého řádu.

8. Kdo tedy z tohoto vnitřního řádu, anebo ještě srozumitelněji řečeno, kdo ze své vnitřní lásky ke Mně, jako základního zárodku všech bytosti, sama sebe a všechny bytosti pozoruje, ten nalezne všude jednu a tutéž jednotu a jeden a týž všude se uplatňující řád!

9. Pozorujte například strom života anebo psané slovo, jak Starého, tak i Nového zákona; Jak mnoho tisíc větví, haluzí a kořenů budete moci na něm, poznávat? Ani jeden kořen, ani jedna větev, ani jedna haluz se nepodobá druhé. Navenek se zdá, že si vše odporuje. Poučky o jednom a témž znějí různě. Proto předpovědi jedné a téže události jsou různými proroky také různě označeny. Dokonce známí čtyři evangelisté vypravují jednu a tutéž událost jinými slovy a liší se také nezřídka i údaje řasové. Kdo tedy chce z vnějšího názoru přijít na vnitřní souvislost, ten se jistě chybí cesty a stěží nalezne střed, tak jako kdyby někdo navrtal strom na povrch a tvrdil, že jakmile nasadil nebozez, musí tím proniknouti k jádru. Bude-li však potom zkoumati postup nebozezu, pak se jistě ukáže, že se, se svým nebozezem minul jádra o několik palců. Jestliže však strom rozštěpí a vrtá pak z jádra na venek, jest tu možné aby se chybil kůry? Proč ne? Protože v jádru se sbíhá vše v jedno. Ale na povrchu nelze jádra vůbec nalézt. Mohl by někdo jen, jak říkáváte slepou náhodou svým nebozezem zasáhnout střed. Co mu toto však prospěje? Bude proto nyní sto u každého stromu, který opět navrtá, zasáhnouti střed jádra?

10. Hledte, tak také vnější, jaksi antisolární moudrost rozumová nic neprospívá. (Takový vnější rozumový mudřec) bude stále jako slepec tápati a vše bude jen polovičaté dohadování, ale nikdy úplná, vnitřně přesvědčující jistota. Kdo však solární cestou navrtá svým nebozezem rozštípené stromy, může se kdy kůry chybiti?

11. Hledte, toť onen správný klíč nejen k otevření a ohledání pravé vnitřní moudrosti, pokud se týče náboženství obyvatel našeho sedmého slunečního pásu, nýbrž pro vás také ještě mnohem spíše, pokud se týče vašeho zjeveného náboženství a také tohoto nynějšího Nového zjevení, abyste mohli potom právě tímto klíčem, anebo pravým, vnitřním nebozezem moudrosti posuzovati nejen toto zjevení, nýbrž také všechny věci a zjevy z pravého vnitřního, v sobě všude jednotného, nikdy si neodporujícího základu a hlavního stanoviska vnitřní moudrosti, tedy z centra vaší lásky ke Mně.

13. Další pokračování postaví vám náboženství obyvatel našeho sedmého pásu do ještě většího světla. A s tímto se tedy můžeme pro dnešek opět spokojiti.

16. listopadu 1842

Kapitola 70.

Srdečný poměr k Bohu – základním rysem náboženství.

1. Již včera jste slyšeli, že ten, kdo vrtá z centra, nemůže se nikdy chybiti kůry – předně, protože kůra obaluje celý strom a za druhé protože z centra k obklopujícímu kruhu vede vždy přímá a jistá cesta. Kdo však nemá centra kruhu; ten jej z obvodu kruhu stěží co nejpřesněji nalezne, protože bude muset hledati centrum z obvodu kruhu.

2. Avšak někdo řekne; To je dobré a pravdivé, musí-li se však strom dříve, přes jádro rozštípnouti, aby se pak mohlo vrtati od jádra, pak je to zajisté těžká práce! A Já pravím: Ovšem! Neboť k vypátrání pravdy a povždy neklamnosti, se také jistě vyžaduje více nežli k vynalezení té či oné lži. Má se však člověk vyhýbati hledání čisté pravdy proto, že je k ní cesta těžší nežli ke lži? Já myslím, že něco takového nebude zajisté nikdo tvrditi Tak je tomu také s rozštěpením stromu. Snazší je vrtati zvenčí dovnitř a pak říci; Trefilo se centrum, nežli rozštěpiti strom a z centra na venek vrtati.

3. Nicméně pravda se však vyžaduje. A život se musí hledati tam, kde jest a z něho se musí potom vycházeti – nikoli však tam,, kde není, a tedy chťiti jako mrtvý nalézt a vystihnouti ze smrti život!

4. Kdo tedy chce jít po pravé cestě, ten musí vždy jít po cestě solární a nikoli po cestě antisolární. A strom musí být rozštěpen, aby přišlo centrum života na světlo.

5. Toto by bylo vše dobré, řekne tak mnohý; ale jak máme ten strom rozštěpiti? Nahoře sedí koruna a dole jsou kořeny! Já však pravím, odřízněte pilou korunu, odstraňte kořeny, tak vám zůstane kmen, a ten pak může být s malou námahou rozštěpen.

6. Ale vy zde již opěr řeknete; „Co se tím chce říci? Tomu nerozumíme! Co jest ona koruna stromu? To jsou světské důvtipy, které vězí ve vnějším rozumu.

7. A co jsou ony kořeny? Nemusíte jít daleko, nýbrž odpověděti pouze na otázku. K jakému účelu anebo proč obohacují lidé svůj rozum všelikými znalostmi světa? A kořeny se před vámi vynoří zcela viditelně. Kdybyste snad onu těžkou odpověď nenalezli, pak vám ji mohu říci Já! totiž že se tím rozumí všechny světské zájmy a výhody. Tyto světské zájmy a výhody se sjednocují v jádro (míní se kmen) stromu, které značí sebelásku člověka, kterážto sebeláska se pak rozšiřuje ve větvích a haluzích ve všeliké užitečné vědy, aby jimi mohla naléztí vždy více potraviny pro své vlastní trvání.

8. Tento obraz bude tady nyní snad srozumitelný. Korunu pryč! Kořeny pryč! Kmen rozštěpiti! Aby se sebeláska obrátila na venek a k lásce k bližním a k Bohu a takto obrácená se vystavila paprskům věčného Slunce života! Hleďte, takto na venek obrácená bude láska viditelná a může být v sobě samé zkoumána, kdekoli bude nalezen nebozez vnitřní moudrosti, bude vycházeti od osvětleného základu a treťí vždy nejpřímějším směrem kůru anebo vnější kruh, aniž by jej namáhavě hledal.

9. Někteří však řeknou: Tento obraz jest dobrý a přijatelný, ale při takovém úkonu strom zahyne! A Já pravím vám, nezahyne-li tento strom vnější, pak zahyne vnitřní strom i s vnějším. Zahyne-li však vnější strom pro vnitřní, bude vnitřní strom udržen. Neboť kdo miluje život, ztratí jej, kdo se ho však varuje, ten jej obdrží. To značí jinými slovy tolik; Kdo miluje světský život, ztratí život ducha, kdo miluje život ducha a pohrdá životem světa, ten také obdrží život ducha.

10. Kdo tedy miluje život ducha a tento život obdrží, ten se, se sám rozštěpil a otevřel svůj vnitřní život světlu ze mne. A toto světlo jest ten pravý nebozez moudrosti, který vše proniká, a to z onoho bodu, kde se všechny věci a bytosti sbíhají b jedno.

11. Jelikož toto nyní víme, pak také již vše, co se týče náboženství obyvatelů našeho sedmého slunečního pásu, které záleží jedině v tomto: vše ohledávati z nitra a z tohoto vnitřního ohledávání vzdávati Mně pravou, vnitřní, živou chválu.

12. Ale v čem záleží tato chvála? Tato chvále záleží v dokonalém sjednocení navrácením se všeho vnějšího přirozeného do prostě duchovního. Byť by vnějšnost byla sebe více rozptýlena jako dokonalá, souhlasná jednota.

13. Tento projev zní: Bůh jest láska! Vše, co tu jest, jest vyzařování této věčné svatosti. A tato svatost jest ve svém nekonečném veškerenství v Sobě Samé nekonečně dokonalá tak, jako je v nás, Svém obrazu. V tomto obrazu jsme pak následkem v nás nalezené jednotné svatosti sami jednotni s pravěčnou, v Sobě Samé co nejdokonaleji jednotnou svatostí, která jest Bůh, jedinečná láska. Milujeme tedy Boha, máme-li Jeho lásku, neboť Bůh se nedává žádnou jinou láskou milovati nežli jedině vlastní, jednotnou láskou. Kdo tedy chce milovati Boha, aby v něm věčně žil, ten musí míti lásku Boží v sobě jako dokonalé sjednocení s Bohem, kteréž jest navrácení v posvěcené jednotě všeho toho, co věčná, jednotná láska Svým velkým slitováním ze sebe rozsela v nesčíslných paprscích milosti.

14. Hleďte, toť vlastní pravidlo náboženství tohoto sedmého pásu. Toto pravidlo jest však podle toho také hlavním principem všeho jednání lidí tohoto pásu.

15. A tak také celá jejich bytost představuje zřejmě toto pravidlo. Jsou vnějšně nazí, protože na zevněšek nedbají. Ale za to tím více jsou oděni uvnitř, protože jim záleží vše na duchu. Mají velké tělo, na svědectví, že obsahují vnější, svádějí to dovnitř, aby to tu sjednotili. Jsou různé velikosti, aby tyto vnější rozdílly v duchu zrušili a sjednotili. Mají také různou barvu, což odpovídají dělení světla anebo zevnějšku věcí, aby se všechny tyto barvy ve svém duchu sjednotili na jedno světlo. Obývají nejkrajnější pás Slunce, na znamení, že zevněšek má být veden k nitru a zde s ním sjednocen. Živí se všelikými plody, dílem takovými, která jim dávají volně rostoucí stromy a keře, dílem plody, které vyloudí z půdy jejich vůle a dílem oněmi potravinami, které jim jako zázrakem přivádí vzduch, na znamení, že člověk má všechnu roztroušenou hojnost milosti z věčné lásky pojmouti v sebe.

16. Hledte, tak tedy také jejich veškerá snaha směřuje k tomu, aby se v nich sjednotilo vše v lásce k Bohu. To největší co do zevnějšku platí u nich stejně jako to nejmenší. Ježto ze svého ducha znají obyvatelé celého Slunce, říkají: Obyvatelé středního pásu, jakožto nejlépe oplývající vši vnější nádherou jsou nejmenšími lidmi na Slunci. Kdyby mluvili podle vnějšího měřítka, shledali by je jistě ještě menší, nežli jsme je průběhem (těchto zjevení o Slunci a jeho obyvatelích) shledali my. Protože však všechny věci pozorují z nitra, jmenují je také tak, jakými je v sobě nalézají. Zde vás upozorňuji na to, že v průběhu líčení středního pásu jsem Sám řekl, že tamní lidé jsou nejmenší; avšak tato výpověď platí právě podle tohoto nynějšího osvětlení. Neboť kdekoli je zevněšek nadměrně nádherně a rozmanitě vybaven tam jest vnitřek nejmenší. Kde však je zevněšek beze vši okázalosti, tam jest tím větší nitro.

17. Zde v sedmém pásu jsme nikde neviděli vnější okázalosti; Zato však také nitro největší, neboť takováto velikost jest pak jen následek vnitřní převelikosti a jest znamením toho, o čem jsme již mluvili. Také míra právě středního pásu se mnohdy různě udává, avšak také toto se děje následkem vždy spolupojatého měřítka lidí, kteří obývají pás. A tak se tu má ještě leccos pozorováno z nitra zcela jinak, nežli to padá do oka vnějšně.

18. Jelikož jsme zvěděli zase nyní toto, můžeme také pozorovati to, co se podává vždy dvojím způsobem, totiž zvenčí a z vnitřku. Kde je patrný nějaký rozkol ve vnějšku, považte, že také tento rozkol splývá v centru v jedno. A pozorujeme-li to, co se podává z nitra, pak bez tohoto trefíme vždy přímo cestu a předem poznáme, že vnější výrůstky a nerovnosti se musejí přece jen nalézt v centru jako jedno a nemohu mu dáti nikdy jiný směr, i kdyby se navzájem snad odlišovali sebe většími mezerami, puklinami, vyvýšeninami a prohlubněmi.

19. Tím bychom byli také s líčením náboženství lidí tohoto pásu u konce a příště si tedy povíme jen ještě něco o jejich plození, zrození, manželství a umírání a pak se odebereme k vnitřnímu Slunci, které projdeme v celku co možno krátce. A tak tedy pro dnešek opět dosti!

18. listopadu 1842

Kapitola 71. Plození, manželství a umírání na sedmé dvojici pásů.

1. Ježto plození člověka jest jeho prvním vystoupením, anebo spíše vejtitím z duchovna do sféry přirozené, začneme také s ním. Jak se tu tedy uskutečňuje plození u těchto velkých Slunečňanů?

2. Jestliže jste si povšimli plodin Země, jak pocházejí z trojím pramenů, můžete z toho také seznati, že téměř týž případ je u plození člověka. Děje se totiž trojím způsobem, ale nikoli buď tím nebo oním, nýbrž trojím, v jednom spojeným způsobem.

3. Vy se otážete; Jak je to možné? Já pravím vám, že je to velmi dobře možné. Vždyť u vás je plození rovněž trojí, jenže jest v obráceném pořádku; napřed smyslně a pak teprve vám jaksi většinou nevědomě, duševní a duchovní. U známých nám Slunečňanů jest však duchovní plození to prvé. Pak následuje duševní a konečně tělesné.

4. A jak se děje duchovní plození? Vnitřním slovem k vnitřnímu slovu. Jak duševní? Vůlí kvůli. Jak tělesně? Uchopením se, jež vypadá asi tak jako bratrské objetí. Po takovém objetí dechne muž na ženu a celý akt plození jest vykonán; neboť co praví Jan o učinění tělem, to se zde provádí téměř doslovně.

5. Velký význam se pak skrývá v nastávajícím člověku jako základu, z něhož sám pochází a který konečně svým vývojem jako takový v sobě poznává, a tento základ jest ono centrum, v němž se vše sjednocuje způsobem, jak jsem vám to byl dostatečně ukázal.

6. Tak bychom také o plození neměli již více co sdělit. A jak se uzavírá sňatek se uzavírá rovněž jako plození trojím způsobem. Oba manželé nesvádí dohromady nikdy nějaká pohnutka vnější, nýbrž jedině vnitřní. Jsou-li zajedno ve slově a pal také ve vůli, stávají se zajedno také tělem.

7. Jestliže tedy nějaký muž ve věku asi sto let (podle vašeho počítání) poznal dceru nějakého otce tak, že v ní našel své slovo a svou vůli, pak jde k otci a řekne jemu; Hle, v této dívce jsem našel své slovo a svou vůli, velký Bůh tedy chce, abych si ji vzal (za ženu). Toto ti sděluji, abys svou dceru vyzkoumal a pak přivedl její tělo k tělu mému, abych jí objal a zplodil v ní nový plod života. Po této řeči zavolá pak otec dceru a řekne jí; Pohleď zde před sebou na muže, jehož slovo a vůli nosíš podle vůle všemohoucího Boha: proto staniž se jeho a dej se obejmouti svým chotěm! Boží požehnání budiž s vámi a jeho slova budiž vašim životem nyní, vždy a na věky! Poté přivede k ženichovi dceru a manželství je uzavřeno. V případě však, že by otec dceřin již nebyl na živu, což se však stává velmi zřídka – převezme tuto sňatkovou záležitost buď nejstarší bratr otcův, ale není-li ho, také někdo jiný, jemuž zemřelý otec ještě za živa odevzdal své děti. Tak bychom byli také s tímto u konce.

8. A jak se děje umírání těchto velkých a většinou za tisíc let starých lidí? Co se týče aktu umírání, jest předně zcela podivuhodný a žádný muž a žádná žena se ho neobává, nýbrž naopak je u nich vrcholem nejblaženějších zjevů.

9. O nějaké nemoci není tu nikdy řeči. Má-li však někdo tělesně zemřít, ví to již delší dobu předem a tomuto údobí, v celém jeho životě pro něho nejjasnějším, připravuje náležitě a účelně vše pro onu dobu, v níž přejde do čistého duchovna. Když se tato doba již velice blíží pak se obyčejně připraví velká děkovaná slavnost, po níž pak následuje přátelská hostina. Potom ten, jehož doba nadešla, vstane, zdraví všechny své příbuzné a pak celé sousedstvo, které tu bydlí v okruhu stromů pohromadě. Poté opustí kvapně společnost a odebere se zcela rychle na návrší, které může celá společnost viděti. Když je tu, položí se obličejem vzhůru na zem: a za několik málo minut zcela zmizí, takže po něm nezůstane ani nejmenší stopy.

10. Brzy po tomto zmizení se vrátí úplně v duchu k pozůstalým, tu ho pak každý vidí svým vnitřním zřením. Toto zření trvá rovněž jen několik minut. Potom však bývá tento duch ihned vytržen, a na tomto místě nelze pak po něm již nikdy ničeho spatřiti.

11. Když toto vše minulo, odebere se celá společnost na onu horu a přináší Bohu jednohlasnou chválu a dík. Poté jdou opět domů a jsou veselí a jasné mysli pro velikou milost, kterou Bůh ráčil ušetřiti jednomu z jejich bratrů. Tento akt umírání jest na celém pásu stejný, jak na ostrovech, tak i na velké pevnině.

12. Za pamětihodné můžete považovati snad ještě to, že muž zmizí dříve nežli žena, a v celku největší obr dříve než menší lidé. To by tedy bylo také vše o aktu umírání lidí tohoto sedmého pásu.

13. Že na obou pásech je ve všem tom co bylo dosud řečeno jedno a totéž, netřeba se snad zmiňovati. Jelikož jsem tedy s celým obytným povrchem slunečním u konce, odebereme se příště, jak už bylo zmíněno, do nitra Slunce. A tak tedy pro dnešek dosti!

Kapitola 72.
Vnitřní Slunce a jejich obyvatelé. Řádný a mimořádný
vzestup duchů slunečního základního světla.

1. Již na počátku jste slyšeli, že Slunce není kompaktní těleso, nýbrž že se skládá ze sedmi vnitřních (v sobě navzájem vězících) Sluncí, mezi nimiž je vždy dutý několik tisíc mil měřící prostor.

2 Bylo již podotčeno, že také tato Vnitřní Slunce jsou obydlena. Nyní jest otázka: Jakými obyvateli? Jsou tito obyvatelé skutečně tělesní lidí, anebo se jen podobají vašim duchům hor a tak zvaným duchův vzduchu, ohně a země? Či je to snad dokonce nějaký zvláštní druh bytostí, které se nevyskytují nikde jinde nežli jedině v Slunci? To by tedy byly tři možnosti, z nichž nemůže býti ani ta ani ona zcela zavržena a rovněž také ne zcela potvrzena. Zdáním to má ovšem mnohou podobnost s tím, o čem zde byla učiněna zmínka, ale skutečností, jakož i vnitřním významem nikoli.

3. Neboť u Slunce musíte míti vždy na zřeteli, že jsou na něm bytosti vždy jen prvotního či solárního druhu, kdežto na Planetách jsou druhotného čili antisolárního druhu. Chcete-li pozorovati tvar, projevuje se ovšem týmž způsobem jako na Planetách, avšak vnitřní složení a jeho základ jest v nejpříkřejším opaku vůči všemu tomu, co se vyskytuje toho druhu na Planetách.

4. Tak můžete již pohlédnouti na obyvatele těchto vnitřních Sluncí. Jsou mezi sebou právě tak různí jako barvy duhy. Nejsou tu tedy ve vlastním smyslu ani duchové hor, ani duchové vzduchu, vody, země a ohně, a ještě skutečně přirození, tělesní lidé, nýbrž duchovní lidé, kteří teprve časem budou moci přejíti do přirozeného života buď na povrchu Slunce anebo, v nejpříznivějším případě, také do života vnějšího na Planety.

5. Kdo by chtěl tyto duchovní bytosti pojmenovati nějakým všeobecným jménem, učiní nejlepší, označí-li je výrazem duchové slunečního základního světla. Tito duchové jeví se mezi sebou jako přirození lidé a za tím účelem si také mohou, jak a kdy chtějí, utvořiti z tamního vzduchu tělo a mohou to učiniti ve své úplné svobodě na prostoru, který jsem jim určil k obývání.

6. Používají-li tohoto stavu své samostatnosti a své svobody správně, stávají se časem v celé své bytosti pevnějšími a trvanlivějšími a mohou pak přejíti cestou plození a zrození ihned na povrch Slunce. A odtud jim je již další duchovní cesta, o níž tu již byla řeč otevřena ke konečnému zdokonalení.

7. Používají-li pak tito duchové vnitřního Slunce tohoto inteligentního stavu svobody způsobem Mému řádu nepřiměřeným, vytváří se také ne řádně a jejich tvary jsou pak nevýslovně různého druhu. Vidí-li pak tito ne řádní duchové příznivý výsledek duchů řádných, pak se srocují hromadně v trilionech a trilionech, chtějí se pak rovněž povznésti a mocí dosáhnouti toho, čeho dosahují duchové řádní na krátké a správné cestě, totiž konečného povrchu Slunce a tímto své navykle absolutní svobody.

8. nejhůře anebo nejkřiklavěji se ukazují tyto rozdíly na posledním vnitřním Slunci, které jest prvním po vlastním viditelném Slunci. Neboť v dalších, vnitřních jsoucích Sluncích nejsou rozdíly daleko tak nápadné to jest (obyvatelé) jsou aspoň stejnorodější nežli na posledním vnitřním Slunci.

9. Nejméně nápadné jsou rozdíly na nejnvnitřnějším, kompaktním Slunci, které tvoří jaksi srdce Slunce. Z tohoto srdce proudí tyto duchovní bytosti ve všelikých formách až k nejhořejšímu Slunci — tak jako vychází krev ze srdce do všech částí těla, odkládá všude živné látky a méně živné látky přivádí zase zpět.

10. Tak se také nezřídka, ano vcelku vzato, stále stává, že ne řádní duchové, i když také pronikli až na povrch Slunce, musejí se tu pod všelikými formami obrátiti zpět, a to póly. Taktó se pak opět spojují se srdcem Slunce a po delší době začínají opět odtud buď řádně anebo ne řádně vycházeti a vystupovati.

11. Toto bychom nyní věděli. Jakkpak se nyní děje to vystupování? Vystupování z vnitřních Sluncí je spíše duchovní a tedy také většinou nepostřehovatelné. Proto také není spojeno s erupcemi. (výbuchy). Avšak výstup z posledního vnitřního Slunce, se projevuje vždy nadmíru násilným způsobem.

12. Efekt (vnější účinek) takového násilného výstupu jste již viděli při příležitosti vysvětlování slunečních skvrn. Zbývalo by tedy jen ještě vysvětliti, jak se toto děje z nitra, a to nejen na cestě nám již známé, více přirozené, nýbrž spíše na cestě inteligentně duchovní.

13. Tyto duchovní bytosti ne řádného druhu se shromažďují, jak již poznamenáno, v nesčíslných trilionech většinou v krajině rovníkové posledního vnitřního Slunce. Cítí-li se náležitě silné, pak se v ohromných spoustách zvedají a tak pronikají vzhůru až k vnitřní ploše vlastního Slunce a slídí tu, kde by mohla býti plocha nejslabší. Jestliže našli toto místo, které má také zároveň na všech stranách množství žil a kanálů, brzy sem vnikají, začínají se pak stále víc a více co nejmocněji zapalovati a rozžhavovati tím také poněnáhu celou plochu, kde se nasadili, spolčují se ještě k tomu s duchy v této hmotě vázanými a rozpalují se stále víc a více, vyvinují poněnáhu takovou moc, že jim musí nakonec vnější, několik tisíc mil silná slunečná kůra povoliti, a musí se jimi dáti způsobem vám již známým vanouti a konečně i prolomiti.

14. Protože svým nejvyšším nezřízeným úsilím (jaksi hmotným úsilím) dostanou také jaksi hmotnou váhu, přijde jim toto velice vhod pro jejich činnost, neboť tím také vyžitkovávají velkolepý, rychlý pohyb Slunce kolem jeho osy. A platí u nich v doslovném smyslu; nyní pomoz, kdo tu může a dovede: svého cíle musíme dosáhnouti!

15. Srovnáte-li nyní toto s prvním výkladem slunečních skvrn, stane se vám z toho leccos jasným, co by vám bylo zůstalo jinak poněkud temným, alespoň byste se časem octli v rozporu, který byste byli snadno nerozřešili: a leckterá učená liška by tu byla dostala dobrou potravu pro své špičaté zuby a ostré oči a drápy.

16. Naznačím vám jen jeden takový rozpor: Kdyby známé vám vzdutiny na slunečním rovníku vznikaly jen odstředivou silou při otáčení Slunce kolem jeho osy, pak bych rád znal toho, kde by byl sto zbudovati chrám, ještě k tomu na hoře, kde je odstředivá síla ještě větší nežli v dolině, aniž by pak takový chrám i s jeho obyvateli nebyl smeten ihned s povrchu, kdyby si vůbec bylo možno mysletí postavití nějaký takový chrám za zmíněných okolností! Odstředivá síla Slunce jest tedy o sobě ve správném poměru k jeho velké přitažlivé síle nicméně však prospěšná takovýmto duchovním podnikům a jest tedy jejich násilnému skutku pomocná a ne na překážku.

21. listopadu 1842

Kapitola 73.

O osudu slunečních povstalců. Vývoj komet a planet.

Věčné, nezměrné dílo stvoření. — Závěr.

1. Že tací duchové dosahují touto cestou jednak svého účelu, to jsme viděli již při vysvětlování slunečních skvrn. K čemu je však dosažení tohoto účelu nato určuje, (podle Božího řádu a vede) to bude ihned vylíčeno ještě názorněji nežli dosud!

2. Dosáhnou-li tito duchové tímto násilným způsobem žádoucí svobody, pak se vyrojí v milionech do nezměrného prostoru. prvý následek tohoto násilného výletu jest sice na krátkou

dobu blahodárný, neboť veškerí duchové se v tomto prostoru jaksí ochlazují a tedy také ve své snaze uklidňují.

3. Jaký je však druhý následek tohoto stavu absolutní svobody? To nemůže být dříve pochopeno nežli teprve tehdy, až se dozvíte, že každý, ať jakýkoli duch, musí mít pro své silné a příjemné další trvání potravu. nemá-li jí, slábne konečně (rovněž) stále více a více, takže se nakonec octne v jakémsi bezvědomém stavu, který se podobá hlubokému spánku. Takovýto stav jest tedy také následek získání absolutní svobody takových nepořádných duchů ze Slunce.

4. Jaký však bude zajisté následek tohoto druhého stavu? Uhodnouti to nebude nikomu působiti velké lámání hlavy. Neboť kdyby byl někdo sto, nechat samého tygra vyhladověti a pak úplně co nehlouběji usnouti, nebude mu zajisté těžko chytiti toto zuřivé zvíře, protože se pro svou slabost nebude moci brániti, a pro svůj spánek nebude však také pozorovati, kdy se stane kořistí myslivci. Hledte, takový asi jest také jistý následek pro takové absolutní osvobozené duchy ze Slunce! Stanou se rovněž kořistí všude na ně číhající přitažlivé síly planet, jímž pak slouží k vítanému nasycení.

5. Část takovýchto duchovních absolutistů, je však již při svém průlomu zase přinucováno silou světa slunečních duchů k návratu, protože část jich spadne k umírnění a ochlazení do velkých moří slunečních; ale větší část, která se odvážila poněkud dále od Slunce, je chvacována mocnou polaritou Slunce a totéž opět přiváděno do původního stavu, to jest do vlastního srdce Slunce. Také ona část, kterou přijímá sluneční vodstvo, činí časem mnohými póly žilami a kanály zpětný pohyb, mnohdy až k poslednímu vnitřnímu Slunci, které jak víte, jest vlastně prvé Slunce po povrchu slunečním. Mnohých takových do vodstva spadlých duchů se však používá také k potravě a dozrávání vnějšího slunečního povrchu.

6. Oni duchové vnitřního Slunce, kteří učinili takový zpětný pohyb již častokráte, nespojují se snadno s těmi duchy, kteří chtějí podniknouti opět nový rovníkový průlom, nýbrž snaží se jaksí spíše potají postranními cestami zmizeti k polárním krajinám. Jelikož však narážejí také zde na odpor, stává se pak také, že se tu v menších oddílech uchylují k násilnostem a pak dosáhnou svého cíle hned na tom, hned na onom pásu, většinou však nicméně na pásu směrem k polárním krajinám. Mohu vás upozorniti jen na známé vám sopky a z toho snadno poznáte, kde pro tyto bytosti, jak říkáváte nechal tesař díru. Ale také tato díra jim mnoho neprospívá, neboť tím se mohou od Slunce vzdáliti často sotva tak daleko, jak daleko sahá povrch jeho lesknoucího se vzduchu od pevné půdy. Brzy po takovém, téměř ustavičně se opakujícím pokusu, jsou takoví liberálně smýšlející duchové velmi mocně zvaní slunečními póly, aby nelitovali námahy učiniti opět malou návštěvu nejvnitřnějšímu Slunci anebo vlastně slunečnímu srdci, kde pak opět získávají dostatek času, aby přemýšleli o tom, co je lepší; Zda následovati dobrý řád, anebo svévolně malomocně se opět zahubiti a na dlouhé časy časů co nejmocněji zhoršiti řádný stav

7. Hledte, takto se mají věci. Jest ještě jen otázkou, zda toto jsou jedině duchové, jimž se dává údělem osudná čest býti opět přijati slunečními póly, anebo zda jsou také ještě jiní? Ano, jsou také ještě všelijací jiní! Jsou to dílem uprchlíci z Planet, které obklopují Slunce, dílem však také duchové jiných Sluncí provádějí podobné násilnosti. Tací duchové, octnou-li se totiž v planetární oblasti tohoto Slunce, jsou polární silou Slunce velmi brzy uchopeni a toutéž silou přitaženi k samému Slunci. Jen když se známým vám již způsobem v některé daleké sféře Slunce spolčí a pak se stanou podle jevu kometami. Mohou se mnohdy po delší dobu neobratně planetárně pohybovati kolem Slunce. Přiblíží-li se však bezmocně a nemotorně příliš blízko Slunci, jsou stravovány na všecken způsob Sluncem, jak říkáváte, do posledního zbytku. Stanou-li se časem také mnohé komety skutečnými planetami, nejsou však jako takové nicméně vyňaty z toho, aby se jednou nestaly potravou Slunci. Neboť co Slunce jednou uchvátí svou polární silou, tj. již úplně jeho kořistí. Neboť předně takového hosta stravuje neustále svou silou, oslabuje od tisíciletí k tisíciletí a konečně ho opět vtáhne do svého ohnivého lůna.

8. Toto můžete již poznati z nynějšího postavení Planet. Neboť kdysi, před mnoha miliony let, byla planeta Merkur ještě na místě vaší Země. Planeta Venuše asi na místě nynější planety Marsu a vaše Země na místě Jupitera. Nuže vypočtěte si, oč si Slunce svou silou přiblížilo tyto Planety! A z toho můžete velmi snadno poznati, že se Slunce, i když také po mnoha tisíciletích, zmocní těchto nyní ještě volně se vznášejících a teprve tehdy se nejtvrdošijnější duchové těchto světových těles dostanou opět k svému uspořádanému, mnohdy také opět následkem své znovudosažené inteligentní svobody, k svému neuspořádanému vysvobození.

9. Že na místo těchto planet Sluncem úplně přijatých nastoupí opět planety jiné, můžeme poznati již z té okolnosti, že jen kolem vašeho Slunce krouží alespoň deset tisíc milionů komet, z kteréhož nepatrného počtu může pak také vždy ta či ona dokonalejší kometa přejíti opět do stavu planety. Ano již nyní jest v rozsáhlé oblasti vašeho Slunce velké množství zdokonalených komet, které jsou již dokonce většinou obydleny, i když ne ještě lidmi, tedy alespoň rostlinami a rozmanitými prvotními zvířaty.

10. Hleďte, takový jest tedy tento řád. Pro vaše pojmy je doba jejich trvání nazváti nekonečnou, avšak před Mýma očima jest počátek jako konec. Jako však Slunce opět rozkládá své planety, tak mohou také Centrální Slunce rozkládati svá vedlejší Slunce a konečně Hlavní centrální Slunce celé spousty Slunečních oblastí a Slunečních vesmírů. Na místě strávených nastoupí pak opět nové, takže chod v řádu Mých věcí nebude moci ustati na věky nikdy. Neboť ke všemu tomu musíte předpokládati, že Já věčně nikdy nepřestanu tvořiti, protože Já jako Bůh věčně nikdy nemohu přestati myslet, neboť Má myšlenky jsou bytosti.

11. Ale mnohý řekne; kampak nakonec s takovou nekonečnou mnohostí tvorů? Já se však naproti tomu tážím? V jakém poměru k nekonečnému Bohu by byl, byť i sebe větší, ale nakonec nicméně omezený počet bytostí?

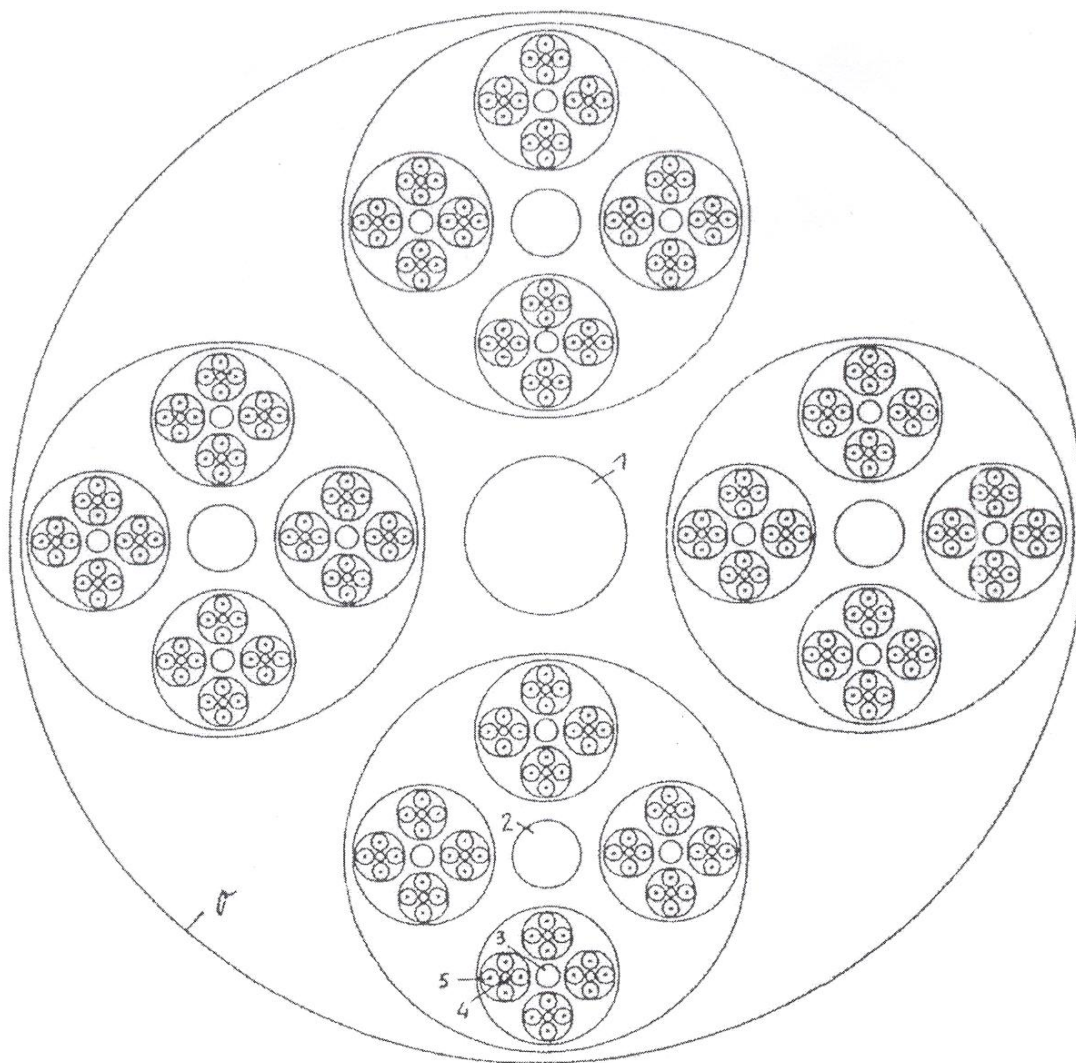
12. Proto ať se tím nikdo nezneklidňuje. Neboť v Mé nekonečnosti má také jistě nekonečné místo a na věky nikdy se nevyplní, i kdyby také stálý přírůst bytostí byl nevýslovně větší a bezpočetnější, nežli podle trvajícího řádu.

13. Tento přehled má vám však také dáti zároveň uklidnění, že váš dobrý Svatý Otec jest větší, mocnější a dokonalejší nežli si Ho může představití nějaký pozemský duch i ve svých slavnostně nejjasnějších okamžicích.

14. Tím bychom tedy také byli u konce s hmotným Sluncem a proto se již příště odebereme do duchovního anebo spíše nebesky zřízeného Slunce. (viz. "Duchovní Slunce", sdělení Otcem Světla skrze Jakoba Lorbera, jež vyšlo ve dvou svazcích! A tak tedy pro dnešek opět dosti!

Vzor Slupkového globu

(Ukázka od Helmuta Betsche)



ó Slupkový glob (viz. VEJ 2 kap. 57 str.96 vysvětlení J.Lorbera)

1 Ústřední Praslunce

2 Ústřední slunce

3 Ústřední slunce

4 Ústřední slunce

5 Planetární Slunce s planetami a měsíci.

1. velikosti (Slunce Všemíra)

2. velikosti (Slunce Vesmírů)

3. velikosti (oblastních vesmírů)

KAPITOLA	OBSAH:	Strana
	Předmluva	1
1..	Slunce jako soujem planetárních světů. Všeobecně o půdě a vzrůstu rostlin	4
2.	Slunečnan všeobecně	7
3.	Vývojové cesty Slunečnanů – proti anebo podle Božího řádu	8
4.	Nauka o slunečním světle. Vzdušný kruh jako světelný obal	10
5.	Samosvítící Hlavní ústřední Slunce. Zrcadlené světlo podružnými Slunci.	12
6.	Etherická ohradní slupka světových těles a souprav, jejich souhrn. Slupkový glob	13
7.	Vlastní světlo Sluncí	16
8.	Příčina a podstata slunečních skvrn	18
9.	Lidské rasy na Slunci a jejich obytná území, sluneční pásy	21
10.	Střední pás Slunce. Krajina a obyvatelé v ní. Výbuch sluneční nadutiny	23
11.	Kyvadlový časometr obyvatel středního pásu, strážní úřad času, ostatní úřady	26
12.	Klesnutí a zmizení sluneční nabubřenin	29
13.	Vlastnický řád a životní potřeby obyvatel středního pásu	32
14.	Obytné domy ve středním pásu	33
15.	Okolí domu na středním pásu. Vzrůst stromů tamtéž	36
16.	Polní hospodářství na střed. Pásu. Země zeleniny. Pastviny pro ovce a chlebová pole	39
17.	Školní úřední domy na středním pásu	42
18.	Chrám jednoduchého druhu na středním pásu	45
19.	Vnitřní zařízení jednoduchého druhu. Chrámový orchestr	47
20.	Chrám vyššího druhu	50
21.	Třetí nejvyšší druh chrámu. Tajemství zčlověčtění Boha a tajemství Kříže. Vysvěcení na velekněze	52
22.	Nejsvatější, tak zvaný hořící chrám. Hlubší zasvěcení do tajemství zčlověčtění Božího dětství. Bůh Otec Sám jako vůdce	54
23.	Život, rodinný sňatek a plození na středním pásu	57
24.	Slavnostní a sváteční dny. Umírání obyvatel středního pásu	60
25.	Nejbližší sousední dvojice pásů. Krajina a lidé tamtéž vnější a vnitřní krása	63
26.	Podrobnosti o postavě, oděvu a životních zvyklostech lidí na prvé sousední dvojici pásů	65
27.	Obytné domy a společenství, osídlování na prvé dvojici vedlejších pásů	68
28.	Umělecká a vědecká budova ve společenských sídlištích	71
29.	Zemědělství a zvířena v prvé dvojici vedlejších pásů	74
30.	Domácí zřízení na prvé dvojici vedlejších pásů. Trapný řád a kramaření s moudrostí obyvatelů	76
31.	Školy moudrosti a vůle na prvé dvojici sousedních pásů	79
32.	Bohoslužba a uzavírání sňatků na prvé dvojici vedlejších pásů	82
33.	Druhá dvojice pásů odpovídající naší Zemi	84
34.	Třetí dvojice pásů. Její severní pól odpovídající planetě Marsu	87
35.	Jižní pás třetí dvojice pásů – odpovídající asteroidům	90
36.	Čtvrtá dvojice slunečních pásů, odpovídající planetě Jupiteru. Tamní lidé.	93
37.	Obytné a hospodářské domy na čtvrté dvojici pásů	95
38.	Život obyvatel čtvrté dvojice pásů	98
39.	Všeobecná životní pravidla. Družné chování muže a ženy	100
40.	Rostlinstvo a zvířena na čtvrté dvojici pásů	103
41.	Pěstování pšenice a ostatních rostlin	106
42.	Náboženství obyvatel čtvrté dvojice pásů	107
43.	Pátá dvojice odpovídající Saturnu. země a lid tamtéž.	109
44.	Šestá dvojice pásů odpovídající Uranu. Úvahy o této planetě	111
45.	Šestá dvojice pásů. Lidé, rostlinstvo, a zvířena	115
46.	Dobývání a zhodnocování rudy, stavitelství a obytné domy na šesté dvojici pásů	117
47.	Velké okružní silnice na šesté dvojici pásů	120

48.	Chrámová stavba na šesté dvojici pásů. Přední hradby chrámové.	123
49.	Chrámové umělecké museum	125
50.	Vysoká škola duchovních poznatků a vnitřní hlavní chrám	126
51.	Domácí státní a náboženské poměry na šesté dvojici pásů	129
52.	Další o náboženství obyvatelů šesté dvojice pásů	131
53.	Sedmá dvojice pásů odpovídající planetě Mironu — Neptunu	133
54.	Obdivuhodný vzrůst rostlin na planetě Mironu/Neptuni	135
55.	Strom věrnosti, živý rákos a létající chlebovník	137
56.	Bleskové lesy. Měchýřík.	139
57.	Zvířena na planetě Mironu/ Neptunu. Parník, Hřímátel, Větrník	140
58.	Koza na Mironu (Neptunu). Pěchovatel půdy	142
59.	Kráva Mironu /Neptunu	144
60.	Velké bohatství zvířecího světa na Mironu. Dvojnohá zvířata	146
61.	Lidé Mironu. Tamější obytné domy a vesnice	148
62.	Vlastnické poměry na Mironu. Společný a soukromý majetek	150
63.	Domácí poměry, dobrá společenská životní pravidla. Hudba a hudební nástroje na Mironu	151
64.	Kulový nástroj, hudební umění a hudební písmo, optika, mechanika a písařské umění na Mironu	153
65.	Vnitřní, skutečně radostné náboženství na Mironu. Plození a pohřbívání mrtvých. Hvězdářství jako prostředek k bohopoznání	155
66.	Sedmá dvojice pásů a její ohromní obyvatelé	159
67.	Životní poměry a duchovní způsob obyvatel sedmého pásma	161
68.	Zásadní věci o náboženství Slunečňanů a podstata božských zjevení	163
69.	Pravý klíč k pochopení všech náboženství a zjevení	165
70.	Srdečný poměr k Bohu – základním rysem náboženství	167
71.	Plození, manželství a umírání na sedmé dvojici pásů	169
72.	Vnitřní Slunce a jejich obyvatelé. Řádný a mimořádný vzestup duchů slunečního základního světla	171
73.	Osud slunečních povstalců. Vývoj komet a planet Věčné, nezměrné dílo stvoření. — Závěr.	172
	Obrázková příloha, vzor slupkového globu.	175

* * *